

NORDHORDLAND TINGBOK

nr. 28

1702 - 1704

1702: 1b

In nomine Jesu

Anno 1702 d/en 3 och 4de Octob/e/r er almindeligt Høsteting Holden paa Sør Eide udi Schiold Schibrede med Samme Schibreds Almue NærWerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r *Mas Hansen Holm, och ieg Hans Teiste som constitueret Sorenschriver udi Christian Abois sted SaaVelsom *bøide (bygde) Lensmand Laers Dingeland och Laugrettis mend, Halvor Grimstad, Laers Houcheland, Thomas Dolviig, Jacob Bratland, Niels Henne, Iver Biercheland, Ole Houge, och Jacob Bratland Junior.

Da eftterat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged War satt, blef Almuen først tilholdet och formanet at Clarere deris Schatter och RettigHeder.

Dernest blef læst och publiceret eftter schrevne BreWe, nemblig

1 Fru Anne Juels udgifne obligation til Ærwerdige Magist/er Ole Storm Dat/eret d/en 11. Junij Anno 1699 paa Capital 50 Rixdaler, til pant sat udi almindeligHed alle hindis midler

2 Welb/emel/te fru Anne Juels obligation och pantebref til Jomfru Blantzefloer Schot, paa Capital 150 Rixdaler Dateret d/en 22. Januar 1700, til pant derudi Sat specialiter een Engehaug under Lundgaarden, noch een anden Eng under Lundgaarden Kaldet Blichmands Hauge, och, det øfrige udi Lundgaards ager Eng och Herlighed.

3 Jomfru Blantzeflor Schottis udgifne \transport/ obligation til ÆrWærdige Magister Ole Storm paa Capital 150 Rixdaler, Dateret d/en 29. Jan/uar Anno 1700.

4 Almuens udi dette Schibred deris andragende til Stiftt befalningsmanden, Dat/eret 22 Feb/ruar 1702 [om] tingsted, tinghold, fogde schyds och tegne p[e]nge for bøkelsedler, læsning, med Stiftt befalningsmandens paategnede resolution.

1702: 2

5 ChristopHer Gaardmands udgifne *Buxelseddel til Wellom Welloms/en Lund paa een løb Smørs leije udi Nedre Totland i Schiold Schibrede Dat/eret 22. Mart/ij A/nn/o 1702.

6 Doctor Niels Randulfs bøkelseddel gifven til Ole Olsen paa dend Jordepart udi Indre Hop som bispestolen tilhører Dat/eret d/en 25. Maj 1702.

7 Mons/ieu/r Wellom Hansens udgifne Byxelseddel til Rasmus Erichsen paa 2 1/2 p/un/d Smør och een Half huud udi Nedre Dyngeland. Dat/eret 14. April 1702.

8 Jørgen Elfrings udgifne obligation til S/igneu/r Christian Rasmusen paa Capital 300 Rixdaler derfor til pant sat hans tilforhandlede mølle paa Møllendal. Dateret, d/en 8. Maj 1702.

9 S/igneu/r Johan Wolpmands udgifne obligation til sin broder Didrich Wolpmand paa Capital 2400 Rixdaler Dat/eret d/en 8. Sept/ember 1702, der for til pant hans iboende huse grund och Kielder Sø boeder nøst, hans part udi Reeberbanen Ved SandViigen udi Store Tvet

och Nesse och Tongeland Grimstad och andet mere hans Jordegods som udi obligationen er Specificeret,

10 Noch blef læst eftter fogdens begier General Weymesterens bestallings brevs rigtige Copi til almuens eftterretligHed.

11 Blef *ok læst Commiss/arij Valqvar Riisbrech[s] udgifne bøkelseddel til Rasmus Tolle[] (Tolleshaug? i Radøy sk.r.) paa een half løbs leije udi dend gaard B[]dal (Bjørndal? på Askøy, Radøy sk.r.) her udi Schibredet beliggende Dat/eret []

12 Blef och læst H/er/r Christopher Gaarma[nds] udgivne bøkelseddel til Mogns Mich[elsen] paa een ottende part udi Lieland [] prestegield, Dat/eret d/en 12. Martij 1702.

13 Noch læst Mag/ister Niels Smidts udgifne bøk[elseddel] til Ole Knudsen Knappen paa een S[pand] Smørs Leije udi den gaard Biørgen, Dat/eret [] Anno 1702.

Dereftter blef paaraabt om nogen [] dette ting ware indstefnte enten [] paa Kongens wegne, eller andre S[]

1702: 2b

Da fremKom først.

*Bøyde (bygde) Lensmanden Laers Dyngeland Hafde paa Kongens Wegne ladet indstefne Ole Smøraas fordi hand schal hafve begaaet slagsmaals øfvelse paa Ole Nordeyde een Kongens Soldat nest leden Waar noget eftter Paasche, och det paa een Søndag eftter Predichen Wed Bierchelands Kirche, uden nogen schiellig aarsage, derom hand och War stefnt til nest leden Sommersting, /: men som dend forandring da schede med Sorenschriveren Christian Aboe, Kom sagen da iche for :/ Herom hafde hand och til Widne indstefnt Mogns Houcheland och Tore LiuseVold deris Sandhed Ved eed at forKlare herom, och Ole Nordeyde til Wedermele, med paastand at Ole Smøraas for samme gierning bør lide tilbørlig dom til straf eftter Loven.

De indstefnte møtte alle for Retten uden Ole Smøraas som trende gange blef paa raabt, mens hverchen self eller nogen paa hans Wegne sig indfandt,

De andre nemblig Widnerne Mogns Houcheland och Tore LiuseVold tilstoed først at de loulig Vare stefnte Herom baade til sommerstinget nest leden, ligesom nu til dette ting

Det samme forKlarede Ole Nord Eide

Lensmanden forKlarede, at Ole Smøraas nu tvende gange loulig har Veret stefnt med tvende Widne, och dog ingen tid Self mødt.

Ole Nordeide forKlarede om sagens tildragelse saaledis, at hand samme dag eftter predichen bar een pot øl til een fattig fremmed mand som samme dag havde Veret der til guds bord och motte driche hannem een gang til før hand anammede potten fra hannem, da Sagde om sider Ole Smøraas til Ole Nord Eide

1702: 3

Hafde du veret een ærlig mand, saa hafde du druchet med ærlige folch, derpaa Ole Nord Eide Svarede, Weed du andet end ieg er een ærlig mand, da BeWiis det, det du faar scham, derpaa tog Ole Smøraas Sin staf och slog hannem paa schuldre beenet nogle slag, det staven omsider gich i stycher som hand nu hafde stycherne at frembviise.

Mogns Houcheland forKlarede och udsagde at hand Var samme tid hos, och saag och hørde denne tildragelse mellem dennem, och bekiente at det udi alle maader lige saa War passeret baade udi ord och gierning med dette Slagsmaal, som Ole Nord Eide hafver forKlaret, Endelig berettede hand och Som hand alt med sin Corporlig Eed Wilde Vere gestendig, at hand hverchen saag eller hørte at Ole Nordeide enten med ord eller gierning gaf hannem nogen aarsage och anledning til denne ofverVeldelse.

Tore Liusevold fremstoed och forKlarede at hand iche hafde hørt deris ord af begyndelsen,

mens dette hafde hand seet at Ole Smøraas Slog Ole Nordeide samme tid nogle Slag ofver schuldrene med sin Staf, mens hverchen hafde hand self seet, at Ole Nordeide gjorde hannem noget til, som Kunde gi[fve] aarsag til dette slagsmaal, icke heller [hørte] hand af de andre som der tilstede Va[r at] hand hafde gjort nogen uschiel som d[erom] Kunde givet anledning, dette hand [] sin Eed erbød at forKlare.

Hvorpaa, efterdi Ole Smøraas om den[ne Sag] tvende gange har Været loulig stefnt [men] dog ey endnu compareret, blef af [] tilsted Widnernes Eed tagelse paa de[] forKlaring om denne sags sandfer[dige til]dragelse.

1702: 3b

Hvorpaa da Vidnerne Mogns Houcheland och Tor Liusevold som begge er tvende gamle mend med opragte fingre for Rette gjorde deris Eed saa Sandt dennem gud Schulde hielpe, at det saa udi sandhed Var passeret som de hafde forKlaret.

Afsagd

Efterdi Ole Smøraas med tvende lougføre Widne loulig er ofver beviist at hafve uden all Schiellig aarsage øfvet slagsmaal med Stafshug paa Ole Nord Eide och det paa een hellig dag, Ti bør hand derfor efter Lovens 6 bogs 7 Cap/itel 8 art/ichel først bøde til Kongen trende 6 lod Sølf och dernest iligemaade for Hellig brøde efter Lovens 6 bogs 3 Cap/itel 1 art/ichel 3 lod Sølf alt inden fembten dage under namb och Exsecution efter Loven,

Raadmand Casten Bagge Hafde och til dette ting indstefnt Grete S/a/l/ig/ Frantz Vilchens samt hendis mand Jacob Hinsch først at fremb Viise Registeringen efter hendis førrige S/a/l/ig/ mand, och der efter at lide domb til betalning och leverantz for hvis (det som), dend Salig mands broder Hendrik Vilchen af aars arvelig Kunde Vere tilfalden, samt at erstatte schadisløs igien de forvolte omkostning

Grete Møtte udi egen person i Rette och tilstoed loulig at Vere stefnt, mens begierede copie af Stefne maalet och dilation til neste ting.

Jacob Herslov som møtte i Rette paa Raadmand Baggis Wegne paastoed at Grete motte udi Retten fremschaffe \den efter/ hendis S/a/l/ig/ mand schiede registrering, och derefter begierte een schadisløs domb til betalning.

1702: 4

Afsagd

Som Grete Jacob Hinschis begierer copie af Stefnemaalet och Dilation til neste ting och ingen af parterne Hafver dend ommeldte Registering med sig udi Retten at frembviise, som dog endelig behøvis før udi denne sag endelig Kand Kiendis Ti bevilgis Grete Jacob Hinschis dend begierte copie och Dilation til neste ting och foreleggis hende til dend tid at med bringe och udi Retten til opliusing at frembviise original Registeringen holden efter Hendis S/a/l/ig/ førrige mand Frantz Vilchen, at derefter een Endelig Kiendelse och domb Kand Schie.

Anne S/a/l/ig/ Claus Hauschens Hafde och til dette ting ladet indstefne Grete S/a/l/ig/ Frantz Wilchens tillige med hendis nu havende mand Jacob Hinsch til Betalning Schadisløs for penge 96 Rixdaler 5 march 8 s/chilling, som hun fordrede efter Regnschab och Karvestoch, och derom først indgaf sit Schriftlige Stefne maal, som blef læst.

Grete Jacob Hinschis møtte personlig i Rette til sagen at sware, och tilstoed loulig at Were stefnt,

Jacob Herslov som møtte paa citantind[ens] Vegne, refererede sig først til stef[nemaa]let, dernest fremblagde udi Rette [] Karvestocher, med Regnschab der hos, [] de fordrende penge och begiered[e een schadis]løs domb der paa til betalning.

Grete Hinschis Kiente sig ved Karve[stochernes] opschriftt och tilstoed denne fordrend[e rigtig] at Vere, mens begierede allene [] hende motte havis dilation, til at [] denne giæld efter haanden och C(eller l)[]

1702: 4b

Afsagd

Som Anna S/a/l/ig/ Claus Hauschens louligen beviiser dette sit Kraf hos Grete Jacob Hinschis med regenschab och Karvestocher som af Grete iche modsigis eller havis nogen giensigelse mod, mens tilstaar Kravet at Vere Retmessigt, och begierer allene dilation med betalningen intil den efter haanden Kand afleggis, Ti Kiendis och dømmis at Grete Claudatter, och hendis mand Jacob Hinsch bør betale disse fordrende penge 96 Rixdaler 5 march 8 s/chilling till Anne S/a/l/ig/ Claus Hauschens, Schadisløs inden fembten dage under namb och Exsecution efter Loven.

Endelig Som ingen Sager mere Var til dette ting blef efter Lovens første bogs 7 Cap/itel 2 art/ichel udnefnt och beschichede efternefnte Otte mend udi dette tinglav, at Være Laugrettismend for det nest anstundende aar 1703 nemblig Laers Aase, Arne Sandal, Hans Hammersland, Mogns Næse, Mogns Houge Som alle tilforn een gang ere udi Eed tagne, Noch til talets fyldistgiørelse ere udnefnte Michel Johansen Midttun Mogns Nielsen Grimen och Poul Johannes/en Schiold, Som nu schulle tagis udi Eed af Laugmanden; hvilche alle ere gode ærlige och boefaste mend, der Rettens betiening nest tilstundende aar haver at obagte, och at rette sig efter Lovens for alligerede articul.

[Ann]o 1702 d/en 6. og 7. Octob/e/r er almindeligt Høste ting Holden paa SchougsWaags

1702: 5

tingsted udi Sartor Schibrede med Samme Schibbredis almue, nerWærende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r *Mas Hansen Holm, SaaWelsom Bøyde Lensmanden Anders Bildøen och Laugrettis mend Amund Børnes, Elling Waarland, Ole Børnæs, Peder Løchøen, Tore *Kongsland (Kausland), Johannes Aagotnes, och Michel Windenæs, och Ole Algrøn.

Da efterrat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foget Var sat blef almuen som tilstede Var først foreholdet deris resterende Schatter och Rettigheder for dette aar at aflegge och giøre rigtighed for.

Dernest blef for retten læst och publiceret efteranførte brefve nemblig

1 Raadmand Laers Wegners udgifne bøkelseddel til Mogns Olsen paa 2 p/un/d fischis Leye udi dend gaard Nordre (Nærdre?) Tveit udi Fields Kirchesogn Dateret d/en 20. April 1702.

2 Raadmand Christen Bertelsens udgifne bøkellseddel til Michel Joensen Trengereid paa it pund och 3 march fischis Leye udi dend gaard Næsse i Fields Sogn i Sartor Schibrede, Dateret d/en 30. Sept/ember A/nn/o 1701 Som och af fogden fantis paategnet.

Och som ingen frembkom med flere breve til dette ting at læsis, blef Sagerne paa raabte om nogen denne sinde Vare indstefnt

Da frem stoed først

Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Hansen Holm, som endelig paastoed och begierede at Bøyde Lensmanden Anders Bildøen schulde give hannem een st[] memorial under Hans Haand och Segl paa hvis sager til dette ting var indstefnte, der [] Lensmanden Svarede at Hand

for Retten vil tilkiendegive de sager som hand Ve[] at Vere stefnte, at de rigtig udi prot[ocolen] Kand blifve anførte, Widere tingseddel [] hand iche, mens formeente at naar hand d[] gjorde, hafde hand gjort efter Sin pligt, [] och forsvarligen.

Dernest fremstoed [] meget Hederlige och Høylærde mand Mag/ister Nicolaus Stabel, Sogneprest til Sunds meenig[hed]

1702: 5b

Som Wed bøyde Lensmanden Anders Bildøen til dette ting Hafde ladet indstefne Aamund Næsse och hans qvinde Helge til at forklare sin Sandhed om hvor de ere sammen copulerede och af hvad prest det er schied, efter som velb/emel/te Magister Stabel sagde sig derom at vere ubeviist, och Kunde iche forbigaa formedelst forargelse fra meenigheden at avverge derom sig loulig at erkyndige. Hafde och derom til Vidne indstefnt de andre Naboer paa Nesse /: som alle ere udi hans Sogn, och schall være vel vidende om denne Aamund Næssis förrige forhold med samme sin nu havende qvinde udi denne meenighed, :/ naunlig Christopher Rasmus och Baard Nesse, alt til it tingsforhørs erholdelse, till sin befrielse i fremtiden at hand efter sit Embedis pligt, har gjort det hand burde.

Aamund Næssis qvinde Helge Christophersdatter møtte udi Retten baade paa egen och hendis mands Aamund Næssis vegne, och tilstoed først at de til dette ting ved lensmanden Anders Bildøen Loulig vare indstefnte om denne sag.

Da for Retten tilspurde dend vel-ærverdige mand Magister Stabel hende først, om hun war giftt och af nogen prest sammen viet til denne mand Aamund Nesse, dertil hun Svarede ja, at hun med Aamund Nesse War ret egte giftt och sammenviet, dernest tilspurde Mag/ister Stabel hende hvad for een prest dennem har sammen givet, och hvor det er Schied, dertil hun Svarede, at Prousten till DomKirchen udi Bergen, Magister Anders Brun dennem Hafde sammen viet, udi DombKirchen i Bergen, forleden Sommer, dernest tilspurde Mag/ister Stabel, om hun samme tid hafde nogen beviis fra den prest, som hafde været hendis Siele sørger, at frembviise Prousten for hand dennem sammen copulerede, dertil hun Svarede ney

1702: 6

ey andet at have til beviis med sig for Prousten end de tvende mend, som gik med hende och Aamund Nesse, naunlig Aamund Næssis Stiffader Rasmus som holt til udi byen op ved Schiven, saa och een mand ved Nøstet naunlig Erich, Som de Kalder Heste Erich. Noch tilspurde Mag/ister Stabel hende hvorfor de iche Søgte hannem udi hvis meenighed de var och tilholdt, herom, och hvorfor de droge herom til byen och gich hannem forbi, dertil hun Svarede, at fordi Magister Stabel iche vilde gifve dennem sammen, derfor droge de til Byen; Mag/ister Stabel bad hende udsige hvorfor hand negtede at gifve dennem sammen, da Svarede hun at hand negted dennem det fordi hun iche heller hafde nogen presteseddel eller beviis at fremhviise hannem for hendis lefnets forhold, \tilforn/ och hvor hun sidst hafde Veret til guds bord. Endelig tilspurte Mag/ister Stabel om hun iche havde veret giftt tilforn før hun Kom i lag med Aamund Nesse. Dertil hun Svarede ia, at hun hafde før een mand ved nafn Hans Andersen, som hun var giftt med udi Sundfiord, men hafde ingen fast boepæl, nogen steds, mens bed deris brød hos got folch. Til slutning tilspurte Mag/ister Stabel om Hun Kunde med sandhed vide erindre eller sige, at hand nogen tid hafver Kræfd paastaaet eller begiert, nogen \Sær/ villighed eller foræring af hende eller Aamund for at Wie dennem sammen. Dertil hun Svarede ney, at hand det aldrig har omta[let] eller av dem begiert, Endelig bekien[te hun] at Magister Stabel noch vildet bevilge och t[] for almuen udi Fields Kirche, at vilde gif[ve] hende och Aamund sammen, udi Egteschab, dersom de Kunde forschaffet hannem nogen Smuche me[nd] til Caution och borg for

sig.

Christopher Baard och Rasmus Nesse møtte alle udi egen personer i Rette och tilstod loulig at

1702: 6b

were stefnt,

Dernest blefve de af Mag/ister Stabel for Retten tilspurte, om dennem iche var widende at dette qvindfolch Helge Christophersdatter hafde uden Egteschab aulet it barn med Aamund Nesse, før hun er bleven med hannem egte giftt och om hun iche igien siden den tid, holt huus med ham och var hos hannem \paa Nesse/ it aars tid før de ere giftte sammen, dertil de indstefnte widner Svarede och bekiendte det sandhet at være, at hun udi løst levnet hafde aulet it barn med Aamund Nesse førend de nogen tid blef egte giftt sammen, lige saa at hun endnu it aars tid der effter var paa Nesse hos hanne/m for de bleve giftte sammen,

Dette samme tilstoed och bekiente Helge Christophersdatter Self for Retten at være sandt.

Herom begierte dend ærverdige mand Mag/ister Stabel at hannem denne forKlaring om denne handel, motte af Retten stadis beschreven under dommerens och Laug Rettets hender och Segl: Som Hannem iche Kunde Vegris mens er \ham/ af Retten Sambtygt och bevilget.

Mag/ister Niclas Stabel, Hafde och til dette ting indstefnt ved Lensmanden Anders Bildøen Jacob Hommelsund och Gunder Hammersland at lide domb til at betale deris tiende och preste Rettigheder for femb aar resterende, nembl/ig Jacob Hommelsund for hvert aar tiende 4 march och andre Smaarettigheder aarlig 12 s/chilling och Gunder Hammersland aarlig tiende 1 ort och anden smaa rettighed aarlig 10 s/chilling.

Lensmanden forKlarede med vidne at Disse tvende louligen ere stefnte,

Jacob Hommelsund møtte iche i Retten men Gunder Hammersland møtte, och bekiente at vere ofven anførte rettigheder for 5 aar Schyldig och bad om dilation effterdi hand var een fattig mand.

1702: 7

Afsagd

Som Jacob *Hommelsun denne sinde ey møder i Rette alt schiønt hand er loulig stefnt saa foreleggis hannem laudag til neste ting under straf effter loven at comparere och sagen tilsvare til een Endelig dombs erholdelse. Saafrembt hand iche dis forinden sig hos sin Sogneprest indstiller, och hannem for det fordrende tilfrids Stiller.

Men Gunder Hammersland, som personlig tilstaar det paastefnte til Sin Sogneprest Mag/ister Stabel Schyldig at vere, nemblig for 5 aars resterende Rettigheder tilsammen 1 Rixdaler 4 march 10 s/chilling tildømmis samme til dend hederlige mand at betale schadisløs med 26 Schill/ing hidintil forvolte omKostning alt inden fembten dage hereftter under namb och Exsecution udi hans boe effter Loven.

Bøide Lensmanden Anders Bildøen Hafde och til dette ting paa Kongl/ig Maj/este/ts fogeds vegne ladet Stefne Anders, Knud och Michel Bache formedelst it Slagsmaal mellem dennem Schulle vere passeret ved Jule tider nest leden paa gaarden Bache, derom at lide tilbørlig domb effter loven som effter Sagens beschaffenhed paafølge Kand.

De indstefnte møtte personlig i Rette och iche negtede stefnemaalet,

Lensmanden blef tilspurt hvad vidnis[byrd] hand hafde til denne sags beviis, dertil hand Svared ingen vidnisbyrd at [hafve] mens hafde anledning til stefnemaalet ef[tter] mumle Rygte hand derom hafve hørt

Anders, Knud och Michel Bache benegtede denne sag, at intet Slagsmaal af dennem var Schied, mens den som dennem der for beschylte

1702: 7b

formeente de burde det loulig beviise, eller och de for sagen at frikiendis.

Fogden paastoed dennem Eeden herom motte foreleggis,

Afsagd

Saasom Lensmanden aldeelis ingen beviis Om denne sag och beschyldning frem fører de indstefnte der imod aldeelis benegter intet Slagsmaal mellem dennem at vere passeret, Ti frikiendis de indstefnte, Anders Knud och Michel Bache for \denne sag och/ citantens tiltale.

Laers TrelleViig Hafde indstefnt Laers TønneWiig formedelst schade som citantens ager och Korn var tilføyet af Laers TønneViigs fæ, Som af Niels Hambre och Knud Bache var besigtet och Wurderet til 5 Waager Korns Schade, hver Waag 1 ort, derfor at lide domb til betaling Schadesløs med omKostningen.

Elling Worland møtte paa Laers TønneWiigs Vegne at svare til sagen och Stefnemaalet,

Laers TrelleViig møtte och personlig for Rette och beklagede sin Schade och begierede domb til betaling eftter de tvende mends Vurder,

Elling Worland begierede at mend och Rettens middel motte besigte gaarden TreleViig om dens gierder ere lougfør och forsvarlig, ti hand formeente om gierderne havde veret forsvarlig holden, da hafde fæet iche Kommen der ind och giort nogen Schade.

Afsagd

Det anseeis billigt baade at TrelleViigs gierde loulig vorder eftter Laers Tønneviigs paastand af Rettens anordnede middel och upartische mend besigtet, paa dend rette tid [eftter loven] eftter loven naar saadanne besigtelser Schie bør

1702: 8

At dereftter Kand Schiønns rettelig om denne schade er schied enten formedelst gierdets brøstfeldighed, eller och formedelst qvegets vanefuldhed, ligesaa bør och dend Schiede Schade af sandene uvillige mend och Rettens middel schiønns om, hvad werdig dend Kand eragtis for. Saa schall siden, naar \dette er schied och/ videre paatalis, om parterne dis forinden iche indbyrdis Kand foreenis, nermere om denne Sag Kiendis och dømmis hvad Ret Kand vere

Knud Bache, Niels Hambre, Tore Kougsland och Elling Worland hafde til dette ting ladet ind stefne, opsidderne paa Schouge Hans Senior, Niels, Arne Erich och Hans Junior, Saavel som opsidderne paa Lille Sandal Niels och Colbøn, och paa Store Sandal Wellom Gregorius och Johannes, och paa Schage Thomas, Ole och Anders, at lide tilbørlig domb til deris Torschegarns afschaffelse eftter forhen ergangne gamble dommers och passerede høye øfrigheds resolution och ordre derom, som dennem forbyder saadan fische redschab at bruge, och derhos at lide straf for dristig formastelse der imod sampt, at betale citanterne dend forvoldende omKostning igien.

De indstefnte møtte alle for Retten och erbød til stefnemaalet at Svare

Citanterne producerede først een Extract af nogle domme, for lang tid siden passeret, om samme Stridighed med dette Schibredis Almue hvilchen Extract copie fantis af Sorenschriveren Christian Aboe giennomdragen, och under

1702: 8b

Hans Haand och Segl videmeret at wære rigtig copie eftter originalerne Hvorimod de indstefnte ingen giensigelse Hafde, at disse domme io saaledis for lenge Siden var passeret, der af til denne sags och paastands Fundament om Torschegarnenis av Schaffelse

Citanterne besynderlig refererede sig til dend domb passeret d/en 17. Octob/e/r Anno 1665 til it

almindeligt høsteting her paa samme tingsted af fordums Sorenschriver her udi fogderiet nu Salige Hans Hansen och Søtten mend, hvilchet udi almindelighed uden alle conditioner forbyder dette Schibredis Almue efter dend dag at bruge Torschegarn och Liner, och er af ord och indhold saaledis. NB.

Dernest producerede de een supplication til høyædle och Welbaarne H/er/r Stifttbefalingsmand Christian Stochflet om dette samme, hvis paategnede resolution henviiser til Samme for benefnte dommis alvorlige ofver holdelse Samme supplic er af følgende indhold. NB

Imod alt dette de indstefnte och saa udi Retten indleverede een Supplication med høyædelbaarne H/er/r Stifttbefalingsmandens paategnede resolution af denne følgende indhold. NB.

Hvortil de sig forschiod med begier at dommeren, deraf Kunde erfare deris Svar och meening mod citanternis paastand och tiltale, och formeente de at dennem iche med nogen god føye Kunde vegris eller hindris at bruge torschegarn udi indpolder for deris eget land Som var langt ifra de almindelige fischesteder och ey Kunde vere fischefarten \eller fangsten/ der til nogen ringeste hinder eller forfang i nogen maader

1702: 9

Ti ellers beklagede de sig at motte lide nød for fisch.

Citanterne paastod och begierte een Endelig och forsvarlig domb paa deris Stefnemaal.

Afsagd

Efterdi citanterne nu frembviiser een rigtig copie, af Sorenschriveren Christian Aboe videmeret under hans haand och Segl, af een domb, Som om Samme Stridigheder er passeret her udi dette Schibredis tingsted d/en 17. Octob/e/r Anno 1665 och dømbt af fordam Sorenschriver nu S/a/l/ig/ Hans Hansen och 17 Laugrettismend Som aldelis udi almindelighed uden alle conditioner forbyder och afschaffer liners och Torschegarns brug for alle her udi schibredet, under boed och straf om nogen efterdags Sig der imod Schulle forbryde, och høyædle och Welbaarne H/er/r Estats Raads och Stifttbefalingsmands resolution paa citanternis andragende, dateret d/en 18. Martij 1702 henviiser til samme domms alvorlige ofver holdelse, Som och nu henved 37 aars tid usvechet har henstanden, Saa understaar ieg mig iche Saadanne usvechede domme och høye resolutioner at fravige, men Kiender och dømmer for Ret, at ingen {mend} af de{tte} {Sch}Indstefnte maa efter denne dag bruge Torschegarn at fische med, men dersom de dermed antreffis, maa deris garn ey allene a[]steerlig bort tagis och forwaris af vedkommende, mens de forbrydende och derforuden efter loulig tiltale for Retten, at Kiendis udi Straf och boed efter Sagens leylighed. Denne foraarsagede omKostning bør och de indstefnte igien betale til citanterne med 5 march danske inden 15 dage under Exsecution efter Loven.

1702: 9b

Dernest som ingen sager flere var, blef efter Lovens 1 bogs 7 Cap/itel 2 art/ichel udnefnt och beschichet efternefnte 8 Laugrettismend til Rettens betiening nest Kommende aar 1703 nemblig af dem tilforn har gjort deris LaugRettis eed, Mogens Bielcherøen, Anders Leerøen, Ole Bache, Ole Eide, Michel SnecheWiigen, Mogens Foldnæs, och til talets fyldistgiørelse efter Loven, Niels Schouge och Niels Søre Biørøen, Som til førstholdende Laugting bør indstille sig at tagis udi Eed.

Endelig begierede Kongl/ig Maj/este/ts foged til dette ting, it louligt tingswidne, om hvor mange gaarder udi dette Schibrede laag øde, derpaa Lensmanden med samptlige Laugrettet Edlig forKlarede at disse Jorder ligger øde nemblig Obsøen 1/2 W/aag fischis leye, udi NordWiigen 1/2 Waag fisch och Brattenborg it p/un/d fisch Som de och med deris Signeter och bomercher

beKreftter Sant at Vere.

Anno 1702 d/en 9 och 10 Octob/e/r er almindeligt Høsteting Holden paa FrechHoug udi Herlø Schibrede med Samme Schibreds Almue nerwerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Hans/en Holm, Saavelsom til Rettens betiening bøyde Lensmanden Rasmus Frommereid och Laugrettismend, Niels Rysland, Niels Dale Laers Frommereid, Hans Blom, Hans Kierregaard, Rasmus Houglan, Joen Floen och Michel Næsse.

Da eftter at Retten var sat blef almuen først tilholdet och formanet at Clarere deris Schatter och Rettigheder for dette aar, och at holde Sig Smuch Schichelig och Edruelig medens tinget warede och sagerne bleve forhandlede.

1702: 10

Dernest blef læst och publiceret eftter-antegnede breve som til tinge bør læsis och af wedkommende frem leverede nemblig

1 Bøyde Lensmandens Rasmus Frommereidis confirmation udi hans Lensmands Embede Wed resolutioner først af Stiftbefalningsmandens constituerede fuldmegtig Hans Munthe Dat/eret d/en 8. April 1701, dernest dend sammis confirmation af Hans Excell/ence H/er/r vice Statholder Gabel Dat/eret 29. Julij 1702, Saavelsom noch een anden samme naadige herris resolution Paa een anden Supplic/ation Som henviser til dend for ommelte hvorved Niels Rysland och er tilholdet at entholde sig fra Lensmands Embedets betiening, och at fra sig levere til Rasmus Frommereide Almuens Loubog.

2 Hans Giertsens udgifne obligation och Pantebref til S/igneu/r Berent Hendrichsen paa Capital 215 Rixdaler, och til pant dend gaard Fløgsand udi Herlø Schibrede Schyldende 2 løb Smør och 1 1/2 t/ønde Malt Dat/eret d/en 12. Junij 1702.

3 Johan Wolpmands udgifne obligation til sin broder Didrich Wolpmand paa Capital 2400 Rixdaler och til pant een deel Jordegods her udi Schibredet som pante obligationen udviser.

4 Mag/ister Anders Bruns udgifne bøkelseddel til Anders Andersen paa 1/2 løb Smør udi Hopland her udi Herlø Schibred Dat/eret d/en 30. Julij 1702.

5 Christen Bertelsens udgifne bøkelseddel til Fredrich Joensen paa it p/un/d fischis leye udi dend gaard Toftt i Herlø Schibrede, Dateret 1 Apr/il 1702

6 Welbyrd/ige fru Sitzele Kaasis udgifne bøkelseddel til Ole Mogensen paa den gaard Blom udi Herlø schibrede Dateret 30. Octob/e/r 1699.

7 Fendrichens Christopher Witters udgifne bøkelseddel til Jan Christophersen paa e[] løb Smørs leye udi dend gaard Sun[de? udi Herlø] Schibrede Dateret d/en 14. Maj: 1702.

8 Magist/er Niels Smits udgifne bøkelseddel [til] Aamund Steensen, paa 18 march Smør 6 Kand[er] 1/4 faar udi Goudstad Dat/eret d/en 19. Fe[bruar]

1702: 10b

Dernest blef d/en 10. Octob/e/r om Morgenen da Retten igien var sat, paaraabt om nogen Sager til dette ting vare indstefnte.

Da frem Kom

Bøyde lensmanden Rasmus Frommereide hafde igien til dette ting indstefnt Enchen Brynilde Fosse eftter förrige tiltale, saa och vidnerne Ole Dale och Halvor Fosse, da som denne sag befantis af ingen wærdig, mens mere af suspicioner (mistanker) begyndt, end nogen virchelig

gierning, vidnerne ey heller noget egentlig viste herom at forKlare ti anseeis denne sag iche af nogen værdig mens hermed ophevis

Gunder Hougland Hafde indstefnt sine grander Ole, Anders och Magne Hougland fordi de hafde lagd hans Styche Noet, i land och iche vildet tilstede hannem at wære med udi Noten och fangsten participeret det hand formeente de hafde giort hannem uret udi, med paastand at vil have sit styche noet ind igien och at de schulle Svare hannem for den schade at dend har været ude.

De indstefnte møtte alle i Rette, och Svarede mod citantens tiltale, at de iche uden aarsage har lagd hans Styche ud af Noeten, ti først Klagede de meget om hans och Særlig hans qvindis Store Kiifagtighed och fortrædelighed, for det andet Klagede de ofver, at hand iche schaffede tilbørlig hielp for sin part enten med folch eller baad, ti hand hafde ingen baad, for det tredie var hand iche heller god for i alle andre maader at holde nogen note part ved lige Som tilbørligt, Saa at de i saa maader motte vere hans tienere och baade Slæbe for ham och der foruden Self holde hans Note Styche ved lige paa Egen bekostning Saasom hand [hv]erchen hafde raad eller efne dertil, derfor

1702: 11

de formeente och paastod, at ingen Kunde formeene dem at bruge deris eget uden forted, ey heller tvinge dem til at participere och holde med dend som hverchen har effne eller Wilie at holde och tilbørlig udrede sin part, och der foruden i alle maader er saa Kiifagtig och fortrædelig, at ingen Kand med dem holde, begierede derfor for saadan citantens tiltale een frikiendelsis domb.

Citanten tilstoed eftter tilspørgende for Retten at hand ingen folch hafver, ey heller nogen duelig baad.

Afsagd.

Som citanten befindis eftter egen tilstaaelse iche at have folch til hielp, for sin part ey heller nogen tienlig baad, Som de andre participanter om de vilde have hannem med udi Noeten, Kunde hafve nogen hielp och tieniste af, de indstefnte der imod eenstemmig Klager ofver citantens ey allene fortrædelighed, mens och hans uvederheftighed til at holde och forsvare sin part tilbørligen, hvor udofver dersom de schulde intage ham med sig igien, da motte de ey allene forschaffe arbeids hielp for hannem, mens och bekostning til noetepartens ved lige holdelse, och hand saaledis af deris fliid och arbeit \fortient/ nyder frugterne, Ti eragtis och dømmis for Ret de indstefnte Ole, Anders och Magne Hougland, Self maa bruge och giøre sig deris egen Noet saa nyttig och tienlig som de best veed och Kand, uden at intag[] med sig citanten, Saa Kand da och citanten uden at tilføye sine Naboer fortræd, giøre sig Self eftter egen vilie efne och behag Sin Note Styche saa tienlig, som hand best veed och Kand, hvormed denne Stridighed mellem dennem eftterdags Kand och bør vere ophevet, och de ind-

1702: 11b

stefnte for videre Gunder Houglands tiltale i alle maader fri.

Fogden Hafde och ved Lensmanden indstefnt Niels *Kongstad (Gaustad i Herdla sk.r.) eftter førrige tiltale for afsonings bøder 4 Rixdaler, och \til/ vidne Rasmus Sæbøe

Niels Kougstad møtte endnu iche.

LaugRettet forKlarede at denne Niels Kougstad var een Arm mand, som intet hafde hvorfor \fogden/ lod denne sin tiltale bero.

Fogden hafde och Wed *Lensmandet ladet indstefne Halfvor Holme formedelst hans hustru var

Kommen 14 dage for tiilig i Barselseng der for at bøde i det minste egteschabsboed.

Afschiediget

Saasom tiden ey mere differeret med Halvor Holms hustru end 14 dage, Saa anseeis det iche af dend vigtighed at hand derfor Kand Kiendis i nogen boed, mens for denne fogdens tiltale frikiendis.

Eftter at disse sager Hafve Veret for begierte Niels Paulsen Dale at hannem motte af Retten anordnis Lensmanden och mend til at ud deele hans och hans Søns part udi gaarden Dale som ham och blef tilsted.

Der eftter blef eftter Lovens 1 bogs 7 Cap/itel 2 art/ichel udnefnt och beschichet eftterschrefne 8 mend til Laugrettismend och Rettens betiening nest Kommende aar 1703: nemblig Joen Kierregaard, {Hans Frommereid} \Mogns Breiviigen/, Jacob Rong, Niels Toftt hvilche 4 mend til nest anstundende Laugting haver sig at indstille til at tagis udi Eed. Noch til talets fyldistgjør blef udnevnt Niels MoldeKlev, Niels Miaatvet, Anders Flogsand och Ole Hestnæs.

1702: 12

Samme dag blef och læst for Retten det foreenings bref mellem Niels Paulsen Dale och hans S/a/l/ig/ hustruis Arvinger om Jordegodset udi gaarden Dale Dateret d/en 30. Martij Anno 1702 Ligesaa blef och læst de poster udi Registering eftter dend S/a/l/ig/ qvinde, dette angaaende.

Anno 1702 d/en 11. och 12. Octob/e/r er almindelig Høsteting Holden paa Aschelands tingsted udi Radø Schibrede, med tilstede værende almue NerWerende Kongl/ig Maj/este/ts Foged S/igneu/r Mas Hansen Holm, och bøyde lensmanden Rasmus Sæbøe med Laugrettismend Jens Solem, Magne Qvame Knud Manger, Mogns Gierde, Laers Kartvet, Michel Nordanger, Rasmus Ydstebø och Ole Strømme

Da eftterat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged var sat blef tilstede verende almue først tilholdet at Clarere deris Schatter och Rettigheder for dette aar ligesaa at holde sig Smuch edrue och Schichelige medens tinget warede.

Dernest blef læst och publiceret eftter antegnede breve, nemblig.

1 Johan Wolpmands udgifne obligation til Sin broder Dirich Wolpman paa Capital 2400 Rixdlr, som och til förrige høsteting er lest med pantet eftter obligationens specification.

Dernest blef de indstefnte sager paaraabt

Fogden frem Kom da først och lod for Retten frem føre fangen Rasmus Dale, som eftter seeniste afsigt til Sommerstinget nu igien var indstefnt eftter förrige tiltale, at lide Endelig domb for sin begangne misgierning och unaturlige omgiengelse med den Koe,

Hertil var och eftter seeniste afschied igien indstefnt Maria Laersdatter Kartvet, och Anne Hansdatter deris widne och sandferdige forKlaring om denne sag Saavit dennem ret er vidende eedlig at aflegge, til sandheds opliusning och bestyrchelse och een endelig dombs hendelse.

1702: 12b

Rasmus Dale blef da atter for Retten først tilspurt, om hand iche vilde gaa til sandheds

bekiendelse, om denne misgierning, Som hand allerede af tvende vidne er ofvervunden, dertil hand och af samptlig laugrettet inderlig blef formanet;

Da omsider gich hand for Retten frivillig til denne bekiendelse, at hand den tid allene hafde haftt med samme Ko denne u-naturlige omgiengelse, da disse 4 Widner saag hannem, Saaledis som forKlaret er af dennem, ligesaa tilstoed hand at det var den graa hornede Koe som gierningen var schied med, och Endelig Som hand af Retten blef tilspurt om de ord hand hafde haftt med Ole Hansen udi Siuver *Woxdals (Waxtiøl?/Vågstaule?) nøst, /: nemblig da hand Spurde ham om hand hafde seet hannem noget *øfttere øfve Saadan gierning med Koen, och bad hannem iche Sige det av, /: om hand disse ord med ham saaledis haver talt, da gich hand och derom til bekiendelse, och Svarede ia, at hand disse ord med ham har haftt,

Efter saadan bekiendelse blef hand da nøye examineret, och formanet at sige sandhed om hand iche offtere hafde haftt saadan Slem omgiengelse med denne Koe, efterdi hand self havde Spurt Ole Hansen, om hand iche hafde seet ham offtere saaledis, mens dertil svarede hand aldeelis ney, och iche vilde bekiende at hand denne slemme gierning har øfvet offter end dend eene gang.

Endelig blef hand tilspurt, om enten hans moder eller Stiffader wiste noget af, at hand nogen tid hafde saadan omgiengelse, med dette beest. Der til hand Svarede ney at de der om var aldelis uvidende.

1702: 13

Ellers bekiente hand och at det fortrød hannem at hand har giort denne ugierning, och bad baade gud om naade och Syndsens forladelse Saavel som mennischen om medlidighed och barmhertighed.

Maria Laersdatter Kartvet som var een pige nu omtrent 18 aar gammel tillige med Anne Hansdatter *fru (fra?) Toule \omtrent 16 aar gammel/ Som til vidne vare indstefnte, møtte och i egne personer, Som endelig och bleve formanede at sige deris Sandhed, hvad dennem ere vidende at have seet af denne handel med Rasmus Dale och Koen, och til dend henseende blef Eden for dennem oplæst at de Kunde vide hvad een Eed betyede, och derhos alvorligen formanede, ey formedelst nogen had eller venschab til nogen, at enten dølgge sandheden, ey heller sige mere end de vel viste ret och sant at vere.

Derpaa de forKlarede hver for sig, efter at de vare separeret, omstendtlig och tydelig alle ting ligesom Ole Hansen och Ole Nielsen forhen eedlig har forKlaret baade om tiden, steden och motiverne baade paa Rasmus Dale och Koen Saavel som ordene der passeret mellem Rasmus och Ole Hansen efter at hand Stoed fra Koen. Mens om gierningen i sig Self forKlarede disse piger saaledis, at de Schammede sig at see { ? } derpaa, mens \Anne Hansdatter sagde videre/ at Rasmus, i det samme verch da hand stoed \tet/ bag ved Koen, holt \hand/ Kufften sin op frammen til, det saag hun.

*Ok (Och) som Rasmus \nu/ Self hafde bekient denne slemme *giering, och Self for Retten sagde Sig iche at Kunde modsige denne Schiede bekiendelse i nogen maade, da ansaa Retten iche fornøden at tage disse unge mennischer herom til eeds alt schiønt de gjerne erbød deris eed om deris forKlaring at den saaledis var sandferdig,

1702: 13b

Endelig forKlarede disse piger paa tilspørgelse af Retten nermere dette, at da de samme tid /: efterat de hafde Seet dette {gierning} af Rasmus Dale /: hørte af Ole Nielsen och Ole Hansen strax \paa Veyen/ da de gich hiem, tale meget om denne Slemme och Wederstyggelige gierning, Som Rasmus Samme tid hafde øvet, och saa snart de vare Kommen hiem fortelte mandfolchene det for de andre folch paa gaarden.

Rasmus Dalis Stiffader Anders Dale *motte (møtte) och udi Retten och beklagede ofver denne

Sin Stifsøn, at hand iche var ved sin Rette fornuftt och at hand for nogle aar siden var saa uvittig at hand vilde løbe bort, hvorfor hand den tid motte binde hannem henderne, och føre ham hiem igien, meente derfor denne hans misgierning nogenledis motte undschyldis med vanvittighed, och bad och at Retten vilde hafve barmhiertighed med hannem, Widere sagde hand sig iche at hafve at sige eller fremføre enten paa egen eller Sin hustruis vegne uden allene dette, at hand beklagede sig, at Stifsønnen Rasmus Dale Som nu var ofver 30 aar gam/m/el iche endnu har været antagen til guds bord.

Afsagd.

Af de *forte (førte) fire Widnisbyrd nemblig Ole Hansens och Ole Nielsens, som har giort deris eedlige forklaring, Saavel som Maria Kartvets och Anne Hansdatters, Som alle tillige, paa een dag, een tid och een sted, har veret Sammen Seeis deris eenstemmige forklaring och vidnisbyrd Saaledis, at de alle øyenschinlig har seet at Rasmus Dale for 2 aar siden dagen før Sanct Johans dag, hafver haftt och øfvet een Scham-

1702: 14

melig och utilbørlig omgengelse imod naturen med een graa Horned Koe; Det Samme Rasmus Dale ochsaa i dag for Retten Self personlig har bekiend och tilstaaet, och affirmeret (affirmere = bekræfte, stadfeste, bestyrke) Widnernes bekiendelse i alle maader Sandt at Vere, med fortrydelse for sin begangne Synd, och *ymyg (ydmyk) bøn mere om naade end Ret; Om denne benefnte Rasmus Dale hans Stiffader Anders Dale her for Retten forklarede at hand altid har veret een vanvitning och ingen tid haftt sin Rette fornuftt, hvorfor hand och hidintil af Presterne udi Sognet iche er tilsted det hellige *Naderens (Nadverds) Sacramente, hvilchet dend tilstede verende almue med hannem bekiende saa at Vere.

Ti udi betrachtning om saadan hans Schrøbelighed, haver vi eraget for Ret at Kiende och dømme i denne sag saaledis, at Rasmus Dale for denne Schammelige misgierning, som hannem ey allene loulig er ofverbeviist, mens och af hannem self for Retten tilstaaet och bekiendt, bør derfor Straffis først med at halshuggis och siden Kroppen och hovedet tillige med dend graa hornede Ko, som gierningen er begaaet med, at Kastis paa baal och brand til at opbrendis.

Johan Wolpmand hafde til dette ting ladet indstefne Johannes Qvidsteen at lide tilbørlig domb och straf for hand har uden hans minde och forlov hugget udi hans Landbondis Halvor Sæbøis Schoug saa meget, at efter hans hugster af dannemend er seet och befunden 160 Stubber.

Johannes Qvidsteen møtte personlig i Rette och tilstoed herom loulig at Were Stefnit. Johannes Svarede ellers til Stefnemaalet, at hand iche bedre veed end hvis (det som) hand har hugget, det

1702: 14b

er io schied udi hans egen \gaards/ tilhørende Schoug

S/igneu/r Wolpman Som och personlig var tilstede, blef af Retten tilspurt, om hand hafde nogen vidner til denne beschyldning at beviise, indstefnt, eller och wiste sig nogen vidner herom. Dertil hand Svarede ey nogen vidner denne gang at have indstefnt, mens var dog nu her paa tinget een deel vidner tilstede, som hand begierede at motte forhøris om de godvillig ville herom nu udsige deris sandhed, och nafngav hand disse følgende. Magne Qvame, Knud Manger, Laers Kartvet, Endre Wetaas, Johannes Tollishov, Anders Dale, och Knud Solem.

Af disse benefnte widner vare tilstede Magne Qvame, Laers Kartveit och Knud Manger Saavel som Anders Dale, Som forklarede, at de vel hafde seet saa mange Stubber afhuggen Som citanten har anført, och det, som de ey bedre Kunde see och finde end det var udi Sæbøis tilhørende Schoug, och iche udi Johanes Qvidsteens, efter de mercher som de saag.

Johannes Qvidsteen her imod Sagde och iche negtede at hand io har hugget de Stubber som fantis men viste iche at den Schoug Schulde Være Sæbøe tilhørig.

Wolpman blev tilspurt om denne Schade var loulig besigtet och wurderet, dertil hand Svarede, at det iche anderledis var besigtet end ved de benefnte vidner, men ey Schaden vurderet.

Afsagd

Dend Schoug som denne hugster er Schied udi af Johannes Qvidsten bør først af Retten och uvillige mend besigtis loulig om dend tilhører Sæbø eller Qvidsten, dernest bør och Schaden ved Stuerne af samme mend loulig vurderis, til een vis

1702: 15

taxt och priis, at der af Kand fornemmis om Johannes Qvidsten hafver haft nogen Ret at hugge udi denne Schoug, efterdi hand iche negter at hugsten io som paa Klagis af hannem er Schied, Saa schal da siden naar saaledis først loughlig er angaaet Retmessig udi Sagen vorde Kient paa aasteden, hvor loven Saadanne sager hen viiser at paa Kiendis, och da dend forurettede igien tilfindis tilbørligen sin Schade *ok omkostning.

Jacob Rosnæs hafde indstefnt Joen Indsylte for Schieldsord at lide tilbørlig domb efter Loven och hans paastand som hand derom nermere indgaf Schriftlig, Som blev læst och er af indhold om nogle ord, som iche ere Andgribelig enten paa ære eller læmpe,

Joen Indsylte møtte personlig och ey negtede io loulig at vere stefnt, Svarede ellers til stefnemaalet, och benegted iche at have Schieldt citanten i nogen maade

Jacob Rosnes blev tilspurt hvad vidner hand vilde beviise Joen Indsylten ofver denne beskyldning med, dertil hand sagde hans widner var udi byen och iche her.

Afsagd

Som denne sag efter Jacob Rosnæsis eget Schriftlige indleg Seeis iche at entstaa (tysk: entstehen = oppstå) af andet end nogle Løse ord uden nogen egentlig beskyldning eller Schieldsmaal, Som Kand henregnis at touchere (fransk opphav, og betyr: berøre, snerte, men også fornærme) nogen person, hand iche heller hafver nogen beviis herom, Saa anseeis denne sag af ingen værdig, men Joen Indsylten for hans tiltale aldeelis fri kiendis.

Mogens Sælviigen hafde indstefnt Børge *Haaland efter førrige tiltale til Sommerstinget for resterende landschuld och rettighed 5 Rixdlr 3 march.

Jørgen Høg møtte paa citantens wegne och paastod dom.

1702: 15b

Børge *Haland møtte endnu iche udi Rette efter seeniste laudags foreleggelse, ey heller nogen paa hans wegne, endog \Lensmanden forKlared/ hand nu \loulig var stefnt/ Men Laugrettet forKlarede at hand var huggen fordervet udi byen

Afsagd

Som Børge *Haland efter seeniste laudags foreleggelse ved dend ergangne afsigt, Som Lensmanden forKlarede loulig for hannem at vere forKyndt, endnu hverchen møder eller lader nogen for sig møde, der hand och nogle gange tilforn om denne sag har veret Stefnt och dog ingen tid enten mødt eller pareret Stefnemaal, at Svare noget til sagen Saa tilfindis hand nu det paastefnte \5 Rixdlr 3 march/ at betale til citanten Schadisløs inden fembten dage under adfær och Exsecution efter loven

Kongl/ig Maj/este/ts foged Mas Holm begierede it tings Vidne om efternefnste Jorder her udi Schibbredet, som laag øde, nemblig udi BratToule 2 p/un/d och 12 mercher Smør, udi Kaalaas 2 p/un/d och 12 mercher Smør, udi Møching 1 p/un/d 9 mercher Smør.

Herom *Samplige laugrettet forKlarede Eedlig at ofvenmelte Jordeparter i lang tid har ligged øde, det de och med deris bomercher och Signeters undersettelse saaledis sant at were bekræfter.

Hernest blef efter loven udnefnt och beschichet efternefnfte mend til laugrettismend och rettens betiening nest Kommende aar 1703 nemblig Rasmus Lille Tveit, Johannes Øfre Manger och Steffen Sæbdal, Som til neste laugting hafver sig at indstille til at tagis udi Eed De øfrige 5 til talets fyldistgiørelse ere

1702: 16

udnefnfte at vere Knud Solem, Hans Olsvold Ole Øfre Qvalem, Rasmus Nedre Qvalem och Ole Ulvatten, som tilforn har giort Eed.

Endelig blef och til dette ting læst och publiceret Peder Lilienschiolds udgifne obligation til S/igneu/r Knud Gielmeiden paa capital 330 Rixdlr och til pant den gaard Sletten. Dateret d/en 10. Octob/e/r 1702.

Anno 1702 d/en 13 och 14 Octob/e/r er almindeligt Høsteting Holden med almuen udi Lindaas Schibrede paa Lygrens tingsted, nærverende Kongl/ig Maj/este/ts S/igneu/r Mas Hansen Holm, Saavelsom Bøyde Lensmand Michel Oenæs och Laugrettismend Elling Hellestvet, Joen Hope, Hans Riise Ole Finnesbø, Søfren Ulføyen, Owen Oxnæs Ole Spiudøen och Knud *Lougaas.

Da efterter Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged var sat blef almuen først formanet och tilholdet at Clarere deris Schatter och rettigheder for dette aar saa och at holde sig Schichelig och eedruelig medens tinget warer och Rettens forhandling *Schiere.

Dernest blef læst och publiceret efter antegnede breve nemblig.

1 Diderich Lems udgifne Schiøde til Johan Wolpman paa efterschrefne Jordegods udi Lindaas Schibrede nemblig Lille Hopland 1/2 løb Smør, 1 Mele malt och 1/2 Waag fisch, KnarWig 1 løb Smør 1 tynde malt och Raa fisch 12 march, Berge 1 1/2 løb Smør 1 tynde malt. Horsaas (i Hosanger sk.r.) 2 p/un/d Smør och 1/2 tynde malt. Dateret Bergen d/en 24. Decemb/e/r Anno 1701.

2 Mons/ieu/r Peder Lilienschiolds udgifne Schiøde paa Johannes och Hemming Famestads vegne til Johan Wolpman paa 4 1/2 Schill/ing af deris odels Jordegods udi den gaard Reicheraas i Lindaas Schibrede Dateret, Berg/en d/en 6. Decem/ber 1701

3 Borgemester Christen Smits udgivne bøkelseddell till *til Joen Magnes/en paa 30 march Smørs leye udi den gaard *Fodnes i Lindaas Schibred Dateret d/en 14. April A/nn/o 1702.

1702: 16b

4 *Biscoppen Doctor Niels Randulfs udgifne bøkelseddell til Christen Nielsen paa 1/2 løb Smør { } udi den gaard Hobe Dat/eret 16. Nov/ember 1701.

5 H/er/r Johan Madsens udgifne bøkelseddell til Niels Nielsen paa 1/2 løb Smør 1/2 tynde och een mele Korn udi dend gaard Treland Dat/eret 16. Nov/ember 1701.

D/en 14. Octob/e/r om Morgenens blef Sagerne paa raabte om nogen til dette ting var indstefnte da frem Kom først.

Johan Jochum Kling Gastgieber udi Kielstrømmen Som til dette ting hafde indstefnt Herman SegelKen udi Fedie Sampt hans brødre Aarent och Magnus *SegleKens, med deris følge Ole i

Myren Steffen i Borle, Christian i Holmen {och} \eller/ Christian Steffensen, efter förrige tiltale for voldelig ofverfald mod hans gesell eller tiener Johannes Schult, Sampt tieniste dreng Anders Andersen og tienistepige Trine Jacobsdatter, Til Vidne herom var indstefnt Thomas Kaaper, Søfren i Ulføen, Ougen der samme steds (Ougen Ulføen) och Anders Oxnæs alt til een Retmessig dombs hendelse Ofver de brøde schyldige til boed och straf eftter Loven Sampt til at erstatte citanten for paaførte uret och schade Saavel som forvolte omKostninger Schadisløs.

Mons Lerchevold (Leechevold), Erich Setre och Schafferen udi Fedie Mogns Daberg, som denne sag hafde *stefne frembstoed och afhiemlede deris Kald och varsel at de alle de forhen udi Stefnemaalet benefnte personer til dette ting loulig hafver indstefnt och fundet dennem i egne personer Men Herman Segelken Svarede dennem at hand møder iche i Retten eftter noget muntli Stefnemaal, før hand faar Schriftlig varsel och Kald fra fogden, derpaa Stefnavidnerne for Retten aflagde deris Eed.

Arent *SegleKen er siden første Stefnemaal Wed døden afgangen.

1702: 17

Herman SegelKen och Magnus SegelKen blefve trende gange paaRaabte, mens ingen af dennem mødte ey heller nogen paa deris vegne.

De andre indstefnte personer och vidner møtte alle for Retten.

Citanten fremblagde da først sin Kaldseddel mod hans vederparter til d/en 19. April, da sagen første gang var i Rette Kaldet for Sorenschriveren Abo, hvilchen Kaldseddel af be/mel/te SegelKen fantis paategnet under Dato 4. April med hans haand Sagen for Retten at ville tilsvare. Som blef læst.

Dernest fremgav hand Sin Schriftlige forKlaring om sagens tildragelse, Sampt hans paastand och i Rette settelse mod Herman SegelKen. Som och blef lest.

Om denne forKlaring som af Jochum Kling blef fremblagd och udi alle vidnernes paahør oplæst, forKlarede vidnerne at det sig alt saaledis udi Sandhed forholdt, mens det de hafde tieneren Johannes Schult fat i Sengen och Slog och drog Tienistepigen Trine Jacobsdatter hafde ingen af vidnerne seet uden Thomas Caper, som da var allene hos udi Kammeret da dette schiede,

Mens ellers forKlarede Schult och pigen som Self var tilstede for Retten at det saaledis i sandhed dennem var af Herman Segelken och hans brødre vederfaret, som af citanten Schriftlig forKlaret er, det de gierne erbød med eed at vilde forKlare.

Dend øfrige forKlaring om denne sags tilstand och tildragelse forKlarede vidnerne Thomas Kaaper, Søfren Ulføen Ougen ibidem (Ulføen) och Anders Oxnæs alle tillige eenstemmig, Saaledis Sandferdig at være tilgaaen och sig forholde som citanten Schriftlig har forKlaret med dette tilleg at da Segelken tog baaden fra drengen, Som holt fast paa den til befrielse, da Slebte de dend

1702: 17b

med saadan gevalt fra {drengen} \tieneren/, at hand motte ud i Søen under boxelinningen med, och saa *nolens volens* (Latinsk uttryk, og betyr: Enten man vil eller ei) følge med dem, hvor de baaden henførte nemblig til SegelKens brygge hvor Segelken dend hendlagde och beholt der dend och endnu er beliggende gandsche fordervet, hvorpaa de erbød deris eed at aflegge.

Citanten beklagede at hand ved samme herreverchs øfvelse, har taget stoer schade och motte holde sit folch der siden ofver 8 dage och all dend Sild hand der hafde blef der udover gandsche fordervet. Paastoed och endreli {s}g at disse vidner, som nu her om har mødt eftter Stefnemaal trende gange til ting nu motte tagis udi Eed om deris vidne och tilstand.

Afsagd

Som denne sag for mig tilforn iche har veret i Rette, mig iche heller er ofver leveret dend

Protocol af Sorenschriveren Aboe, hvoraf Kunde sees hvad forhen i denne sag til tinge er passeret, da i hvor vel alle widnerne udi denne sag nu har *wudnet (widnet) och gjort deris forKlaring Som de gjerne erbød med eed at ville bekræfte Kand ieg iche forbigaa denne loulighed eftter Lougens 1 bogs 4 Cap/itel 32 art/ichel at forelegge Herman Segelken och hans broder Magnus Segelken Laudag til neste ting, Sagen at tilsvare, Særlig som for mig iche beviis at dennem nogen sinde tilforn er laudag forelagd; Men som Sagen eftter vidnernes tilstand dennem nær paagielder, foreleggis de benefnte brødre SegelKens nu Laugdag til neste ting, til hvilchen tid de personlig hafver at møde och sagen at tilsvare, under 10 lod Sølf's Straf Hver for sig, eftter lovens første bogs 5 Cap/itel 15 art/ichels anledning, til hvilchen tid

1702: 18

widnerne som nu har gjort deris forKlaring igien bør møde til gienmæle mod de *SegleKens, at de da lougmessigere Kand tagis udi eed om deris vidne, Saa schal da endelig Kiendelse och domb udi Sagen Schie saa vel om hovedsagen, som de paaschadige foraarsagede store omKostninger.

Niels Magnesløb hafde Stefnt Tørris Ytre Lygren for giæld 1 Rixdlr som hand til citanten Schal veret Schyldig \for løn/ hvorpaa er nu betalt 2 march och rester 4 march.

Lensmanden Michel Oenæs møtte paa Tørris Ytre Lyrens vegne, och Sagde at Tørris hafde berettet hand var citanten iche mere Schyldig end de 2 march hand har betalt hannem, hvilchet Tørris med eed vilde bekræfte, mens Kunde nu for Svagheds Schyld iche møde personlig i Rette.

Afsagd

Tørris Ytre Lygren bør møde udi egen person udi Rette til neste ting, och da eftter egen tilbiudelse fralægge och frigiøre sig for dette Kraf med sin eed, om hand iche will blive tiltencht at betale.

Mogns Hundven hafde Stefnt sin grande Anders Hunwen fordi hand Schal have Spaed iord (jord) af citantens bøe och lagd til sin ager, derfor at lide tilbørlig domb och Straf, Stefnt til vidne Knud Grimstad och Amund Berge.

Anders Hunven møtte personlig och tilstoed loulig Stefnt at vere och Svarede til sagen at hand iche andet har gjort, end Spaed een liden torve af een Weite mellem hans och citantens ager och Kast den paa sin ager;

Knud Grimstad och Amund Berge møtte forKlarede at de nu nestleden vaar hafde seet nogle torver ligge udi Anders Hunvens ager

1702: 18b

iche Større end een hand brede, mens enten det var enge torv eller weite torv Kunde de iche sige mens grønsvær var derpaa, mens de hafde iche seet enten da torven var graven eller paa ageren Kast.

De blive tilspurt om de saage citantens eng nogen steds Torvegraven, dertil de Svarede ney

Afsagd

Dersom parterne om denne sag iche inden neste ting Kand foreenis, bør Mogns Hunwen lade \med tvende mend/ besigte steden hvor torven er graven om det Kand regnis for eng, eller een veite mellem agrene, hvilchet naar Schied er och widere for Retten herom fremföris och paatalis, da schall endelig dømmis hvad ret er.

Maren S/a/l/ig/ H/er/r Peder Buschis hafde Stefnt Søfren Lærøen for gammel giæld 4 march 8 s/chilling til betalning domb at lide Schadisløs, Saasom hand ey udi mindelighed eftter

anmodning har villet betale.

Søfren Lerøen Møtte iche ey heller nogen paa hans vegne

Lensmanden forklarede at dette nu er tredje gang hand her om til tinge er stefnt mens ingen tid villet møde.

Jacob Herslev paa citantindens vegne paastoed nu derfor een endelig och Schadisløs domb til betalning saavelsom forvoldende omKostning, som Hun iche Kunde vente hos ham noget at faa uden ved Exsecution.

Afsagd

Søfren Leerøen efterdi hand efter saa mange Stefnemaaler iche har mødt och villet svare til sagen bør de paastefnte 4 march 8 s/chilling til Maren S/a/l/ig/ Peder Buschis Betale med 3 march omKostning, alt Schadisløs inden 15 dage under namb och Exsec/ution efter Loven.

1702: 19

Kongl/ig Maj/este/ts foget Mas Holm frem Kom och begierede tingsvidne om efternefnte Jorder her udi Schibredet som Laag øde, nemblig udi Kaardal øde 3 1/2 Schilling, udi Weraas 2 1/2 p/un/d udi Nedre Syslach 1 løb Smør, udi Øfre Syslach 1 p/un/d Smør, udi Tychehelle 2 p/un/d Smør udi Kaalaas 2 p/un/d 6 march Smør udi Houchaas een half løb Smør, udi Wedefield 1/2 løb 9 march Smør udi Øfretveit 3 Schill/ing udi Nedre Tvedt 1 p/un/d 9 march udi Bachebøe 1/2 løb Smør, Konglevold 1 løb 2 1/2 p/un/d Smør, Søre Fielsbø 1 løb Smør udi Loetvedt 1 p/un/d 9 march Smør, udi Brunteland 2 p/un/d Smør udi Hougsmyr 1 p/un/d 3 march Smør udi Sundzbøe 1/2 p/un/d Smør 15 Kand/er malt.

Herom Samptlige LaugRettet forklarede Eedl/ig at ofvenmelte Jordeparter ligger øde, det de och med deris boemercher och Signeters undersettelse, Sandhed at vere bekræfter.

Hernest blef och efter Loven udnefnt och beschichet eftterschrefne mend til Rettens och Laugrets betiening nest Kommende aar 1703 nemblig Magne Schouge, och Niels Schouge Som til neste Laugting hafver sig at instille til at tagis udi eed, de øfrige 6 til talets fyldistgiørelse ere udnevnt at vere Knud Røsnes, Magne Røsnes, Ole Sundsbø Amund Houchaas, Iver Fielsende och Michel Fieldsende, som ere gamble mend och tilforn har giort eed.

Endelig før Retten adschildtis er och til dette ting læst welbyrd H/er/r Amptmand Hans Lilienschiolds egenhendig udgifne Schiøde til S/igneu/r Johan Wolpman paa eftterschrefne Jordeparter udi Lindaas Schibrede *Sc: (Latinsk uttryk, og betyr: Altså, d.v.s.) Famestad 2 løb 1 p/un/d Smør, Nedre Tvedt 1 løb Smør 6 Meler och 2 Kander Korn och Holmaas 1 løb 18 march Smør alt med Odelsrettigheden Dateret, 11 Febr/uar 1702.

1702: 19b

Anno 1702 d/en 16 och 17 Octob/e/r er almindeligt Høsteting Holden paa Halswiigen udi Gulen Schibrede med samme Schibredis Almue, Nærverende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Hansen Holm, Saavelsom Bøyde Lensmand Gievele Østgulen och Laugrettismend Bendix Sande, Michel Sande, Joen Øfre Østguulen Mogns Riisnæs, Ole Steene, Mogns Røetvet, Mogns Houge och Ole Hougsdal.

Da efterter Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged var sat blef almuen først formanet och tilholdet at betale och Clarere deris Rettigheder for dette aar, ligesaa at holde sig Schichelig och edruelig

medens Tinget varer och Retten forhandlis.

Dernest blef læst de breve som til dette ting frem Kom och blef begiert at læsis.

1 Madame Giertrud de Fines udgifne Bøxelseddel till Mogns Jacobsen paa 18 march Smørs Leye udi den gaard Sande Dateret d/en 4. April 1702.

2 Magister Niels Smidts udgifne bøxelseddel til Hans Gieflesen paa een half løbs leye udi Nedre Østgulen, Dateret, d/en 19. Octob/e/r 1701.

(3) H/er/r Fredrich Cramers udgifne bøxelseddel til Jacob Jansen Haveland paa 1/2 løb och 18 march Smørs leye udi dend gaard Houge, i Gulen, Dateret 2. Octob/e/r 1702.

Som ingen flere breve frembkom at læsis blefve sagerne paarabte, om nogen til dette ting var indstefnte, dertil Lensmanden Svarede at gandsche ingen sager nu till dette ting var stefnte.

Da frem Kom Kongl/ig Maj/este/ts foged och begierede tingswidne, om efternefnte Jorder her udi Schibredet som ligger øde, nemblig udi Lille Qvernøen 9 march Smør udi Kidøen 6 march Smør udi Koursvold 1/2 løb 6 march Smør udi Svaberg 1/2 p/un/d Smør udi Biørnebotten 1/2 p/un/d Smør udi Lund 1 løb, udi Kiellingvold 18 march, udi Haland 2 p/un/d Smør,

Herom Samptlige Laugrettet forKlarede Eedlig at ofvenmelte Jordeparter her udi Schibredet ligger øde, Det de och med deres boemerchers och Signeters undersettelse bekiender och bekræfter Saaledis Sandhed at vere.

1702: 20

Endelig blef *ok efter loven, udi dette Schibrede udnefnte och beschichede eftterschrefne mend til Rettens och Laugrettets betiening nest Kommende aar 1703 nemblig Jacob Miemmen, Ole Nielsen Stene, Ougen Bertels/en Høgsvær, Som til neste Laugting sig hafver at indstille til at tagis udi eed. De øfrige femb til talets fyldistgiørelse efter Loven ere udnefnte Niels Eide, Jens Rafneberg, Mogns Haverland, Siuver Hawerland, och Joen Riisnæs

Anno 1702 d/en 20 och 21 Octob/e/r er almindeligt Høsteting Holden paa Qvame tingsted udi Alenfit Schibrede, med samme Schibredis Almue, Nerverende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Hansen Holm, Saavel som Bøyde Lensmand Ellev Mundal och Laugrettismend Ole Hannisdal, Ole SøsSetter, Laers Hopland, Anders Caperdallen, Elling Qvame, Lasse Selevold, Anders Ryland och Børge Ryland.

Da efterat Retten af fogden var sat blef Almuen først formanet och tilholdet, at betale och Clarere deris Rettigheder for dette aar, ligesaa at holde sig Schichelig och edruelig medens tinget varer och Retten forhandlis.

Dernest blev læst de breve, som til dette ting frembkom och blef begiert at læsis.

1 Ole Børgesen *Mychingtuns udgifne obligation och forpantningsbref til Monsieur Wellom Hansen paa Capital 24 Rixdaler, och pant 1 løb Smør och 1 tynde malt udi dend gaard *Mychillgtun Dateret d/en 28. Sept/ember 1702.

2 Børge Nepstad och Ole Mitgaards udgifne Bøxelseddel til Iver SiøsSetter paa een løbs leye udi SiøsSetter Dateret d/en 6. April 1702.

Jens Jonsen Kier Gastgieber udi Alvestrømmen opbød til dette ting \af/ Sin myndlings Charlotta

Mognsdatter Falchis midler som hos hannem bero[er] rede penge 30 Rixdaler, til at udsette paa Rente mod Sicher pant, om nogen vederheftig mand dennem vil hafve, da strax at bekomme

1702: 20b

Ellev Mundal lod til dette ting liuse och erbyde offentlig at vilde igien løse for sig och sine brødreborn, de tvende løber Smørs leye udi gaarden Nedre Mundal, Som er hans och hans brødreborns Odel, och det fra Erich Klevedal, som samme gods har sig tilkiøbt af Anders Seimb och Herman Mundal, hvor for hand byder eftter Loven Erich Klefdal eller dem som til hannem Solt haver, samme penger igien, som de Self givet haver da de det Kiøbte, *paadet (paa det) godset hannem der imod maa eftter loven afstaa is och tilbageleveris lige saa got som de det anammede. Saasom hand och tilforn denne sommer det samme tilbud til dennem har giort, ved Reede pengers anpræsentering saa mange som derpaa Kunde Komme och det ved de dannemend Laers och Hans Hopland, Hvilchet tilbud om de nu ey mindelig vil modtage, aarsagis hand da at Søge det ved Retten eftter Loven, som hand formeener, de da ere pligtig at Svare hannem sin forvoldende omkostning igien for.

Noch blef læst Ole Rasmusens udgifne afkald til hans fader Rasmus Lechnæs for sin møderne arv Dateret Lechnes d/en 21. Febr/uar 1702.

Ole Erichsen Hopland fremkom och begierede at motte liusis til tinge hans tilbud, til Marte Tiore och hendis brøderis Steffen Hoplands børn, om de hafde i tancher at vilde igienløse det p/un/d Smør 8 Kander malt och 1/5 part udi it faar, udi dend gaard Hopland, som Ole Erichsen af Marte Tiore sig tilkiøbt haver, de det da \nu/ betimelig vilde indløse før de gjør bekostning paa breve och documenter derom at forferdige och tingliuse, uden de Siden vil være tiltenchte at Svare och betale dennem all dend derpaa gaende omKostning igien.

1702: 21

Hernest bleve Sagerne paaraabte som till dette ting war indstefnte.

Da fremkom Hans Sælevold tillige med Sin Grande Anders Sælevold, Som til Sommerstinget nest leden hafde een Sag med hin anden om een ny Wey, Anders formeente at Hans Sælevold iche burde Kiøre eller fare eftterdi den gich ofver hans Eng, hvorfor hand hafde vildet hindre hannem dend, och Hans Sælevold hafde da Stefnt och tiltalt Anders Selevold formedelst hand hafde Schaaret noget Reedschab i Stycher paa hans hest, da hand vilde fare denne vey, dog schaden ey Kunde vere større end dend io Kunde betalis med 6 Schilling.

Disse parter hafde nu sig med hin anden forliget, dend samme forliigelse de nu och for Retten ved handeband tilstoed saaledis nemblig at Anders Sælevold schal give Hans Sælevold igien for all sin schade och omKostning een Halv Rixdaler, dermed schal de vere forligte och gode venner eftter denne dag, och ingen hereftter tilføye hin anden nogen fortræd, enten med denne vey, eller i andre maader,

Ti som denne sag iche er af større vigtighed, och parterne udi mindelighed for Retten Sig hafver foreenet saa forblifver det derved, och formanis parterne paa begge sider Hereftter at holde sig fredeelig mod hin anden som Naboer bør at gjøre, uden de da, om anderledis befindis vil lide straf Som vedbør.

Kongl/ig Maj/este/ts foged Mas Holm hafde atter til dette ting ladet stefne eftter förrige tiltale til nest leden Sommersting Ole Oxe for begangen haardrag ofver och paa Joen Mognstad derfor at

lide tilbørlig domb til boed och straf efter loven

Joen Mognstad var tilstede

Ole Oxen møtte \och/ nu personlig i Rette och tilstoed baade nestleden ting, saa och til dette ting

1702: 21b

Loulig at were stefnt, negtede och iche at hand io hafde haft Joen Mognstad i haaret men forklarede at Joen hafde hannem i haaret med, och sagde at hand hafde da veret druchen beraabte sig och paa at ville och Kunde beviise dette at Joen hafde hannem och i haaret, med Erich och Knud Walde.

Afsagd

Som Ole Oxen nu beraaber sig paa och har nafngivet tvende vidner, Hvormed hand meener at ville beviise, at Joen Mognstad ochsaa har haft hannem fat i haaret, och øvet haardrag saavelsom hand, och ingen af de førte vidner har Kundet forklare, Anderledis, end parterne har veret sammen, men hvem Klammeriet och haardrag eller Slagsmaalet har først begynt, har de iche Kundet Sige.

Ti anseeis och fornøden til denne sags dis bedre opliusing; och paa det Ole Oxen iche schal beklage sig med Retten ofveriilet, at disse tvende paraabte vidner blifver her for Retten til neste ting indstefnte deris Sandhed herom at udsige och forklare, Hvilche vidner Ole Oxen bør bekoste at indstefne tillige med Joen Mognstad til vedermele, saa schall da endelig udi denne sag blive Kiendt och dømbt efter Loven.

Endelig blef och efter Loven udi dette Schibrede udnefnt och beschichede efterschrefne mend til Rettens och Laugrettets betiening nest anstundende aar, 1703 nemblig Halvor Steffensen Næse, Arne Gierviigen, Ole Gierviigen och Jacob Nordre Elsaas, Som Sig hafver at indstille hos Laugmanden til at tagis udi Ed, de øfrige til talets fyldistgiørelse udnefnis af de gamble som før har gjort eed, Ole Totland, Joen Sletten, Ole Espeland, och Jacob Spurcheland.

1702: 22

Anno 1702 d/en 23 och 24 Octob/e/r er almindeligt Høsteting Holden paa Eide tingsted udi Echanger schibrede, med Samme Schibredis Almue nerværende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Hans/en Holm Saa och Bøydelenmand Iver Esemb, och Laugrettismend Halvor Toftt, Ole Ascheland, Ole Storsetter, Joen Toftt, Joen Aardal, Laers Schor Niels Biørsviig, och Mogns Aardal.

Da efterat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged var Sat, blef almuen først formanet och tilholdet at Clarere deris Schatter och Rettigheder for dette aar, lige saa at holde sig eedruelig och Schichelig medens tinget varer och Retten forhandlis.

Dernest blev læst de brefve som til dette ting fremkom och blef begiert at læsis nemblig.

1 Laers Hoplands Oluf Hoplands, Erich Kaalaasis och Amund Storeimbs udgifne Schiøde til Erich Olsen Indre Eide paa 1 p/un/d 5 2/3 marcher Smør och 1/5 deel tynde malt udi dend gaard Indre Eide udi Echanger Schibred beliggende, Dateret Berg/en d/en 25. Sept/ember Anno 1702.

2 Kirchevergeren til tydsche Kirchen i Bergen Arent Arentsens udgifne byxelseddel til Børge Nielsen paa dend gaard Huusdal i Echanger Schibrede saa meget som tydsche Kirchen tilhører, Dateret Berg/en d/en 9. Jun/ij 1702.

3 Maren S/a/l/ig/ Mag/ister Arnoldi de Finis udgifne bøkelseddel til Johannes Siuversen paa een Jordepart Kaldet Fedt udi Hammers prestegield beliggende Dateret d/en 4. Martij 1702.

4 Else S/a/l/ig/ Hofmands udgifne bøkelseddel till Mogns Østensen paa een Jordepart udi Hindenæs udi Echanger Schibred beliggende, Schyldende 1 1/2 Sp/and Smør och 1 Mæle malt, Dateret Berg/en d/en 3. Jun/ij 1702.

5 Johan Wolpmands udgifne obligation til sin broder Diderich Wolpman, med sit indeholdende pandt Dat/eret 8. Sept/ember 1702 Som och til flere ting forhen er læst.

6 Mogns Knudsen Esembs udgifne bøkelseddel til Erich Johansen Fyllingsnæs paa 18 march Smør och een mele malt udi dend gaard Svindal i Echanger Schibrede Dateret d/en 22. Sept/ember 1702.

1702: 22b

7 H/er/r Johan Madzens udgifne bøkelseddel til Erich Johans/en Fyllingsnæs paa 9 march Smør och een halv mæle malt udi den gaard Svindal Dateret d/en 20. Apr/il 1702

8 H/er/r Johan Madzens udgifne bøkelseddel til Erich Torchelsen Svindall, 9 march Smør och 1/2 mæle malt udi Samme gaard Svindal Dateret d/en 20. Apr/il 1702.

9 Mogns Knudsen Esembs udgifne bøkelseddel til Erich Torchelsen Svindal paa 18 march Smør och 1 Mele malt udi den gaard Svindal Dateret d/en 22. Sept/ember Anno 1702.

10 Erich Olsen Indre Eidis udgifne Schiøde, til Anders Andersen Indre Eide, paa een tiende part udi samme gaard Indre Eide, Som er Half fembtende och 1/6 deel march Smør och 1/10 deel af een tynde Maltis leye Dateret d/en 23. Octob/e/r 1702.

11 Aase Iversdatter Wadzels Sambtychings och bevillings bref, Som een bøkæl, til hendis mand Niels Andersen, at bruge och besidde hendis eyende och paa boende Jordepart 1/2 løb Smør och 2 1/2 mele Malt udi Wadzel eftter hendis død ubehindret af hendis arvinger Dateret d/en 23. Octob/e/r 1702.

Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Holm begierede til dette ting it Tingsvidne om eftterschrefne Jorder Som udi dette Schibrede ligger øde, nemblig udi Næsbø een løb Smør een mele malt øde, udi Weeland øde 13 1/2 march Smør, udi Nedre Aase øde 2 p/un/d 13 march S/mør Udi Kleven øde 18 march Smør 1 1/2 mele malt, udi Myr øde 1 p/un/d Smør 1/2 tynde malt, udi DyrKolbotten øde 6 march Smør,

Om disse ofvenmelte Jordeparter Samptlig Laugrettet forKlarede Eedlig at de ligger øde, Det de och med deris boemercher och Signeters undersettelse Sandhed at vere bekræfter.

Hernest blev eftter Lovens tilhold udnefnt och beschichet eftterschrefne mend til Laugrettismend och rettens betiening at opvarte nest Kommende aar 1703 nemblig ny, Laers Rommereim och Laers Ytre Eide, Som til neste laugting haver Sig at indstille til at tagis udi eed; De øfrige 6 til talets fyl-

1702: 23

distgiørelse ere udnevnt at vere Joen Rom/m/erem Ole Sætre, Arne Indre Eide, Anders Indre Eide Erich Indre Eide och Ole Ytre Eide.

Dereftter blev Sagerne paaraabte och fremKaldet om nogen til dette ting var indstefnte.

Da frem Kom.

Knud Einestrand som hafde Stefnt Jacob Røsviig fordi hand denne sommer hafde for hannem nedschaaren paa hans bøe een høyhesse, med forset at giøre hannem fortred, derfor hand formeente at Jacob Røsviig burde lide domb ej allene at betale hannem Sit hø, som der ved blev fordervet, och Kunde være een march værd, Ti det forraadnede af vædte eftter at det var ned

Kast, paastoed och at hand motte lide domb til straf eftter Loven for saadan fortrædelig och modvillig herreverchs øvelse, herom var och stefnt til vidne Iver och Ole Hølleland deris sandhed at forklare.

Knud Einestrand var self personlig tilstede och Klagede meget ofver Jacob Røsviigs fortrædelighed.

Jacob Røsviig blev trende gange paraabt mens møtte iche ey heller nogen paa hans vegne.

De indstefnte vidner Iver och Ole Hølleland møtte och i Rette til stefnemaalet at svare.

Lensmanden forklarede at Jacob *Røsnes til dette ting loulig var indstefnt med tvende mend.

Widnerne Iver och Ole Hølleland forklarede at de saag hessen war ned Kast udi Stranden och Kunde See at hessen var med Jern afschaaren och høet laag paa bachen gandsche vaadt nest høs och steden som hessen Støed paa, var paa Knud Einestrands Leyemaal och grund, mens de hafde iche seet gierningen, at Jacob Røsviig Schar den ned eller hvem det hafde giort.

Afsagd

Som dette er første gang Jacob Røsvig om denne sag er Stefnt, och hand nu iche møder til Sagen

1702: 23b

at Svare, Saa ey Kand vidis enten hand vil tilstaa denne gierning at have giort, eller hand det benegter, Widnernes forklaring iche heller udfalder absolut, om hvem denne gierning har giort,

Ti foreleggis Jacob Røsviig eftter Loven Laudag til neste ting, til hvilchen tid hand bør møde och sig mod denne tillagde sag erclere alt under straf eftter Loven om hand da udebliver, Saa schal da sagen nermere examineris til een endelig och retmessig domb mellem parterne til adschillelse saavel om Sagen i sig Self, som de foraarsagede omkostninger. Til samme tid haver och widnerne igien at møde mod Jacob Røsviig til vedermele.

Erich Nonaas hafde Stefnt Joen Øfre Echanger for hans hustru Isbor Iversdatters, resterende arv, som broderen Joen Øfre Echanger sad endnu inde med, och ey med gode har villet levere, ligesaa for it aars løn och Klæder, som Joen hende endnu for sin tieniste hos hannem var Schyldig derom at lide domb til betaling eftter hindis Isborgs opsatte Kraf Som Kunde beløbe in allis til 6 Rixdaler.

Joen Øfre Echanger mødte personlig i Rette och blev endelig eftter tilraadelse och mellem handling af Retten, forliigt med sin Søster och Søsters mand Erich Nonaas for Retten ved haandebaand och tag, at hand schal gifve benefnte sin Søster Isborre for hendis arvs præntioner penge 4 Rixdaler, och for den prætenderende \aars/ løn och Klæder der foruden fornøye hende, som alt schal Schie før Julen nest Stundende, och hvis det iche Schulle af hannem eftter Kommiss, da Staar Erich Nonaas frit for at Søge hannem her for ved retten til neste ting, och er hand da pligtig at Svare omkostningen med.

1702: 24

Anno 1702 d/en 26 och 27 Octob/e/r er almindeligt Høsteting Holden paa Horshofde tingsted udi Hosanger Schibrede, med Samme Schibreds almue nerwærende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Hansen Holm, saavelsom bøyde Lensmand Rasmus Hanistvet, och Laugrettismend, Ole Løetvet Ole Miøs, Ole Mielstad, Ole Kleppe, Johannes Hatland Niels Klevland, Arne Røslund, och Joen Byseimb.

Da eftter at Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged var sat blev Almuen først formanet at Clarere

sine Schatter och Rettigheder for dette aar, saa och at holde sig Schichelig och eedruelig medens tinget varer och Retten forhandlis.

Dernest bleve læste de breve som til dette ting fremkom och blev begiert at læsis, nemblig.

1 Johan Wolpmands udgifne obligation til sin broder Diderich Wolpmand, med sit indeholdende pant Dat/eret d/en 8. Sept/ember 1702 Som och til de andre høsteting forhen er læst.

2 Mons/ieu/r Peder Lilienschiolds udgifne Schiøde til Mons/ieu/r Wilhelm Hansen paa dend gaard Nesse Schyldende aarlig 2 p/un/d 12 march Smør och Fieldanger Schyld/ende aarlig 1 p/un/d Smør begge paa Exingedalen beliggende. Dat/eret d/en 12. Aug/ustij 1702.

3 H/er/r Christen Hendrichsens udgifne bøkelseddell til Niels Olsen Bircheland paa 18 march Smør och 12 Kand/er Malts leye udi dend gaard Mossevold udi Hosanger Schibrede, Dateret Lille Hammer d/en 20. Martij 1702.

4 Hans Teistis udgifne bøkelseddell til Haldor Ellefs/en paa it punds Leye udi dend Jord Ladviig paa Exingedalen beliggende Dateret d/en 11. Apr/il 1702.

5 Mag/ister Ole Storm Sogneprest til Kors Kirchen hans udgifne bøkelseddell til Wimmen Simonsen paa 1 p/un/d Smør 1 kvarter och 2 Kander malt udi dend gaard Haaland her udi Schibredet. Dat/eret \ Berg/en 12 Apr/il 1702

D/en 27. Octob/e/r eftterat Schatterne vare af Clareret blef Sagerne paraabte om nogen til dette ting war indstefnte, da frem Kom først

1702: 24b

Kongl/ig Maj/este/ts foged Hafde indstefnt Johannes Hatland at lide tilbørlig domb efter Loven, formedelst dend Øxe hand Erich Nonaas forleden vinter hafde frataget och alt siden hos sig beholdet uden Loug eller domb, hvormed fogden formeente Johannes Hatland Hafde begaaet *handran, eftterdi hand sig dend med magt har tiltaget, mod Erich Nonaasis vilie uden nogen loulig och schiellig aarsag;

Johannes Hatland møtte personlig i Rette och tilstoed Stefnt at vere loulig, Svarede ellers til sagen, och negtede iche at hand io hafde taget dend omstefnte øxe fra Erich Nonaas mod hans Wilie, fordi hand meente Erich Nonaas hafde iche Ret til at hugge der, som hand hafde hugget med samme øxe, formeente och at hand hafde ret til at tage øxen til sig til beviis om hugsteren,

Johannes Hatland blef atter af Retten tilspurt, om hand hafde eller Kunde beviise Erich Nonaas Nogen ulovlighed ofver Som Kunde gifvet hannem nogen loulig anledning til dette tag, hvilchet \fogden formente/ hand dog ey burde gjort paa saadan maade och af egen myndighed, derimod Johannes Hatland Svarede, at hand iche altid Kunde hafve vidner med sig, naar hand har fornummet och befunden, saadan uforsvarlig huggen udi sin Schoug

Erich Nonaas møtte och eftter Stefnemaal till vedermele, och forblev endnu ved samme forKlaring som hand til sommerstinget gjort hafde

Afsagd

Som parterne paa begge sider ere tilfrids at denne sag optagis til dombs til neste ting saa forbliver och beroer sagen saa lenge, til hvilchen tid parterne da uden videre Stefnemaal

1702: 25

sig hafver for Retten at indstille Endelig domb at anhøre.

Ole Tveiten hafde Stefnt Ole Mognsen Mielstad fordi hand hafver taget hans hest denne sommer

eftter Sanct: Johannis tid udi Citantens egen *hauge (hage/hamnehage), och da hesten gich udi Bloch, och ført dend ud af *haugen och brugt den, alt imod hans minde och vidschab, Saa hesten endelig er blefven borte och død, och iche nogen tid siden hand af citantens hauge var udbragt, er der igien ind Kommen hvorfor hand formente och for Retten fast paastoed at Ole Mieldstad ey allene bør Svare och betale hannem sin hest igien Schadisløs, mens och dend schade hand leed, idet hand mistede sin hest mod *vindetiden saa och at Ole Mieldstad for saadan uloulig tag burde bøde eftter loven, och betale hannem sin omKostninger igien.

Ole Mieldstad møtte personlig i Rette at Svare til stefnemaalet, och forKlared mod citantens tiltale saaledis, at hand hafde bedet sin dreng tage citantens hest, som var hans naboe, for at bruge dend noget til at hente 2 tynder Koll, och berettede hand at hesten den tid gich udi sin hauge, som drengen for hannem berettede, och eftter at hand hafde taget den, toge de blochen af hesten och brugte den, och da hand hafde brugt dend omtrent een Half miil weys, da bandt hand blochen igien om foden paa den och Slap den strax uden for sin egen bøgaard,

Ole Mieldstad blef af Retten tilspurd om hand hafde begiert och bedet citanten om for[lov] til at tage och bruge hans hest, der til hand Svarede ney och meente det giordis ey fornøden

1702: 25b

mellem naboer.

Citanten derimod forKlared, at de toge hesten udi hans egen hauge, och at hans hustru samme tid talte til drengen och {hans} Ole Mielstads Sønner, da de toge blochen af hesten udi hans egen hauge, och bad de schulle lade hesten gaa i fred, mens de agtede hende iche och vilde iche høre hende, mens toge hesten fort vech.

Ole Mieldstad blef och tilspurd om hesten Schade noget da hand den tog, eller Slap derimod hand Svared at hand iche Kunde see at hesten schade noget, mens negted iche at hesten siden laag død udi hans hauge.

Parterne bleve tilspurd om de paa nogen af siderne, hafde mere at fremføre i denne sag, dertil de begge Svarede ney.

Endelig blef Ole Tveiten for Retten tilspurt om hand nogen tid mindelig før dette stefnemaal, har begiert af Ole Mieldstad, at giøre hannem hesten god eller betale dend, før hand Søgte det med Retten, dertil hand Svarede ney, at hand det iche har giort.

Ole Mieldstad blef tilspurd om hand vegred at giøre hannem, Citanten hesten godt igien dertil hand Svarede, at hand det iche vegred.

Afsagd.

Eftterdi Ole Mieldstad self for Retten tilstaar at hand uden Ole Tveitens minde eller sambtyche har taget hans hest, løst blochen af dend och brugt dend til sin nytte een halv miil veys, och hesten Siden iche igien til sin eyermand uschad er tilstede bragt eller tilbage leveret, mens er bleven død funden udi Ole Mielstads hauge, derom Ole Mielstad eftter tilspørgelse for Retten, iche wegrer at giøre citanten hesten godt igien,

Ti eftter

1702: 26

saadan beschaffenhed och Lovens anledning och tilhold udi 6 bogs 17 Cap/itel 41 Art/ichel Kiendis och dømmis udi denne \Sag/ saaledis at Ole Mieldstad, som uden Eyermandens vilie och minde har taget och brugt denne hest, och hesten midlertid er død bleven før dend er tilbage leveret {uschad}, bør betale til citanten Ole Tveit denne hestis værdig med 4 Rixdaler eftter Laugrettets och Naboernis Schiøn om dens værdig, Saavelsom och vedergielde hannem dend hidintil anvente bekostning med 3 march dansche, och derforuden for dette tag bøde eftter forommelte Lovens articul til hans Kongl/ig Maj/este/ts trende lod Sølf, alt inden 15 dage under adfær och Exsecution eftter Loven.

Ole Wiigaa af Echanger Schibrede Hafde Stefnt til dette ting Johannes Holme fordi hand har hugget udi citantens Schoug 9 bærer Egeveed uden citantens forlov, derom hand hafde Stefnt til vidne Iver Iversen Houchøen och Ole Padøen, paa deris eed at sige deris sandhed om denne sag.

Johannes Holme møtte for Retten udi egen person til stefningen at Svare, och sagde sig alt med citanten at vere om sagen forliigt, det samme citanten Self, tilstoed, och for Retten bekiendte at hafve hannem efterlat sin tiltale.

Kongl/ig Maj/este/ts foged paastoed at de ey Kunde forliige uden deris eeget mellemverende men Kongens och interesse u-præjudiceret, hvorfor hand *op (och) paa Kongl/ig Maj/este/ts vegne begierde dom udi sagen motte hendis, om hvis bøder Kongen efter loven herved Kand hjemfalde

Da blev Johannes Holme tilspurt om hand hafde hugget dette paaKlagede, udi citantens Schoug

1702: 26b

uden hans forlov, dertil hand Svarede ja at hand iche Kunde negte, at hand det paaKlagede har hugget mens hafde iche Spurt citanten om forlov dertil, dog meente hand paa hans behag at hand vilde tale med hannem derom saa hand ey schulde fortryde derpaa

De indstefnte Widner Iver Houchøen och Ole Padøen møtte och for Retten och efter fogdens tilspørgelse forKlarede det saaledis i sandhed at Were at Johannes Holme hafde hugget dette som Johannes Self har bekient.

Citanten forKlarede end videre paa tillspørgelse, at hand aldrig hafde gifvet Johannes Holme sit minde eller forlov hertil, eller Sambtycht hannem denne hugster.

Fogden gaf Johannes *Holmaas efter hans begier tid til neste ting med denne sag at dømmis udi, hvorpaa sagen blev optagen til dombs til neste ting mellem parterne uden videre Kald eller varsell.

Hernest *blefv efter Loven udnefnt eftterschrevne mend til Rettens och Laugrettets betiening nest Kommende aar 1703 nemblig Jacob Øfsthuis och Knud Miøs, Som sig haver til nest anstundende Laugting at indstille deris eed at giøre, derforuden til talets fyldistgiørelse ere udnevnt och beschichet af andre gamble mend som tilforn har gjort eed, Ole Aaseimb, Hans Aaseimb, Wemmen KalleKlov, Jørgen Blegelii, Ole Blegeli och Johannes Sandall.

Anno 1702 d/en 30 och 31 Octob/e/r er almindeligt Høsteting Holden paa Reistad udi Mielde Schibrede

1702: 27

med samme Schibredis Almue, nerWerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Hansen Holm, Saavelsom Bøyde *Lensmande Johannes Øfste Mielde och Laugrettis mend, Ole Eide, Ole Reistad, Laers Houge, Joen Grøve, Anders Havre, Niels Mele, Niels Reistad och Steffen Eide.

Da efterat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged var sat blev almuen først formanet och tilholdet, at betale och Clarere deris Rettigheder for dette aar, Saa och at holde Sig Schichelig och eedruelig medens tinget varer och Retten forhandlis.

Dernest blefve læste de brevve, som til dette ting fremkom och bleve begiert at læsis nemblig.

1 Hans Giertsens udgifne Schiøde til S/igneu/r Johan Wolpman paa de gaarder Tarlebøe Schyldende aarlig 1 løb 1/2 tynd malt, Bragvatten 1 1/2 løb, Lofttaas 1 løb och 1 p/un/d, Schierping 1 løb 18 march. Dateret *Berg (Bergen) d/en 15. Octob/e/r 1701.

2 Hermand Gaarmands udgifne bøkelseddel til Niels Steffensen paa een tredie part udi dend gaard Aasem her udi Schibredet beliggende, Dateret Mielde d/en 10. Julij Anno 1702.

3 Hermand Gaarmands udgifne bøkelseddel till Michel Johansen paa een Ottende part udi dend gaard Blom i Mielde Schibrede Dateret Mielde d/en 15. April Anno 1702.

4 Niels Hougis udgifne bøkelseddel til Sebiørn Johansen paa 1/2 løb Smør udi dend gaard Hanisdal i Mielde Schibrede, Dateret Reistad d/en 30. Octob/e/r 1702.

Hernest blef sagerne paaraabte om nogen til dette ting war indstefnte, da frem Kom først

Gabriel Pettersen Hafde til dette ting indstefnt Hans Knudsen och Clemet Breisteen, domb at lide til betaling fordi Hans Knudsen ey schal have fyldistgiort een forliigelse mellem dennem Schied forleden vinter, om nogle Søboeder i Sandviigen at opschrue och bolverchet at forhøye, her om citanten først fremblagde sin Kaldseddel som blef læst, och befantis paategnet Wed tvende mend loulig at vere forkyndt.

1702: 27b

Hans Knudsen møtte udi egen person i Retten til Sagen at Svare, och tilstoed loulig at vere stefnt.

Da fremblagde citanten først sit Schriftlige forset Som och blef læst.

Der imod Hans Knudsen Svarede och først tilstoed med Gabriel Pettersen at være forliigt saaledis at hand schulde opschrue boederne och forhøye bolverchet, och fich dertil paa Haanden penge 6 Rixdaler, Denne forliigelse om arbeidet Schiede efter Julen nestleden, och schulle arbeidet anfangis med første leilighed derefter, dog sagde hand at ingen vis tid om arbeidets fuldferdigelse mellem dennem var sluttet. Ellers vare de accorderede om arbeidet StychWiis at have betaling. Hand forKlarede och, at hand hafde været baade hos Gabriel och Werner Ros och begiert penge til bolverchets och paalers indKiøb, mens Kunde ingen faa hvorfor arbeidet henstoed, Sagde ellers at hand gierne wil fuldbyrde arbeidet efter foreningen, mens nu formedelst vinterens paa Kommende Kunde det iche Schie før til foraaret, formeente ellers hand iche var pligtig at Svare hannem til nogen Schade, efterdi hand iche er Schyld udi opholden, men citanten self fordi hand iche har leveret hannem de *fornudne penge til Bolverchets indKiøb.

Gabriel derimod paastoed at de indstefnte burde Svare hannem til all Schade formedelst de iche har efterkommet deris løfte och fuldbyrdet bygningen, Saavel dend Schade hand self lider, som och dend hans naboer Kand prætere mod hannem, for dend fordervelse deris boeder wederfaris medens citantens boeder staar udi saadan tilstand. Sagde end videre, at Hans Knudsen Som hovedmand for werchet, har aldrig weret nogen penger hos hannem begierende

1702: 28

siden de første 6 Rixdaler hand paa haande bekom, det samme sagde hand och for sin *hustro och Werner Rossis, at de vil med deris eed forKlare at ingen enten Clemet eller Hans weret hos dem och begiert nogen penge, uden een Søndag Kom Hans Knudsen ind til citantens hustro och var beschienchet, da bad hun ham Komme anden dagen igien.

Derimod Hans Knudsen forKlarede at det var een ørchedag, da hand var hos Gabriels hustro och begierede penger, mens hun Svarede hannem saaledis, at hun iche wiste af nogen handel, vilde och iche levere nogen penge, mens bolverchet Kunde ligge der det laag, efterdi hendis mand war iche hiemme, midlertid blef bolverchet som hertil var betinget, bortsolt til andre af

dem som det eyede.

Gabriel endnu forklarede at Hans Knudsen iche har veret hos hannem siden hand var hiem kommen fra Franchrig, enten at begiere penge eller tale om bygningen.

Widere sagde parterne paa begge sider sig iche (mer) at hafve at frembføre, uden Hans Knudsen paastoed at Clemet er lige med hannem udi betingningen, och bør svare til sagen lige saa vel som hand.

Clemet Breisteen møtte iche til dette tingsted, efttersom det iche er hans verneting

Afsagd

Efterdi Hans Knudsen self tilstaar at hafve Sluttet och indgaaet denne contract med Gabriel Pettersen och Warner Ros om deris Søboeders opschrivelse och bolverchets forhøying dog iche ved samme foreening forbunden til nogen wis tid arbeidet enten at begynde, eller have fuldferdiget, Saa eragtis dog for Ret

1702: 28b

at Hans Knudsen tillige med sin Cammerat Clemet Breisten bør det Snarest mueligt Schie Kand efterkomme deris løfte och accord och det belofvede arbeid tilbørlig forfærdige, for dend betaling dennem derfor er lovet Och fordi samme arbeid ey endnu saa lenge siden deris forligelsis Slutning, er begynt anseer ieg Hans Knudsen med sin consort Schyldig at betale citanten denne foraarsagede Stefnemaal processis och Reisis omKostning med penge 4 Rixdaler, Som Hans Knudsen bør udrede inden fembten dage under Exsecution efter Loven och igien hafve sin regres til Clemet Breisteen for dend halve deel. Men for de øfrige citantens præntioner friKiendis Hans Knudsen aldels, efterdi hannem iche er levert de fornødne penge til bolverchets och andre Materialers indKiøb.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde efter dend Kiendelse och afschied som passerede nest leden Sommering, mellem dend hederlige mand H/er/r Niels Hierman och Jørgen Sunland, indstefnte Welb/emel/te H/er/r Niels Hierman at lide domb til betaling och boed efter Hans Kongl/ig Maj/este/ts allernaadigste \ St/emple / papiers forordning, formedelst dend til Jørgen Sunland udgifne bøkelseddel paa Slet papier, som Siden nest leden Sommersting udi Retten er beroende.

Paa dend Hederlige mands H/er/r Niels Hiermands vegne møtte udi Retten Niels Mit Mielde Som fremblagde Her Nielsis schriftlige forset som blef læst.

1702: 29

Fogden paastoed domb efter forordningens egentlige tilhold.

Afsagd

Som dend Hederlige mand H/er/r Niels Hierman er her udi Retten betræd med, och befunden at hafve gifvet och udsted een bøkelseddel til een bunde naunlig Jørgen Sundland paa Slet papier, som efter forordningen burde wæret paa dend Sort udi den anden Classe No 19 til 12 Schilling, dend samme Sæddel H/er/r Niels Hierman med egen haands paategnelse Kalder een bøkelseddel,

Ti bør dend hederlige mand H/er/r Niels Hierman for denne handgribelige forseelse imod høystbemelte Kongl/ig anordning, først betale dette \rette/ papiers værdig dobbelt nembl/ig med 1 ort, och derforuden efter forordningens første paragraphum bøde til Straf penge 10 Rixdaler /: Som Kongl/ig Maj/este/ts foget hafver at indsøge och Kongen til regning *fore /: alt inden fembten dage scha\disløs/ under namb och Exsecution efter Loven.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde indstefnt Anders Aschelund Elling Solberg, Niels Mit Mielde och Baste Øfste Mielde efter førrige tiltale til Sommerstinget nest leden for begangen Slagsmaal Elling Solberg blef trende gange paraabt men møtte iche, \ey/ heller nogen paa hans vegne

Lensmanden och Niels Reistad afhiemlede Stefnemaalet, at hand loulig var Stefnt Anders Ascheland och Niels Mit Mielde møtte i egne personer; Endelig frem Kom och Elling Solberg, med unSchyldning at hand hafde veret it styche [] paa marchen da hand blev paaraabt.

1702: 29b

Disse indstefnte forKlarede alle eenstemmig at de alle vare druchne den tid, och at der iche var noget slagsmaal mellem dem passeret, mens det var allene med lystighed mellem dennem, och iche af nogen vred hue paa nogen side, mens vare alle venner

Afsagd

Som ingen beviislighed udi denne sag er, som egentlig Kand vidne om noget Slagsmaals øfvelse, Saa Kand ieg iche tilfinde de indstefnte til nogen straf denne sind (gang) men fri kiendis for citantens tiltale

Niels Olsen Reistad hafde stefnt Iver Røscheland at betale hannem een hat, som hand for hannem har forKommet paa byreisen omtrent 6 a 7 uger siden, der for hand paastaar 4 march igien for hatten och der foruden sin omKostning Schadisløs

Iver Røscheland blef trende gange paarobt mens møtte iche ey heller nogen paa hans vegne.

Afsagd

Iver Røscheland foreleggis Laugdag til *nest ting til denne sag at Svare, och saafrembt hand da udeblifver, schall hannem dog ofver gaa domb efter Loven.

Noch blef læst H/er/r Niels Hiermands udgifne bøxel seddel til Anders Arnes/en Kielland paa 1/3 part udi samme gaard Kielland Dat/eret Hougs d/en 30. Oct/ober 1702.

Hernest blef efter Loven udnevnt och beschiched efterschrefne mend til at være Laugrettismend och betiene Retten nest Kommende aar 1703 nemblig unge mend, Knud Schiistad, Gunder

1702: 30

Elviig, och Laers Aschids/en Houge som hafver Sig at indstille hos Laugmanden til at tagis udi Eed De øfrige femb udnefnis at vere, Baste Øfste Mielde, Jens HundHammer, Haldor Wichne, Johannes Havre, och Baste Mogens Reistad.

Anno 1702 d/en 2 och 3 Novemb/e/r er almindeligt Høsteting Holden paa Arne Tingsted udi Arne Schibrede med Samme Schibredis tilstede verende Almue nerverende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Holm, Saavelsom Bøyde Lensmanden Mogns Selviigen och Laugrettismend, Ole Arnetveit Ole Miølkraaen, Mogns Hiorteland, Mogns Helleland, Rasmus Hitland, Niels Jordal, Steffen Hiorteland och Ole Hole.

Da efterat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged var sat blef almuen først tilholdet at Clarere deris rettigheder for dette aar, saa och at holde sig Schichelig och edruelig medens tinget varer och Retten bliver forhandlet.

Dernest blef och læst de breve som til dette ting fremkom och blev begiert at læsis nemblig

1 S/igneu/r Johan Wolpmands udgifne obligation till sin broder Diderich Wolpman, som til de

andre ting denne tingreise forhen er læst.

2 Peder Pedersen paa Liuse Klosteret hans udgifne bøkelseddel til Erich Knudsen paa 1/2 løb smør och 3/8 deel af een tynde malt udi dend Jord Romsloe Dateret d/en 15. Decemb/e/r Anno 1701.

3 Christen Nielsen Sæds udgifne bøkelseddel till Arne Arnesen Setter paa 1 p/un/d Smør och 1/4 deel tynde malt, udi dend Jord Morviigen her udi Schibredet. Dateret Berg/en d/en 11. Julij 1701.

4 Mag/ister Samuel Schrøders som fuldmegtig paa Jens Ottensens vegne, udgivne bøkelseddel til Haldor Johansen, paa een Half løb Smørs landschyld udi dend gaard Dale her udi Schibredet beliggende. Dateret Berg/en d/en 27. Febr/uarij 1702.

1702: 30b

5 Maren S/a/l/ig/ Mag/ister Arnoldj de Finis udgifne bøkelseddel til Laers Laersen paa een Jordepart udi *udi Søre Melchraen som Erich tilforn brugte Dateret Berg/en d/en 4. Martij 1702.

6 Peder Nielsen Lindgaards udgifne bøkelseddel til Hans Olsen Houchaas paa 2 p/un/d 6 march Smør och 1 fierding malt udi samme gaard Houchaas Dateret Bergen d/en 1. Febr/uarij 1702.

7 H/er/r Christen Hendrichsens udgifne bøkelseddel till Rasmus Olsen Houchaas paa 18 march Smør och 1 Mæle malt udi den gaard Tælviigen Dateret Lille Hammer d/en 9. April 1701.

Hernest blev Sagerne paraabte om nogen til dette ting var indstefnte. Da fremkom først

Sander Nielsen hafde ladet indstefne Halsten Johansen af Sandviigen, om noget Sucher han schulde bierget udi Branden, och hafde Lensmanden Mogns Selviigen Stefnemalet Schriftlig at indlegge, som blev læst.

Citanten blev trende gange lydelig paraabt, eftterdi ingen fulmegtig var tilstede eller møtte paa hans vegne, men Som citanten iche møtte beroer denne sag til videre Stefnemaal och paatale.

Aamund Flachtvet hafde til dette ting indstefnt sin grande Steffen Flachtvet, for hand schall have hugget udi hans Schoug 8 Stycher fure och Solt til Christopher Hiorteland hvilchet Schal vere Schied nest leden vinter, hvor for hand formeener hand bør lide strax eftter Lougen och Rettens findende.

Steffen Flachtvet møtte personlig i Rette och protesterede mod Stefnemalet, at hand iche var loulig stefnt, nemblig at det nu ey er mere end 9 dage siden hand blev stefnt

1702: 31

Stefnevidnerne Mogns Selviigen och Mogns Hiorteland møtte och i Retten och tilstode at Steffen hafde iche haft lenger varsel efttersom Stefningen blev iche før hos dennem begiert af citanten.

Afsagd

Steffen Flachtvet bør Loulig med fiorten dagis varsel indstefnis om denne sag, før hand Kand eller maa dragis under Loug eller domb eftterdi hand protesterer imod dette stefnemaals loulighed.

Som Lensmanden eftter tilspørgende berettede at ingen flere sager til dette ting var indstefnt, Saa blev hernest eftter loven udnefnt och beschichet eftternefnte mend til at være Laugrettismend och betiene Retten nest Kommende aar 1703 nemblig unge mend, Jørgen Jensen indre Qvame,

Johannes Carlsen Tuenæstvet, Johannes Laersen Store Tuenæs, Som alle tre hafver sig at indstille hos Laugmanden til at tagis udi Eed. De øfrige ere udnefnte Mogns Flachtheit, Niels Øchaas, Iver Espel, Jens Toftt och Erich Olmaas.

1702

1703

Anno 1703 d/en 7. Martij, er eftter Kongl/ig Maj/este/ts fogeds S/igneu/r Mas Holms berammelse almindeligt Waarting holden paa Hope tingsted udi Schiold Schibrede, med da tilstedeverende Schibreds Almue, nerverende velbemelte foged Self, Saavelsom Bøide Lensmand Laers Dyngeland och de til dette aar udnefnte Laurettismend Laers Aase, Arne Sandal, Hans Hammersland Mogns Næse, Mogns Houge, Michel Johansen Midtun, Mogns Nielsen Grimen, och Poul Johansen Schiold.

1703: 31b

Da eftterat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged var sat, blev almuen formanet til all Schichelighed at bruge medens tinget varer och Retten betienis, Saavelsom och til deris restantzers afKlarering.

Dernest blev lest och publiceret eftterantegnede breve nemblig.

1 Hendrich Kortzis och Blantzeflor Schottis udgifne Schiøde til Johan Wolpman paa odels Retten til dend gaard Tarlebø, Dateret Lundgaarden d/en 3. Jan/uarij 1702.

2 Johan Hendrich Slutters udgifne obligation til Berent Uldrich paa capital 384 Rixdaler och pant hans Mølle udi Aarestad Elven som er dend første mølle nest ved Svartediget, Dat/erit Berg/en d/en 6. Martij 1702.

3 Cordt van Lybechs och Ludolph Ham/m/eKens transport bref til Mag/ister Anders Brun paa een Jacob Hinsis obligation stor Capital 290 Rixdaler, Dat/eret Sc: (altså/d.v.s.) transporten d/en 23. Octob/e/r 1702

4 Mag/ister Niels Smits udgifne bøkelseddel til Haachen Wintzæntzen paa 1/2 løbs Leye udi gaarden Hornæs Dateret d/en 19. Junij 1702.

Madame Kirsten S/a/l/ig/ Laers Søfrensens Lod tingliuse hindis Klagemaal ofver den hugster fremmede och uvedKommende gjør uden forlov udi hendis Schove til Natland och Tveteraas liggende, och lysde derfor fred derofver med forbud och advarsel at een hver herefter ville tage sig vare och entholde sig derfra under paafølgende Schade, Straf och tiltale eftter Loven.

Ligeledis lod och Dend hederlige mand H/er/r Johan Jacobsen liuse fred ofver Næstun och Tvederaas Schouge for saavit hannem vedKom/m/er.

Her om fogden och alvorlig advarede och formanede alle och eenhver at entholde Sig fra saadan uloulig adfær.

1703: 32

Dernest som ingen brevve mere til dette ting frem Kom at læsis bleve sagerne paaraabte Som til dette ting vare indstefnte

Da frem Kom først

Kongl/ig Maj/este/ts foged Mas Holm som hafde ladet til dette ting indstefne Besse Johannesen nu tienende hos dend hederlige mand Mag/ister Samuel Schrøder, for Leyermaal begangen paa Harebache her udi Schibredet beliggende, med een pige paa samme gaard tienende, naunlig Karen Nielsdatter, Som bøyde lensmanden forKlarede nu iche at Kunde finde, efttersom der sigis at hun schall omgaa och tigge, och derfor nu hun iche til dette ting stefnt, mens ellers hafde hun saavel som Besse Johansen tilforn herom veret stefnt tvende gange men ingen af dem nogen tid mødt,

Mod denne Besse Johansen fogden paastoed at hand burde dømmis til at bøde till Kongen sin Leyermaals bod efter loven

Bøydelenmanden Laers Dyngeland forKlarede at hand Besse denne sinde Loulig hafde stefnt herom medhavende Fredrich Olsen Kobeltvet til vidne, dette stefnemaal hand saaledis med Eed afhiemlede.

Besse Johansen blef trende gange paaraabt mens hverchen hand eller nogen paa hans Wegne mødte.

Endelig fremstillede sig for Retten Michel Midtun, som hafde een schriftt udi denne sag at fremlegge for dend hederlige mand Mag/ister Samuel Schrøder Som blef læst.

Fogden imod denne Schriftt protesterede at Harebache iche Kand i dend maade hentydis eller

1703: 32b

*eller henregnis til nogen Prestegaard eller Prestegaards grund, at nyde denne frihed efter Loven, saasom Harebache allene er Magister Samuels avelsgaard.

Afsagd.

Saasom Magister Samuel Self bevidner denne indstefnte persons Besse Johansens Leyermaals forseelse, *Ok Besse efter bøyde Lensmandens forKlaring herom tilforn har veret indstefnt til dette Schibredis ting Som er hans rette Værneting, och dog ingen tid møt eller til sagen villet svare, Da altschiønt Magister Samuel henschyder sig till Loven pag/ina 304 d/en 16 art/ichel menende hannem der med for fogdens tiltale paa Kongens vegne om bødernes erleggelse til Kongen at befrie Kand det dog iche anseeis hannem til befrielse for at svare fogden til de forbrutte bøder, efttersom dend gaard Harebache er allene Mag/ister Samuels avelsgaard och iche nogen i saa maade efter Loven privilegered Prestegaard eller grund.

Ti bør indstefnte Besse Johansen efter Lovens 6 bog 13 Cap/itel 1 art/ichel bøde for dette Leyermaal til Kongen 24 lod sølf alt under namb och Exsecution udi hans middel och formue inden 15 dage efter Loven.

S/igneu/r Søfren Seehuus hafde indstefnt General Weymesterens fuldmegtig S/igneu/r Hans *Wolters,

1703: 33

for een half tylt store treer huggen udi Sæle Schoug der om hand indgaf sit Schriftlige Stefnemaal som blef læst och fantes paaschreven loulig at vere forKyndt.

Wederparten S/igneu/r Hans Walters møtte for Retten udi egen person Saavel som citanten och tilstoed loulig at vere stefnt.

Citanten hafde foruden sit stefnemaal forfattet sit forset paa it Styche Slet papier noget vidløfttig, som hand self begierede for Retten at oplæse, som och schiede.

Hans Walters derimod svarede at denne Schoug var den nermeste, som tienlige træer Kunde faais ud af til denne Hops brois fornødenhed, och negtede iche at hand io udi denne Sæle Schoug hafde ladit hugge 6 træer, som hand begierde fogden vilde tilholde almuen at hente och

hidføre til denne brois dis snarere forferdigelse och derom endelig i Rette lagde een copie paa Slet papier videmeret under det nafn Petter Drejer af een Kongl/ig bestalning til bemelte Petter Drejer hvis egentlige indhold saa vit denne sag Kand angaa melder saaledis at timmeret som til broen schal brugis Kand af nest liggende Schoue tagis, Der eftter hand formeente, at have haftt Ret til at tage disse træer af Sæle Schoug uden nogen betaling der for at erlegge.

Citanten der imod formeente hand dennem eftter værd bør betale, eftterdi hand ingen ordre har at frembviise at hand maa tage dennem uden nogen betaling.

1703: 33b

Afsagd

Som citanten iche har observeret hans Kongl/ig Maj/este/ts interesse, med at føre sit vidløfttge forset paa stemplet papier eftter papiers forordningen, ey heller beviisis eller widis hvad værdig de \6/ træer Kand være af som udi hans Schoug ere hugne, Wederparten Hans Walters iche heller udi Retten producerer saa gyldig copie af dend Konglig ordre, hand formeener denne frihed hannem at tillade, Som udi Retten til nogen eftterretlighed Kand vere antagelig,

Ti foreleggis dennem paa begge sider til neste Sommersting nemblig S/igneu/r Seehuus at forfatte sit forset paa rette Sort St/emplet papier, och midlertid \strax/ lade besigte och ved uvillige mend wurdere disse hugne træers verdig, Som dog iche maa hindris til denne brois forferdigelse det snariste mueligt at fremfør, och Hans Walters til samme tid at forschaffe een, enten af Stedets Notar/io Publico, eller och tvende mend videmeret copie af det original Kongebref, hand funderer sig paa hvoreftter da udi sagen nermere ved Endelig domb och Kiendelse schal gaais hvis Ret er.

Dend Hederlige mand H/er/r Johan Jacobsen Widing hafde til dette ting ladet indstefne Niels Schiold formedelst hand uden hans minde och forlov, har hugget udi hans Schoug til *Næstue adschillige træer, til sin fornødenhed, hvor

1703: 34

for hand formeente och paastoed at Niels {Næ} Schiold burde eftter Loven straffis och bøde, herom hand och til vidne hafde stefnt Laers Nielsen Raadman paa Næstue och Johannes Andersen tienende paa Næstue, alle deris sandhed ved Eed at forKlare.

Hans Hammersland møtte paa Niels Schiolds vegne och vedstoed \Niels/ Loulig at vere stefnt, Svarede ellers paa Nielsis vegne at hand hafde bedet hannem saa sige och svare til stefnemaalet, at hand iche negtede io at hafve hugget 2 læs ved udi Næstue schougen, men hand var iche ellene dend, som der hafde hugget, Ti der var saa mange andre som hafde hugget der saavelsom hand, men disse andre viste Hans Hammersland iche at naungive

De indstefnte vidner møtte alle och beKiente om Niels Schiold det samme, at de hafde seet hannem hugge der i Schougen.

Citanten paastoed, at eftterdi Niels Schiold self lader tilstaa och bekiende, at hand har hugget udi Næstue schoug, hvortil hand iche har haftt nogen minde eller forlov, at hand derfor ey allene exemplariter bør straffis eftter Loven, mens och tilkiendegive de andre som hand beraaber sig paa at have hugget der foruden hannem

Afsagd.

Som Niels Skiold iche Self personlig er tilstæde, at Svare til denne hannem Saa nær och høyt paagiældende Sag, Ti foreleggis hannem Laugdag til neste ting

1703: 34b

Da hand hafver udi egen person at møde och til sagen svare, sampt da at forKlare och naungifve

de andre hand beraaber sig paa at hafve hugget udi Næstue schoug saavelsom hand til hvilken tid vidnerne igien bør møde och med deris vidnisbyrd were hannem til gienmæle.

Hendrich Kortz hafde til dette ting ladet indstefne Joen Hansen och Hendrich Holtermand Schomagere udi Bergen med Schriftlig stefnemaal som blev læst.

Paa indstefnte Hendrich Holtermands och Joen Hansens vegne frem Kom Jacob Herslæv och i Rette lagde deris Schriftlige Svar mod stefnemaalet.

Citanten indgaf och sit schriftlige forset som blev først læst, dernest indgaf hand och een Kongl/ig Ober Hofrettis domb passeret d/en 24. April 1702. Noch trende attester af Raadstue tieneren udi Bergen, som alt blev læst.

Der foruden møtte och de indstefnte vidner Anders Erichsen och Erich Eschildsen, och erbød deris vidnisbyrd saavit dennem vidende er at aflegge.

Dernest blev læst de indstefnte Schomagernis indleg, hvis indhold allene var om dilation til neste ting,

Afsagd

Joen Hansen och Hendrich Holterman foreleggis Laugdag til neste ordinarie ting her udi Schibredet, til hvilchen tid de bør møde och sig udførlig mod sagen och stefnemaalet erclere, hvor midlertid dennem och Kand med-

1703: 35

deelis copie af de indlagde documenter til besvarelse, paa det sagen iche med lenger forhaling derom Schal opholdis.

Casten Bagge Raadmand udi Bergen hafde och indstefnt Jacob Hins efter førrige tiltale och seeniste ergangne afschied til Høstetinget nest leden, och Paastoed Jacob Herslæv som nu møtte paa hans vegne een endschab udi sagen och een Schadisløs domb til betaling.

Paa Jacob *Hinschis vegne møtte Mons/ieu/r Jørgen Høg och indgaf Hinschis Schriftlige forset som blev læst och er een tilstand om at vere Schyldig mens allene begierer dilation med betalingen.

Afsagd

Som hverchen citanten har tilkiende gifvet hvor meget hand Kræver, ey heller nogen af parterne endnu frembviist Registeringen eller extract der af, at der af Kunde erfaris hvor stor denne udlagde arve lod er, Saa Kand af mig endnu iche Endelig Kiendis i denne sag, men som Hins tilstaar dette Kraf citanten at ville tilsvare med tid och dilation, Seeis vel hand er Schyldig. Ti bør hand och under 10 Rixdalers straf til neste ting udi Retten frembschaffe Registeringen, som hannem ved seeneste afschied er paalagd at i Rette forschaffe at da een gang med denne sag Kand Schridis til endelig domb.

Jacob Ludt hafde och ladet St/efne Jacob Hins for 6 Rixdaler Som hannem er udlagd udi Regi-

1703: 35b

steringen efter Hinsis Kieristis førrige mand, derom at lide dom til betaling

Herom Jacob Herslov møtte paa Ludtis vegne, och paastoed domb, och at Hins burde Self forschaffe Registeringen i Rette

Paa Hinsis vegne møtte ingen

Lensmanden forklarede at hand hafde stefnt hannem loulig med vidne Hans Hammersland.

Afsagd

Jacob *Hinsch foreleggis laudag til neste ting hertil at Svare saafremt han da ey vil lide dom til betaling.

Rasmus Gullachsøn hafde indstefnt Hans Tveiten fordi hand hafver tillagd hannem at hand skulle taget een Wære paa bøen ved Tveit haugen, som hand Schulde ville tyfagtig wiis bort bragt, derfor som hand var herudi fri och uschuldig, paastod hand at Hans Tveit dette schammelige tilleg loulig burde beviise eller och der for tilbørlig straffis eftter loven.

Hans Tveit møtte personlig for Retten och tilstoed at hafve beschyldt citanten for denne Wære, nemblig at hand først skulle hafve bundet dend, i dend henseende at hand vilde practisere dend bort herom hand beraabte sig paa vidner som hand och hafde indstefnt til dette at beviise nemblig Ole Fiøsanger, och Michel Fiøsanger Som begge møtte for Retten, och forklarede at de nestleden høst ved Michls tid saa at citanten Rasmus Gullachsen jagede Tveitens Smalefloch fra haugen och tvert

1703: 36

ofver Fiøsanger bøen, och dette schiede een taarsdag, och om fredag nest eftter var denne eene være borte fra smale flochen och fantis siden paa samme eng ved haugen bunden alle fire been sammen, och død af Refven eller hunde Sønder Reven. Bandene hafde de at frembviise som var nogle smale band och een linnen dug. Disse vidne blef af Retten tilspurt om de saag at denne Rasmus bandt smalen eller holt dend til side fra den anden Smale floch, dertil de sagde ney, och at gud motte vide hvem det hafde giort och widere viste de iche her om at widne

Hans Tveit blef tilspurt om hand hafde andre vidne at ofverbeviise ham denne beschyldning med, dertil hand svarede ney mens meente hand endelig motte være Schyldig eftterdi hand jagde Smaleflochen.

Rasmus Gullachsen tilstoed at hand jagede Smaleflochen af bøen, eftter folchenis begier som var paa haugen, mens benegtede aldeelis, at hand iche hafde bundet Wederen, det hand och erbød sin Saligheds eed paa at aflegge.

Hans Tveiten { ? d} for Retten falt til føye och bad Rasmus Gullachsen om forladelse och erclærede hannem igien for een ærlig mand, Saasom hand ichun hafde mistencht ham for denne gierning mens iche Kunde beviise ham dend ofver.

Afsagd

Saasom parterne med haande baand for Retten ere om denne sag forligt

1703: 36b

saavit beschyldningen angaar, ti forbliver det derved, mens som Hans Tveiten ved denne beschyldning har foraarsaget Rasmus Gullachsen omKostning, Ti bør hand hannem dend \hidintil anvente/ igen betale med halfierde march inden fembten dage under Exsecution eftter loven Schadisløs.

Endelig blef och til dette ting læst Margrete S/a/l/ig/ Johannes Torsens afstaaelsis Schrift paa dend Kornmølle, grund och vand samt Engestyche som hun hid intil brugt haver i Aarestad Elven, til Jesper Stochhof Dateret d/en 6. Martij 1703.

Anno 1703 d/en 9. Martij Er almindeligt Waar och saging holden paa Bildøen udi Sartor Schibrede med da tilstede verende Schibredis Almue /: Saasom tinget paa dette sted denne sinde af Kongl/ig Maj/este/ts foged var anordnet och berammed nerverende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Holm Saavelsom bøyde Lensmanden Anders Bildøen och Laugrettismend, Mogns Bielcherøen, Anders Leerøen, Ole Eide, Michel Snecheviig, Mogns Foldnæs, Niels Schouge, Niels Søre Biørøen, och Paa Ole Bachis vegne Niels Bildøen,

Da eftter at Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged var sat blef almuen som tilstede var formanet till edruelighed Schichelighed och fredsommelighed medens Retten blef holdt och forhandlet.

Dernest blef læst de brefve som {for} for Retten frem Kom och blef begiert at læsis saasom
1 Søneve Iversdatters bøkelseddel paa een half waag och 4 march fischis leye med lige saa stoer part udi gaardens underliggende Laxevarp och anden herlighed, til Jens Olsen Bildøen, Dateret Berg/en d/en 2. Decemb/er 1702.

Och som ingen flere breve frem Kom at læsis blef paaraabt om nogen sager til dette ting var indstefnt da frem Kom

1703: 37

Monsieur Jacob Busch som til dette ting hafde indstefnt Halfver Husmand paa *Land Raa* (Landro), Rasmus Tostens/en Rasmus Olsen, Mogns Christens/en, Niels Wincenzen, saa och Niels Landraa \som med vidne/ formedelst de udi Brandens tid i Bergen, har taget och udført gods af Korn varer nemblig til 40 tynder alt uden hans, som eyeris forlov eller minde hvilchet gods de och schal hafve beholt, dult och taugd stille med, och iche igien enten tilbage ført, eller eyermanden tilkiendegifvet, hvorfor hand formeener de tilbørlig bør straffis, nemblig de principalste hovedmend {som tyfve}, och andre, som med dem har helet och dult, Som tyve med videre, een hver for sig eftter sagens beschaffenhed. Herom hafde hand och indstefnt de andre mend fra Landraa, til vidne nembl/ig Niels Mognsen, Laers Erichsen, Iver Christens/en och Rasmus Ingelbrets/en,

Her om citanten Jacob Busch Self møtte i Rette, och begierede rettens assistentz eftter Loven ved domb och tilbørlig straf ofver de Schyldige.

De indstefnte bleve paaraabte, mens ingen af dem møtte udi egne personer, ellers hafde de for sig fremsendt Erich Aagotnæs som protesterede paa deris vegne at ingen af dennem Loulig var stefnt hvorfor de iche heller mødte.

Bøide lensmanden Anders Bildøen blef for Retten tilspurt om tiden naar de blefve om denne sag stefnte, dertil hand Svarede at begieringen om stefnemaalet Kom først fra byen til hannem nestleden fredags aften saa hand ey Kunde forKynde det for vedKommende før Løfverdagen nest eftter som nu ichun er 7 dage siden.

Afsagd

Som med dette stefnemaals forKyndelse iche loulig er omgaaet, och de indstefnte derpaa protesterer, Saa Kand denne sag iche denne sinde nermere foretagis, mens beroer til neste ting paa loulig stefnemaal for alle vedKommende, hvor da nermere schal angaa hvis Ret er.

1703: 37b

Magister Niclas Stabel Sogneprest til Sund hafde och til dette ting indstefnt Jacob Nielsen Hom/m/elsund eftter førrige tiltale til høst tinget nestleden da hand iche møtte, mens blef Laugdag forelagd til dette ting,

Niels Bildøen møtte paa Mag/ister Nichlasis vegne och paastoed nu domb ofver ham for 6 aars resterende tiende och Smaarettigheder aarlig saa meget, som af Presten self forhen er forKlaret.

Bøyde Lensmanden forKlarede at Jacob Hommelsund til dette ting igien loulig var indstefnt.

Paa Jacob Hommelsunds vegne fantis ingen at møde eftter trende gange lydelig paaraabelse.

Afsagd

Saasom Jacob Hommelsund til nest leden høsteting er Laugdag forelagd til dette ting at møde

och til sagen och stefnemaalet at svare, och dog ey, hverchen self møder eller for sig lader møde noget mod stefnemaalet at svare Ti eragtis och dømmis for Ret eftter Loven at Jacob Hommelsund bør til sin Sogneprest betale dend fordrende tiende och preste rettighed for 6 aar, aarlig 4 march 12 s/chilling Saavel som denne processis omKostning til Dato med 2 march 8 s/chilling och det inden fembten dage Schadisløs under namb och Exsecution eftter Loven, om hand sig dis forinden der med iche udi mindelighed indstiller.

Anno 1703 d/en 12. Martij er almindeligt waar och Sageting holden paa fogdens gaard Fladøen med tvende Schibreders der Sammen Kaldede Almuer nemblig Herlø Schibreds och Allenfits Schibredis, nerverende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Hansen Holm, hvor da først

1703: 38

Retten blef betient af Herlø Schibredis Lensmand och mend, nemblig bøyde lensm/and Rasmus Frommereide, och mend Niels MoldeKlev, Niels Miaatveit, Anders Flogsand, Ole Hestenes, Joen Kierregaard Mogns Breiviigen, Jacob Rong och Niels Toftt.

Da blef først læst de brefve som til dette ting blef begiert at læsis nemblig.

1 Bodel Gaarmands udgifne Schiøde til velædle och velb/aarne H/er/r Laugmand Niels Knag, paa dend gaard Røsetter udi Herlø schibrede Schyldende aarlig een løb Smør och een tynde malt med bøxel och herlighed, Dateret: d/en 20. April 1701.

2 Halvor Andersen Hetleviigs udgifne Schiøde til *webmt: H/er/r Laugmand Knag paa dend halve part udi den gaard Hetleviig, paa Asckøen udi Herlø Schibrede beliggende, Stoer 18 march fischis leye med første bøxel och *trede tage Dateret Hetleviig d/en 4. Jan/uarij 1703.

Dernest som ingen breve mere frem Kom at læsis, blef Sager paraabt om nogen till dette ting vare indstefnte da fremkom først

Peder Mognsen FlorWaag, som hafde stefnt Erich Erdal for tvende *vederre (vérar, sauebukkar) hand hannem och hans hustru for har beschyldet, derom hand til nermere opliusning først i Rette lagde sit Schriftlige Stefnemaal som først blef læst dernest hans Schriftlige forset.

Erich Ærdal och hans hustruis moder møtte personlig for Retten och tilstoede loulig stefnt at vere.

Det indstefnte vidne Niels Andersen møtte iche mens Maren Andersdatter møtte for Retten, och bekiente loulig at vere stefnt.

Da blef først læst Peder Florvaags Schriftlige forset som var af denne indhold, at Erich Erdal Hannem Schal have beschyldt for, at hafve Klippet een af hans Smaler, hvor ved hand Siunis sig toucheret (berørt), och som een uærlig beschyldning tillagd hvor for hand formeente, hand enten dette loulig burde beviise, eller och lide derfor tilbørlig straf eftter Loven.

1703: 38b

Erich Erdal blef for Retten tilspurt, om hand tilstoed at hafve beschyldt citanten for denne gierning, dertil hand Svarede Ja, hvilchet hand och Sagde at vilde beviise med sit merche paa bestet, derpaa Erich blef tilspurt hvad hans merche var paa bested, dertil hand svarede at hans merche var saaledis paa vederen, at det høyre øre var halfparten afschaaren tvert ofver, och dend samme wedder sagde hand Peder hafde Klippet nu nest leden høst ved Michaeli tid, och den var hvid.

Citanten hertil svarede at hand havde lige saadant merche paa een af sine vederre som var hvid,

hvilchen hand fløttede med sig fra Kiøchelviig da hand Kom til Florvaag, mens da hand did var Kommen, motte hand forandre Sit merche, eftersom der var flere som hafde saadant merche, ydermeere beklagede sig citanten, at Erich Erdal, siden denne veder var Klippet har hand taget sig den til och tilegnet sig den och saaledis ey \allene/ har beskyldt hannem uret fordi hand Klippede sin egen Smale, mens och der ved tillagd hannem tyveri for sit eget, och ofven i Kiøbet taget ey allene denne vederen fra hannem, mens och dult een anden graafleched for hannem,

Dertil Erich Svarede, at denne graaflechede Smale var Kommen een nat iblant med hans Smaler, udi marchen, men anden dagen søgte denne smale igien til Peders Smale floch videre hafde hand iche enten holt eller dult hans Smale.

Erich blef tilspurt, om hand hafde iche andre och bedre vidnisbyrd at beviise sin beskyldning med, och tilvinde sig denne veder, end allene dette merche hand har forKlaret om hvilchet hand \Svarede ney til/ och nermere erbød med Sin Saligheds eed at ville forKlare, at denne samme Smale som Peder har Klippet er hans egen och aldrig har veret Peders, i hvor vel Peder

1703: 39

Kand hafve haftt een af lige couleur (farge) och merche

Peder hertil svarede och formeente at Erich burde med vidnisbyrd beviise denne sin beskyldning och at denne Smale er hans och iche tilsverge sig noget fra hannem, ellers om Retten Kand tillade hannem saadan \eed/ er hand tilfrids, ti da siunis hand, hand dyrt noch tilkiøber sig denne smale.

Erich beraabte sig end nermere paa bevis herom och dertil nafngaf sin tieniste pige Malene som hand til neste ting vilde indstefne her om sin sandhed at sige.

Afsagd

Som Erich Erdal har her for Retten tilstaaet sin beskyldning mod Peder Florvaag och dog endnu aldeelis ingen gyldig eller tilstrechelig beviislighed om saadant haardt tilleg har fremført til sin sagis bestyrchelse, mens endnu beraabt sig paa sin tienistepigis nermere vidne och forKlaring herom, Ti paa det hand ey schal Klage sig med Retten ofveriilet, gifvis sagen Rum til neste ting, at samme vidne dertil loulig Kand blive indKaldet, och om parterne midlertid ey udi mindelighed Kand blive foreenet, da een Endelig domb och Kiendelse udi sagen Kand schie Midlertid forblifver och den omtvistede veder udi Peder Florvaags eye och forvaring, intil endelig Sagens uddrag.

Magne Tveiten hafde Stefnt Johannes Holme och hans qvinde for resterende løn och Klæder for hans qvinde Marte Olsdatter, som hafde

1703: 39b

tient Johannes Holme 13 1/2 aar, hvorpaa hende Restede 12 Rixdaler och een stach Som hand formeente Johannes Holme Schadisløs burde betale.

Citanten møtte self i Rette

Johannes Holme møtte iche, ey heller *noge paa hans vegne.

Bøyde Lensmanden forKlarede at Johannes Holme loulig var stefnt med videre

Afsagd

Som Johannes Holme iche denne sinde møder til stefnemaalet at svare, foreleggis hannem Laugdag til neste ting, til hvilchen tid hand bør møde och Svare til sagen och stefnemaalet under straf efter Loven.

Dernest samme dag: d/en 12. Martij 1703 Satte sig och til Rettens betiening Allenfit Schibredis Bøyde Lensmand Ellev Mundal och Laugrettismend, Ole Totland, Joen Sletten Ole Espeland,

Jacob Spurcheland, Halvor Næse, Arne Gierviigen, Ole Gierviigen och Jacob Nordre Elsaas,
Dernest blef tilspurt om nogle breve var til dette ting at læsis, som ingen hafde at frembringe.

Da blefve Sagerne paraabte som udi dette Schibrede vare stefnte, da fremKom

Kongl/ig Maj/este/ts foged som hafde ladet indstefne Joen Mogenstad och Ole Oxe for begangen haardrag och Schieldsord, efter førrige tiltale och seeniste afschied til høstetinget nest leden, och paastoed nu een Endelig domb ofver dem til boed efter Loven.

Joen Mogenstad och Ole Oxe møtte udi egne personer,
Erich och Knud Walde som efter Seeniste afsched

1703: 40

af Ole Oxe er indstefnt møtte och udi egne personer for Retten, och forKlarede at de uden nogen medhold med nogen af parterne vilde sige deris sandhed om dette Klammeri derpaa de aflagde deris eed.

Udsagde saa Knud Valde først at hand *saag begge, baade Joen Mognstad och Ole Oxe hafde hin anden samme tid fast udi haaret, med ond sinde, men hvem først yppede, viste hand iche dog sagde hand at de begge vare druchne och mere viste hand iche at vidne i denne sag.

Erich Walde widnede det samme lige ledis som Knud.

Alt Laugrettet forKlarede om begge disse parter at de vare fattige mend, och hafde ingen Raad, hvorfor, och udi henseende til deris fattigdom, fogden for Retten afsonede denne sag med dennem saaledis, at een hver af dennem strax skulle betale til hannem udi boed penge een Rixdaler, med formaning herefter at entholde sig fra Clam/m/erie

David Marchusen Kiøbmand udi Bergen hafde och til dette ting indstefnt Diderich Hynechen udi Brude Knappen for gield at lide domb til betaling, med Schriftlig Stefnemaal som blef læst. Stefnemaalet fantis och Loulig at vere forKyndt.

Paa David Marchusens vegne møtte Jacob Herslev och paastoed Schadisløs domb til betaling efterdi sagen er puur och vederparten ingen giensigelse Kand hafve derimod.

Dideric Hynechen Lod ved Laers Hopland indgifve Sit Schriftlige Svar mod Stefnemaalet, Som blef læst Hvoraf seeis at Dideric Hynechen iche hafver

1703: 40b

nogen Disput eller giensigelse mod Krafvæt eller dets rigtighed.

Afsagd

Som ingen giensigelse eller benegtelse giøris af Dideric Hynechen ved hans indleg mod det paastefnte, David Marchusens Krafvæt som er tilsammen 108 Rixdaler 5 march 14 s/chilling. Ti Kiendis och dømmis for Ret at Dideric Hynechen bør samme paastefnte Sum/m/a til citanten Schadisløs betale med 3 Rixdaler omKostning alt inden fembten dage under namb och Exsecution efter Loven.

Lasse Sælevold hafde Stefnt Simen Sælevold fordi hans qvinde har brugt adschillige Schieldsord mod hannem, her om Simens qvinde Gitlov och var stefnt, och paastoed citanten her for domb och straf ofver dem efter Loven hafde och her om til vidne stefnt Hans och Ole Sælevold.

Simen Sælevold møtte iche ey heller nogen paa hans vegne, endog hand trende gange blev paraabt.

De instefnte vidner møtte iche heller

Bøyd lensmanden for Klarede at de alle loulig vare stefnte til dette ting

Afsagd

Som ingen af de indstefnte, hverchen vederpart eller vidner nu møder, saa foreleggis dennem alle Laudag til neste ting da endelig at møde och Sagen tilsvare Saafrembt de da ey vil lide dom til Straf efter Loven formedelst ulydighed och ofverhørighed mod Retten.

1703: 41

Ole Mielcheraaen \Anders Mielcheraaen/ Simen Toppe och Mogens Horwiigen hafde och til dette ting indstefnt Ellev Mundal for arbeid de hafver giort udi Salhuus paa det huus der staar, til betaling hvis (det som) dennem der for rester, som de iche efter mindelige anmodninger har Kundet bekomme, nemblig Simen Toppe fordrer for 15 dage a 1 march, er 2 Rixdlr 3 march, Mogens Horwiigen for 14 dage a 1 march er 2 Rixdlr 2 march Anders Mielcheraaen for 15 dage 2 Rixdlr 3 march och Ole Mielcheraaen for 8 dage a 1 march er 1 Rixdaler och 2 march, her om de paastoed at nyde domb til betaling.

Ellev Mundal møtte Self i Rette och protesterede mod Ole och Anders Mielcheraaen at de iche Kunde fortiene \mere end/ 10 s/chilling om dagen, efterdi de Kunde iche hugge vel med nogen øxe, ey heller sagde hand at have lovet dennem nogen march for dagen. Men de andre tvende Kunde hand iche negte, at de io var god for deris arbeid, mens meente for deris tiltale fri at vere, efterdi de den tid gik fra *han (ham) och Kiente ham iche god for betalingen mens vilde da holde sig til fogden, som och siden udi hans fraverelse har gifvet dennem nogen penge, ellers negtede iche Ellev Mundal at hand io hafde antaget disse folch til arbeid.

Afsagd

Efterdi Ellev Mundal ingen giensigelse haver imod citanterne, at hand io har antaget dem til dette ommelte arbeid, iche heller Kand negte dennem, at de io haver noget endnu hos hannem \at fordre/ mens allene modsiger Ole och Anders Mielcheraaen, at de iche Kunde hugge saa vel m[ed øxe] som de andre, hvorfor hand iche Kand t[ilbyde?]

1703: 41b

dennem mere end 10 schill/ing for dagen Saasom hand och siger dennem iche noget vist for dagen at have tilsagd, de och iche heller beviiser hand dennem 1 march for dagen har lovet

Ti Kand Ellev Mundal iche tilfindis at betale til disse tvende mere end 10 s/chilling for dagen, som er til Anders for 15 dage 9 march 6 s/chilling och til Ole for 8 dage 5 march danske. Men som hand intet hafver at Klage ofver Simen Toppis och Mogns Horwiigens arbeide, bør hannem at betale til dem det paastefnte, nemblig til Simen Toppe 2 Rixdlr 3 march, och Mogns Horviig 2 Rixdlr 2 march, alt inden fembten dage Schadisløs under Exsecution efter Loven.

Anno 1703 d/en 14. Martij Schulle ting efter berammelsen været udi Gulen Schibrede, men som der fra dend 12. och til d/en 15. Martij, war, och continuærlig wedholdt, saadan forskrechelig storm och uveyr at det var umueligt at frem Komme, motte derfor Waartinget paa dette sted denne gang forbigaais, alt paa det de andre berammede ting iche och schulle blive forsømte, uden gud det igien med saadant gruerligt veirilig ville forhindre.

Anno 1703 d/en 17. Martij, er Almindeligt Waar och sageting Holden for beyleligheden Schyld udi BrudeKnappen med tvende Schibreders der Sammen stemte Almue, nemblig Radø

Schibredis och Lindaas Schibredis, nerværende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Holm,
Hvor da Retten først blev sat och betient af Radøe Schibredis Lensmand och Laugrettismend
nemblig Lensmand Rasmus Sæbø och Laugrettismend, Knud Solem, Hans Olsvold, Ole Ytre
Qvalem, Rasmus Nedre Qvalem, Ole Ulvatten Rasmus Lille Tveit, Johannes Øfre Manger och
Steffen Sæbdall

1703: 42

Da efterter Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged var Sat blev først læst eftertermelte breve.

1 Kongl/ig Maj/este/ts allernaad/igste forordning om Debitorer som fallerer och undviige for
giæld, Dateret Kiøbenhafn d/en 28. Octob/e/r 1702.

2 Stifttbefalningsmandens bref til fogden om Søfarne folch iche maa af Rigerne udfare at
tiene fremmede potentater, refererende sig nermere til S/a/l/ig/ høyloflige ihuKomelse Christ/ian
Kvinti (5tes) forordning Dat/eret 17. Novemb/er 1683. Dette bref var Dateret d/en 20.
Decemb/e/r Anno 1702.

Dernest som ingen flere breve frem Kom at læsis blev sagerne paaraabte. Da frem Kom først

Erich Kaalaas \Self/ som hafde Stefnit Endre Qvame til betaling for Kirche och prestetiende til
Mangers Kirche 7 march dansche, Som Endre Qvames Stefbarn Niels Nedre Tveit var til
Kirchen och presten Schyldig, och efterdi Niels Nedre Tveit nu er gaaen fra gaarden och tiener
paa Algrøen udi Sartor Schibrede, och hand iche seer leylighed at søge eller faa noget hos
hannem, saa søger hand der for Stiffaderen til betaling, saasom hand Schal hafve \taget/ noget
af Niels Nedre Tveitis gods til sig, da Niels drog fra gaarden nemblig 1 gryde 1 Schiering, 1
Soug, 1 hoveddyne och andet smaatøy som hand ey saa just Kunde nafngifve, och for denne
aarsag schyld, søgte hand nu Stiffaderen till betaling, och begierede domb ofver hannem.

Herimod møtte Endre Qvamis qvinde Anne, Som iche negtede loulig at vere Stefnit, men
svarede imod Stefnemaalet paa hendis mands vegne, først at hendis mand var iche hverchen til
Kierchen, eller presten, eller Erich Kaalaas nogen Schilling for tiende Schyldig, mens hvad
hendis Svaager Niels Tveit Kunde være schyldig vedKommer iche hendis mand, mens citanten
Kunde søge hannem self som endnu er god for dette at betale om iche med andet, da med sin
løn efterdi hand tiener och fortienet løn, ellers Svarede hun om det gods hand Schyldte hendis
mand for at

1703: 42b

hafve faaet af Niels Tveiten, før hand drog fra gaarden, at det var barnegods, som hendis Søn
hafde laant Nielsis qvinde Brite, som och var hendis datter, och det samme gods motte hand
levere tilbage igien til hendis Søn Anders Olsen før hand drog af. Dette hun erbøed med sin eed
at forKlare,

Afsagd

Som Erich Kaalaas iche hafver noget enten paa Kirchens, prestens eller egne vegne at Kreve
hos Endre Qvame, mens efter sit tyche formeener at hafve ret, til at søge och tiltale hannem for
Stifdatterens mands Niels Tveitens giæld, /: Som Endre Qvamme aldrig har lovet for, ey heller
beviisis, hand sig i andre maader har forbunden der til at betale :/ Endre Qvamis hustru och for
Retten har bekient och forKlaret om det gods, citanten har naungifvet at det var barnegods
hendis Søn Anders tilhørende, Som Niels *adrig (aldrig) har eyet, mens allene Nielsis hustru
Brite Laant af broderen til brugs nogen tid, Der imod Erich *Kaalsaas ingen beviis hafver at
frem føre dette at vederlegge med,

Ti anseis och dømmis for Ret, at som Niels Tveiten er endnu tilstede och iche saa langt

fraværende, da bør Erich *Kaalsaa Søge hannem som dend Rette hovedmand for sit Kraf, och Endre Qvame Kiendis for hans tiltale i saa maade paa Kirchens och prestens vegne aldeelis fri.

Bøide lensmanden Rasmus Sæbøe hafde paa det gandsche Schibredis vegne ladet stefne Hans Toule til at levere fra sig til hannem Schibredets Laubog, Som Hans Toule den tid hand var Lensmand Kiøbte for Schibredets penge nemblig hver mand tillagde 2 s/chilling Som Hans Toule op bar hertil, och hafver saaledis Hans Toule anammet vel betaling derfor

1703: 43

Och som det er høy øfrigheds vilie at Schibredets Laubog bør være hos Lensmanden til een hver mands tieniste udi Schibredet, som begierer derudi at læse saa paastoed hand domb ofver Hans Toule til enten at fra sig levere Laugbogen eller och saa mange penge som hand der for har opbaaret, alt under namb och Exsecution effter Loven.

Hans Toule blef trende gange lydelig paaraabt, mens møtte iche ey heller nogen paa hans vegne.

Lensmanden forKlarede at hand til dette ting loulig var indstefnt med tvende mend nemblig Steffen Indre Sæbøe och Joen Vestre Solem. Hand forKlarede och at hand trende gange tilforn udi mindelighed har begiert Laubogen fra hannem med vidner, mens ey Kundet faa dend.

Afsagd

Hans Toule som nu iche møder enten self eller lader møde for sig, altschiønt hand Loulig er stefnt, foreleggis Laugdag til neste ting at svare til sagen, och hvis hand da ey møder och parerer Retten Schal \hand/ ey allene dømmis tilbørlig udi boed och straf effter Loven mens och endelig hendis domb udi sagen.

Johan Jochum Kling af Kielstrømmen hafde till dette ting indstefnt forrige Sorenschrifver Christian Aboe for giæld at lide domb till betaling, och derom indlagde hand Self Sit Schrifftlige Stefnemaal, som blef læst

Christian Aboe blef trende gange paaraabt mens møtte iche ey heller nogen paa hans vegne.

Lensmand Rasmus Sæbøe forKlarede at hand denne Kaldseddel med tvende vidne hafde anviiist Sorenschrifverens Chr/istian Abois Kieriste udi hendis eget Huus paa Ascheland.

Citanten blef tilspurt om hand med hafde dend udi Stefneseddelen paaberaabte boeg.

1703: 43b

Dertil hand svarede ney, mens at dend er udi Bergen.

Afsagd

Som ingen møder paa indstefnte Christian Abois vegne, Stefneseddelen iche heller hannem Loulig er anKyndiget udi egen person. Citanten iche heller med hafver dend paaberaabte boeg sit Kraf loulig med at belegge Saa gifvis sagen Rum til neste ting, til hvilchen tid Christian Aboe self Loulig vill Stefnis, och dend ommelte boeg af citanten i Rette forschaffis, Saa Schal da nermere udi sagen gaais hvis Ret er.

Anno 1703 d/en 17. Martij, Samme dag, nest effter at Radøe schibredis ting och sager var afhandlet, Satte sig igien Lindaas Schibredis Lensmand Michel Oenæs och Laugrettismend Knud Rosnæs, Magne Rosnes, Ole Sunsbøe Amun Houchaas, Iver Fieldsende, Michel Fieldsende, Magne Schouge och Niels Schouge, til Rettens betiening for Lindaas Schibredis Sager nerverende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Holm.

Da efter at Retten af fogden var sat blev læst de breve som til dette ting frem Kom at læsis, nemblig.

1 Peder Lilienschiolds udgifne Schiøde til S/igneu/r Knud Gielmeiden, paa sin faders vegne, nemblig paa dend gaard Bache udi Lindaas prestegield Schyldende aarlig 1 løb och 1/2 pund Smør (Bakka i Austrheim sokn, Lindås sk.r. 1647: Munkeliv. 72 mrk. smør), noch een anden gaard *Neraas Kaldet beliggende udi samme Prestegield Schyldende aarlig 1 løb och 1 pund Smør. (Nerås ligg i Myking sokn, Eikanger sk.r. 1647: Kongen. 99 mrk. smør. Verås ligg i Lindås sk.r. 1647: Munkeliv. 84 mrk. smør)

Dateret Berg/en d/en 5. Nov/ember 1702.

Dernest blev sagerne paraabte som til dette ting udi dette Schibred vare indstefnte. Da frem Kom for Retten

Johan Jochum Kling af Kielstrømmen, som hafde til dette ting indstefnt, Herman och Magnus Segelken efter förrige tiltale och Seeniste afsigt til Hø-

1703: 44

stetinget nest leden passeret, ligeledis hafde hand och igien indstefnt de widner igien, som forhen om samme sag har veret stefnt alt efter afsigtens tilhold, til nu een Endelig endschab och dombs hendelse udi sagen.

Dernest indlagde velb/emel/te Kling som self personlig for Retten møtte, først, dend seenist ergangne afsigt, som hand for bemelte Segelken hafde ladet forKynde, och fantis Herman Segelkens egen paategnelse derpaa De Dato 23. Februar 1703. Saa der af Kand seeis, hand nu atter til dette ting loulig er warslet.

Af de for benefnte widner møtte och nu for Retten Søfren Ulføen, Ougen {ibidem} \Oxnæs/ och Anders Oxnæs.

Herman Segelken och Magnus Segelken møtte endnu iche, ey heller nogen paa deris vegne endog *Kloch nu var 2 der sagen foretagis, och een deel andre folch nu paa tinget var tilstede som i dag hafde Reist fra \Fedie hid til/ tinget, Saa hand ey formedelst weyrligets forhindring Kand undschylde sig.

Da efterdi de Segelkenere om denne sag saa oftte er stefnt och dog ingen tid mødt alt schiønt dennem och Laugdag er forelagd, blefve de tilstede verende vidner frem Kaldede, och Eden for dennem efter Loven lydelig forelest, dernest blef hver i sær foretagen nemblig

Søfren Ulføen aflagde først sin corporlig eed at vilde sige och bekiende sin Sandhed i denne sag, och iche enten for *vild eller venschab sige mere end ret och sandhed och det hannem endnu ret vel er vitterligt. Derpaa hand forKlarede och fremsagde, at hannem iche var noget vidende om den action som var Schied ud i Thomas Capers huus med Jochum Klings folch, uden allene dette at hand hørde døren til boen bragte, mens dette har hand allene seet och Kand bevidne, at Herman Segelken Kom Self *Syvende fra boen och ned til Jochum Klings baad

1703: 44b

som war een fireKieping paa 10 tynder, och tog saa *SegleKens partie baaden bort fra Klings tiener med gevalt, Sampt all redschaben med som der udi var, och førde den bort til holmen hvor Segelken boer, och der staar dend endnu, der foruden hørte hand och at de Segelkenere brugte adschillige haarde Schields och unyttige ord imod Klings folch.

Ougen Oxnæs aflagde dernest sin eed med opragte fingre at vilde vidne och sige sin sandhed i denne sag, och derpaa forKlarede at hand saag i fiord udi vaarfischet udi Fedie at Herman Segelken Self *siufvende Kom fra sit eget huus och gich wredelig ind med sine brødre udi Stuen til Tomas Caper och da hand der indKom, Spurde hand efter Klings øltynde, och begierede

nøgelen til boen som den laag udi for at tage dend ud, Jochum Sin tiener Jan Schult, sagde da der til, dersom *i Synis at hafve nogen Ret til at tage noget fra mig eller min husbond, da *beslae det med Retten och tiltal ham med Retten, Da svarede SegelKen derimod sa\ a/ledis, at hand agtede iche Rette mand vil hafve her sin egen Ret, och med det samme rente hand fast til boen saa <de hørde> det bragede i døren, men hand saag iche at nogen slag Schiede enten af een eller anden, mens at Klings tiener Jan bløde paa haanden det saag hand, men Kunde iche sige hvor hand det hafde faaet. Men siden saag hand, at SegelKen med Sine brødre och tiener och nogle *bynder Kom ned til Klings baad och tog den med gevalt med Reedschab och alt och bort førde den fra landet med saadan Krafft at Klings Tiener Jan Som vilde holde baaden tilbage, Slebte de ud i Søen til buxeliningen, och saa

1703: 45

førde de baaden hen til Segelkens holme och lagde den der, hvor dend endnu er beliggende, ellers hørte hand at Segelken brugte adschillige *unytte (unyttige) ord, men Klings tiener Jan beraabte sig alt paa Retten och vilde iche agte hannem.

Anders Oxnæs ilige maade aflagde sin corporlig eed at vilde sige sin sandhed i denne sag, och derpaa forKlaredede alle omstendigheder och tildragelser ligesom Ougen Oxnæs forKlaredt hafde ti hand hafde veret tillige med och hos hannem och seet det samme som hand och intet mere.

Citanten begierede och paastoed at hand nu een gang for alle motte nyde een Endelig och Retmessig domb.

Fogden proponerede och at Kongens boed udi denne sag motte observeris.

Afsagd

Efterdi Herman och Magnus SegelKener nogle gange om denne sag har været loulig stefnte och i Rette Kaldede, och ligesaa mange widner om denne sags och tildragelsis beviislighed, Som alle tider har mødt mens sagen saaledis lenge er opholdet \alt/ formedelst de Segelkeners ofverhørighed mod Retten intil dette ting, til hvilchet de nu endelig ere warslede med een afschied af protocollen uddragen och passeret til høst tinget d/en 14. Octob/er nest leden aar, som och forelegger dem at møde til dette ting under straf, Dette alt uagtet de endnu gandsche ere udeblefne uden nogen loulig forfalds liusning i nogen maade. Hvorfor ieg imod Lovens 1 bogs 4 Cap/itel 32 Art/ichel iche har tordet eller Kundet ansee forsvarligt denne sag lenger

1703: 45b

at opholde imod citantens instendige protestation om een Endelig domb; Ti efter dend beschaffenhed som af de eedtagne vidnisbyrd forKlaret er Seeis tydelig at de *SegleKener har øfvet vold och herreverch imod citantens Johan Jochum Klings tiener Jan, idet de med magt och gevalt har taget hans husbonds baad fra hannem paa een anden mands nemblig Thomas Capers grund och land hvor bemelte Jan med sin baad hafde tillagd och laag som een giest, och iche saa uloulig burde tracteris, Ti bør benefnte Herman och Magnus Segelken begge tilsammen, for saadan begangen volds och herreverchis gierning efter Lovens 6 bogs 14 Cap/itel 1 art/ichel først betale citanten igien Sin fratagne baads fulde værd med all tilhørende Reedschab, efter gode upartische mends vurdering hvad dend Kunde været verd da dend var god dygtig och brugelig, dernest bør bemelte *SegleKener och bøde tilsammen til hans Kongl/ig Maj/e/st/ets efter samme articul trende førretyve lod sølf, och til Johan Jochum Kling at gifve til \nogenledis/ Satisfaction for alle hans hidintil ibrugte omKostninger in allis penge 12 Rixdaler, Som alt bør Af de *SegleKener bør udreedis och betalis inden 15 dage herefter under namb och Exsecution efter Loven.

Anno 1703 d/en 20. Martij Er almindeligt Waar och Sageting holden paa Eide tingsted udi Echanger

1703: 46

Schibrede med tvende Schibreders se: (d.v.s.) Hosangers tillige der tilstemte almue, nerverende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Hansen Holm, da blev Retten først Sat och betient af Hosanger Schibredis Bøyde Lensmand Rasmus Hanestvet, och Laugrettismend Ole Aasemb, Hans Aasem, Siufver Galtland udi Wemmen KalleKlovs sted efterdi hand ved døden er afgangen, Jørgen Blegeli, Ole Blegeli, Johannes Sandal, Jacob Øvsthuus och Knud Miøs.

Da blev Retten først Sat af fogden, och dernest de brefve lest, som til dette ting blev begiert at læsis, nembliq

1 Stiftamtmandens bref efter Kongl/ig ordre om Søfarne folch ey at maa sig med fremmede af landet begive.

2 Dernest Kongens bref om falliter Dat/eret Kiøbenhavn d/en 28. Octob/e/r A/mn/o 1702.

Dend hederlige mand H/er/r Anders Gaarmand Sogneprest til Hammer Lod Liuse for Almuen om de gamle nedRaadnede huuse som staar paa Prestegaarden, at de nu ere saa farlige at mand ingen time Kand vere sicher for de Kand falde need och giøre Schade enten paa folch eller creaturen, hvorfor hand advarer almuen derom, at de betids Kand tage dem ned, och see om noget derudi Kand vere tienlig til it andet nyttigt huus at opsette, Saa at om nogen ulempe Schier ved disse gamle forraadnede huus, det da iche schal regnis hannem til Schyld.

Dernest som ingen brefve fler fremKom at læsis blev Sagerne paraabte. Da fremKom først

Kongl/ig Maj/este/ts foged som Nu paastoed endelig domb ofver Johannes efter førrige tiltale, och Sagens optagelse til seeniste Høsteting.

Johannes Holme møtte personlig for Retten och forKlarede, at det hand hafde hugget var iche til 6 Schillings verdig, och som hand med Ole Vigaa derom var forligt, før Sagen til høstetinget blev udi Retten frem Kaldet, saa bad hand och formodede, at fogden iche falt ham streng her udi efterdi forseelsen iche heller var saa stoer

1703: 46b

Afsagd

Efterdi Ole Wigaa och Johannes *Holmaas med hin anden indbyrdis ware foreenede om denne ringe hugster /: af een børrer weed, Som i det høyeste ey schal veret til større werdig end 6 schilling :/ førend Sagen for Retten fremKom, Som af Ole Wiigaa \self/ til høste tinget forKlaret er, ti Kand ieg iche ansee Johannes Holme for denne lille forbrydelse denne gang, til nogen straf, mens advaris hannem herefter sig at entholde fra at hugge noget udi fremmede Schouge, saa frembt hand ey anderledis til straf vil anseeis

Kongl/ig Maj/este/ts foged som citant mot Johannes *Hatlan begierede, at efterdi Johannes Hatland hafver undschyldning formedelst hans qvindis Svaghed och derfor iche møder til dette ting; efter seeniste afschied til høste tinget om dom at høre udi dend sag om øxen hand hafde taget fra Erich Nonaas; Sagen med dommens afsigelse motte beroe til nest holdende Sommersting, och hannem til dend tid forleggis udi egen person at blifve tilstede domb at anhøre, hvilchen begier blev sambtycht efterdi Johannes Hatland ey enten self, eller nogen paa hans vegne var nu tilstede.

Ole Mieldstad hafde til dette ting stefnt Torchill Mosevold, til at betale sig igien all dend schade

hand er tildømt, at betale Ole Tveit for hans hest, ligesaa dend boed hand er dømt udi, Som er tilsammen 6 Rixdaler eftter dend domb ofver hannem gich til nest leden høste ting, eftterdi Torchild Mosevold tog hesten och brugte dend, Siden, Ole Mieldstad hafde Sluppet dend, Saa at hesten var vel i alle

1703: 47

maader da hand slap den, begierte derfor Schadisløs domb igien ofver Torchild Mosevold.

Torchil Mosevold møtte udi egen person for Retten och tilstoed loulig herom stefnt at være forklarede ellers mod stefnemaalet, at hand ey Kunde negte, at hand io hafde haftt och brugt samme hest, siden Ole Mieldstad hafde brugt och Sluppet dend, och det hand brugte dend til var at reede noget Roug fra Siøen hiem til sit huus, och da hand hafde brugt dend, førde hand hannem igien udi Ole Tveitens haug. Torchil Mosevold blev tilspurt om hand enten hafde Ole Tveitens eller Ole Mieldstads forlov at tage och bruge denne hest. Dertil hand Svarede ney;

Afsagd

Som Torchild Mosevold Self bekiender at hand hafver taget och brugt Ole Tveitens hest Siden Ole Mieldstad hafde och brugte dend; och det alt uden enten Ole Tveitens eller Ole Mieldstads minde och forlov, ti ansees och Kiendis for Ret, at Torchild Mosevold bør Komme Ole Mieldstad til gode och betale hannem igien først hestens halve verdig /: eftter som dend siden hand brugte dend fantis død :/ som er 2 Rixdaler, der foruden och den halve part af dend boed Ole Mieldstad er dømt udi til Kongen som er 4 1/2 march danske och endelig och for dend til dato forvolte omkostning 3 march, tilsammen 3 Rixdaler 1 march 8 s/chilling Som Torchil Mosevold bør udrede och Schadisløs betale til citanten Ole Mieldstad alt inden fembten dage under adfærd och Exsecution eftter Loven.

Anno 1703 d/en 20. Martij Er och holden almindelig Sage och Waarting paa Eide, med Echanger Schibreds almue, nerverende Kongl/ig Maj/este/ts foged

1703: 47b

S/igneu/r Mas Hansen Holm, och Bøyde lensmand Iver Esem til Rettens betiening med Laugrettismend, Arne Indre Eide, Anders Indre Eide, Erich Indre Eide och Laers Ytre Eide, och Anders Ytre Eide i *sted for Ole Ytre Eide de andre Laugrettismend Kunde iche frem kom/m/e formedelst iis och uføris forhindring, denne gang.

Da eftter at Retten var sat med dette Schibredis Laugrette, blev først læst de breve som paa de andre tingsteder udi almindelighed ere læste. Och som ingen andre breve her fremkom at læsis blev Sagerne paaRaabte. Da fremkom først.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde stefnt Erich Fyllingsnæs och Anders Eide for Schieldsmaal mod hin anden nest leden høst, och til vidne Niels Padøen, och Haldor Bysem. Derfor fogden paastoed dend Schyldige bør lide domb til straf.

\Erich Fyllingsnæs møtte/ iche, men Anders Eide møtte self for Retten och sagde sig iche at hafve hørt noget Schieldsmaal af *Erich F* (retta til:) *Anders Eide* (deretter retta til:) *den anden*, mens ellers hafde vel Anders *Eide* (retta til:) *Erik* (Anders skulle vel helst vore stroke) Sagt at *Erichsis* (retta til:) *Anderssis* folch schulde taget 1/2 tylt af hans timmer som hand self hafde Kiøbt och betalt. Och widere Schieldsmaal wiste Anders iche af

Niels Padøen møtte iche,

Haldor Bysem møtte och forklarede at hand iche hafde hørt andre Schieldsord, end Erich Fyllingsnæs talte nogle ord om den halve tylt timmer.

Afsagd

Som Anders Eide iche self Klager ofver nogen Schiendsord, af Erich Fyllingsnæs, ey heller gjør nogen paatale om de ord mellem dennem Kunde være passeret om dette tim/m/er Saa a\n/seeis denne sag af ingen værdig, ey heller at Komme nogen af parterne till nogen hinder eller nachdeel.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde ved Lensmanden ladet Stefnen Niels Nedre Røe for begangen slagsmaal paa Johannes Øfre Røe, at lide domb til boed och straf eftter Loven.

Niels Nedre Røe møtte for *Rett och negtede at hand iche hafde Slaget Johannes det hand frivillig

1703: 48

wilde giøre sin eed paa.

Johannes Øfre Røe møtte ochsaa och forklarede at Niels hafde slaget hannem een ørefigen och det Kom af it børretov.

Johannes blev tilspurt om hand hafde nogen beviis paa at Niels hafde Slaget hannem. Dertil hand Svarede ney.

Afsagd.

Som Niels Nedre Røe aldeelis benegter iche at hafve slaget Johannes Øfre Røe, Johannes det \iche/ ey heller citanten Kand beviise, mens Niels derimod end ydermere erbyder sin benegtelsis eed, Ti eftter saadan beschaffenhed frikiendis Niels Nedre Røe for citantens tiltale.

Knud Einestrand Hafde Stefnen Jacob Røsviig eftter førrige tiltale och seeniste afschied til høste tinget om dend nedschaarne høyhesie

Jacob Røsviig møtte nu personlig for Retten och forklarede at hand iche var hiemme da hand til høstetinget var stefnt, men nu var hand loulig stefnt. Ellers Svarede hand til sagen, at hand Kunde iche negte at hans qvinde io hafde ned schaaret høehesien och derpaa Kunde vere een god børre høy, men hand hverchen saag, eller viste af eller hafde bedet sin qvinde giøre det, det hand erbøed med sin eed at bekræfte. Erbød och der foruden at ville betale Knud høet igien.

Endelig bekiente och Jacob Røsviig at hand iche wiste bedre end det var hans leyede grund som høe hesien var opsat paa, derpaa hand och aflagde sin eed frivilligen.

Afsagd

Som Jacob Røsviig Self iche har nedschaaren, eller av vist, eller bedet nogen nedschiere denne hesie men hans qvinde har gjort det uden hans minde och wilie, hand der foruden med frivillig Eed bekræfter at hand ey bedre har viist, end den grund

1703: 48b

som høehesien paa stoed, var hans egen och paa hans tilhørende Leyemaal, Saa Kand dette iche tilRegnis hannem for nogen wold eller herreverch, {mens} \Da/ i saa maader for straf och boed fri Kiendis hand, men som hans hustru dog herved har tilføyet Knud Einestrand uret och schade, som hand self taxerer til een marchs verdi, hvilchen schade Jacob Røsviig erbyder igien at betale; til Kiendis och for Ret, at Jacob Røsviig bør igien betale citanten denne schade med 1 march och der foruden gifve ham for foraarsagede omKostning 2 1/2 march alt inden 15 dage \schadisløs/ under Exsecution eftt/er Loven

Endelig blev och for dette Schibredis almue liust det samme, som for Hosanger Schibreds almue, om det gamble huus paa Hammers prestegaard.

Anno 1703 d/en 22. Martij er almindeligt Waar och sageting holden paa Reistad udi Mielde schibrede med tilstedeverende samme Schibreds almue, nerverende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Hansen Holm, och bøyde lensmanden Johannes Øfste Mielde med Laugrettismend Baste Øfste Mielde, Jens Hunhammer, Niels Reista udi Haldor Vichnes Sted, Johannes Havre, Baste Reistad, Gunder Elviig, Laers Houge och Knud Schiestad.

Da eftterat Retten var sat blev først læste de brefve, som fogden hafde til de andre vaarting begiert at læsis, och forhen ere antegnede.

Dernest blev læst Hans Giertsens udgifne obligation til S/igneu/r David Marchus/en paa capital 29 Rixdaler, och pantsat derfor dend gaard Nordre Kleppe 1/2 løb Smør och 1/2 tynde malt, Dat/ert Berg/en dend 26. Julij Anno 1702.

1703: 49

Noch læst Mette Susanæ Harbois udgifne bøksestedel paa hindis K/iere moders vegne, tillige med Mag/ister Ole Storms underskrifvelse, til Laers Steffensen paa 2 pund Smør och 2 parter af een mele malt udi dend gaard Halleland Dat/ert d/en 20. Martij 1703 udi Bergen.

Dernest blev eftter Stifttschrifverens Høyagtbare S/igneu/r Herman Gaarmands begier, af Kongl/ig Maj/este/ts foged giort forbud och Liust for Retten fred ofver dend gaard Hachenæsis Schoug, saavelsom Kaastad, Weaa, Buchsteen och Hannes Schouge Saasom mange hidintil schal fordristet sig derudi at hugge mere end dennem eftter Loven och Leilendings ret Kunde veret tilladeligt. Saa at dersom nogen hereftter med saadan uloulig huggen der betreffis, de da maa vente tilbørlig straf eftter Loven.

Sagerne blefve hereftter paaraabte, och fremKom da først

Stifttschrifverens tiener och fuldmegtig Poul Johansen, Som møtte paa Sin principals S/igneu/r Herman Gaarmands wegne der hafde til dette ting ved Lensmanden och vidne indstefnt Kirchevergeren til Gierstad Kirche Elling Solberg och Medhielperen Samme steds Anders Gierstad formedelst de een Søndag d/en 7. Jan/uarj nest leden mod afttenen, schal hafve uden all sag eller dennem noget vedkommende eller given anledning, meget dombdristelig och letferdig viis ofverfaldet hans folch, paa deris loulige vey och erinde til hans tieniste som nødtøftigheden endelig udKrevede, idet de samme tid Kiørte høe fra hans udlade udi Toftten, som guds veyr och haarde vind hafde taget afrevet, och hand da formedelst uveyr, motte bierge sit høe fra forraadnelse och fordervelse och henhøre det hvor det Kunde vere forvaret, Da hafver disse tvende mend Saa woldeligen ofverfaldet hans folch, och afschaaren i stycher deris tømme och hestereedschab, och hindret deris Kiørsel, derfor hand paastoed de burde lide tilbørlig

1703: 49b

domb och straf eftter Loven, andre saadanne wovehalse til afschy, Herom och var indstefnt Baste Øfste Mielde och Niels Mit Mielde tillige med Lensmanden, for Retten at bekiende och tilstaa hvis (det som) dennem om denne sag er vitterligt. Alt til een Retmessig dombs hendelse.

Elling Solberg och Anders Gierstad møtte udi egne personer for Retten och tilstoede louligen Stefnt at være.

Dernest fremblagde citantens fuldmegtig Sin principals Schrifttlige indleg, som blev læst. Och fremKaldede dernest sin principals tieniste drenger Joen Laersen och Johannes Mognsen

Kleppe, til at forklare hvorledis denne handel med dennem er passeret.

Disse begge forklarede saaledis at de, een Søndag nest efter hellig tre Konger nestleden, Kloch/en omtrent mellem 2 och tre eftermiddag efter deris husbonds befaling var henfaren til Toftte udladen at hente høet derfra hiem, efterdi winden hafde Revet taget af Laden samme steds, da som de hafde Kiørt med 3 heste trende vendinger hiem ofver iisen, och de igien foer hend den 4de Reise, efterdi weiret da begynte at *sla op, och høet siden ey Kunde Kiøris ofver iisen, hvorfor de gierne vilde strebe at faa nu betids høet derfra hiemført, da møtte Elling Solberg och Anders Gierstad dennem paa veyen neden paa øiren mod vandet eller iisen, och spurde da disse tvende mend Som da Komme fra Hougs Prestegaard, drengene ad hvem der hafde befalt dem at Kiøre høe i dag paa een Søndag dertil de Svarede, at deris husbond det hafde befalet, da Svarede begge disse mend at Sælen paa deris heste burde Schieris i Stycher mit udi brøstet, derpaa Anders Gierstad trede til och Schar tommen udi Stycher paa dend eene Side paa den hest Johannes Mognsen Kiørde med, Siden gich de begge hen til den anden hest, som een liden dreng førde, der schar Anders Gierstad och i stycher

1703: 50

Tommen paa den hest saa at tømme var udi tre stycher Schaaren, da Kom Joen Laersen med dend trede hest och Kiørde noget fast, och Elling Solberg tog efter hans hest, mens Kunde iche fatte i dend efterdi hand Kiørde fast, da som de saaledis var med handlet af disse mend, lod de dend smaa dreng Spende sin hest fra och Ride hiem til husbonden och give tilkiende hvad dem var vederfaret.

Denne forklaring erbøed Joen Laersen och Johannes Mognsen med deris eed at ville forklare och bestaa saaledis Sandhed at vere.

Anders Gierstad som stoed for Retten hos, och hørte all denne drengenis forklaring, bekiente self och tilstoed at det saaledis er tilgaaet och passeret som disse tvende drenge har forklaret, och Kunde hand iche negte, at hand io schar Tømmene for dem, och war Elling udi lige Raad och lige god med hannem derom, och beklagede denne \sin/ forseelse.

Ole Gierstad fremkom for Retten efter Anders Gierstads begier, efterdi hand var hos samme tid da dette passerede, dog iche enten udi Raad eller gierning med, och forklarede efter tilspørgelse af retten, at Elling Solberg bad Anders Gierstad Schiere Reedschabet i sønder, och hand vilde forsvare det;

Retten forelagde Elling Solberg benegtelsens eed, om hand Kunde Sige ney for iche at have bedet Anders Gierstad och Styrchet ham til at Schiere Reedschabet i Sønder som forklaret er. Dertil hand Svarede och *erslerede (erklærte) sig ey at vilde giøre benegtelsis Eden, men hensatte till Anders och Ole Gierstad om de Kunde *Svære (sverge) at hand hafde Schyndet och Raad ham dertil saaledis som forklaret er, da motte hand vere tilfrids

Derpaa blef eeden for Anders Gierstad och Ole Gierstad oplæst lydelig, hvorefter de \begge/ aflagde deris corporlig Eed paa, at Elling Solberg hafde tilschyndet och bedet Anders Schiere Reedschabet i Stycher

1703: 50b

och hand sagde sig at vilde forsvare det.

Elling Solberg \Truede endnu for Retten at hand vilde Schiere Redschab sønder och/ Svarede end ydermere efterat denne forklaring for Retten Schied var, at hand iche viste af Anders hafde gjort denne gierning før Ole sagde det, efftersom hand var beschiencht, och hafde faaet noget driche hos Presten H/er/r Niels paa Hougs, Ellers beklagede hand at Gaarmands tiener Poul siden møtte ham ved Gaarmands gaard, och schuede och truede ham fordi tømme for drengene var i Stycher Schaaren, och vilde taget hans staf fra hannem, och slaa ham der med. Hvorom hand Serdeelis hafver stefnt Herman Gaarmand och bemelte *Tienere Poul.

Citantens tiener formeente dette var een anden sag Separat fra denne hans principal paataler, och naar hand derom Loulig Stefner Schal dertil loulig blifve Svaret.

Elling Solberg begierte Dilation til neste ting Saasom hand formeente til den tid at gifve nermere opliusning i sagen til sin forsvar och bad at hand iche med Retten motte ofver iilis

Afsagd

Eftterdi Elling Solberg begierer Dilation udi henseende til nermere opliusning Sig till forsvar for Retten at frembringe, da paa det hand ey Schal beklage sig med Retten ofveriilet, tilladis hannem denne Dilation til neste ting, til hvilchen tid hand bør at frembringe i Rette alt hvis (det som) hand Kand vide sig udi denne sag til forsvar, Til samme tid hafver och Anders Gierstad at møde i Rette til een Endelig dombs hendelse udi denne sag efter Loven.

Elling Solberg hafde och til dette ting indstefnt StifttSchrivere S/igneu/r Herman Gaarman och

1703: 51

Hans tiener {Poul} formedelst *Slags ofverfald at lide tilbørlig domb och derom fremlagde sit Schriftlig Stefnemaal som blef læst.

S/igneu/r Herman Gaarmands fuldmegtig Poul Johansen protesterede mod dette Stefnemaal at det iche var louligt - ti hans principal hafde derved iche dend Rette forKyndelsis tid efter Loven, ville derfor iche Svare til denne sag før hand vorder loulig Søgt och stefnt.

Afsagd.

Denne sag beroer til loulig Søgning och Stefnemaal, och Kand forinden derom ved Retten intet \videre/ forhandlis.

Bøyd Lensmanden Johannes Øfste Mielde Hafde Paa samptlige almuens wegne udi Mielde Schibbrede, ladet ved tvende vidne indstefne Elling Solberg at fra sig lefvere det gamble bref om dend almindings schoug \ved Blomdalen beliggende/ som Schibredet tilhører och de sielf har Kiøbt och betalt till fellis nytte; Hvilchen almindings Schoug østen for øen beliggende, Almuen har *fornummen (fornemmet/oppdaget) Elling Solberg nu Schal hafve søgt at tilvende sig allene med een mand til, til deris nøtte och brug, och saaledis agtet at beschiere dend gandsche almue deris frihed och Ret derudi ti er hand nu herom stefnt een Endelig domb at lide, Och almuen deris Ret och frihed derved igien at nyde for ham och andre ubeschaaret.

Knud Mæle och Anders Wesetter hafde veret stefnevidner udi denne sag efter Lensmandens Johannes Øfste Mieldis begier, och møtte Knud Mæle for Retten och erbød \med/ sin eed at hiemle Stefnemaalet saaledis ved ham och Anders Vesetter loulig at være Schied udi Ellings gaard, och ankynde hans egen qvinde d/en 6. Martij nestleden som var nu nestleden tiisdag 14 dage siden.

Elling Solberg Som var for Retten tilstede, vilde

1703: 51b

iche bie och svare til denne sag, men entvigte Retten, altschiønt hand blef begiert at bie och være tilstede.

Johannes Øfste Mielde fremblagde it forbud som Elling Solberg hafde udvirchet och anlediget Kongl/ig Maj/este/ts foged til om denne almindings Schoug, saa at Elling derved Schulle være een Selfraadig inqvirerer ofver denne almindings Schoug och alle andre af Almuen forbøden at hugge noget til deris fornødenhed derudi. Som och blef læst.

Elling Kom atter igien ind for Retten och Sagde Stefnednerne hafde veret paa hans gaard och talt med hans qvinde om it bref hand var Stefnt med, mens hvad bref det schulde veret viste hand iche. Ellers forKlarede hand paa tilspørgelse af Retten, at hand vel viiste at denne Alminding Schoug tilkom det gandsche Schibreds almue med lige frihed, och Kunde hand iche

tilegne sig nogen Ret derudi meer end de andre, och lovede der foruden at hand vilde see til om hand Kunde finde dette gamble bref och frem bringe udi Retten til neste ting, at Almuen derom Kand blifve tilfrids Stillet.

Afsagd

Som Elling Solberg nu for Retten har beKient sig iche at tilegne nogen Ret till denne alminding mere end nogen \anden/ af almuen saa och lovet at opsøge det gamble bref der om, til neste ting at fremschaffis, Saa beroer da saaledis med denne sag til neste ting, at parterne da med gode och udi mindelighed paa begge sider Kand tilfrids Stillis, hvis iche da ved nermere endelig domb adschillis.

1703: 52

Ole Eide Hafde Stefnt Joen Hvalestrand for uloulig Schougehugst at lide tilbørlig dom och straf efter Lougen.

Joen Hvalestrand møtte udi egen person och tilstoed loulig Stefnt at vere, och Svared ellers imod Stefnemaalet, at hand har hugget noget och weed iche bedre, end det er udi hans gaards tilhørende Schoug, Som hans eyer H/er/r Otte Edvars/en har bøklet och leyet ham,

Gunder Elviigen var och tillige med Niels Reistad indKaldet til vidne om hvad som hugget var, af Joen Hvalestrand udi Eide Schoug, disse vidner forKlaredet, at de hafver talt Stubberne som var huggen udi Eide Schoug paa een sted 80 Stubber, och paa een anden sted 120 Stubber;

Joen Hvalestrand herimod sagde at hand iche har hugget {alt} \noget af/ dette, mens hans huusmand Johannes Ellingsen har hugget der, och noget lidet har hans søn hugget, dog iche efter hans befalning.

Afsagd

Denne Schoug och March bør først loulig besigtis af Rettens middel och dannemend om dend allene tilhører Eide eller och Hvalestrand Kand tilkomme nogen part derudi. Samme mend Kand da med det samme <loulig> besigte och wurdere Stubberne, hvilchet naar først udi alle vedKommendis nerverelse loulig Schied er, saa schal siden, naar widere paatalis herom Retmessig vorde Kiendt och dømbt.

Mogns Garnæs Hafde Stefnt Mogns Andersen Wæsetter for giæld, lefverede penge 2 Rixdlr noch 1 W/og Korn for 2 1/2 march och endnu een ort udi penge, derom hand begiered een

1703: 52b

Schadisløs domb ofver hannem til sin betaling igien at nyde.

Mogns Wesetter møtte personlig i Rette och tilstoed loulig at vere stefnt och endelig Svarede och tilstoed at have faaet af citanten alt det paastefnte mens fordi hand ey motte hans datter til egte, Som hand hafde begiert derfor vilde hand nu iche betale.

Afsagd

Mogns Wesetter som self tilstaar at hafve faaet alt det paastefnte, och ingen antagelig undschuldning hafver mod betalingen at forevende, tildømmis at betale de paastefnte, {de} 2 Rixdaler 4 march til Mogns Garnes med 2 1/2 march danske hidintil forvoldte omKostning, alt schadisløs inden fembten dage under namb och Exsecution efter Loven.

Berent Uldrichs hafde indstefnt den hederlig mand H/er/r Niels Hierman til Schadisløs betaling for penge 6 Rixdaler efter Kaldseddelens indhold, som blef læst.

Jacob Herslev møtte paa Berent Uldrichs vegne och i Rette lagde først een vixel Stor 16 Rixdlr truchen af Edvard Røring udi Christiania paa Berent Uldrichs *før H/er/r Niels Hiermans Debet. Noch it advisbref derom fra be/mel/te Røring, dernest *Her Nielsis eget bref til Berent Uldrichs

dat/ert 31. Jan/uarj 1701 hvorudi hand self ommelder och tilstaar de 16 Rixdlr til procuratoren for betiening med begier om hvorledis de beqvemmeligst til hannem Kunde adresseris Och som H/er/r Niels paa disse 16 Rixdlr ey har betalt mere end 10 Rixdlr, och Uldrichs har indfriet vexelen och fornøyet resten, paastoed hand derfor domb til de Resterende Sex Rixdlr at betale Schadisløs.

1703: 53

Afsagd

Som H/er/r Niels Hierman iche Self enten møder eller ved nogen anden lader Svare til sagen mens allene wed sin paategnelse paa Uldrichs Kaldseddel Saa widløftigen som it indleg har tilkiendegivet sin meening, at hand formeener med it bref som hand vil finde at ville betiene sig til befrielse i denne sag, och derfor begierer opsettelse denne gang. Da *paadet (paa det) dend hederlige mand ey Schall Klage ofver Rettens hastige medfart gifvis hannem tid och foreleggis Laudag til neste ting til sagen at svare, och dend paaberaabte beviis mod Kravet at i Rette forschaffe til hvilchen tid hannem och paamindis Sin meening och forset paa dend Rette Sort Stempletpapier for Retten at fremblegge och iche saa *minageerlig (menagerlig = sparsommeleg) fremføre sine vidløftige concepter for Retten paa sin vederpartis Kaldseddel, som iche Kand anseeis enten forsvarligt eller antageligt.

Niels Reistad Hafde stefnt Iver Røscheland eftter förrige tiltale *ok seeniste afsigt om dend bort Komne hat.

Iver Røscheland møtte udi egen person at svare til sagen och sagde hand iche har enten seet eller faaet nogen hat, Mens det sidste hand saag denne hat, da hafde Niels Reistad self hatten, dette erbøed hand at gjøre sin eed paa

Niels *Reiste blef tilspurt om hand hafde nogen anden beviis herom, dertil hand Svarede ney, mens vilde Svære (sverge) Iver sagen paa.

Afsagd

Som Niels Reistad iche Kand beviise Iver Røscheland at hafve taget eller faaet denne hat, och Iver saa høyt benegter den, Ti fri Kiendis Iver i saa maader for denne tiltale.

1703: 53b

Ole Watle hafde stefnt \unge/ Ole och Erich Watle fordi de først Schal have hugget udi hans Schoug och Siden da hand talte til dem derom, hafver de ofverveldet hannem med Slag, och hug - derfor hand formeener de bør dømmis til boed och straf vedbørligen.

Ole och Erich Watle møtte begge for Retten och tilstoed loulig stefnt at were.

Ole Watle dend gamble hafde och stefnt herom til vidne Mogns Watle och Ole *Mitschiores Som mødte och forKlarede, nembliq

Mogns Watle sagde at hand hørde Erich Watle sagde da hand Kom løbendis til den gamble Ole, paa \gaarden/ Gaa di ichun af veyen ieg schal vel tuchte Karlen, och med det samme tog hand udi ham fat, Hertil Svarede Erich self och iche Negtede at hand io tog fat udi dend gamble och Satte ham ned paa Jorden {med} Dette forKlarede vidnisbyrdene at hand gjorde med vred hue mod den gamble

Ole *Metschiere møtte och forKlarede Sin hustruis vidnisbyrd saaledis at da de tvende brødre Unge Ole och Erich Watle hafde fat paa den gamble mellem sig paa gaarden da gich hun hen til och fich den gamble Ole fra dem,

Ole Watle negted iche at hand io hafde hugget it bierchetræ, mens hand viste iche at det Kom gamble Ole til, ellers sagde hand at det var hans broder Erich allene, som hafde fat paa dend gamble och schuede ham paa gaarden, mens hand gjorde ham iche noget.

Afsagd

Som Erich Vatlé ey allene med vidner ofverbeviisis at hafve haft med onde och

1703: 54

*och udi wred hue fat paa dend gamble mand Ole Watle, och Schuet hannem for sin egen dør paa gaarden Vatlé ned til Jorden, mens hand och self med egen bekiendelse det samme her for Retten har tilstaaet, Ti bør hand derfor efter Lovens 6 bogs 7 Cap/itel 8 art/chel bøde til hans Kongl/ig Maj/este/ts for saadan Jordschuf, *Ok ofverlast trende 6 lod Sølf och betale til Gamble Ole Watle igien for forvolte omKostning 2 1/2 march alt inden 15 dage schadisløs under namb och wurdering efter Loven.

Anno 1703 d/en 22. Martij blef och almindeligt vaar och sage ting holden paa gaarden Reistad med Arne schibreds almue som for beqvemmeligheds Schyld der ochsaa war Sammenstemte nerværende Kongl/ig Maj/este/ts foged Mas Holm och bøyde lensmand Mogns Sælviig, med Laugrettismend Niels Øchaas, Mogns Flachtvæt, Iver Espell, Jørgen Indre Qvame, Johannes Tuenæstvet, och Johannes Store Tuenæs.

Da efterter Retten var sat blef først læst de brefve som och til de andre vaarting vare leste.

Siden blefve sagerne paaraabte och fremkom

Stiftschrivers S/igneu/r Herman Gaarmands fuldmægtig Poul Johansen Som paa sin principals vegne hafde indstefnt Johannes Kaastad for uloulig Schoughugster udi Kaastad Schoug, derom hand nermere indgaf sit Schriftlige forset, Som blef læst.

Johannes Kaastad møtte iche, ey heller nogen paa hans vegne,

Afsagd.

Som Johannes Kaastad iche nu møder Saa foreleggis hannem Laugdag til neste ting

1703: 54b

at møde och til sagen at svare, imidlertid Kand Schaden af uvillige mend Loulig besigtis och taxeris, och samme forretning til opliusing for dommeren udi Retten medbringis Saa schall da om parterne ey i mindelighed dis foruden Kand foreenis nermere gaais udi Sagen hvis Ret er.

Niels Bircheland hafde indstefnt Mogns Bougetvet for begangen ofverfald med blodhug Schied udi Byen hos Malene Doscher een maaned for Juel, derfor at lide tilbørlig domb och straf efter Loven, sampt at betale ham forvolte omKostning igien.

Mogns Bougetveit blef trende gange paaraabt lydelig, mens møtte iche ey heller nogen paa hans vegne

Lensmanden forklarede at hand Loulig herom er Stefnt i Rette tid med tvende vidner

Niels Bircheland blef tilspurt om hand hafde nogen vidner hertil, derpaa hand Svarede at hand hafde tvende vidner i byen, som det saag, och blef til vidne Kaldet da det schiede.

Afsagd.

Mogns Bougetveit foreleggis Laugdag til neste ting herom at møde och til Sagen Svare, imidlertid hafver och Niels Bircheland til samme tid at forsiune sig med behørig beviislighed, at sagen da Retmessig Kand vorde Kient och dømbt udi.

Siuver Nielsen Qvame hafde indstefnt Mogns Hougland, fordi hand udi it verschab paa Qvame

hafde talt disse ord til hannem, du haver

1703: 55

tvende Koner och ieg ingen hvorledis er det woren hvilche ord och tiltale, hand siuntis sig fornermed med, efterdi det er iche Schicheligt at hafve tvende Koner paa een tid, ti formeente hand at hand i saa maade har beschyldt ham for horelevnet, Som hand burde tilbørlig Straffis for, efterdi hand saadan paasagn aldrig Schal Kunde beviise, och begierde derfor dom ofver hannem til straf.

Mogns Hougland møtte iche ey heller nogen paa hans wegne.

Lensmanden forKlarede at hand loulig er stefnt med tvende mend Niels Bircheland och Rasmus Hougland.

Afschediget

Efterdi Mogns Hougland til dette ting Loulig er stefnt om denne sag med tvende vidner, och hand dog ey møder, ti foreleggis hannem Laudag til neste ting at møde och Sagen tilsvare under Straf efter Loven, om hand da udebliver, Til hvilchen tid Siuver Nielsen Kand føre sine vidner Som hand Kand vide sig till denne sag fornøden, saa schal da derom Kiendis och dømmis hvad Retten Kand med føre.

Anno 1703 d/en 21. Maji hafver ieg efter dend høy lærde och welærverdige mands, Mag/ister *Olai Storms Sogneprest til KorsKirche meenighed udi Bergen hans ansøgning och begier, samt Kongl/ig Maj/este/ts fogeds S/igneu/r Mas Holms anordning til 6 uvillige Laugrettismend efter Lovens anledning udi dend første bogs 16. Cap/itel om granschning, *ok marcheschiolds forretning, veret til saadan Rettis forhandling paa gaarden Aarstad som rette aasted tillige med de tilnefnte dannemend af Schiold Schibrede, nemblig Bøyde Lensmanden Laers Dyngeland, och Laugrettismend Halvor Grimstad, Hans Hammersland,

1703: 55b

Arne Sandal, Niels Nedre Dyngeland, Jacob *Øfstu och Michel Midtue \forsamlede/ hvor da efter at Retten var sat; først blef læst Magister Ole Storms Som Eyere til Aarestad, hans *ustedde Stefning och Kaldseddel til denne besigtelsis, och Schielledombs forretning, mellem benefnte gaard Aarestad, och de andre omgrentzende gaarders opsiddere och Eyere, nemblig, Harebachis, Landaasis, Houchelands, Hunstads, Tarlebøis och Kobbeltvets, och er af Indhold

*x

*x

Dernest blef Lensmanden Laers Dyngeland Som alle de udi Stefnemaalet benefnte hafde stefnt til denne tid och sted, fremKaldet, tillige med sine følgende Stefnevidner Niels och Hans Store Tveit, Loulig med Eed at afhiemble deris Kald och varsel om alle de udi Stefningen benefnte hertil louligen med femfte stefne vare Kaldet och varslet.

Derpaa stefnevidnerne aflagde deris Eed at alle de udi Stefnemaalet benefnte saavel gaardernis opsiddere och Eyerment som de indstefnte vidner, nemblig, Jacob Giese, Herman Mouridz, Jesper Stochhof, Hertvig Schaal, Axel Halfvorsen, Anders Nielsen, Niels Hellesen, Johannes { ? } Møller, Erich, Anders och Tosten Lundgaarden, alle loulig hertil vare warslede och stefnte \mest/ udi egne personer forleden tiisdag som var d/en 14. Maj.

Derefter blef och paraabt om alle indstefnte parter her paa aasteden vare tilstede da befandt sig her alle tilstede, uden fra Harebache och Hunstad, Som Lensmanden forKlarede at vil møde paa steden hvor *Schielnet (grenseskillet) er, naar Rettens middel der anKommer,

Hvor efter wi begafve os til marchegangen, och eftersom citantens Mag/ister Ole Storms

fuldmægtig, dend hederlige och wellærde mand Claus Ursin, først indleverede een welforseglet Laugmandsdomb passeret Anno 1694, mellem Møllendalls och Hunstads opsiddere och Eyere

1703: 56

med begier at vi der vilde tage voris begyndelse til Marchegangs forretningen och derhos observere samme domb, Saa hafver vi och først forføyet os did, voris verch udi guds navn at begynde.

Hvor, efterat vi did var henkommen, paa dend sted øfverst under bachen, hvor een Marchesteen fantis nedsat, och hafde der staaet udi Lang tid ofver mands minde, da sente vi bud til Hunstad om der nogen var Paa Madam Karen S/a/l/ig/ Hans Hansens vegne at møde os paa steden efter dend gifne varsel, da indstillede sig paa hendis vegne hos os, hendis {tilkommende} Svaager Mons/ieu/r Hendrich Mejer, hvor da først blef oplæst dend ergangne och ommelte Laugmands domb, Som uden conditioner Siger och tilholder \saaledis/ at det Styche indhegnede Eng, Sampt Hunstad næs til Møllendals gaards brug Heste och fæbeed bør følge dem herefter, saasom det af alders tid dem fuldt hafver, och derfor det gierde, som omKring det Huusmands Sæde nyelig er opsat mit paa Hunstad Næs igien bør ned Kastis etc: Ti ansaaeg ieg med mine følgere denne post ey videre at Kunde vedrøre, eller noget Schiel eller deele anderledis her om at Kunde søge eller udfinde Rettere end dend for saa Lang tid ergangne och usvechede Laugtingsdom hvorfor citantens fuldmægtig strax begierede at S/igneu/r Mejer och hans Principalinde motte af Retten tilholdis uden lenger hinder eller modstand det gierde om Hunstad Næset igien at nedKaste paa det Møllendal efter samme usvechede domb motte nyde sin Ret, hvilchet och af Retten blef billiget, och hannem tilholdet.

Dernest begave wi os der fra Langs henved bachen nedden for Hunstads bøis gierde \Som Strecher sig/ omtrent S:O: (sydost?) hen.

Ellers paastoed Mag/ister Storms fuldmægtig før vi vigte fra denne sted at Hunstads Eyere eller opsidder iche herefter motte tilholde sig eller bruge noget fische Kast med garn eller Noet nedden udi Lungaards vandet Paa denne side Saa langt Møldals grund och eyendeels Sig Strecher;

Hendric Mejer derimod paastoed och formeente at hannem fischer[iet] ved dette land vdi Lundgaardsvandet iche Kunde formeenis, efterdi Laugmandsdommen ey hand[ler]

1703: 56b

noget derom, mens allene om gierdets ned Kastelse, hvorfor hand vil fische under sit land Mere hafde parterne paa dette sted Iche paa nogen af siderne at proponere, mens Paa denne Side Schilled gierdet langs hen mellem Hunstad och Møllendals egner rigtig, saa ingen af parterne noget der imod hafde at sige, ey heller Kunde nogen af vidnerne Sige eller erindre at *Schilnet anderledis der har veret fra Arilds tid.

Dernest fulte wi gierdet fra Hunstads bø och eng, langs hen efter Houchelands bøgierde /: Som nu af Cordt van Lybech er lagd med steen och tilforn af gammel tid har veret torfgard /: alt intil dend almindelige landsvey som gaar op til Houcheland, hvilchet gierde alt hidintil wi befant upaaKlagelig, lagd inden for det gamble torfgierde, derom ingen af de indstefnte vidne anderledis Kunde forKlare.

Mens ofven for den almindelige wey anviste citantens fuldmægtig os først it styche Eng af Cort van Lybech med Steengierde indhegnet, som hand formeente S/igneu/r v/an Lybech urettelig hafde indtaget af Aarestads Eng \ok/ march och derved ey allene forminschet deris \eng och/ march, mens end och til sin nytte, ledet vanløbet, som tilforn løb fra Schotbierget ned igiennem hans egen bøe, fra sit gamble Løb, {och} med gryfiter och Steenbygning ned ofver det styche af Aarestads eng, som Jesper Stochhof nu hafver til brugs, Samme engestyche til Største Schade och *forderverse ey allene af vandet, mens och formedelst bondeveyen, som der har veret hen

ofver Schotbierget, naar wandløbet er stort, iche Kand følgis paa den gamble sted, men Engen adschillige steder paa siderne optraadis och fordervis, hvilchet vi tog udi Nøye Øyesiu, och befandt, det saaledis nemblig først at dette wandløb var omledet och forandret, fra detz gamble løbested, som var ned igiennem Houchelands eng och bø, dernest var det och ØyenSiunligt, at dette vanløb, paa dette sted det nu løber ey allene har giort, mens end och ydermere vil giøre Schade paa Stochhofs Engestyche, for det andet besaag vi och det indhegnede Styche Eng ofven veyen, som wi befant och mere intaget och indgierdet til Houchelands eng, end af förrige tid veret hafver. Der om til nærmere vidnisbyrd de *indstefne vidner Axel Halversen, Hartvig Schaal och Anders Nielsen, \blef/ frem Kaldet, ok formanede her om at vidne och sige deris sandhed som de med deris Eed

1703: 57

Kunde och wilde vere gestendige, derpaa forKlarede først, efter at Eden for dennem alle var oplæst, och Cordt van Lybech som Sielf personlig var tilstede paa gaarden Aarestad blef wenlig med Lensmanden Laers Dyngeland och tvende vidne Niels och Hans Tveiten indKaldet udi dend stue hvor Retten forhandledis, at were nær och ofververende imedens widnerne om Houcheland och Aarestad mellem, blefve Examinerede och forhørte; /: hvorimod Cordt van Lybech endelig indKom och først begynte med adschillige ord at giøre bulder och allarm for Retten mod dommeren besynderlig, och ey vilde give hannem lyd, endog hand det begierte, mens Cordt van Lybech derimod *for i frede* (forifrede?) Sig Slag udi bordet nogle ganger och bandede mig som Dommere, nogle gange med disse ord, *Sc: (såsom) Diefvelen fare udi dig {... ..}/ med flere unyttige ord \Sveren och banden/ hvor om Laugrettet strax nogle gange blefve til vidne Kaldet, saavelsom de andre da udi stuen och tilstede værende, Ok det uden all gifven aarsag \med ord/ eller gierning udi nogen maade, ti hand blef udi venligste maader tiltalt, och begiert at Anhøre hvad for Retten hannem vedKommende Kunde passere, Da Endelig opleste ieg som dommers Embedet var betroed først {Lovens} af Lovens 1 bogs 12 Cap/itel d/en 3 och 5. art/ichel at foreholde Cordt van Lybech hvad hand med saadan forgribelse for Retten hafver forbrut. Dernest begierde ieg af Lensmanden at tilholde S/igneu/r van Lybech ey at wiige fra Retten eller dette ting, før hand for denne forseelse hafde efter Loven Stillet dommerne tilfreds mens Som hand alt dette uagtet, dog med vred hu, och mange gifvende onde ord entve[] da er hand for saadan Sin forseelse tilfunden at bøde efter for ommelte tvende Lovens articler først for ulyd 3de lod Sølf, och dernest for Sværen och banden for Retten 1/2 lod och halfandet qvint. Sølf

1703: 57b

Da Endelig som Cordt van Lybech modvilligen iche vilde blifve tilstede, altschiønt hand baade loulig har veret stefnt, ligesaa nu personlig paa gaarden var, antoge vi dog widnernes forKlaring; nemblig først Axel Halversen, Som forKlarede at hand her paa Aarestad grund er barnfødt och har her weret all sin tid, alt intil denne tid hand er ofver fembti aar gammel, dernest forKlarede hand om Sagen, at først efter S/a/l/ig/ Obriste Veiborgis dødelige afgang, begynte Cordt van Lybech først at indgierde det styche eng saaledis som det nu er, ofven for dend almindelige vey, mens all hans tid tilforn saa lenge hand Kunde mindis och erindre hafver dette Styche iche været under Houchelands eng eller indhengning, mens altid ligget under Aarestads brug, och Kunde det i förrige tider før Kort indhegnede det, avlis it læs høe derpaa om aaret; Om Elven \eller vandløbet/ forKlarede hand, at dend af alders tid tilforn altid har haftt Sit \rette/ løb ofver Houchelands Eng som nu Kaldis Øfre Træet, och ned først igiennem och tvert ofver dend almindelige store vey och siden igiennem een dal paa Houchelands bøe och ud i den store Elf neder for Kobber møllen, mens for omtrent femb aar siden, hafver Cordt van Lybech forandret dette wandløb, och leed det med Steenlegging \graven/ och forbygning, ned forbi sin egen Eng

och igiennem det styche Eng som Stochhof nu bruger, och lige need udi den store elv ofven for broen, hvor dend har gjort stoer Schade med Sand och steen Engen til fordervelse, hvor dette vand aldrig tilforn har haft Sit løb. Om udmarchen paa samme side forKlarede hand at dend af alders tid, aldrig har veret saaledis mellem Houcheland och Aarestad indhegnet, Som dend nu

1703: 58

er, saa langt neder fløt imod Aarestad, mens der stoed ichun tilforn it gammelt gierde, eller beyesgaard it got styche ofven for och nermere Træet end dette, som nu der er sat, Saa hand ey Kand vide eller erindre derom Rettere, end dette Styche udmarch {io} som nu der er indhegnet, io tilforn altid har veret frit for Møllernis ved Aarestad, deris heste til beed. Hand blef och tilspurt, om hand wiste eller Kunde erindre at nogen merchesteene nogen tid til Ret Schiel och deele har veret af loulig Rettens middel Sat mellem Aarestads och Houchelands sammengrentzende udmarcher, dertil hand Svarede ney, ey nogen saadan forretning med marchesteeners Setning och Schiel at være Schied nogen tid mellem disse gaarders Sammengrentzende marcher, uden dette Som Ole Totland sidste { ? } med sine følgere hafver gjort, hvorefter Cordt nu vil Rette sig.

Hartwiig Schaal Som nu er omtrent 60 aar gammel, och hafver veret her ved Aarestad Mølle brug hen ved 28 Aars tid forKlarede først, at der Gierdgaarden nu af Cordt v/an Lybech er sat ofver udmarchen, har tilforn været Saa langt hand Kand mindis it frit hauge beede for Aarestad Møllernis heste, och stoed der ichun tilforn een gammel tvergaard it got Styche bedre op nermere Øfre Træet, men for omtrent 5 aar siden Sette Cordt denne gierdisgaard op, ligesaa indgierdet hand samme tid det styche af Jesper Stochhofs brugende eng, saa stort at der aarlig Kunde *aulis (avles) it læs høy paa och hafde samme Styche altid tilforn tilhørt Aarestads grund och Eyer; Om Wandløbets forandring widnet hand i alle maader lige saa som Axell Halvorsen forKlaret hafde. Om Marchesteenis Settelse forKlared hand aldeelis intet at viide, eller aldrig \noget der/ om haver

1703: 58b

hørt, at Marchesteene mellem Aarestads och { ? } Houchelands marcher har veret, eller sat, før disse Ole Totland med sine følgere Satte och gjorde til Marchesteene.

Anders Nielsen blef dernest frem Kaldet som forKlarede at hand nu var 50 aar gammel, och hafver i lang tid *men (mens) hand var ung, tient her paa Aarestad, paa Houcheland och Landaas, och hafver nu siden, boed udi Fløen paa Aarestads grund i 12 aar, Hand forKlarede och om Sagen, udi alle maader, och om alting Saavel Wandløbets forandring, marchens och Engestychets indhegning, ligesom Axel, och Hartvig forhen forKlaret hafde ret eenstemmigen, ligesaa bekiente hand och om merchesteene aldrig at have vist eller hørt mellem disse gaarders Marcher, før de S/a/l/ig/ Ole Totland med Sine følgere har sat, och melt om.

Paa denne ofven anførte forKlaring disse ofvenmelte trende mend Axel Halvorsen, Hartvig Schaal, och Anders Nielsen for Retten fremstoed och dend eene efter den anden derpaa gjorde deris corporlige Eed, at de om denne sags tilstand Saaledis som før ansagd och anført er hafver tilstaaet och bekiendt alt hvis (det som) de udi Sandhed har viist, och at de iche der om vide mere Rettere eller Sandere for gud, end det, som af dennem vundet er.

Hernest paastoed citantens fulmegtig, och begierede at nu af Rettens middel motte Settis loulig Marcheschiel och steene \til ret adschillelse/ mellem Aarestads och Houchelands Sammengrentzende udmarch och Enge, efftersom de Steene Wi

1703: 59

tilforn hafde beseet, baade under fieldet op mod Øfre Træet, Saa vel som de ofven i fieldet iche

Kunde følgis eller Kiendis af os for nogle rette och efterrettlige marche Schields Steene, først fordi ingen af alle enten menderne eller widnisbyrdene, Kunde vide eller Sige at disse Steene af alders tid der har veret Sat for Merchesteene, eller iche, for det andet alt Schiønt förrige Lensmand Ole Totland med nogle mend allene eftter Cordt van Lybechs begier for faa aar siden Kand hafve beseet och nedsat nogle Steene, saa har wi dog ey Kundet eragte samme steene Loulige noch til noget marche Schiel, efttersom de iche af nogen dommere tilforn ere Kiendt eller dømbt for loulige, Langt mindre findis det bref, som Lensmanden med sine følgere allene, derom har gifvet saa rigtigt och forklarligt at nogen dereftter Kand rette sig,

Och som denne dag ey lenger wilde tilstreche, hafver vi med videre marchegang opholdet, til i dag d/en 22. Maj da vi begafve os igien paa marchegangen mellem Aarestad och Kobbeltvet, Saavelsom Harebache hvilche tvende gaarder grentzer med hin anden Sammen bøe udi bø, lige mod enden af Aarestads udmarch udi Isdalen och da wi der Komne var Sente vi bud op udi gaarderne Kobbeltvet och Harebache at opsidderne wilde Komme til os, och anvise om de wiiste noget merche eller Schiel mellem Aarestads march och deris gaarders, Da Kom Ole Kobbeltvet och Mogns Tarlebø til os och forklarede at der aldrig har weret noget Schiel och Schiffte Schied mellem Aarestads march och deris, Hvorfor citantens fuldmegtig Mons/ieu/r Ursin begierede af os, eftter retteste Schiøn och tyche at Sette Schiel och Schiffte mellem Aarestads tilhørende march och disse gaarder, Hvoreftter wi nøye efttersaag leiligheden paa begge sider af dalen och Elven, och hafver saa fundet for Retteste Schiffte och Schiel mellem disse tvende benefnte gaarder och Aarestads udmarch udi Isdalen Saaledis at fra den Steen Som ligger paa Harebache Stallene lige west ofver dalen och elven, til det *renneberg (seinare kalla: Rennebierget) nedden udi Kobbeltveit g?ersga[] (gierdisgaard)? Strecher sig først Aarestads udmarch \rettest/ paa dend side

1703: 59b

Hvorfor wi och strax hug it Krytz och merche paa begge steder, nemblig baade udi den steen paa Harebache Stallene, saa och udi Rennebierget ved Kobbeltveit gierdet, Som er lige udi øst och west ofver hin anden, {dernest} strecher Sig igien Aarestads udmarch udi Isdalen \lige Nord/ Vester fra Renneberget och op udi uren nedden under det berg Som Kaldis Løfverdags-Knøusen hvilchen stenur fra Renneberget ligger lige nordvest och Sydost fra hin anden, hvilche nu afmerchede steder eftter denne dag Schal vere Ret Schiffte Schiel och deeling mellem Aarestads udmarch och disse gaarders Harebache och Kobbeltvet Saa at Aarestads tilhørende udmarch iche Strecher sig lenger hen udi Nord, mens paa alt dend Østre side ere alle de høyeste fielnabber Schiel och Schiffte mellem de andre gaarder paa dend side *iisdalen

Eftterat vi dette hafde grandschet och forrettet begafve vi os igien tilbage, til at efttersee, och eftter citantens begier och paastand, Sette ret Schiel och Schiffte med mercher och merchesteene mellem Houchelands och Aarestads egner Saavit de Sammenstrecher, och Siuntis os Marche Schiellet disse gaarder mellem rettest at motte were, Saaledis, som nermest med de forhen eedtagne widner Kunde ofvereens Komme nemblig, ifra Hunstad berget, som er Schiffte mellem Hunstads bø och Houchelands bø, Strecher sig Houchelands egner langs gierdet til dend norderste huch af gierdet wed den almindelige store landevay Osten til Syden, och derfra hvor vi nedsatte een Schielsten med tvende vidner paa den Østre side af veyen, Strecher sig igien Houchelands *øfre treis* (Øfre Træis) eng ligesaa samme Linie Osten til Syden op eftter hvor vi Sette een anden merchesteen med tvende vidner inden for Øfre Træets bøgierde Derfra strecher sig igien udmarchen lige udi Samme Linie Osten til Syden op udi een Steen under fieldet och Svarer Saaledis disse merchesteener och linier lige imod dend vare som staar opsat paa Uldrichs fieldet,

1703: 60

Hvilchet os Siuntis Retttest her eftter at bør vere rette Schiel och deele mellem Aarestads Sampt Møllledals paa den eene side och Houchelands march och egn paa den anden side, Saa befindis da dereftter, saavelsom de eedtagne vidners forklaring, at Cordt van Lybech har indgierdet och indhegnet \af/ dend Engestyche som Jesper Stochhof hafver til brugs, paa den østre ende omtrent 3 *fauner (favner) och paa dend vestre ende omtrent 2 1/2 faun mere end hannem med Rette Kand tilkomme och paa udmarchen ofven for 3 1/2 faun mere end dette Marcheschiel udviiser.

Dereftter besaag vi och dend schade ofver Jesper Stochhofs brugende Engestyche, som Cordt van Lybechs ny vanledning hafver giort med Steen och grusis udbredelse ofver samme engestyche, och hafver samme schade vurderet och anseet aarlig til it Las høis Schade, mens om det ey betids skulle endris wil Schaden ofver engen hereftter blifve større och tilvoxe mere.

Eftter saadan beschaffenhed och dend nøyeste efttersiun och grandschning, som wi Retttest har Kundet finde mellem Aarestads Enge och marcher, och de andre derom nest angrenzende gaarders enge och Marcher som udi citantens Kaldseddel ere nefnte, Er da Endelig Strax paa Aasteden Aarestad, eftter Lovens anledning *og befalning, udj første bogs 16 Capitul af os Saaledis dømbt og afsagd.

Først mellem Citanten og Hunstadz Eyere og opsidere nemblig, eftterdj dend in Anno 1694 ergangne og Passerede Laugmandz domb, mellem Hunstadz og Møllledals Eyere, Som alt Siden udj Sin fulde valeur u-suechet har henstanden, udtrychelig melder og tilholder uden Conditioner, at det Styche indhegnet Eng, Sampt Hunstadnæs til Møllledals

1703: 60b

Gaardz brug heste og *fæbid, bør følge dem her eftter, Saasom det af alders tid dem fult haver, og derfor det gierde Som omKring det Huusmandz Sæde er opsat, mit paa Hunstadnæs, igien bør nedkastis etc: Thi understaar wi os ey I nogen maade, Samme domb, til forandring at vedrøre, Eller anden Marcheschiel dette imellem, Enten at Søge eller Sette, Mens Samme gierde bør eftter Samme dombs egentlige tilhold, nedkastis, Inden dend bestemte tid som Møllledals eyere wil beqvemmelig forelegge, alt under Exsecution eftter Loven, Saa at Møldals heste og fæ her eftter Kand paa Samme Næs, frj og u-behindret nyde Sit beed og gresgang, Hvad Sig fischeriet belanger, med garn og Notte-Kast udi Lundgaardz wandet, Som Hunstadz eyerre paastaar hannem iche bør formeenis, da Som Hunstadnæs sit Saaledis Er anseet til fellis for Møllendal og Hunstad, alt indtil det *Øfterste gierde, Som schiller Møllledals Eng fra dette for ommelte Næs, Saa Kand wi ey der om See eller Kiende Rettere, End at Hunstadz Eyere, io Lige Saawel som Møllledals Eyere, Saawit dette fellis Land og Næs Sig Strecker, bør og maa bruge Sit fischerj med garn og Note kast for landet, alt indtil forommelte *Østerste gierde, Mens widere frihed til noget fischerj udj Lundgaardz wandet med Noet eller garn, Kand wj Hunstads Eyere iche tilfinde.

Imellem Houchelandz Eiere og Aarestadz, er af os Saaledis Kiendt og dømbt, først, at det Marcheschiel og de Steeners udwiisning, Som af os eftter beste Skjønsomhed, og Eedtagne widners anledning, nu ere Satte, Som tilforn

1703: 61

udj woris forretnings Acter, tydelig forklaret er, bør her eftter were Ret Skiel og deele mellem Houchelandz Enge og udmark, og Aarestads tilhørende enge og udmark, Og som Cordt van Lybek, befindis der *jmod, at hafve Indgierdet til Eng It Lidet Styche mere, Som Acterne eftter worris grandschning udwiiser, Saa bør hand Samme Styche igien udlegge, og Sit gierde for Engen indflytte, Lige eftter dend Linie Som woris Satte marcheSteener udwiiser, Og som hand Iligemaade ey allene har indtagen og tilEgnet Sig af udmarchen ofven for for Øfre Treetz bøe, mere end hand bør, Saa og det Samme indgierdet, Som de for os Eedtagne widner har forklaret, at Aarestad Møllernis heste af alders tid tilforn har haft deris fri beed paa, Da Eftterdi Aarestadz

Eiere paa dette Styche udmarchis frihed til Møllernis hestebeed, haver haft Saa Lang hevd, ofver 20 aars tid, u-paa anchet eller paatalt, før Cordt van Lübek det nu med Sit gierde forhindrede; Og {som} Lovens 5 bogs 5 Cap/itul 4 Art/icul udtrychelig melder, at mand Kand Saavel paa brug som paa Eyendom fange hevd, og Samme Capituls 7 Art/icul confirmerer det Samme; Thi bør Aarestadz Møllere og her eftter som tilforn, følge Samme frihed der, til deris hestebeed.

Endelig haver og Cordt van Lybek eftter de Eedtagne widners forklaring, Saavelsom og det Samme ved worris besigtelse og granschning er befunden, fældet wandet Som tilforn har haft Sit SædwanLige Løb ned igiennem hans egen Eng, af Sit Rette Løb, ofver det Styche Eng Aarestadz Eyere tilhørende Som Jesper Stochhof nu bruger, hvor udofver Samme Engestyche er Ilde tilreed, og Eyerne til schade, eftter woris anseelse hvert aar til it Læs høe, tj bør hand eftter Lovens 5 bogs 11 Cap/itul 8 og 10 Articlens tilhold

1703: 61b

Samme Vandløb igien Stemme og forandre paa Sit gamle Løbested, inden fembten dage, og der foruden betale schaden igien for Saa mange aar denne schade er giort, Som er for 4 aar, hvert aar med it Læs høe for Jordspilden, Saa og bøde til Aarestads Eyere eftter Loven for denne formastelse 3de lod Sølf;

Hvad Sig de andre gaarder, nemblig, Kobbeltvedt, og Harrebache angaar, Som grentzer Sammen med Aarestadz udmarch Norderst udj Isdalen; da eftterdj der tilforn, iche nogen tid har wæret schied noget schiffte og deeling med schiel eller Marchesteenes nedsettelse, Saa haver wj og der, eftter beste Skjøn og Stedens Leylighed Sat schiel og merche, Som forhen udj denne dombs acter tydelig udwiisis, Mens om de andre angrentzende gaarder Østen for Isdalen, ere de høyeste berge nabber i Skilnet mellem dem og Aarestadz udmarch,

Endelig om dend gaard Tarlebøe, Som og udj Kaldsedelen er ommelt, da er dend icke nogensted Aarestads Eng eller udmark angrentzende \hvorfor der ved ey videre Kunde giøris/ Dette Saaledis til Stadfestelse under woris hender og boemercher.

Anno 1703 d/en 1. Junj hafver ieg eftter høyedle och welbaarne H/er/r EtatsRaads och Stifttbefalningsmands Christian Stochflets, anordning De Dato 8. Maj nestleden, om at Kiende och dømme udi een Sag mellem fogden udi Sundhorlehn, velagtbare S/igneu/r Ole Laersen och hans wederpart, Herman Welling, wæret paa Eldøen udi Sundhorlehns fogderie hvor samme ting war berammet at holdis,

Da nerverende til Rettens betiening, først, Paa Kongl/ig Maj/este/ts fogeds eller Rettens vegne Halsnøe Klosters forwalteris høiyagtbare och fornemme S/igneu/r Wilhelm Hansens fuldmegtig Mons/ieu/r Jørgen Høg, Saa-

1703: 62

Welsom Bøyde Lensmand Sebiørn Bielland och Laugrettismend Aron Hetleseter, Mogns Bielland, Peder Grov, Peder Eldøen, Anders Bøetveit, Bertel NordHougland, Ole Spitzøen *och Da eftterat Retten af Klosterforwalterens fuldmegtig war sat, blev først læst forbe/mel/te welb/aarne Stifttbefalningsmandens constitution til mig forfattet paa fogdens S/igneu/r Ole Laersens andragende

Dernest indgaf fogden S/igneu/r Ole Laersen Som Self personlig for Retten comparerede Sit Schriftlige Stefnemaal i denne sag Som blev læst

Hvoreftter blev paraabt, om alle de derudi benefnte och indstefnte nu vare tilstede, och møtte for Retten, da befandt Sig først

Herman Welling for Retten tilstede, som af Lensmanden war udi Retten fremb bragt, efttersom

hand beroede hidintil hos hannem udi arest, hand bekiendte Loulig om denne Sag och til dette ting stefnt at være, och hafde der imod intet at sige

De indstefnte widner Anfind Siursen Husingstad, Niels Johansen Husingstad, Mattias Knuds/en Husingstad och Laers Nielsen Horneland, møtte och alle personlig for Retten och tilstode Loulig stefnt at were.

Da paastoed fogden først, at widnerne Eedlig motte Examineris, och aflegge deris widnisbyrd udi denne Sag, om alt hvis (det som) dennem om denne handel er widende. Derpaa blev først Eeden for dennem lydelig oplæst, och frem Kom da først

Anfind Siursen, /: midlertid blefve de andre vidner udwiiste :/ och hand først for Retten aflagde sin corporlig Eed, at wille Sige sin Sandhed i denne sag, om Alt hvis (det som) hand baade Kand hafve seet och hørt, fremsagde saa, at fogden hafde befalet hannem at were med, som een mand paa denne Exsecution hos Herman Welling, Som Schulle ...?

1703: 62b

Eftter Friderich Springpiils domb, da fulte hand tillige med andre tvende mend Niels och Mattias Husingstad, med fogden Self een Løfver dags morgen, efttersom hand och tilforn een gang hafde med samme mend och fogdens fuldmegtig Hans Ørbech, weret hos Herman Weldings \udi hans/ huus om samme Exsecution at forrette, da och Springpiil self var med, hvor da Welding personlig war hiemme och med haarde \ord/ och trudsel formeente dennem iche at røre nogen ting udi hans huus, sagde derhos at hand hafde betalt denne dombs indhold, som Exsecutionen var sted paa saa de \da/ dend gang med uforrettet sag motte afviige, Mens der de nu igien til hans huus ankomme med fogden Sielf, da fandt de først Weldings huus tillugt, och Anfind banchet paa døren, da var Kloch/en omtrent 6 om morgenen och Kom da Wellings Kieriste til døren och bad dennem bie lidet, derefter de och biede nogen stund, før de atter banchede, mens da de nu banchede anden gang, Svarede Weldings Kieriste at hendis mand war nu iche hiemme och derfor Kunde hun iche luche op. Da paastoed fogden at døren motte op luchis at folch Kunde faa tale med dem, vilde dog iche luche døren op, och sagde hun var iche Schyldig nogen noget, da bad fogden \først/ menderne dragis dette til minde, siden sagde hand, nu Schal ieg luche op, och schiød saa med det samme paa døren med sin haand saa døren gich lidet op, mens blef strax igien inden for tilslagen, da Schiød fogden anden gang til døren med sin arm, saa den gich op, da stoed Herman Welding self personlig mit for och udi hans Stuedør med een opspent bøsse, /: som fogden hafde nu med for Retten at frembiise, och war det een Kort haugelbøsse :/ Da Spurde fogden Welling, om hand wilde Schyde til ham med dend, da Svarede Welding och Svor at hand schulle Schyde til hvem der indKom, da tog fogden

1703: 63

først it lidet Kar, som stoed for haanden, och løfite det for sig at afverge Schuddet med, mens der hand ey dermed Kunde Komme ind ad døren, befalde fogden menderne, at tage vinduerne ud och gaa der igiennem ind, efttersom hand nu iche wilde wige fra stedet før Exsecutionen var giort, om hand end Schulle bryde sig ind, da Sloge de nogle Ruder ud i it vindue och tog det ud, och da menderne var ved vinduet vende hand sig med den ladde bøsse til dennem, och da midlertid war fogden igiennem døren ind Kommen tillige med de tvende mend, Niels och Mattis, och før Anfind da Kom ind i stuen igien eftter at hand wigede fra vinduet, da hørte hand Smellen af Schuddet, och gich saa ind i stuen, da saa hand at Niels och Mattias holdt Herman Velling och fogden wiiste hannem strax hvorledis hand var Schudt med haugl igiennem sin Kiøle, hvilchen Kiøle nu och for Retten var tilstede, och Kiendte Anfind Kiølen vel igien, hvilchen udi dend eene side i folderne var gandsche forbrent, och med <mange> haugel giennemschudt, eftterat dette var passeret vilde fogden fare fort med Exsecutionen, dog Spurde

hand først Welding, om hand vilde fornøye denne domb med gode, derpaa Svarede Welding ney, och sagde hand hafde betalt dend. Da sagde fogden, Saa tager ieg da til udleg hvad ieg udi huset forefinder, tog saa først til een stoel, Som Herman da strax igien med magt tog tilbage, och sagde, at hand vilde Slaa och træde alt hvis (det som) udi huset war i Stycher, før fogden Schulde tage eller faa noget derud, da Svarede fogden Wil I iche være regieerlig, da schal ieg lade hente tov och binde eder med, da befalde fogden och endelig Mattis at gaa hen och hente flere folch, som hand och gjorde och Kom saa igien med Laers Horneland, och da forrettede fogden Exsecutionen, och bort førde saa hvis som udlagd och wurderet blef hen udi Margrete Dechis huus paa Eldøen.

Dernest blef Niels Johans/en indKaldet, Som och med

1703: 63b

opragte fingre for retten aflagde sin corporlig Eed at vilde sige och bekiende sin Sandhed i denne sag om alt hvis (det som) hand hafver seet och hørt af denne handel. Derpaa hand beretted alt ligesom Anfind tilforn hafde forKlaret, om dend første gang da de med fogdens fuldmegtig hafde veret hos Welling om Exsecutionen at forrette, dog hafde hand seet dette mere end Anfind, nemblig at Welling den tid slog Springpiil och Kiørte hannem bort med een Stoch, det samme Welling nu och sielf for Retten tilstoed och iche fragich. End ydermere forKlarede Niels om all den anden passagie ord eftter andet eenstemmig ligesom Anfind hafde forKlaret, mens da Anfind var omgaaen til vinduet passerede dette som Anfind iche hafde seet, nemblig at fogden tog udi Wellings Kieriste och holdt hende fremmen for sig, til at afverge och *it foreKomme at Welling iche Schulde Schyde til hannem, och paa denne maade Kom fogden ind udi Stuen och i det samme Skiød Welling bøssen løs, och treffed udi siden i folderne paa fogdens Kiole och schiød mange hagel der igiennem, och siden eftter at Schuddet var gjort tog Welling fogden udi haaret, och da *attestanten och menderne strax ind Kom bleve de adschilte, Endelig forKlarede hand och at før Herman Welding Schiød til, da bad hand Sin Kiereste gaa af weyen, och udi det øfrige var all hans forKlaring Eenstemmig och ligesom Anfind forhen har forKlaret;

Dernest indKom Mattias Knudsen som och for Retten med opragte fingre aflagde sin corporlig eed at vilde Sige Sin Sanhed Saavit hannem er widende, och derpaa forKlarede alting ordentlig saaledis at vere tilgaaen, ligesom de andre widner Anfind och Niels tilforn har forKlaret, mens hand hafde iche

1703: 64

seet, da Welling slog Springpil, fordi han den tid iche var inde udi Stuen, och endelig da Schuddet war Schied och fogden vilde begynde udlegget at gjøre, war hand dend som eftter fogdens befaling gich eftter Laers Horneland

Laers Horneland aflagde och sin Eed paa at vilde Sige sin Sandhed i denne sag, och berettede saa derpaa at da hand eftter fogdens bud Kom ned til dennem til Wellings huus, da stoed fogden och Welling paa gulfvet och taltis wed, och da strax wiisde fogden hannem Sin Kiole hvorledis dend af Welling var giennemschudt ellers liuste fogden freed udi Kongens nafn och forrettede saa Exsecutionen, och lod det udvurderede henbere til Margrete Dichs huus och da Exsecutionen var gjort eftterlagde fogden dommen paa bordet, men Herman Welling Kaste dend igien ud af døren paa Marchen och wilde ey hafve dend, Widere Sagde hand iche at wide af denne handel.

Dernest indgaf fogden Sit Schriftlige forset Som blef læst

Herman Welding imod alt dette Svarede at hand meente denne domb for Springpiil iche Kunde Exseqveris ofver hannem, efttersom hand hafde tilforn derom accorderet med Madame Kirstine Falch Laersens, och derpaa betalt penge 6 Rixdaler, til hende, der foruden da fogden om morgenen Kom til hans huus med Menderne, sagde hand at hand iche wiiste at det var fogden

eller Rettens middel och mend til Exsecution, efttersom hand hafde forladt sig paa, at Madamme Falch Laersens eftter hans af[ta]le Schulde Stillet alting tilfrids, och naar Welling[s] løn hos fogden var forfalden, da Kunde der [af]? eftter aftalen vere betalt resten paa dommen och hannem da tilgode Kommer det øfrige.

1703: 64b

Meente derfor først iche at have forgrebet sig noget mod Springpiil, och formedelst saadan uformodentlig adfær er hand saa altereret bleven, at hand Snart iche wiiste hvad hand greb til, dog Sagde hand bøssen var Løsgaaen mod hans wilie, och i det øfrige bad \hand/ fogden for Retten eftterlade hannem denne udi hastighed begangne forseelse, och loved hereftter at ville beviise hannem all ære och tieniste

Mons/ieu/r Jørgen Høg protesterede paa sin Principals wegne at Herman Welling for saadan formastelig gierning, baade imod fogden som var hans egen øfrighed, under hvis fogderiis District hand boer, ligesaa for øved Slagsmaal paa hans wederpart Springpiil, Som af Velling self for Retten er tilstaaet, hand derfor bør dømmis, och lide tilbørlig straf eftter Loven, baade til at bøde for slag, ligesaa for det hand har sat sig til wern mod Exsecut/ion, och endelig at hafve Sin bois lod til Kongen forbrut.

Fogden Ole Laersen loed sig endelig formedelst Herman Wellings indstendige bøn saa och andre Smuche folchis forbøn och mediation (Mediasjon = mekling til fredeleg ordning av ei konflikt) beveege til at Eftterlade hannem forseelsen Saavit hans person Kunde ved Komme, dog paastoed hand endelig domb paa Sine udlagde och forvolte omKostninger eftter dend Specification hand i Retten har lagd, Som alt er medgaaen, ligesaa begierte hand Udi det ringeste, at Welling motte her for retten gjøre hannem een tilbørlig Erclering och afbedelse, Som bemelte Welling och strax gjorde Schriftlig och det Self for Retten op læsde, Som var af denne indhold at hand bekiente och fortrød Sin begangne forseelse, bad om forladelse och lovede ey mere hereftter saaledis at forgribe Sig

1703: 65

Och som parterne saaledis ey videre paa nogen af siderne hafde at fremføre, Er da endelig udi Sagen Kiendt och dømbt Saaledis

Eftterdi Herman Welling med trende Eedtagne Widner Loulig er ofver beviist at hafve begaaet Saadan formastelig forseelse och forgribelse først, idet hand har sat sig imod een Loulig ofver hannem udsted Exsecution paa een domb Frederich Springpiil ofver hannem forhverved hafde, dernest ved samme Rettis forretning \an/grebet sin wederpart med Slags ofver veldelse som och af hannem Self for Retten er tilstaaet, for det tredie grebet til werge och af it ont forset med een lad bysse med hagel Schudt eftter fogden Ole Laersen, Som udi saadanne Sager war hans af Kongen forordnede Øfrighed, och nu var udi sit Embedis forretning, och \ey allene/ til fordervelse beschadiget och Sønderschudt hans Kiøle \och grebet ham i haaret/ da i hvor wel citanten Ole Laersen wed bøn och forbøn har ladet sig beqvemme til at eftterlade hannem denne formastelige forseelse, och lade Sine præntioner falde, Saavit hand for sin person Kand ved Komme, undtagen hans forvolte omKostning, och een tilbørlig afbedelse, Som hannem allerede er vederfaret, Saa eftterdi Lovens 1 bogs 22. Cap/itul 8. Art/icul udtrychelich befaler at alt Schiønt parterne indbyrdis om deris mellemværende Sag Kand være forligte, saa bør dog Kongen eller Huusbonden (hafve?) deris bøder udi de sager som bøder ved henger, Och husbonden eller Ombudsmanden paa Kongens vegne fast protesterer och i Rette setter ofver Herman Welling for bøder och Straf eftter Loven Saavit Kongen eller Husbonden bør och Kand ved Komme, ti Saavit citanten

1703: 65b

Kongl/ig Maj/este/ts foged Ole Laersen angaar forblifver det først wed deris mellem giorte foreening, mens for de ibragte och förwolte omKostninger bør Herman Welling igien til hannem betale penge 33 Rixdaler Som af hans \Wellings/ boe och midler bør udredis inden 15 dage under adfer eftter Loven, Derforuden for Saavit Kongen och huusbonden eftter Loven bør for saadanne forgribelser, dømmis Herman Welling først for Slag paa Springpiil, och haargreb mod fogden øfved, at bøde och betale for hvert eftter Lovens 6 bogs 7 Cap/itul 8 art/icul trende 6 lod Sølf, dernest fordi hand har grebet til werge mod Exsecutionen och Rettens middel bør hand och derfor eftter Lovens 1 bog 22 Cap/itul 31. art/icul bøde 60 lod Sølf, hvoraf hannem Sielf igien til gode Kommer eftter loven dend 3de part Som Sagsøgeren hannem har eftterlat. For det tredie fordi hand hafver ofverfaldet Sin forordnede øfrighed udi sit Embede bør hand och derfor eftter *Loven 6. bogs 4 Cap/itul 16. art/icul hafve sin boislod till Kongen forbrut, hvormed Kongens foget bør hafve tilbørlig inseende at intet herudi til hans Kongl/ig Maj/este/ts interessers beobagt vorder forsømt.

Anno 1703 d/en 13. och 14. Junij er almindeligt Sommersting holden paa Hope tingsted udi Schiold Schibrede med tilstedeværende Almue, nerverende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Hansen Holm, Saa och Lensmanden Laers Dyngeland, och Laugrettismend, Laers Aase, Hans Hammersland, Arne Sandal, Haagen Hornes

1703: 66

Mogns Næse, Michel Midtu, Poul Schiold, och Mogns Grimen,

Da eftterat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts fogen war Sat, och Almuen formanet til Schichelighed medens Retten forhandlis, ligesaa at betale deris Rettigheder til Kongen, eftter deris pligt da blef efttermelte breve først læst och publicerede nemblig.

1 Kongl/ig Maj/este/ts allernaadigst udgifne Schatteforordning for dette aar 1703, Dat/eret Kiøbenh/afn d/en 20. febr/uarj 1703.

2 Stiftamtmandens bref til fogden eftter hans Kongl/ig Maj/este/ts allernaadigste befalling om fischetiendens rigtige ydelse til Presterne och Kirchen, och een ligning derom eftter fogdens och Presternis betenchende at giøris, Dateret d/en 22. Martij 1703.

3 Stiftamtmandens bref til fogden, om at Kundgiøre at welb/aarne H/er/r Laugmand Niels Knag er constitueret til hans fuldmegtig udi hans absents, Dat/eret d/en 2. Jun/ij 1703.

4 Mag/ister Niels Smidts udgifne bøxelseddel til Anders Hansen, paa halfparten af den Jordepart udi DrotningWiigen ved Kongshavn, som hans fader Hans Mognsen for hannem opsagd hafver, til landSchyld aarlig 1 Rixdaler, Dateret Steen d/en 18. Maj 1703.

5 Jacob Hentzis udgifne obligation til Cordt v/an Lybech och Ludolph Hammeken paa Capital 290 Rixdlr til pant sat Alføen med tilhørende Møller, Dateret d/en 19. Junij 1702.

6 Kongl/ig Maj/este/ts fogeds Mas Holms udgifne fuldmagt och ordre til Mons/ieu/r Johan Bager, om Schatterne och Kongl/ige Rettigheder at opbære och der for qvittere, och ingen andens qvittantzer derfor at gielde. Dateret Berg/en d/en 26. Maj 1703.

Dernest blefv sagerne paaraabt, som til dette ting var indstefnte, nemblig.

Kongl/ig Maj/este/ts foged hafde indstefnt Steffen Nielsen Øfre Fyllingen for Leyermaal begangen med Lisbet Joensdatter som tiente paa Øfre Fyllingen derfor at lide domb til at bøde eftter Loven.

Steffen Nielsen Møtte personlig och tilstoed at hand hafde beligget dette qvindfolch, och hun

allerede er Kommen i barselseng udi byen och er forløst med een datter, Som hand Kiende

1703: 66b

sig at were fader til Mens sagde at hand ey enten hafde lovet hende egteschab ey heller vilde egte hende.

Afsagd

Som Steffen Nielsen tilstaar at hafve beligget och aulet barn udi løsagtighed med Lisbet Joensdatter, ti bør hand och derfor efter Loven bøde til hans Kongl/ig Maj/este/ts 24 lod sølf alt inden 15 dage under Exsecution och adfær efter Loven.

Hendrich Kors fremKom for Retten och beKlaged sig at være boisliden och husevild, och begierede at dette motte liusis for Retten och udi protocollen indførís, Som ieg hannem iche Kunde wegře.

Hendrich Kortz hafde indstefnt S/igneu/r Jesper Stochhof for begangen ofverfald och Slagsmaal paa hannem d/en 7. April nest leden, derfor at lide tilbørlig domb och straf efter loven Herom var och til vidne indstefnt, bemelte Stochhofs egen hustru Daarte Mognsdatter, Saavel som, Ole Schiold, Halver Sedal, och Sara Axel Halversens, Alle ved eed at forKlare deris Sandhed, efter nermere hans Schriftlig Kaldseddels indhold som blev læst.

Dernest indgaf hand een henwiisnings act fra Bytinget i Bergen, hid til dette ting Jesper Stochhof møtte her for Retten udi egen person Sagen at tilsvare och tilstoed loulig Stefnt at vere.

Da ingaf citanten Sit Schriftlige forset mod hannem som och blev læst.

Hand indlagde dernest een attest af tvende barberere udi Bergen, som och blev læst.

De indstefnte widner Ole Schiold och Halver Sædal møtte personlig, men for Daarte Stochhofs, och Sara Axels blev fremblagd deris Schriftlige Svar til sagen och Stefnemaalet, Som blev oplæste.

Dernest fremKom Ole Schiold om at vidne sin sandhed, da paastoed Stochhof at Eden for hannem motte oplæsis, ligesaa for Halvor Sedal.

1703: 67

Ole Schiold efterat eeden for hannem och Halvor Sædal lydelig var oplæst, aflagde Sin corporlig eed at ville sige och beKiende Sin Sandhed om denne sag saavit hannem ret er vidende at have seet och hørt, frembsagde saa derpaa Saaledis at hand Stoed udi Axel Halversens huus uden for hans Kiøchendor, da hørte hand paa Jesper Stochhofs tale, at hand motte vere wred, mens hvad ord hand talte Kunde hand iche høre, da gick hand *attestanten frem til gangen ved hiørnet af døren, da saag hand at Stochhof stoed uden for døren och Hendrich stoed inden for døren udi gangen, och bandt sin hest fast ved Krampen, da tog Jesper een Kiep som stoed ved døren, och rente til Hendrich med Kieppen, men om hand rammede hannem nogen steds med Kieppen det hverchen saag hand ey heller Kunde sige det, mens Hendrich Kortz Kom Siden ud af huuset och bad hannem och Halfvor Sædal dragis til minde at hand hafde faaet Schade udi sit øye, mens attestanten saag iche noget blod af øyet, men Hendrich Kortz holt een næsdug for sit øye, widere wiste hand aldeelis iche om denne handel at hafve seet eller hørt, uden dette at Jesper Stochhof sagde och bad dem dragis til minde, at Kortz hafde Schielt ham for Schielm mens saadanne ord hørte hand iche af Kortz, ellers sagde hand samme tid til dennem at Slig handel Kand der vel Komme ont af

Halfvor Sædal dernest aflagde sin Eed, at vilde sige sin Sandhed, Saavit hand af denne handel har seet och hørt. Frembsagde saa, at hand samme tid stoed uden for døren af Axel Halversens huus, da Kom Hendrich Kortz ridendis och steg af sin hest ved de nederste vinduer af Axel

Halversens huus, da Stoad Stochhof paa dend øfre side af døren ved Steengierdet, da Kom Jesper och talte om de 6 Rixdaler du haver taget fra Enchen, derpaa Svarede Kortz een Schielm har taget dem och een Schielm har lagt mit nafn dertil da gich Hendrich ind at binde sin hest i Krampen ved døren, da tog Jesper een liden hasleKiep tych som een finger, och rente dermed ind udi døren, m[ens] enten hand slog eller Støtte til Hendrich Kortz derom saag hand iche, ey heller Kunde sige noget der om, m[en]

1703: 67b

siden Kom Hendrich Kortz igien ud Paa marchen til dennem, och holt een dug for sit øye, och sagde dragis til minde ieg har faaet schade udi mit øye siden gich Kortz ind igien i stuen och attestanten gich efter hannem ind, da saa hand der, at der Kom een liden draabe blod, paa den dug, som Kortz hafde \holt/ for øyet, videre viste hand iche at sige eller hafve seet, uden Kortz bad Jesper om veyefreed da hand Kom Ridendis, men saag iche at Jesper gjorde ham noget, uden de ord de talte sammen.

Jesper Stochhof begierede Dilation at indstefne widner til at beviise nermere udsprungen till disse ord om de 6 Rixdaler \bøxel/, och at de af Enchen Margrete eller hendis tienere ere betalt, och udgifven, udi det øfrige negtede Stochhof, iche at hafve Slaget eller Støt citanten udi sit øye eller anden steds med den Kiep, hand Sigtis for.

Hendrich Kortz imod Stochhofs paastand om Schielsordene, refererede sig til Loven pag/ina 129 art/icul 22 och i det øfrige til sit Schrifttlige indlagde.

Afschiediget.

Efterdi Stochhof begierer Dilation til neste ting om nermere beviisligheder mod citanten at føre och indgifve, saa Kand denne begier hannem iche wegris, Midlertid Schal de indgifne Schriftter och Widnisbyrdernis forKlaring nermere confereris, at da til den tid een Endelig och Retmessig domb udi sagen Kand Schie.

Hendrich Kortz och indstefnt Joen Hansen och Hendrich Holtermand Schomagere udi Bergen efter forrige tiltale och seeniste afsigt som hand fremblagde och beviiste loulig for de vedkommende at være forKyndt,

Joen Hansen och Hendrich Holtermand loed møde for sig wed Mons/ieu/r Claus Wordemand Procurator udi Bergen, Sagen at tilsvare, hvormed citanten var tilfrids.

1703: 68

Hendrich Kortz fremblagde da een Schriftlig attest af de dannemend Anders Erichs/en och Erich Eschildsen om hvis \ord/ de hafver hørt mellem Kortz och Joen Hansen passere. Som blef læst. I det øfrige refererede hand sig til sine indgifne attester och Schrifttlige indleg och stefnemaal med paastand om een endelig domb.

Claus Wordemand derimod begierede endnu Dilation paa sine principalers wegne til neste ting efterat hans Schriftlige forset af principalerne self under schreven var oplæst, Til hvilchen tid, hand da vilde i Retten forschaffe dend bøxelseddel, som Joen Hansen har faaet paa sin part udi Nobis Krog, dermed at beviise at dend hannem er bøxlet medens Nobis Krog var udi Schomagernis Eye, \och/ før den Kom udi Blantzeflor Schots eye.

Afschiediget

Som dend bøxelseddel Joen Hansens fuldmegtig beraaber sig paa, nødvendig behøfvig udi denne sag i Retten at fremschaffis til opliusing naar dend part udi Nobis Krog, som Joen Hansen sig tilholder, er bøxlet, och hvor loulig dend bøxel er Schied, enten det er Schied medens Schomagernis hafde Nobis Krog til eye, eller og Enten før eller siden den tid, hvilchet mand hafde formodet nu til dette ting af Joen Hansen at være efter seeniste afsigt efterkommet paadet wederparten ey schulle udi sagen lide lengre ophold eller omKostning, Da til ofverflod,

och efterdi dette saa egentlig udi sagen behøvis, før endelig domb Kand Schie bevilgis Joen Hansen denne begierte Dilation til neste ting och foreleggis hannem under straf til samme tid at i Rette forSchaffe dend paaberaabte bøkessedel eller Leyemaals beviis for Sin brugende part udi Nobis Krog, med hvis (det som) videre hand Kand Siunis Sig udi Sagen fornøden, til hvilchen tid da een Endelig domb Schie Schal, Saavel om hovedsagen som de forvoldte omKostninger.

1703: 68b

Søfren Seehuus Hafde Stefnt Rasmus Michelsen Sæle for uloulig Schougehugst udi Sæle Schoug, tilbørlig domb at lide, herom hand indgaf sit Schriftlige Stefnemaal som blev læst - Rasmus Michelsen møtte personlig och lofvede hand wilde tale med citanten Sin Eyere, och See til at hand Kand foreenis med hannem, Hvilchet citantens tiener Morten Sehusen denne Sinde war tilfrids med \til videre/ Hvorfore det beroer med denne sag, til nermere paatale om parterne midlertid iche Kand blifve foreenede.

Søfren Seehuus Hafde Stefnt General Weymesters fuldmegtig S/igneu/r Hans Wolters efter førrige tiltale och loed wed sin tiener Morten Seehuus indgifve Sit Schriftlige indleg Som blev læst,

Paa S/igneu/r Hans Wolters vegne møtte Bøyd Lensmanden Laers Dyngeland och indgaf een videmeret copie paa Stemplet papier, af hans Kongel/ig Maj/este/ts udgifne bref och bestalling til General Weymesteren Som blev læst.

Lensmanden Laers Dyngeland forKlarede at disse 6 Stycher træer er siden sidste ting blefven besigtiget af Michel Midtu och Poul Byenæs Som hafver god forstand paa saadanne træer och berettede Michel Midtue som personlig for Retten var tilstede, at disse trer iche Kunde være mere værd da de stode paa Stubben, end 2 march Stychet.

Afsagd

Som Hans Kongl/ig Maj/este/ts allernaadigste bref och ordre til General Weymester, om weyernis wedligeholdelse udtrycheligg melder disse ord at Almuen til broers wedliigeholdelse Schal gifve ligesom de af Arilds tid gifvet hafver undtagen Tømmeret, hvilchet, Samme Kongl/ig allernaadigste brev bevilger at tagis af Nest liggende Schoug, Ti Kand for det første Timmerets betaling eller bekostning iche Komme

1703: 69

Almuen til nogen besvær och som Samme høy Kongelig befaling iche melder, at noget Schal givis eller betaldis for saadant Timmer Som udi Saadan tilfelde tagis af nogen Schoug til almindelige Landevayers brug och det algemeene beste, Saa Kand ieg iche heller understaa mig at tilfinde S/igneu/r Søfren Seehuus nogen betaling for disse 6 Stocher, mens S/igneu/r Hans Wolter Paa General Weymesterens vegne for denne tiltale frikiendis.

Raadmand Casten Bagge hafde och til dette ting nu tredie gang ladet indstefne Jacob Hins med Sin hustru Grete eftter førrige tiltale, och indgaf Jacob Herslov som paa citantens vegne mødte, først Seeniste afsigt, som for Jacob Hintz loulig var forKyndt och copie af meddeelt,

Anders Madhop møtte paa Jacob Hintzis vegne til Stefnemaalet eftter hans begier at Svare Saaledis, Nemblig hand negtede iche Schylden mens vilde gjerne betale, bad ichun om Dilation nogen tid.

Jacob Herslov indgaf nu een extract af Registeringen holden eftter S/a/l/ig/ Frantz Wilchen Som blev læst. Hvoreftter Hendrich Wilchens arve part seeis at været 52 Rixdaler 1 march 5 Schill/ing.

Afsagd

Efttersom Jacob Hintz aldels ingen giensigelse hafver mod det paastefnte, mens lofver at betale, och nu beviisis med Extract af Schiffte brefvet efter S/a/l/ig/ Frantz Vilchen, hvor stor sum citanten paa Hendrich Wilchens vegne bør hafve nemblig \til/ penge 52 Rixdlr 1 march 5 S/chilling Ti bør Jacob Hintz Samme Sum Schadisløs betale til citanten med 2 Rixdalers hidintil forvolte omKostning alt inden fembten dage under namb och Exsecution efter Loven.

1703: 69b

Jacob Ludt hafde och Stefnt Jacob Hintz efter förrige tiltale til betalning for 6 Rixdaler *Salar: (salær?)

Paa Jacob Hinsis vegne møtte ingen hertil at Svare.

Jacob Herslov paa Luts vegne paastoed domb til betalning.

Afsagd

Eftterdi ingen her endnu møder paa Hintzis vegne, och hans hustru hvorfra dette Kraf sig Schal Reise nu ved døden er afgangen, citanten iche heller hafver for mig Kundet frem legge nogen beviis for Sit Kraf, ti eragter ieg Rettest at henviise hannem om sit Kraf til Sterfboens forvaltning, naar den Schier efter S/a/l/ig/ Grete Hintzis.

Salomon Steffensen hafde indstefnt Laers och Torgier Nordeye til at afviige dend part udi Nord Eye for hannem, Som de bruger, efttersom hand dend halfve part udi Nordeye Sielf loulig har Kiøbt och tilkommer, och er derforuden nu Self med hustru och fire børn, och sine creaturer boisliden och husewild, hvorom hand disse mend och wed Juletider loulig har ladet af och opsige gaarden med tvende mend Halver Grimstad och Tollev Hope, och de dog ey goedvillig har villet Rydlig giøre gaarden for hannem, ti var hand nu aarsaget ofver dem at hende domb dertil efter Loven; derhos indlagde hand och sit Kiøbebref paa dend halfve part udi Nordeye Som blef læst.

Laers och Torgier Nordeye møtte personlig for Retten, och tilstoed Loulig Stefnt at være de tilstoed och at citanten ved tvende mend har ladet dennem af och opsige gaarden Paa Juletider nestleden, Endelig bekiente de och at deris Jordebrug dennem Self var tilbøden at Kiøbe nogen tid før Julen, Af Capitain Munte, mens de sagde Sig iche at hafve Raad dertil.

1703: 70

Salomon Steffensen forKlarede at hand och haver bødet dennem deris bøxel igien efter Loven, hvilchet Laers och Torgier Nordeye iche Negtede mens Sagde de dermed iche Kunde eller vilde vere fornøyet, mens i Rette lagde deris bøxelSeddeler *x och formeente de derefter burde nyde och beholde deris Jordeparter. Ellers brugede Laers och Torgier mange unyttige ord och trudsler for Retten mod Salomon Steffensen, som var sagtmodig och iche talte nogen af dennem noget ont til och besynderlig truede Torgier, at hand iche vilde eller Schulde wige fra Jorden, mens før ligge død paa steden.

Fogden paastoed at Torgier for saadanne haarde trudsler for Retten bør lide tilbørlig straf.

{Afsagd}

Salomon blef tilspurt, om hand denne Jord har Kiøbt udi henseende de andre paa boende til fortængsel, Saa och om hand med Sin Eed vil sande och bekræfte at hand er boisliden och wil self boe derpaa. Dertil hand Svarede och med sin corporlig Eed forKlarede for Retten, at det iche Schiede de andre til fortængsel, men at hand Self var med hustru och børn gandsche huuswild och wilde self boe derpaa.

Afsagd

Som Salomon Steffensen først beviiser med Sit Loulige Schiøde Dateret 15. Januarij 1703 at

hand er eyer och tilkommer halfparten udi dend gaard Nordeye, som Laers och Torgier hidintil til brugs haftt haver, dernest med Sin eed for Retten forklaret at hand er med hustru och børngandsche huusvild, och wil Self boe derpaa, for det tredie tilstaar Laers och Torgier Self at hand dennem ved Juletider med tvende mend Loulig har op och frasagd

1703: 70b

deris brugende parter udi Gaarden Nordeide och derforuden tilbødet dennem deris bøxel igien efter Loven, som de iche har villet mod tage, de och Self tilstaar at \samme/ Jordebrug dennem Self først har veret tilbøden at Kiøbe.

Ti efter saadan loulig foregaaende Omgang och Lovens pure tilhold udi 3de *bos (bog) 13. Cap/itul 1 Art/icul Kiendis och dømmis for Ret at de indstefnte Laers och Torgier Nordeye \strax/ bør afflytte och rydliggjøre deris brugende Parter udi Gaarden Nordre Eide for Salomon Steffensen som Samme sin egen Jord igien til at bruge och beboe maa tiltrede, naar hand betaler dennem deris bøxel igien efter Loven, och for deris \Aaboed/ Sæd och arbeide betaler dem igien hvad billigt er efter fire uvillige dannemends Sigelse, och dersom de da derimod gjør hannem *hannem nogen hinder blifver fogden med Retten och Exsecution hannem assisterlig efter Loven.

Endelig for dend formastelse Laers och Torgier nu her for Retten med trudsels Ord och opsetzighed har Øfved Kand fogden lade dennem Loulig tiltale til neste ting Saa schal da derom gaais hvis Ret er.

Johannes Bircheland som formyndere for Salig Arne *Sødvichens umyndige børn hafde Stefnt Mogns Søviigen, som nu hafver de umyndige børns Stifmoder, at fra sig legge til de umyndige børn halfparten af de opsagnspenge, Som Stifmoderen tog af sin broder Anders Thomesen for Jordeparten nemblig 8 Rixdaler, deraf formynderen paastaar børnene burde nyde det halve, efterdi deris S/a/l/ig/ fader tog Jorden med nedraadne huse och hafver dend siden bebyggt, hvorfor dend nu var god och begierlig.

1703: 71

Mogns Søviig møtte paa egen och sin hustruis vegne, och sagde hand Kunde iche vide om hans hustru har faaet saa mange penge for opsagnen,

Afsagd

Johannes Bircheland bør til neste ting beviise hvad och hvor mange penge for denne opsagn er betalt til børnenis Stifmoder, Saa Schal da endelig domb Schie saavel om omKostningerne efterdi Mogns Søviigen ey med det gode vil finde sig til denne billighed, som om sagen udi Sig Self.

Anno 1703 d/en 18. Junij er almindeligt Sommers Schatte och Sageting holden paa Schougsvaags tingsted udi Sartor Schibrede med nerverende Schibreds Almue, udi Kongl/ig Maj/este/ts fogeds S/igneu/r Mas Holms biverelse, Saa och nerverende Bøyde lensmanden Anders Bildøen och Laugrettismend, Mogns Bielcherøen, Michel Snecheviig, Ole Eide, Anders Leerøen, Ole Bache, Niels Schouge, Mogns Foldnes, och Niels Søre Biørøen.

Da efterrat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged var sat, blef tilstedeverende Almue først formanet til Schichelighed for Retten och medens ting holdtis, dernest at aflegge och betale efter mueligste efne deris Schatter och rettigheder.

Dernest blef læst de brevve som fremKom och for Retten burde læsis nemblig først

Kongens Skattebrev och \Stiftt/Amptmandens breve Som og til første ting paa Schiold er læste, dernest och fogdens fuldmagt til Mons/ieu/r Johan Bacher.

1 Noch Hans Olsen Schougis udstedde bøkelseddel Til Endre Ols/en paa it pund fischis Leye udi den gaard Brattenborg, och 1/2 Waag 2 march udi Nordviig udi Sartor Schibrede, Dateret d/en 18. Junij 1703.

2 Noch een anden Hans Olsen Schougis udstedde bøkæl til Peder Hansen paa 1/2 Waag och 2 march fischis Leye udi den gaard Nordviig udi Sartor Schibred Dat/eret d/en 18. Jun/ij 1703.

3 Ole Olsen Nedre Galtens bøkelseddel til Grim Ols/en Telle paa 1 pund fisch udi Mittveten Dat/eret d/en 16. Jun/ij 1703.

4 Capitain Leut/enant Muntis bøkelseddel til Niels Torsen paa it pund fischis Leye udi Tælle Dat/eret 14. Maj 1702.

1703: 71b

*4 Knud och Anders Bachis udgifne bøkelseddel til Kaare Pedersen paa 1/2 Waag fisch udi Wixøen udi Sartor Schibrede Dat/eret d/en 20. April 1703.

5 Mogns Dalis udgifne bøkelseddel til Ole Mognsen paa 1 Waag fisch udi dend gaard Kallestad udi Sartor Schibrede, Dateret, d/en 15. Maj 1703.

Dernest ere Sagerne paraabt som til dette ting var indstefnte, och fremKom da først

Jacob Busch Borger och indvaaner udi Bergen som ved tvende mend, nemblig Johannes Aagetnæs Jacob Aagetnes och Ingelbret Bildøen paa Lensmandens wegne, hafde ladet indstefne Halvor huusmand paa Landraa, Rasmus Tostensen, Rasmus Olsen, Mogns Christensen, Niels Wincentzen och Niels Landraa, efter førrige tiltale for det bort tagne gods udi Branden nemblig til 40 tynder Kornvare, at lide tilbørlig domb efter førrige tiltale, herom hand och endnu hafde indstefnt til vidne de samme widner som til vaartinget vare nefnte nemblig Niels Mognsen, Laers Erichsen, Iver Christensen och Rasmus Ingelbertsen.

Jacob Busch møtte personlig i Rette och paastoed at de indstefnte nu iche motte bruge lengere udflugter, mens at sagen motte have sin tilbørlige fremgang til Examen och een Endelig domb

Af de indstefnte møtte Halfver huusmand paa LandRaa, Rasmus Tostensen, Mogns Christensen, Niels Wincentzen, och Niels Landraa. Som alle tilstoed loulig Stefnt at wære ok forKlarede at Rasmus Olsen var siug hvorfor hand Kunde iche møde.

Af vidnerne møtte och Laers *Erichen och Niels Mognsen Som er samme mand der udi Stefnemaalet tilforn er meldt; men de andre vidner møtte iche.

De indstefnte som mødte nemblig Halver huusmand Rasmus Tostensen, Mogns Christens/en och Niels Wincentzen, paastoed at de ey vilde Svare noget til sagen før de først faar copie af citantens Stefnemaal, ellers benegtede de iche, at de io hafde hiem ført noget Korn fra Byen udi Brandens tid

1703: 72

mens det sagde de at vere dennem gifven, mens hvem det var som dennem dette gav Kunde de iche wide eller sige, mens dend, som gav dem det gich udi een hvid nattroye med een nathue paa, widere vilde disse personer iche Svare til sagen denne gang.

Niels Mognsen Landraa forKlarede at hand iche hafde veret udi Byen da branden var, och weed slet intet videre om denne sag, end da Mogns Christensen Kom hiem til Landraa, samme tid da Jacob Busch var der hiem Kommen at Spørge efter det Korn hannem udi Brandens tid var frakommen, da bar Mogns Christensen omtrent een halftynde Korn frem udi een Sech, Som hand sagde hand hafde faaet til givendis i byen.

Jacob Busch forKlarede, at De alle som hafde veret udi byen och Stefnt ere bar hver noget

Korn frem samme tid och bød hannem tage det igien hvorom hand paastoed at Niels Landraa motte giøre sin Eed om det iche saa var passeret udi hans nerverelse,

Derimod Niels LandRaa Svarede at det var sandt de bar alle noget Korn frem, mens at de bød Jacob Busch tage det Kunde hand iche sige, och iche viste hand mere \herom/

Jacob Busch paastoed at Niels Landraa motte aflegge sin corporlige eed om hand iche var mere med videre om denne sag.

Derpaa Niels Landraa atter forKlarede at huusmanden Halver, hafde Sat omtrent een halftynde Korn udi forvaring hos hannem udi hans huus, medens hand Sielf gich anden steds om Kring och bad sig noget, hand blef endelig tilspurt om hand herpaa Kunde giøre sin Eed, nembliq om hand aldeelis intet mere enten veed, eller er med videre om denne handel, dertil hand iche noget egentlig Svar vilde gifve enten fra eller til

Laers Erichsen forKlarede, at de indstefnte fremKom paa Landraa da Jacob Busch der var, da bar hver af dennem frem een deel Korn Som de hafde deelt under Sig i lodder, af det de hafde faaet udi Branden, som de Sagde dennem hafde veret gifven i brandens tid widere sagde hand iche herom, iche heller vilde hand giøre sin Eed om at hand iche viste mere om denne handel.

1703: 72b

Jacob Busch paastoed at de udeblifvende vidne motte paaleggis under straf at møde til neste ting, och da de, saavel som disse nu har vundet af dommeren at foreleggis alvorlig Eden at giøre at de ey mere er vidende om denne sag och handel end de nu bekient och forKlaret haver, til samme tid beraabte hand sig end paa flere vidner at indstefne, som hafde veret med hannem paa Landraa, och seet och hørt, hvad der den tid passerede.

Afsagd.

Som de indstefnte fast protesterer paa copie af Stefnemaalet och Dilation til neste ting, een deel widner och endnu iche møder for Retten, citanten och self beraaber sig paa flere vidner om sagen och Sandhed til opliusning end de nu indstefnte. Ti gifvis sagen rum til neste ting til hvilchen tid alle de forhen indstefnte Saavel parter som vidner, Sagen wedKommende, bør efter loulig foregaaende varsel och denne afsigtis forKyndelse, møde och Svare til sagen, och hvis (det som) Retten til opliuslighed Kand behøve, alt under straf efter loven for ulydighed mod Retten, om de da udebliver, til samme tid Kand och citanten loulig lade indKalde de andre vidnisbyrd och beviisligheder hand sig har paaberaabt paadet sagen uden lenger ophold Kand beforders til endschab.

Niels Biørøen hafde stefnt Mogns Leerøen for Schiendsord som Mogns Schulde øfvet mod Niels udi Kongshavn Løfverdags aften nest for Waartinget Schiede, hafde och derom ind stefnt vidner Hans Michelsen Biørøen och Peder Jacobs/en Samme steds, Saa och Anders Leerøen deris sandhed ved eed at udsige, alt til een

1703: 73

retmessig dombs hendelse ofver Mogns Lerøen til vedbørlig straf efter loven, Sampt omKostnings vederlaug.

Mogns Lerøen blef trende gange paraabt mens møtte iche.

Lensmanden forKlarede at hand loulig er stefnt udi rette tid med tvende vidner, Wellom *Songel, och Arne Schouge.

De indstefnte vidner møtte alle for Retten och bekiente, loulig stefnt at vere herom och forKlarede saaledis at de var udi Kongshavn med citanten den neste løfverdags aften før vaartinget, da hørte de at Mogns Spurde citanten om Peder Echerhofde hvor hand lefde, dertil citanten Svarede vel, da Sagde Mogns hand lefver sig dievelen iche vel, mens it uchristeligt levnet, och til citanten sagde hand derpaa gaa du din hunSvot hiem och gjør reent for din egen

och tog med det samme til een ølbriche och een stage och vilde Slaget til hannem med om hand iche hafde bleven forhindret af Konen udi huset, dette erbøed vidnerne \alle/ med Eed at bekræfte naar det af Retten udKrevis.

Afsagd.

Mogns Leerøen foreleggis Laugdag til neste ting til denne Sag at Svare, och sig erclere til hvilchen tid, de indstefnte vidne igien bør møde deris forKlaring udi Mogns Leerøens præsentz at beedige, Saa Schal da endelig domb udi sagen Schie efter Loven.

Niels Børnes hafde Stefnt Elling Worland for øvet Trudselsord mod hannem ved Sunds Kirche *Sidsteden (Sidstleden) fastelauns Søndag da citanten hafde samme dag veret til guds bord, derfor at lide tilbørlig domb och straf efter Loven herom hafde hand och indstefnt til vidne Tore Michel och Otte Kaasland och Christopher *Songall deris Sandhed ved Eed at udsige til *eendelig (een endelig) och retmessig dombs hendelse, samt omKostnings vederlaug.

Citanten møtte personlig i Rette,

Lensmanden forKlarede alle loulig Stefnt at were ...??

1703: 73b

Men Elling Worland møtte iche, men Tore Worland møtte paa hans vegne och sagde hand vilde self møde til neste ting, och tilstoed at hand dog loulig til dette ting har veret Stefnt.

Af de indstefnte vidner møtte ingen uden Christopher Songall, Som sagde at ordene mellem dennem reisede sig af Torschegarn som Elling beskyldte Niels for at bruge, och truede hannem derfor haardt med sin Staf, at hand Schulde polintere hannem der for, videre sagde hand ey at Kunde sige.

Afsagd

Elling Vorland Saavelsom de udeblefne widner Toer Michel och Otte Kaasland bør til neste ting møde och til Sagen Svare, een hver efter tiltalen, under Straf efter loven, saa schal da udi sagen efter dens beschaffenhed Kiendis och dømmis hvis ret er.

Fogden hafde ladet indstefne Torchel Snecheviig at betale Leyermaals bøder, for Torbion Olsen Som hafde beligget een pige medens hand tiente hos citanten udi hans brød, och er Siden strax begifvet sig til Soldat under Gvarnisonen, derfor, som Torchel var befalet at inde holde hans løn til bodens betaling, och dog Sluppet dend, ti formeente fogden hand igien burte Svare och betale Kongens boed.

Torchell Snecheviig møtte for Retten och beKlagede sig, at denne Soldat Kom til hannem med een under officerer och flere Soldater och tvang ham at levere denne Soldat sin løn Som Kunde vere tilsammen 2 Rixdaler. Sagde der var aldrig gjort nogen loulig arest eller forbud hos hannem for dette, men hand sendte dog personen hen til Fladøen til fogden at hand Self Kunde Søge Sit Kraf hos hannem

Afsagd

Torchel Snecheviig frikiendis gandsche for denne fogdens tiltale mens fogden maa her om søge personen Self.

1703: 74

Grim Midtveit, Michel Mittveit och? Mittveit Ingelbert Østtveit Clemmet och Laers Østtveit hafde Stefnt *Niels Anders och Morten Niipen formedelst de hafver taget landslaad fra dem udi tre aar, uden nogen Løn eller domb, och saaledis taget sig self til Rette med magt, fischen fra dem, och forbødet dem at Kaste paa indre vaagen, som de har haftt Kast paa ofver nogle 100

aars tid

Hans Schouge brugte ulyd for Retten och blef af dommeren oftte formanet til at gifve lyd for Retten, men vilde dog icke, och Svarede dommeren da hand endnu venlig formanede hannem, med disse ord gjør hvad i løster och vilde dog icke tie Ti blef hand strax efter Lovens første bogs 12 Cap/itul 3 art/icul dømt til at bøde imod dommere 3de lod Sølf.

Anders *Michel och Morten Nipen møtte for retten och tilstoed loulig Stefnt at vere, de Svarede imod citanterne, at de icke har taget nogen Landslod fra citanterne, mens dennem har de gifvet Landslod.

Afschiediget

Som ieg formedelst alt for stor ting bulder och ulyd icke Kunde faa denne sag examineret, motte ieg bryde af och henviiste parterne om deris mellem verende tvistighed enten til neste ting om de da paa alle sider vil holde sig Schicheligere for Retten, eller och til aasteden, at der da med mere Rolighed Kand handlis om sagen;

Anno 1703 d/en 22. Junij er almindeligt Sommers Schatte och Sageting holden paa Frechhougs tingsted udi Herlø Schibrede, med Samme Schibredis da tilstede verende Almue nerverende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Hansen Holm, Sampt Bøyde Lensmanden

1703: 74b

Rasmus Frommereid och Laugrettismend Niels MoldeKlef, Ole Hestnes, Anders *Flogsund, Niels Miaatveit, Rasmus Houglund, Joen Kiergaard, Magne Aasbøe, och Niels Rysland for Jacob Rong.

Da eftterat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foget var sat och almuen formanet til Schichelighed medens tinget varet, sampt foreholdet at betale deris Schatter efter mueligste efne, da blef først læst eftterschrefne brevve, nemblig

Først Kongens Schattebref och Stiftamtmandens brevve som til de andre ting ere leste.

1 Dernelst Søfren Baltzersen Witmands udgifne pante obligation til S/igneu/r Michel Normand paa Capital 130 Rixdaler til pant sat dend gaard Torschøen udi Herlø Schibrede, Dat/eret Berg/en d/en 10. Junij 1702.

2 Joen Johansen Kierregaards udgifne Schiøde till Mogns Poulsen Rong paa 7 march fischis leye udi den gaard Rong Dat/eret Kiergaard d/en 30. Sept/ember A/nn/o 1702.

3 Mag/ister Samuel Schrøders udgifne børseddell til Ole Joensen paa 2 Schilling och 2 Hvid (dansk og norsk mynt) Jord udi dend gaard Bredviigen Dat/eret d/en 18. Maj 1694. Och samme *affirmeret af welb/aarne H/er/r Laugmand Niels Knag De Dato 9. Junij 1703.

4 Welbyrd frue Sidzele Kaasis udgifne børsedel paa it pund fischis leye udi dend gaard Hegøen {Dat} til Niels Olsen Dat/eret 28. Apr/il 1703.

Anno 1703 d/en 25. Junij er almindeligt Sommers, Schatte och Sageting holden paa Lygren tingsted udi Lindaas Schibrede, med *tilstewærende Almue, nerwærende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Hansen Holm Saavelsom Bøyde lensmanden Michel Oenæs, och Laugrettismend Magne Røsnæs, Amund *Ønchaas (Haukås), Ole Sundsbø Niels Schouge, Magne Schouge, Iver Fieldsende, Ole Severaas och Michel Fieldsende.

Dernest efterat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged var sat, blev Almuen først formanet til at holde sig Edrue och Schichelig medens tinget varede och Retten forhandlede Saa och, at clarere och betale deris forfaldne Schatte terminer i mueligste maader.

1703: 75

Siden blev och her først læst Kongens Schattebref Saavelsom Stiftamtmandens breve, ligesom til förrige Sommersting.

Dernest welbyrdige frue Zidzele Kaasis udgifne Schiøde til welædle och welb/aarne H/er/r Laugmand N/iels Knag paa dend gaard Kaaper udi Fedie Schyldende 1 1/2 Waag fisch Dateret, Berg/en d/en 18. April 1703 Som och udi Schiødebogen strax er indført.

Noch S/igneu/r Johan Wolpmands udgifne bøkelseddel til Besse Andersen paa 1 pund och 3 mark Smør udi dend gaard Kaareviigen udi Lindaas Schibrede Dateret d/en 23. Januarj 1703.

Derefter blev sagerne paaraabte om nogen til dette ting var indstefnt, mens Lensmanden forklarede at her ingen Sager var.

Anno 1703 d/en 26. Junij haver ieg tillige med Kongl/ig Maj/este/ts foged Mas Holm och Sex Laugrettismend af Lindaas Schibrede nafnlig Magne Rysnes, Magne Schouge, Niels Schouge, Aamund Houchaas, Niels Hoopland, och Ole Sundsbø, forføyet os hen til dend pladz Dyrnæs Kaldet, Som ligger nest hos den gaard Revnor (Rebnor), och er der under paa it næs opryddet och optagen for mere end 34 aar siden, hvorpaa nu sider een mand naufnlig Ole, Som Samme plads hafver brugt udi de 34 aars tid, och gifver der af aarlig til sin Jordrot udi penge 1 Rixdaler, føder der 6 bester af Kiør foruden andet Smaa qvæg, Samme plads er bebyggt med flor och lade Sampt waanehuuse,

Derfor som Samme pladz iche tilforn har weret Sat for Landschyld til Schat leding och andre Kongelige Rettigheders afgiftt och tilsvær Siuntis os det uforsvarligt och imod Loven, den *le/n/ge (lenger) saaledis at lade henligge frugtisløs for hans Kongl/ig Maj/este/ts, Ti haver vi samme Jordeplads besigtet och efter dens befunde beschaffenhed af Ager och Eng Anseet och taxeret den ret gyldig och god for it pund Smørs leye aarlig bugildt, hvor af efter denne dag bør Svaris tilbørlig Landschyld til Jordrotten, och Schatt, tiende, leding och andre Rettigheder til Kongen, Ligesom af anden lige stoer Jordepart hvilchet Samme pladsess opsiddere herefter Saavelsom al anden pligt, lige med andre Kongens Schatteby[rder?] af lige Stort Jordebrug bør Svare til.

1703: 75b

Anno 1703 d/en 27. Junij Er almindeligt Sommers Schatte och Sageting holden paa Halsvigens tingsted udi Gulen Schibrede, med Samme Schibreds tilstede werende Almue, nerwerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Hansen Holm, och Bøyde Lensmanden Ole Hougsdal Sampt Laugrettismend, Niels Eide Jens Rafneberg, Mogns Haverland, Siur Haverland Joen Riisnæs, Jacob Miemen, Ole Nielsen Stene och Ougen Bertelsen Hougsvær.

Da blev Retten først Satt af fogden och Almuen formanet til fred edruelighed och Schichelighed medens Retten varede, Saa och at betale deris forfaldne Schatte terminer efter mueligste Efne.

Dernest blef læst Kongens Schattebref for dette aar Saavelsom Stiftamtmandens breve ligesom til förrige holte Sommersting antegnet er.

Dernest fogdens fuldmagt til Johan Bager om Schatternis och alle Kongelige Rettigheders opbørsel.

1 S/a/l/ig/ H/er/r Peder Buschis Arvingers Schiøde, nemblig af S/igneu/r Luca Steen och Johan Pegelov unterschreven til S/igneu/r Bryning Eilertz paa een deris Odels Jorder Aandeland Kaldet, udi Evenviigs giæld beliggende Schyldende aarlig 2 pund och 3 march Smør Dat/eret 7 Sept/ember 1702

2 Fogdens S/igneu/r Holms anordningsbref til Ole Hougsdal at være Lensmand udi Gulen schibred, Dateret d/en 4. Novemb/er 1702 hvilchen all tilstede verende Almue var meget wel tilfrids med, efttersom de Kiente hannem alle for een beqvem Smuch och Schikelig mand.

3 Mons/ieu/r Peder Hofmands paa Madame Hiortis vegne udgifne bøkelseddel til Ole Johansen Halsøen paa 1 pund Smør och 1/3 *tynd Malt udi den gaard Nørland i Masfiorden, Dat/eret Berg/en d/en 23. feb/ruarj 1703.

4 Mons/ieu/r Bryning Eilertz udgifne bøkelseddel til Jetmund Jacobsen paa 1 pund och 9 march udi dend gaard Ondeland udi Evenviigs giæld Dateret *Wichingevaad d/en 18. Maj 1703.

Dernest blefve Sagerne paaraabte om nogen til dette ting war indstefnte, da fremkom først

Peder Jacobs/en Myre Som hafde indstefnt Anders Kieldevold formedelst hand har øved nidingsverch mod hannem udi hans egen tilhørende march, der hand Kom gaaendis med een liden børre Smaa older Som hand hafde Schaaren

1703: 76

med een Seyd (sigd) udi fellis march, hvor da Anders gich til och Schar hannem børretovet i stycher, hvorfor hand formeener hand efter Loven bør straffis ey allene med tilbørlig boed, men och betale hannem for dette øfvede werch Sin Schade och omKostning igjen

Anders Kieldevold blef trende gange paaraabt mens møtte iche ey heller nogen paa hans vegne

Lensmanden forKlarede at hand nu til tvende ting her om Loulig har veret Stefnt, och nu til dette ting med tvende mend Mogns Undal och Abraham Pedersen.

Afsagd

Som Anders Kieldevold befindis loulig til dette ting Stefnt at vere, och dog iche møder eller for sig lader møde ti foreleggis hannem nu Laugdag til neste ting at møde och til sagen at Svare under vedbørlig straf efter Loven om hand da udeblifver, alt paa det Sagen iche lenger Schal opholdis, midlertid udfalder och omkostningen paa dend modvillige och udeblifvende.

Maren S/a/l/ig/ H/er/r Peder Buschis hafde ladet Stefne Niels Qvame til betaling for 1 Rixdaler hand Schal restere efter hendis S/a/l/ig/ mands bog udi første bøkse for hans brugende Jord, at lide Schadisløs domb til betaling.

Lensmanden Ole Hougsdal møtte paa citantindens vegne och begierede domb herpaa

Niels Qvame møtte personlig och Svarede at hand ingen daler er Schyldig til hende, mens alt hvis (det som) hand med hendis S/a/l/ig/ mand var forliget om det har hand betalt, forKlarede och at hand har iche bøkset mere af den S/a/l/ig/ mand end 3 1/2 Schillings leye, och derfor gifvet udi bøkse 4 1/2 Rixdler Som han Siuntis var noch.

Afsagd

Som Niels Qvame benegter aldeelis intet at være Schyldig paa Sin byxel, det iche heller med nogen fundamental beviis af citanten gotgiøris, hand och forKlared at iche have bøkset mere end 3 1/2 Schill/ing Jord af dend S/a/l/ig/ mand och der for betalt 4 1/2 Rixdler bøksepenge Saa haver hand saaledis betalt fyldist noch sin bøkse e[ftter] Loven, och i det øfrige gandsche frikiendis for citantens tiltale.

1703: 76b

Anno 1703 d/en 3. Julij er Almindeligt Sommers Schatte och Sageting holden paa Aschelands tingsted udi Radø schibrede, med Samme Schibredis da tilstede werende Almue, nærværende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Hansen Holm, och Lensmanden Rasmus Sæbø Saavel som Laugrettismend, Knud Solemb, Ole Øfre Qvalem, Rasmus Nedre Qvalem, Steffen Indre Sæbø, Hans Olswoold, Michel Nedre Qvalem Steffen Sebdal, och Johannes Øfre Manger.

Da efterat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged war sat er almuen først formanet til ædruelighed fred och Schichelighed, medens tinget varede och Retten forhandledis, ligesaa een hver, at betale deris forfaldne Schatte terminer efter mueligste efne.

Dernest blef breffvene læst til dette ting, lige som for hen til förrige \nest/ holdne Sommersting. Och siden paraabt om andre breffve til dette vare frem Komme at læsis, mens som ingen endnu dermed frem Kom blef Sagerne paraabte Som til dette ting var indstefnt, da fremkom først

Anders Soltveit hafde indstefnt Thomas Soltveit for begangen Slagsmaal paa hannem nu nest leden 8 dage for Pintze tid, udi it udgiere eller træe paa Soltveit, der for at lide tilbørlig domb och straf efter Loven, hafde och derom Stefnt til widne Niels Gierde och Ole Gierde.

Anders Soltveit møtte udi egen person for Retten.

Tommes Soltveit møtte iligemaade udi egen person, och Kunde iche negte, at io tvende mend har været udi hans huus och Stefnt hannem, dog var hand samme tid iche Self hiemme, møtte dog nu och vedtog at svare til sagen. Och Svarede saa til Stefnemaalet saaledis at hand hafde samme tid een Koe som var gandsche udsylten och \udi/ Reisende, dend samme var Kommen ind udi Andersis Eng eller træe, hvor Tomas Self Sad och tog vare paa Koen, da Kom Anders och talte ham til for hand giette Sin Koe udi hans træe, derudofver de Kom udi ord Sammen, och Siden udi Slagsmaal, mens Thomas berettede, at Anders Slog til hannem først.

Niels och Ole Gierde møtte och forKlaredede at de ey videre om denne sag var widende, end at de saag baade Anders och Thomas Soltveit Kom ind udi Stuen til Schafferen Mogns Giere, een Søndags aften 8 dage før pintzetid

1703: 77

da hørde de at Anders Soltveit Klagede ofver Thomes at Thomes hafde Slaget hannem, och Anders frem wiisde een Rible paa Kindet som huden var noget af, mens de hafde iche seet dennem udi noget Slagsmaal sammen, denne deris forKlaring, de erbøed med eed at vilde være gestendig.

Thomas bekiente Self for Retten at hand Schuede Anders Soltveit, Sagde derhos at Anders Slog ham først som Anders aldelis benegtede, Thomas det iche heller Kunde beviise,

Anders derimod erbøed sin Saligheds eed at forKlare det med, nembliq at Thomas uden aarsage Slog til hannem først med sin næve och saa Schude hannem ned til Joerden, och at hand iche Slog hannem Mens hand *giente allene Koen derpaa hand gjorde \sin/ Eed.

Afsagd

Som Thomas Soltveit befindis først at hafve giort Anders uret med at giete sin Koe udi den andens eng eller træe som hannem ey ved Kom, for det andet Kand hand ey self fragaa mens tilstaar at hafve Schuet Anders Soltveit, for det tredie widner de indstefnte, at Anders Soltveit Strax paa fersch gierning hafver Klaget ofver saadan Thomasis ofverfald paa hannem, och derhos wiist dennem Synemerche, som var een Rible paa Kindet;

Anders Soltveit derimod som een Sagtmodig mand hafver efter Rettens got findende giort sin

eedlige benegtelse mod Thomasis beschyldning, nemblig, at hand iche enten Slog eller rørde Thomas noget til onde mens Thomas allene ofverfalt och Slog hannem uden aarsag,

Da eftter denne beschaffenhed och Thomasis egen tilstand och beKiendelse Seeis hand har gjort ofverfald paa citanten med næver och Jordschuff, hvorfor hand tilfindes eftter Lovens 6 bogs 7. Cap/itul 8. art/icul at bøde til hans Kongl/ig Maj/e/st/ets/ trende 6 lod Sølf, och betale citanten igien sin hidintil forvolte omKostning med 2 march dansche alt inden fembten dage under namb och Exsecution eftter Loven.

1703: 77b

Johan Jochum Kling hafde til dette ting eftter førrige tiltale indstefnt Sorenschrifveren S/igneu/r Christian Abo til een dombs hendelse paa hvis (det som) hand fordrede hvorfor hand nu eftter seeniste afschied i Rette lagde Sin bog, med Stemplet papier for och bag af dend Sort af det gamle Stemplede papier No 26 til 4 Rixdaler. Derudi fantis indført hans Regning imod Aboe Saaledis paa pag/ina 27.

A/nn/o 1698. S/igneu/r Christian Aboe Seine libste d/en 7. Decemb/er van mir geKauft et *Emphanen (empfangen) 2 st/ück Weis Linnen

.....36 1/2
.....36

72 1/2 all dess/en

Er....7 Rixdlr 3 march 5 S/chilling

it Styche *griis (Truleg d.s. som Grisette - lett, to-skafta, mønstra stoff prod. i Frankrike) 35
*all: (alen?) á 9 S/chill

er....3 Rxdlr 1 march 11 S/chilling

Sum: 10 Rixdlr 5 march 0 S/chilling

Derpaa hand fordrede och paastoed domb til Schadisløs betaling saavel for Capital som omKostninger.

S/igneu/r Abois Kieriste Elsebe Møtte personlig udi Rette och erchlerede sig mod Stefnemaalet at wilde betale alt hvis (det som) hun Retmessig Schyldig var, mens sagde iche at være schyldig saa meget som citanten fordrede, derom hun udi Retten fremblagde et bref och Regning under Klings Kieristis *naun (navn) som blef læst, hvoraf indholden var at hun fordrede hos be/mel/te Abois Kieriste for 26 1/2 *all (alen?) fint læret *all: 9 s:* (9 skilling for kvar alen) (ansat for) 3 Rixdlr

it Styche (som) holder 25 *all á 6 s: *ansat for* 1 Rixdlr 3 s.

Er saa Regningen eftter Specificationen Ret 4 Rixdlr 2 S/chilling mens udi Summens opløbing udi regning och missive for regnet Samme missive fantis dateret 15. April 1700 under det nafn Marita Kling, hvorudi velbem/el/te Marte Kling gjorde anfordring Eftter ofvensatte regning til betaling. Udschriiften var Sa\ a/ledis á Madam. Madame Abois.

S/igneu/r Jochim Kling blef tilspurt om Abois Kieriste hafde faaet dette Linnen som hand fordrer for af hannem Self, eller af hans Kieriste

1703: 78

dertil hand Svarede at hun hafde anammet det af hans Kieriste, och forKlaredede nermere at hun alt sammen hafde faaet paa een gang och protesterede fast mod indlagde bref at det iche var ret Schreven, eller Ret, mens refererede sig til sin bog.

S/igneu/r Abois Kieriste refererede sig til indlagde bref och forKlaredede at hun ey mere linnen

har beKommet end derud i indfattet er, mens erbøed for det øfrige \Kraf/ at gjøre sin benegtelsis eed, Som af Retten eftter Loven blef anseet tilladeligt, eftterdi citanten ey nermere beviis imod hendis benegtelse for sit Kraf hafver at fremblegge.

Derpaa Elsebe Abois for Retten aflagde sin Eed saasant hende gud Schulde hielpe at hun ey mere Linnen \enten/ af Kling eller hans Kieriste har bekommet end udi Samme regning specificeret och meldt er,

Afsagd

Eftterdi S/igneu/r Johan Jochum Kling Self bekiender och tilstaar at \ M/adam / Elsebe Abois iche har faaet noget af det paafordrende Linnen hos eller af hannem, mens af hans hustru Marte Klings, ligesaa tilstaar och ey at hafve faaet det paa flere tider end een gang, derom hand eftter sin antegning udi sin bog fordrer 10 Rixdlr 5 march mens eftter dend Regning och Missiv Madam Marte Klings hafver tilsent Elsebe Abois, och fordred betaling eftter Seeis det fordrende eftter specification ichun at Schal beløbe til 4 Rixdaler 2 Schill/ing hvilchet Madame Abois har tilstaaet rigtig at være och iche mere at hafve beKommet eller vere Schyldig for derpaa hun och eftter Rettens paaleg om det øfrige Kraf's benegtelse, hafver her for Retten aflagd hendis corporlige Eed iche mere af citanten eller hans Kieriste at have faaet, eller at vere Schyldig for.

Ti er for Ret Kient och dømbt at Madame Abois bør til citanten betale de 4 Rixdaler 2 schil/ling inden fembten dage under adfær eftter Loven, mens det øfrige citantens Kraf, frikiendis hun her med aldeelis for, efttersom, der først ingen beviis er for, hun derforuden med sin benegtelsis eed sig der for har befriet

1703: 78b

Ole Tolleshaug hafde Stefnt Knud Ytre Sæbø, for hand Schulde hafve tillagt hannem tyveri nemblig for it fischeSnøre med Steen til, Som hand hafde Schulle faaet nu nest leden vinter, hafde och derom Stefnt til vidne Rasmus Tolleshaug, Rasmus Ytre Sæbøe, \och/ Steffen Qvame, \och Simen Indre Sæbø/ med formeening och paastand at hand Knud Ytre Sæbøe burde for saadan Sigtelse lide tilbørlig domb och straf eftter Loven, enten at beviise sin Sigtelse eller blifve self det samme.

Knud Ytre Sæbø møtte personlig i Rette och sagde loulig Stefnt at være. Och forKlarede ellers mod Stefnemaalet at hand aldrig har Sigtet eller beschyldt citanten for nogen tyfvesag om dett borteblefne Snøre mens til Rasmus Tolleshaug hafde hand een gang sagt om dette Snøre saaledis, at om Ole Tolleshaug hafde taget dette Snøre, da Kunde hand vel bringe det tilstede igien, widere hafde hand ey talt uden dette, at dersom Ole Tolleshaug var saadan mand, at hand Schulde taget Snøret, och tie der med da burde hand liusis af Waagen intil videre.

Rasmus Tolleshaug møtte personlig i Rette och tilstoed loulig stefnt at være. Hand forKlarede at hand talede med Rasmus Ytre Sæbøe udi Hendrich Qvamis nøst, i det Samme Kom Ole Tolleshaug til, Som var omtrent 5 uger eftter paasche, da sagde Rasmus til Ole der er underlig Snach om dig, om it Snøre Sc: (altså, d.v.s.) hand Knud Sæbøe har sagt saaledis til mig, om dig <nemblig> Om Ole Tolleshaug har taget mit Snøre da Kand hand vel bringe det tilstede igien, hvorfor denne attestant och bad Ole om hand hafde taget det, hand da vilde bringe ham det tilstede igien

Rasmus Ytre Sæbø møtte och personlig och forKlarede alt ligeledis som Rasmus Tolleshaug hafde udsagd, alt, at ordene mellem dennem och Ole Tolleshaug falt med denne condition, om hand hafde faaet dette Snøre, widere viste de iche i nogen maade om denne sag eller beschyldning enten at have hørt eller seet.

1703: 79

Simen Indre Sæbø møtte, mens Knud Ytre Sæbø exciperede (Exceptio - i rettspråket: Innsigelse) mod hannem och hans widne fordi hand var citantens Søsters mand och derfor villig, som och udi denne sag saaledis af Retten blef anseet,

Steffen Qvame møtte icke heller, blef dog lige ledis mod hannem af Knud Sæbø exciperet fordi hand er citantens Søskehende barn.

Afschediget

Som denne sag anseeis at hafve sin oprindelse mere af løst Sladder uden alle wisse fundament, allene herrørende af upaabyggelige conditionerlige tale mellem tvende personer Som den tredie icke hafde behov at tage sig til uden hand haffde haft noget vissere och Sichrere at holde ved, Alt Saa anseeis \Knud Ytre Sæbø fri af/ denne sag af ingen værdig til nermere paa Kiendelse eller domb, uden at citanten Ole Tolleshaug blifver ved saadant Sladder icke herefter mere end tilforn i nogen maade paa sin ære och lempe toucheret (berørt) mens bør eragtis for een Ærlig mand och dette Snach icke Komme ham til hinder i nogen maade.

Bøyd Lensmanden Rasmus Sæbø hafde Steffnt Hans Taule efter förrige tiltale nest leden Waarting, om Laubogen Schibredet tilhørende at fra sig lefvere efttersom hand der for har opbaaret betaling af Almuen.

Hans Taule møtte nu for Retten udi egen person och negtede icke at Almuens indKiøbte Laubog io var endnu hos hannem, hand negtede icke heller at hand io har anammet 2 Schill/ing af hver mand til dens betaling, men sagde hannem rester endnu 4 march, paa betaling och forklarede hand for samme laubog har givet 4 Rixdaler, och paastoed først 4 march, och der nest betaling for sin umage, med at inds[øge] pengene dertil, før hand vilde levere dend fra sig, ellers Kunde hand icke negte at hand

1703: 79b

io var steffnt om dette samme til Vaartinget nestleden.

Citanten derimod formeente at efterdi Hans Taule har opbaaret 2 S/chilling af hver mand udi Schibbredet til Laugbogens betaling; och dette Schibbrede bestaar af mere end 200 mand, Saa har hand faaet vel mere end fyldist betaling

Afsagd

Som Laugbogen der for Almuens penge er indKiøbt endnu beroer hos Hans Taule hvorfor Hans Taule /: efter egen tilstaaelse om at hafve anammet der for 2 S/chilling af hver mand udi Schibbredet, :/ Saaledis har opbaaret fyldist betaling noch, och dog efter Lensmandens Rasmus Sæbøis mindelige ansøgninger paa Schibredets vegne, dend icke har vildet fra sig levere, mens ubilligen for holdet dend, Ti som Laugbogen er betalt och dend til Almuens brug och beste bør beroe och blifve hos Schibredets beschichede Lensmand Saa bør Hans Taule och samme Laugboeg god och uschad fra Sig levere til citanten Rasmus Søbø och derforuden for \hidintil/ ibragte omkostning igien betale hannem penge 2 march 8 S/chilling Som alt bør \schie och/ betal is inden fembten dage under namb och Exsecution efter Loven.

Rasmus Sæbø hafde och Steffnt Hans Taule for Soldaterholdspenge som Hans Taule har Siddet inde med, alt Siden Rasmus Sæbø blef Lensmand som nu er 10 aars tid, udi hvilchen tid hand har *mot (mottet) betale Soldaterholden af een fuld løb, det hand formeener at burde være fri for, al den tid hand været Lensmand ligesom andre Lensmend denne frihed nyder, Mens at Hans Taule, Som nu udi 12 aars tid har tilholdet sig denne Lensmands frihed och icke udi al den tid betalt af sin brugende half anden løb nogen Knegtehold, ti formeente

1703: 80

citanten, at hand iche siden hand blef af med Lensmandschabet, Kunde tilegne sig saadan frihed mere end een anden Schatte bunde, mens at denne frihed allene er bevilget de virchelige bøyde lensmend, paastoed derfor domb paa Hans Taule, at hand ey allene bør betale hannem igien sine udlagde Soldaterholds penge for de forløbne 10 aar, mens och at hand herefter bør være fri och Hans Taule at *buede (burde) betale \al/ Knegtehold i hans sted. Derforuden paastoed sin omKostning igien Schadisløs.

Hans Taule herimod Svarede och formeente at hand herom burde været Søgt tilforn, negtede ellers iche at hand io wilde Svare Sin tilbørlige Soldaterhold.

Rasmus Sæbø forKlarede, at all dend Knegtehold hand søger igien hos Hans Taule for de forløbne 10 aar, beløber in allis til 1 Rixdlr 5 march 8 S/chilling och derpaa begierte efter førrige paastand een Schadisløs domb.

Afsagd

Som det er een almindelig brug och frihed for alle bøyde Lensmend, at de midlertid *der ere udi virchelig Lensmandstieniste ere fri for Soldaterholdspenge, denne frihed iligemaade har tilligget bøyde Lensmanden udi Radø schibredet, Som nu Hans Taule ubillig har tilholdet sig udi al den tid siden hand fra Lensmandschabet blef removeret, och citanten der imod, Som udi 10 aars tid har været udi virchelig tieniste, udi all den tid har *mot (mottet) Svare och betale 1 Rixdaler 5 march 8 S/chilling Som Hans Taule ey Kunde modsige,

Saa Kiendis for Ret, at Hans Taule bør igien restituere citanten først de 11 march 8 S/chilling Schadisløs med 1 ort til Dato forvolte omKostning alt inden 15 dage under Exsecution eftter Loven, Saa bør och Rasmus Sæbø herefter nyde och beholde denne Sædvanlige frihed for Knegtehold saa lenge hand betiener Lensmands embedet, mens Hans Taule herefter frembdeelis Svare til Soldaterhold af sin brugende Jord, som een anden Schatte bunde

1703: 80b

Anno 1703 d/en 4. Julij, Hafver ieg tillige med Kongl/ig Maj/este/ts fogeds S/igneu/r Mas Holms fuldmegtig Mons/ieu/r Johan Bager Saavelsom bøyde Lensmanden af Radø Schibrede Rasmus Sæbøe och Sex Laugrettismend af samme Schibrede naunlig Knud Solemb, Ole Qvalem, Rasmus Qvalemb, Michel Qvalem, Steffen Sebdal och Johannes Manger wæret paa Brude Knappen,

Och som Gastgieberne Sammesteds, nu udi Langsom tid har brugt under samme Gastgiebersæde it styche Eng som af gammel tid er optaget under dend gaard Fæste strax ofven for Brude Knappen beliggende hvilchet Styche Eng med gierde for sig Self er indhegnet hvortil och wedhenger under Samme Gastgiebers brug de Smaa Knapper som Kaldis Søre Knappen och Nordre Knappen \hvorpaa Gastgieberen Kand holde 4 bester/ Af hvilchet Engebrug Jord Eyerne til \och opsidderne paa/ Fæste, nu ofver 20 aars tid har taget aarlig afgiftt 2 Rixdaler, Derfor Som saadanne pladzer imod Loven iche saa bør henligge frugtisløs for Kongen, hafver wi \med den bøxel Raadige Jordeyeris vidschab/ dend besigtiget och eftter dends befundne beschaffenhed af Eng, Sampt hos liggende udmarch under gaarden Fæste, Som er wiid och stoer noch, Anseet gyldig for, at leggis udi aarlig landschyld for Sex Marcher Smørs Leye, Saa at derpaa magelig Kand holdis och fødis aarlig trende bester, mens om Sommeren Kand for denne plads, efttersom udmarchen er stor och wid noch uden hofvedgaardens Schade udi alle maader magelig holdis {udi} \til/ gresbeed udi udmarchen 5 á 6 bester, Saa at Gastgieberen Som eftter denne dag bøxler och bruger samme pladz och eng, bør derfor *af (at) Svare Kongen sine tilbørlige paaKommende Schatter och Rettigheder, och Jordrotten sin Landschyld, med all anden pligt for Samme pladsis anpart, Som een leilending Kand tilkomme

Dette gifvis til beKreftelse under voris hender och boemercher *x

Anno 1703 d/en 5. Julij er almindeligt Sommers, Schatte och Sageting holden paa Qvame tingsted udi Allenfits Schibrede, med Samme Schibredis der da tilstedewerende Almue, nerverende Kongl/ig Maj/este/ts

1703: 81

foged S/igneu/r Mas Hansen Holm, Saavel som bøyde Lensmanden Ellev Mundal och Laugrettismend, Mattias Hosdal udi Ole Totlands Sted, Joen Sletten, Ole Espeland, Jacob Spurcheland, Halvor Steffensen Næse, Arne Gierviigen, Elling Qvame udi Ole Gierviigens Sted och Jacob Nordre Elsaas.

Da efterter Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged var sat er Almuen først formanet til Edruelighed och Schichelighed medens tinget warede och Retten forhandlede

Derneft blef och alle de brefve læst til dette ting, ligesom forhen til förrige Sommersting udi allmindelighed ere publicerede.

Derneft er och lest Jacob Lemviigs som formyndere for nogle umyndige børn udi Bergen, hans udgifne Schiøde til Schipper Peder Søfrensen paa Sin tilkommende deel udi Brude Knappens huse och een deel Løsøre efter samme brefs formeld Dateret Berg/en d/en 20. April 1703.

Och som ingen flere breve til dette ting frem Kom at læsis blef de indstefnte Sager paaRaabt. Da fremKom først.

Jochum Friel Paa sin Moders Madame Agnete Friels wegne hafde til dette ting indstefnt fogden S/igneu/r Mas Hansen Holm, til sin obligations indfrielse udgifven d/en 10. Januar/ij 1696 til Mons/ieu/r Ditlov Letz med capital och Rente Schadisløs, siden den tid hand efter forskrifvelsen var forfalden at betaldis, til citantindens, S/a/l/ig/ Kieriste, derom citanten først indgaf Sin Schriftlige Kaldseddel Som blef læst.

Derneft fremstoed de tvende stefnevidner Hans Hilleland och Elling Qvame och med eed afhiemlede deris Kald och varsel loulig at være Schied paa fogdens gaard Fladøen d/en 18. Junij efterter paategnelsen paa Kaldseddelen før Soel var nedgangen och samme tid copie af stefnemaalet meddeelt til pigen udi huset som hede Else, och er fogde qvindens Søsterdatter.

Fogden S/igneu/r Mas Holm lod møde ved sin fulmegtig *Jan Bager til sagen at svare, som fogden Self personlig for Retten forKlarede at hafve herom beordret och befuldmegtiget.

Derneft indlagde citanten dend ommelte obli[gation] Som och blef læst. Saa och een anden transpo[rt] derpaa til ofverflødighed, Dat/eret 16. Maj 1703 Som blef lest, derefter paastaaende een Schadisløs

1703: 81b

domb til betaling for Capital, interesse och forvoldte omKostninger, efter Lovens pure tilhold om saa pur obligation och termins bref som dette er.

*Johan Bager som fuldmegtig paa Mas Holms vegne møtte i Rette och Svarede, at denne obligations sum er betalt til Ditlov Let, som hand med qvittering vil beviise, och Ditlov Lets Kieriste derforuden opbaaret mere, nembliq for een deel salt och andre varer af fogdens Kieriste, hvorfor endnu ingen Clarering af Ditlov Let eller hans Kieriste er giort, noch derforuden er denne een deel Rede penge af S/igneu/r Holms Kieriste forstragt da hand der paa steden var, som och endnu iche er betalt, hvorfor fogden formener hos dennem til gode at Komme och iche

pligtig denne obligation for Ditlov Let at betale alt schiønt obligationen melder om betaling at gioris til S/a/l/ig/ Abraham Friel, och til bevislighed om dette, och Rettens opliusning begierede fogden Laudag til neste ting at producere Sine beviiser mod dette Kraf, som hand har beraabt sig paa, efttersom hand sagde sig nu uvidende om dette stefnemaal før hand nu hid til tinget ankom.

Jochum Friel tilspurde fogdens fuldmegtig om fogden nogen tid, har betalt noget efter Sin forskrifvelse til S/a/l/ig/ Abraham Friel eller hans efterleversche.

Derimod fuldmegtigen Svarede at hand iche Kunde sige at noget til S/a/l/ig/ Friel eller enche er bleven betalt mens fordi dette iche af S/a/l/ig/ Friel eller Enchen er bleven Søgt til forfaldne termin Som var Michaeli 1696 derfor har fogden fornøyet midlertid til hovedmanden Let,

Citanten derimod paastoed at hvad Regning Mas Holm Kand have med Ditlov Let udi andre maader, vedKommer iche hans Moder, men hand paastoed efter Loven, at ingen saadan undskyldning eller Regnings paaschud Kunde gielde mod Saa pure obligation och forskrifvelse, eftterdi dend egentlig melder uden alle conditioner til hans S/a/l/ig/ fader at Schulle vere betalt til Maichaeli 1696.

1703: 82

Afsagd

Det befindis af i Rette lagde fogdens S/igneu/r Mas Hansen Holms {i Rette lagde} med egen haand och Segl bekræftede obligation paa Rette sort Stemplede papier Schrefven och udgifven d/en 19. Januarij 1696 udi Stavanger, at hand ved samme ey allene da er Schyldig bleven til hans Svaager Ditlov Let penge 99 Rixdaler puurt uden alle conditioner, for Laan och *och forstrechning, hvilchen sum bemelt Holm ved samme obligation \lover och/ forbinder sig til at betale, eftter benefnte Sin Svaagers begier til S/igneu/r Abraham Friel udi Bergen til nest Kommende Michaeli tid Samme aar, Saa Ditlov Let for dessen betaling och fornøyelse Saaledis Schal blifve Schadisløs, hvilchen betaling til den forskrefne tid och termin af fogden S/igneu/r Mas Holm iche er holdt och eftter Kommet; derimod hand nu ved Sin fuldmegtig foregifver at hafve fornøyet och betalt denne sum Siden til Ditlov Let Self och derfor iche vil finde sig pligtig at betale eftter denne forskrifvelse til citantinden eller hendis fuldmegtig, endog hun til ydermere beKreftelse och beviis lader fremblegge it bref och beviis af Ditlov Let de Dato 16. Maj 1703 at Samme forommelte forskrifvelsis Sum endnu iche er fornøyet. Da Som denne forskrifvelse separerer citanten for Sit Kraf, fra all Regnschab eller vidløftighed Mas Holm och Ditlov Let mellemværende, Loven och derforuden udi 5 bogs 13 Cap/itul 4 art/icul udtrychelich melder at omtvisted regnschab eller gield iche imod rigtige och pure handschrifter bør anseeis, denne forskrifvelse och ofver alt er een \loulig/ termins contract Som eftter Lovens 5 bogs 1 Cap/itul 1 och 2 art/cul udi alle ord og punchter burde veret holt och eftterKommet; Derfor som intet paa Samme obligation til S/a/l/ig/ Friel eller hans enche och arvinger enten findis afschreven eller betalt ey heller af vederparten Kand sigis noget til ham eller dem at være betalt, der dog Samme obligations sum hverchen all eller nogen deel deraf til nogen and[en] burde \eller Kunde/ eftter forskrifvelsen betalís uden til S/a/l/ig/ [Friel] eller hans enche \allene/, Ti Kand ieg iche lougmessigen ansee fogdens paastand til nogen lenger ophold

1703: 82b

udi denne sag, men dømmer for Ret at fogden S/igneu/r Mas Holm bør samme Sin udgifne obligation och forskrifvelse d/en 10. Jan/uarij 1696 paa Capital 99 Rixdlr curant Schadisløs indfri och betale til citanten Madame Agnete Friels med sine fulde interesser, Siden Michelsdag 1696 intil betalingen Schier, Saa och udi forvolte omKostninger hidintil 9 march dansche, Som alt Schadisløs bør udredis och betalís inden fembten dage under Namb och

Exsecution efter Loven.

Samme tid blev for Retten læst KorsKirchens wergis S/igneu/r Herman Schrøders udgifne bøkelseddel til Salomon Knudsen paa 1 pund leye udi den gaard Selevold Dateret d/en 30. Junij 1703.

Børge Nepstad hafde Stefnt Baste Reime til betaling for tvende best nemblig 1 oxen och 1 qvie, Som Baste hafde for citanten haftt til foster for betaling nemblig een nestleden vinter, och den anden, förrige vinter, hvilche begge ere hendøde af Sult, hvorfor citanten paastoed hand burde betale hannem sine besters wærd igien nemblig for begge besterne tilsammen 3 Rixdaler. Derpaa hand begierede domb

Baste møtte och begierede at stille citanten tilfrids med det gode, och blev da Sagen saaledis for Retten mellem parterne forligt, med hande band, at Baste schulde betale udi fri penge for disse bester, til citanten penge 9 march danske hvorfor Lensmanden Ellev Mundal Sagde Sig god och forsichrede at pengene schulle betalis til Mons/ieu/r Johan Bager, Som møtte paa citantens vegne, inden 8 dager. Hvormed det forblev.

Knud Fosse hafde Stefnt Aslach Fosse for Schieldsord at lide tilbørlig domb efter Loven, hafde och Kaldet til widne herom Hans Selevold och Ole Selevold.

Tollev Fosse som er Aslachs Søn møtte paa Sin gamble faders vegne, som er Svag och Sengeliggende och tilstoed at hans fader loulig er Stefnt.

Citanten forKlarede at Aslach Schulde have beschylt hans børn for de Schulde taget fra hannem een morte

1703: 83

Angel och een liden dug iche 1/2 hvid weerd,

Hans Selevold møtte och Sagde hand viste iche mer derom end Aslach hafde sagt om børnene at de motte hafve taget denne morte angel och dend lappe dug, dette Aslachs Søn iche negtede mens meente dette Snach om de Smaa børn var iche wærd at tale om.

Afsagd

Denne sag anseeis iche af nogen værdig, Kand och iche Komme nogen af parterne til nogen præjudice eller forKleinelse.

Bøyde Lensmanden *Elleve Mundal begierede af Laugrettet och samptlige tilstede verende Almue Sit Schøtsmaal om de i nogen maade hafde eller viste noget paa hannem at Klage eller at beschylde, enten for fornermelse med Schatternis anammelse hos dennem eller udi andre maader ved hans Embedis forretninger eller forhold, de det da nu vilde gifve tilkiende.

Laugrettet och tilstede værende almue der paa Svarede eenstemmig och gaf hannem it got Schudsmal Saa at de aldelis intet hafde eller viste noget paa hannem at Klage eller beschylde i nogen maade, mens Kiente hannem for een Ærlig och redelig mand och var i alle maader vel tilfrids med hannem hvorom Ellev Mundal begierede hannem een Attest \af Retten/ under Laugrettets boemercher och Signeter motte meddeelis, som hannem af Retten iche Kunde vegris.

Noch blev Læst Mogns Johansen Herlands udgifne bøkelseddel til Hans Johansen paa 1/2 løb Smør och 1 1/2 Mele malt udi den gaard Ytre Gierviig udi Alenfit Schibred beliggende Dat/eret Herlan dend 24. Martij 1703.

Anno 1703 d/en 9 Julij er almindeligt Sommersting holden paa Eide tingsted udi Echanger Schibrede med Samme Schibredis tilstede verende almue nerverende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Hans/en Holm och Bøyde Lensmanden Iver Esem, Saavel som Eed Svorne Laugrettismend Joen Rommereimb,

1703: 83b

Ole Sætre, Arne Indre Eide, Ole Aschelund udi Anders Indre Eidis Sted, Ole Dyrdal udi Erich Indre Eidis Sted, Anders Totland udi Ole Ytre Eidis sted, Laers Rommereimb, och Niels Toftte udi Laers Ytre Eidis sted.

Da eftterat Retten och tinget af Kongl/ig Maj/este/ts foged var sat, blev tilstede verende almue først formanet til freed och Schichelighed medens tinget varede.

Dernest blev och læst til dette ting alle de brefve, som for hen til de andre Sommersting udi almindelighed ere læste.

Noch Marte Jacobsdatter Tveitens udgifne bøxel seddel tillige med Laers Wellomsens undertegnelse paa een Jordepart Kaldet Wichaa udi Echanger Schibred, Schylder aarlig 18 march Smør och 12 Kander Korn til Laers Nielsen Dateret 4. febr/uarij 1703.

Hereftter blev Sagerne paaraabte, mens fantis ingen til dette ting indstefnte.

Anno 1703 d/en 11 Julij er almindeligt Sommersting holden paa HorsHofde tingsted udi Hosanger Schibred nerwærende Kongl/ig Maj/este/ts *fogde S/igneu/r Mas Hans/en Holm Saavel som bøyde lensmand Rasmus Hanestveit och Laugrettismend Ole Aaseimb, Ole Horshofde for Hans Aaseimb, Siufver Galtland, Jørgen Blegeli, Ole Blegeli, Johannes Sandal, Jacob Øfsthuus och Steffen Heldal paa Knud Miøsis wegne.

Da eftter at Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged var sat blev tilstedeværende almue først tilholdet at holde sig Edruelig fredelig och Schichelig medens tinget varer.

Dernest blev och læst til dette ting alle de brefve som forhen ere antegnede och udi almindelighed til alle Sommersting dette aar læste.

1 Noch Johan Wolpmands udgifne bøxelseddel til Niels Andersen paa 18 march Smør och 1 Mele Malt udi dend gaard Indre Bernes Dat/eret Berg/en d/en 25. Jan/uarij 1703.

2 Magnille Johansdatters Mychings udgifne Schiøde til hendis broder Ole Johansen Horshoffde paa 22 march Smør och Otte Kander malt udi gaarden Horshofde Dateret Horshofde d/en 11. Julij 1703.

3 Ole Johansen Heimviigens udgifne Schiøde til Niels Jacobsen Klevland paa 1/2 pund Smør och 1/2 ty/nde Korn udi Klevland, Dat/eret Horshofde d/en 11. Julij 1703.

4 Knud, Johannes och Ole Børgesønner, och Magnille Børgisdatter, Saavel som, Anne Erichsdatter, och

1703: 84

Mogns Holes børn och Arvinger, Børge Hielmtvets børn och Arvinger, Johannes och Niels Dale, Johannes Michelsen och Johannes Dalseid, Holger och Ole Joensønner och Jorne Joensdatters Saavel som Simon Toppis udgifne Schiøde til Ole Johansen Heimviig paa 1 1/2 pund Smør och 40 Kander malt udi den gaard Klevland, udi Hosanger Schibred, 2 pund och 4 march Smør och 1 huud udi Fieldanger i Lindaas Schibred, och saa 1 1/2 løb Smør udi Kirche Brudviig udi Arne Schibred Dateret Horshofde d/en 11. Julij 1703.

Herefter blefve sagerne paaRaabte.

Da frem Kom Kongl/ig Maj/este/ts foged, som for Retten indKaldede Johannes Hatland efter
førrige tiltale om det øxetag fra Erich Nonaas, och begierede nu domb ofver hannem, at bøde
tilbørlig, for saadan Selfraadighed och herrewerchs gierning,

Johannes Hatland refererede sig til hvis (det som) hand forhen til denne sag och stefnemaal har
Svaret och wilde nu och abvarte (Tysk: avvente) domb.

Afsagd

Som Johannes Hatland iche har Kundet bewiise Erich Nonaas nogen Schyld eller sag ofver,
mens Erich Nonaas forleden aar til Sommertinget for Johannes Hatlands tiltale er fri Kiendt, Saa
hafver hand dis mindre aarsage haftt med magt at tiltage sig Erich Nonaasis øx Som hand hafde
udi sine hender, hvilchen Adfær hand self her for Retten har tilstaaet och iche Kundet benegte,
Da i hvorvel Loven handler Strengelig om saadan forgribelig forseelse, anseeis dog Johannes
*Fotland (Hatland) dette at hafve begaaet mere af enfoldighed, end noget forsetlig ondhed,
hvorfor hand denne sinde for denne formastelse til paamindelse och lidelig straf Kiendis och
dømmis til at betale til Hospitalets fattige udi Bergen penge En Rixdaler, Saa och {... fogden}
advaris hand efterdags at holde sig fra saadan formastelig gierning

1703: 84b

Anno 1703 d/en 13. Julij er almindeligt Sommers Schatte och Sageting holden paa Reistad
tingsted udi Mielde Schibrede \med tilstede verende almue/ nerverende Kongl/ig Maj/este/ts
foged S/igneu/r Mas Hansen Holm, Saa och Bøyde Lensmand Johannes Øfste Mielde, och
Laugrettismend Baste Øfste Mielde, Jens Hundhammer, Haldor Wichne, Johannes Havre, Baste
Reistad, Knud Schiestad, Gunder Elviig och Laers Houge.

Da efterrat tinget af Kongl/ig Maj/este/ts foged var sat blef Almuen først formanet til
fredelighed och Schichelighed medens tinget varede

Dernest blef och læst til dette ting, alle de breve Som for hen til de andre Sommersting udi
almindelighed ere læste och antegnede udi protocollen

Dernest blef och læst Aschild Mogns/en Rafnangers och Mogns Grimstads paa egen och
interessenters vegne udgifne Schiøde til Welb/aarne H/er/r Laugmand Niels Knag paa 1 løb 1
pund och 21 march Smørs leye (udi) dend gaard Greve udi Oster, Dateret: Hoop d/en 1 feb/ruarij
1703

<NB: d/en 14. Jul/ij> Siden som ingen brefve flere fremKom at læsis blef Sagerne paaraabte,
och fremkom da.

Bøyde Lensmanden {Elling Solberg} Johannes Øfste Mielde Som til dette ting hafde paa
samptlige Almuens vegne indstefnt Elling Solberg efter førrige tiltale, om Almindings
Schougen och det gamble bref.

Elling Solberg blef trende gange paaraabt mens møtte iche ey heller nogen paa hans vegne

Anders Prestun och Michel Gierstad Som Stefn widner møtte for Retten personlig och
afhiemlede at de Elling til dette ting udi hans eget huus Loulig hafde Stefn, och talt med hans
qvinde, da de Stefnemaalet forKynte.

Citanten paastoed domb efter førrige tiltale.

Afsagd

Som Elling Solberg efter seeniste afschied til Waartinget, endnu iche haver udi Rette forschaffet det af Almuen paastefnte gamble bref om Almindings Schougen, Som Elling da lo{ve} ved at opsøge och til veye bringe. Hand nu iche heller møder for Retten, endschiønt hand loulig er stefnt, iche

1703: 85

heller hafver hand midlertid tilfrids Stillet Almuen om denne Sag. Ti Som dend gandsche Almue ey allene Self hafver Kiøbt denne almindings Schoug till fellitz nytte och brug, mens och Loven udtrychelig udi 3de bogs 12 Cap/itul 1 och 6 articul, tilsiger hvorledis Almindings maa brugis, af een hver som dend tilligger, Ti erkiendis den Schrift \och bevilling/ Som fogden Mas Holm d/en 30. Octob/er 1702 har udsted til Elling Solberg och Knud Schiestad om samme almindings frihed for dennem allene, \for/ gandsche uloulig, och derhos død och magtisløs, Mens samme Almindings Schoug bør efter denne dag følge dend gandsche algemeene Almue her udi Schibredet \allene/ til lige \brug och/ frihed efter een hvers fornødenhed och Lovens tilladelse, och bør Elling Solberg igien, for dend <hid til> foraarsagede omKostning i denne sag, betale citanten 4 march danske alt inden fembten dage Schadisløs under namb och Exsecution efter Loven.

Ole Eide hafde stefnt Joen Hvalestrand efter förrige tiltale for uloulig Schougehugster, der om hand i Rette lagde seeniste afschied herom til Wa\ar/tinget, saa och fogdens Mas Holms befaling til mend och Lensmanden om at besigte och Schiønne om denne Schougehugster. Hvor efter de dannemend Niels Mognsen och *Niel Erichsen Baste Mognsen och Baste Joensen saa och Niels Olsen alle paa Reistad boende saavelsom Hans Ronhofde, och Anders Burcheland, hafver været paa aasteden, tillige med Lensmanden Johannes Øfste Mielde och hugsteren Sampt Schougen besigtet, men som Lensmanden er Ole Eidis egen broder, hafver Eyeren H/er/r Otte Edvarts/en egentlig Exciperet mod denne besigtelse,

Joen Johansen Hvalestrand møtte personlig och forKlarede at hvis (det som) hand har hugget har Eyeren self givet hannem lov til, det hand och beviiste med Eyerens Eget brev som hand med hafde, eftersom baade citanten och Joen Hvalestrand begge hafde een Eyere, hand fremblagde derhos Sin bøkelseddel som blef læst.

1703: 85b

Lensmanden Johannes Øfste Mielde forKlarede at efterdi Eyeren iche har været tilfrids med hannem at være med paa denne forretning, Saa er derom ingen forretning af menderne endnu beschreven.

Afsagd

Som det er billigt at Jordeyeren self /: Som tilstaar at hafve gifvet low til denne hugster /: baade blifver loulig varslet, Och Sielf blifver tilstede hos naar denne besigtelse paa hans Jorder mellem parterne Schier, Da vil velbem/el/te Jordeyere H/er/r Otte Edvarts/en endnu herom advaris til een wis och beylelig tid, til hvilchen tid ieg Self tillige med de förrige tilnefnte mend /: undtagen Lensmanden som exciperis imod /: wil tage dette udi øyesiuon, enten til een mindelig foreening mellem parterne eller och een Endelig adschillelse ved domb paa Aasteden.

Stifttschrifverens fuldmegtig hafde ladet warsle Elling Solberg och Anders Gierstad efter förrige tiltale och seeniste afschied til vaartinget om dend Sag for tømmeis Sønderschierelse.

Knud Schiestad Paa Elling Solbergs vegne møtte och fremblagde een Supplication, som Elling om ophold udi denne sag hafde giort til Stifttamptmanden, med paategned resolution som blef læst.

Afsagd

Som denne sag om Tømmenis afschierelse er een separat sag mellem citanten och Elling Solberg, hvorunder Kongens interesser verserer Derom {end}? allerede bekiendelse och beviislighed noch for Retten er Schied, och dog Elling Solberg wed Seeniste afschied til vaartinget paa hans begier til nermere opliusning och Sit forsvar, da er bevilget dilation til dette ting, nu at i Rette bringe alt hvis (det som) hand Kunde vide Sig til

1703: 86

forsvar och befrielse, Saa hafver dog Elling endnu intet videre frembragt uden ved een supplication Søgt ophold udi denne sag, medens hand Kand Stefne endnu til neste ting udi een anden sag mellem hannem och S/igneu/r Gaarman som er separat fra denne. Ti udi respect til Stifftbefalningsmandens derom udstedde resolution och til ofverflødighed gifvis Sagen Rum och hannem tid endnu til neste ting, hvor da Sagen ey lenger Schal blifve opholdt, mens endelig domb Schie.

Ole Johansen Houge hafde indstefnt Laers Houge Sin naboe (sin nabo, Lars Hauge), for et styche tillagd ager hand nu udi tvende aars tid har tiltaget sig at Slaa Som dog citanten beviislig tilkommer, det hand med mange mend och gamble vidne Kand gotgiøre.

Laers Houge blef paaraabt, mens møtte iche ey heller nogen paa hans wegne.

Niels Schaffer forKlarede at hand med een mand til sig hafde Stefnt hannem til dette ting.

Afsagd

Laers Houge wil warslis her om loulig igien til neste ting, til hvilchen tid hand bør møde och Svare til sagen, Saa har och citanten til samme tid at føre sine beviisligheder baade at det Styche tillagde ager hører hans Jord till, ligesaa, at Laers dend sig har tiltaget udi de 2 aar, Saa schal da endelig vederfaris Ret och domb i sagen.

<NB> Steffen Eide fremKom for Retten och frembviiste een qvittans af Kongl/ig Maj/este/ts foged \ S/igneu/r Holm/ paa penge 12 Rixdaler, Som fogden af hannem hafde opbaaret for hans Leyermaals forseelse udi Sit Egteschab, med det qvindfolch Daarte Olsdatter Revimb, Som Lensmanden ochsaa forKlarede, at hun har och til fogden betalt sin boed. Denne qvittantz var Dateret 9. Decemb/er 1702. Leyermaalet var och samme aar begaaet och som Steffen Eide frygtede for mere tiltale herom begierte hand dette nu for Retten motte protocolleris at Kongen Kunde nyde sit och hand vere herefter fri

1703: 86b

Anno 1703 d/en 16. Julij, er almindeligt Sommersting holden paa Arne tingsted udi Arne Schibred med Samme Schibredis tilstedeverende Almue nerværende Kongl/ig Maj/estet/ts foged S/igneu/r Mas Holm Saa och bøyde Lensmand Mogns Selviig, och Laugrettismend, Mogns Flachtvæt, Niels Øchaas, Iver Espel, Jens Toftt, Rasmus Hitland paa Erich Almaasis vegne Jørgen Indre Qvame, Johannes Tuenestveit, och Johannes Store Tuenæs.

Da eftterat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged var sat blef Almuen først formanet at holde sig ædruelig, fredsom och Schichelig medens tinget varede Saa och at betale de forfaldne Schatte terminer eftter mueligste efne.

Dernest blef och her læst alle de breve som forhen til de andre Sommersting udi almindelighed ere publicered och antegnet.

Noch Welædle H/er/r Major Tuchsens udgifne Bøxelseddel Som formynder paa S/a/l/ig/ Børre

Bortviigs børns vegne til Haldor Olsen paa een fierte part udi Ytre Songstad Dateret Berg/en d/en 14. Decemb/er 1702.

<NB> Derefter fremkom for Retten Laers Andersen Grytaen Som Sidder paa een plads saaledis kaldet udi Kongens Alminding udi Arne Schibrede paa Osterøen beliggende paa dend nordre side af Søfiorden och beklagede sig ofver de mend paa Helle, at de bort tager och *bortslaer hans græs for ham paa samme plads, der dog hand for 27 aar siden har bœxlet denne plads af da verende foged Peder Andersen och siden betalt aarlig Schat deraf 1 Rixort til Kongens fogder alt intil denne dag, derom hand hafde Sine qvittantzer til beviis, och fremviiste iligemaade fogdens Mas Holms befalning och forbud at hannem paa dette plads iche nogen forfang motte giøris, mens Samme plads er alt til dato \endnu/ ingen tid indført udi Schatte eller Jorde bøgerne, ey heller Sat for nogen landschyld, mens Schat der af er betalt udi mangfoldige aar, beretted Laers, ia lenge *for (før) hand Kom til pladsen. Ti begierede Laers Rettens beschiermelse mod saadan forfang, som ham blef tilsagd.

1703: 87

Derefter som ingen breve flere fremkom at læsis blefve sagerne paaraabte, och fremkom da først

Siuver Nielsen Qvame som til dette ting hafde indstefnt Mogns Houglan efter förrige tiltale til vaartinget nest leden, om de fornermelige ord, at lide tilbørlig domb och straf samt betale omKostning igien saa och her for Retten at erclere hannem.

Parterne møtte begge udi egne personer for Retten, til sagen at Svare.

Siufver Nielsen hafde och indstefnt til widne herom Erich och Gregorius Li, mens ingen af dennem møtte for Retten,

Mogns Houglan beretted och at hafve stefnt it vidne i denne sag nemblig Michel Qvame, Som iche heller møtte nu for Retten.

Mogns Houglan erbøed sig gierne for Retten at bede Siuver Nielsen om forladelse, och at erclere hannem offentlig, Som och strax Schiede saaledis, at hand bad Siufver tilgifve sig denne forseelse, och erchlerede hannem at hand iche udi nogen maade enten med Sandhed Kunde vide eller sige noget ont eller usømmeligt paa Hannem. ForKlarede och sine ord, som hand hafde Sagt saaledis, at hand hafde haft tvende Koner, nemblig tvende ærlige Koner som hand hafde været egte giftt med.

Lensmanden Mogns Selviig och Schafferen Niels Biercheland forKlarede imod Mogns Houglan efter tilspørgelse af Retten, at de til Waartinget nest leden hannem loulig hafde indstefnt.

Afsagd

Efterdi Mogns Houglan nu Selfvillig har bedet Siufver Nielsen for Retten om forladelse for hvis (det som) hand hafver talt mod hannem, och derhos Ercleret hannem for een ærlig mand i alle maade Saa forblifver det derved, saa, at Samme talte ord af Mogns Houglan, iche Kommer citanten Siuver Nielsen Qvame til nogen æris forKleinelse i nogen maade hvorfor ey widere vidners førelse udi denne sag anseeis fornøden, men som Mogns Houglan har saaledis foraarsaget Siuver Nielsen omKostning ti bør hand derfor igien betale hannem omKostningen til Dato anvent med een Rixdlr alt inden 15 dage under Exsec/ution.

1703: 87b

Anno 1703 d/en 4 och 5 Octobris er almindeligt Høste Schatte och Sageting holden paa Hope tingsted udi Schiolds Schibrede, med tilstede verende Almue nerverende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Hansen Holm, och bøyde Lensmand Laers Dyngeland Saavelsom Laugrettismend, Laers Aase, Hans Hammersland, Arne Sandal, Mogns Houge, Mogns Næse, Michel Midtue, Poul Schiold och Mogns Grimen,

Da eftterat Retten af fogden var sat, och almuen formanet til fredelighed och Schichelighed, blef eftterschrefne brefve læst och publicerede, nemblig

1 Mogns Salomonsens bøkelseddel, udgifven d/en 26 Martij Anno 1703 til Anders Thomæs/en paa 3 Span och 1/16 deel huud udi den gaard Søviigen udi Birchlands Sogn beliggende.

2 Magister Niels Smids fulmegtig Peder Hofmands udgifne bøkelseddel d/en 16. April 1703 till Vincentz Nielsen Nordaase paa 1/2 løb och 1/2 huud udi Nedre Titelstad udi Phanø giæld.

3 Bodel Gaarmands udgifne Schiøde af dato 16. Apr/il A/nn/o 1703 til Niels Laersen paa it Span Smør och 1/4 deel huud udi dend gaard Sletten, Schiold Schibrede beliggende.

4 Bodel Gaarmands udgifne Schiøde dat/eret 16. April Anno 1703, paa it Spand Smør och 1/4 deel huud til Jacob Nielsen udi dend gaard Sletten udi Schiold Schibrede.

5 Welbyrd/ige fru Annæ Juels Sampt Hendrich Kortz och Blantzeflor Schottis tillige udgifne och underschrefne Obligation til Magister Ole Storm Dat/eret d/en 11 Decemb/ris 1702.

6 Cordt van Lybechs udgifne obligation d/en 31. Maj 1703 til Peder, Iver och Niels Iversønner udi Sogn paa Capital 1000 Rixdlr, Croner med forpantning i den gaard Houcheland.

7 Mag/ister Niels Smits udgifne bøkelseddel til Ole Niels/en paa 1 Spand Smør och 1/2 tynde malt udi den gaard Hetleviig Dat/eret d/en 20. Julij 1703.

8 Ole Laersen Sælis udgifne bøkelseddel till Peder Laersen Smøraas paa 2 pund och 8 march Smør udi gaarden Smøraas, Dat/eret 4. Octobris 1703.

1703: 88

Dernest som ingen breve mere frem Kom at læsis beroede med sagerne til d/en 5. Octobr/is och blef da paraabt med Sagerne at frem Komme. Och som fogden ingen Sager paa Kongens vegne hafde til dette ting, frem Kom da først.

Welædle och Welb/yrdige Valqvar Riisbrech Kong/lig Maj/este/ts Welforordnede Commissions Commissarius som till dette ting hafde indstefnt S/igneu/r Hans Walters med Schriftlig Warsel och Kald som blef læst.

Citanten møtte for Retten udi egen person

Hans Walter Møtte och, tilstoed loulig stefnt at være.

Da tilspurde H/er/r Commissar/ius Hans Walter først hvad hand hafde for sig til befrielse, at hand saaledis har uden hans minde understaaet sig at hugge och afføre timmer af hans Schoug

Derimod Walters Svarede, at hand hafde veret paa Grafdal, och anviist H/er/r Commissarij Frue een gienpart af dend Kongl/ig ordre herom til General Weymesteren, samme hand och nu anviiste een Videmeret copie af och refererede sig til detz indhold, at timmer, som til broer ofver store Wande giøris fornøden, Kand tagis af nest liggende Schouge, Da som ingen nærmere Schoug var til Hoops bro, hafver hand eftter Kongens brefs indhold taget noget timmer til broens fornødenhed af denne gaards Nedre Fyllingens Schoug, och noget af Sæle Schoug och noget af andre om liggende gaarder, Som alt er bragt til steden hvor broen forferdiges

Commissar/ius Riisbrech protesterede paa, at Hans Walters burde betale ham de træer hand har hugget och udført, Som ere 6 Stycher, hvorfor hand prætenderer 1 Rixdaler for Stychet och begierede derpaa domb, sampt for anvente omKostning.

Hans Walters derimod paastoed at frikiendis, eftterdi dette er schied eftter Kongens befalning til it almindeligt brug och Landeveyens forferdigelse.

1703: 88b

Afschediget

Saa som ieg forhen d/en 14. Junij nest leden til Sommerstinget udi een liige Conditioneret sag mellem General Weymesterens fuldmegtig S/igneu/r Hans *Wolter (Walters) och S/igneu/r Søfren Seehuus, har gifvet domb, och eftter den Fundamentale anledning af Hans Kongl/ig Maj/este/ts bref och anordning herom til General Wejmesteren fri Kient General Wejmesterens fuldmegtig for liige saadan tiltale, Saa anstaar det mig nu iche, udi een liige, och af samme tilstand conditioneret sag, at frafalde samme meening, Som ieg formoeder er grundet paa billighed och Ret, Mens herved wil och hafve frikiendt General Wejmesters fuldmegtig S/igneu/r Hans *Wolter i alle maader for denne citantens tiltale;

S/igneu/r Anders Echof Cantor och Klocher til DomKirchen udi Bergen hafde och til dette ting indstefnt een deel af Almuen for sin Klocherløn med Schriftlig Warsel som blef læst.

Tilstædeværende almue tilstoed Stefnemaalet for dennem loulig forKyndt at være.

Citanten paastoed domb eftter sit Stefnemaal

Almuen herimod Svarede eenstemmig, at naar de nyder den tieniste af Klocheren i byen, som af *LansbyKlochere, och maa slippe udi byen med saadan omKostning til deris liigs begravelse for Scholens besvær och mere, Som de paa landet ere fri for, hvor Klocheren informerer ungdommen och Siunger Self for liigene, Saa vil de gjerne gifve hannem som een LansbyKlocher nyder, nemblig baade offer och told, nemblig 8 S/chilling af hver mand told, och offer Som ordinarie, derforuden for barnedaab och KirchgangsKone som ordinari eftter hvers efne.

1703: 89

Citanten derimod Svarede at hand hafde iche at disponere ofver Scholen eller deris indKomster, mens erbød at holde dem een Schichelig person til deris ungdoms information, saavit een Klochers embede Kand wedKomme, och udi det øfrige giøre dennem all tilbørlig tieniste, Som een Klocher bør.

Almuen nemblig Knud Hetleviig, Gundmund Nygaard, Johannes Mognsen, Niels Laersen Stølen, Rasmus och *Haver Biondal som talede paa Samptlig almuens wegne, Svarede at naar hand wil fri dem for Schole och grafvings bekostning, vil de gjerne gifve ham løn som Sædvanligt paa landet.

Afschiediget.

Klocheren til Dom Kirchen *Andreas Echof som citant, bør eftterKomme sit tilbud med at giøre {all} denne almue Som til DombKierchen hører, all tilbørlig tieniste ligesom een Klocher paa Landet, derimod hand da eftter loven 2 bogs 15 Cap/itul 8 articul bør nyde af almuen løn som Sædvanligt, eftter almuens nu for Retten egen giorte forKlaring, hvad sig deris besværing angaar ofver de penge de gifver til Scholen och for graving, da som Klocheren iche derom Kand Svare paa Scholens wegne, dend post iche heller hid er indstefnt for dette *foro (fora) eller hidhører herunder, uden nogen Almuis mand derom her vorder stefnt och Kaldet, naar hand findis veigrelig udi samme udgiftt, som iche er maneerlig for bynderne paa landet, uden derom motte fremviisis nogen Sære ordre, da naar saaledis om dend post for denne Ret Schier nogen loulig Søgning, schal da derom ved domb omgaais Hvis Ret.

1703: 89b

S/igneu/r Søfren Seehuus hafde indstefnt sin landbunde Rasmus Michelsen Sæle for uloulig schoughugst med Schriftlig Stefnemaal som blef læst.

Rasmus Michelsen møtte self, och tilstoed at hand hafde hugget noget lidet weed, som hand meente hand Sig iche saa stort hafde forseeet med.

Endelig blef Rasmus Michelsen Raad til forliig och efterat parterne hafde aftred och med hin anden herom handlet, frembkom de begge igien for Retten och forKlarede och tilstoed paa begge sider saaledis med hin anden at were denne gang forliigte nembliq Dersom Rasmus Michelsen nu oftere efter denne dag betredis enten at hugge lidet eller meget udi Sæle Schoug, imod hans Eyeris forlov och minde, da Schal hand efter denne accord løfte och slutning i dag mellem dem Schied uden disput hafve forbrut sin leilendinges Ret och miste Sin gaards brug. Derforuden har de och med hin anden frivilligen indgaaet dette, at Rasmus Michelsen vil omsee sig, om een gaard anden steds at faa til brugs som Kand være ledig, hvilche Søfren Seehuus for hannem schal bøxle, enten saa god eller bedre, end den part hand bruger udi Sæle, eller och om Seehuus for hannem een saa goed gaard Kand opsee, vil hand dermed vere tilfrids, Saaledis de begge ved haandeband for Retten ere forliigte och denne sag denne sinde saaledis ophævet.

S/igneu/r Hendrich Kortz hafde efter førrige tiltale och Seeniste afschied igien ladet indKalde til dette ting Joen Hansen och Hendric Holterman til een Endelig domb, derom hand først producerede Stefningen med paategnede afsigt loulig forKynt at vere ved Ole Jetmuns/en och Arent Olsen d/en 20. Sept/embris nest leden

1703: 90

Dernest i Rette lagde hand atter *i Schriftlig forset som och blef læst. Derhos i Rette lagde hand och een Laugtingsdom herom, hvormed hand vil beviise at Joen Hansen, iche den tid, da den domb gich, war iblant leilendingerne til Nobis Krog mens har Siden behiulpet sig med at leye af Holtermand. Derefter Kortz nu begierede domb efter Sine Demonstrationer och i Rette settelser.

Claus Wordemand møtte paa indstefnte Joen Hansens wegne, och i Rette lagde een {bøxel} frelseSeddel Dat/eret d/en 10. Januar/ij 1702 til Joen Hansen om Calfari Barchemøllens brug.

Citanten paastoed at Hendrich Holterman Eedlig burde udi egen person for Retten forKlare, om denne i Rette lagde frelse seddel af hannem er Schrefven och giwen til Joen Hans/en dend \dag/ som den er Dateret, eller och om dend iche maa være Schreven Siden, endelig paastoed hand och, at dend bog Joen Hans/en hafde beraabt sig paa til *beschichelse vidnerne* d/en 24.

Jan/uarij nest leden, endelig motte Komme udi Retten til Sagens fornødne opliusning
Afschiediget.

Saasom denne sags Documenter bestaar af widløftighed til revision, optagis Sagen til dombs til d/en 15. Novemb/ris førstKommende hvor da parterne som de begge *sids (sies?) ere boende udi och nær ved byen, da Kand comparere udi mit huus domb at anhøre, om de disforinden iche udi mindelighed Kand foreenis, hvortil de paa begge sider Raadis.

Jesper Stochhof hafde efter Seeniste afschied \och løfte/ til nestleden Sommersting indstefnt Hendrich Kortz til dette ting for Schieldsmaal at beviise ham ofver och lide domb for, derom hand ingaf sit Schriftlig stefnemaal som blef læst hvorudi var nefnt \och Stefnt/ til vidne, Magister Ole Storm, Margrete Johannes Torsens, Barbra Petter Cordtz och Michell Halvorsen, deraf ichun for Retten møtte

1703: 90b

Margrete Johannes Toersens, och Michel Halvers/en

Margrete Johannes Torsens blev tilspurt hvad hun om denne sag viste at forklare, da sagde hun \at/ hun hafde weret hos Mag/ister Ole Storm och begiert de 6 Rixdaler Som Barbra Cordtz hafde anammet til bœxel af Michel Halvers/en, tilbage fra Mag/ister Ole, \saa/ som hand hafde anammet dem til sig fra Barbra Cordtz, Mens Mag/ister Ole Svarede hende, at dend hand hafde anam/m/et dem af, dend vilde hand levere dem tilbage Siden begierede hun dem fra Barbra Cordtz mens fich dem iche, ti hun sagde hun Schulle iche betale Jesper Stochhof noget, før Laugmandens domb i sagen var falden, mens om nogle Schiendsord viste hun ingen forklaring at giøre.

Michel Halversen forklarede om samme Sex Rixdaler, at hand gaf de 6 Rixdlr ud til bœxel och at det var hans egne penge af fortiente løn, som hand leverte til Barbra Kortz for bœxel, mens hvem hun leverede dem til wiste hand iche, før hand talte med Mag/ister Ole och begierte bœxelsedel, for de 6 Rixdaler Som Mag/ister Ole tilstoed at hafde faaet, da Sagde Mag/ister Ole det Kand iche Schie før Sagen var gaaen domb udi for laugmanden mellem Margrete och Jesper Stochhof, mens pengene Sc: (altså, d.v.s.) de 6 Rixdaler fich hand iche igien, iche heller har Margrete siden faaet demb Som hun och self bekiente, Men om Schieldsord wiste hand iche heller noget at sige, Ellers forklarede hand Saaledis at Barbra Cordtz och Hendric Cordtz Kieriste anledet hannem til at bœxle,

Barbro Petter Kortz lod ved hendis Søn Frantz Kortz indlegge hendis Schriftlige Svar til Stefnemaalet som blev læst.

Jesper Stochhof paastoed at Margrete och Michel som møtte personlig motte giøre deris Eed paa

1703: 91

Hvis (det som) de har forklaret, och at de udeblifvende och motte paaleggis at møde.

Afsagd

Som de tvende widners, Margrete Johannes Torsens och Michel Halversens forklaringer aldeelis intet rører om noget Schieldsmaal som efter Stochhofs Stefnemaal Schal være hovedsagen, mens allene handler om nogle penge Magister Ole Storm Pastor til KorsKirchen Schal hafve anammet til sig, och lidet Kand vedrøre denne sag, da Kand først disse tvende, om deris forklaring nu iche Eedtagis uden dens biverelse, Som deris vidne udfalder om, i henseende til Lovens forbud som handler derom, ellers gifvis denne Sag rum til neste ting, om Stochhof til den tid noget Kand betiene sig af Magister Ole Storms forklaring, Som denne afsigt midlertid Kand ankyndiges for, om hand derefter nogen forklaring i denne sag for dette *foro (fora) wil indgive, Saa schal da een nermere endelig domb i denne sag feldis.

Anders Christophersen hafde Stefnt Peder Odneland for een hest hand hafde Soldt for 4 Rixdlr 1 march, och hesten var udelig, derom hand ved Jesper Stochhof indlagde Sit Schriftlige Stefnemaal som blev læst.

Peder Odneland møtte udi egen person och tilstoed saaledis forliigt at vere med citanten om hesten, som Stefnemaalet forklarer,

De *indstefne vidner Margrete Johannes Torsens och Axel Halvorsen forklarede om foreningen saaledis, at dersom hesten iche war døgtig och lydeløs, Schulle Peder Ondeland tage hesten igien och betale Pengene tilbage

1703: 91b

Noch forklarede Margrete Johannes Torsens, at citanten hafde iche brugt hesten 2 dage før drengen Klagede at hesten blev liggendis paa gaden, saa de iche Kunde bruge den.

Herom blev parterne saaledis for Retten forenede, at Peder Odneland Schal strax inden 3 uger

betale til citanten igien tilbage af de opbaarne penge 3 Rixdlr 3 march hvormed denne sag er ophevet.

Noch blef læst Majorens Johan Fredrich Tuchs is udgifne tvende bøkelsedler af lige Dato nemblig d/en 20. Jan/uarij 1702 paa Salig Børge Bortvigs fruis och hendis børns formynderis vegne, dend eene til Jørgen Elfering paa een part i Aarestads elf och grund, Som bemelte Elfring bruger, den anden til Herman Moridtz paa lige maade.

Dernest blefve ny Laugrettismend udnefnte til Rettens betiening 1704 nemblig Niels Kirche Bircheland och Jens Midtu, som hafver sig at instille til at Eedtagis hos Laugmanden, noch til talets fyldistgiørelse Johannes Abeltun, Tore Lysevold, Rasmus Hornæs, Mogns Schage, Tollev Ytre Hope, och Jacob Øfstue,

Och som da ingen eftter paaraabelse mere til tinge hafde at bestille er dette ting da endet.

Anno 1703 d/en 8 och 9 Octobris er almindeligt høsteting holden paa Schougswaags tingsted udi Sartor Schibrede med tilstedeverende Almue nerverende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Hansen Holm och Paa Bøyde lensmandens Anders Bildøens vegne, hans Søn Niels Bildøen med Laugrettismend, Mogns Bielcherøen, Anders Lerøen,

1703: 92

Ole Bache, Ole Eide, Michel Snecheviig, Mogns Foldnæs Niels Schouge *och

Da eftterat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged var Sat, er Almuen først formanet til fredelighed edruelighed och Schichelighed, medens tinget varer saa och at betale deris Rettigheder och Schatter rigtigen i mueligste maader,

Dernest ere eftterantegnede brevve som frem Kom blefne læste nemblig.

Mogns Dalis udgifne bøkelseddel til Ole Clemmetsen paa 1/2 Waag fisch udi den gaard Kallestad Dateret Dale d/en 15. Maj 1703.

Mogns Dalis udgifne bøkelseddel til Niels Gundmundsen paa 3 1/2 Spand fisch udi den gaard Trengereid udi Fields Sogn, Dat/eret d/en 8. Octob/ris 1703.

Christen Bertelsens udgivne bøkelseddel til Sven Nielsen paa 1 pund fischis leye udi SongaldsEide Dat/eret d/en 20. April 1703.

Biscoppen Doctor Niels Randulfs udgifne bøkxel til Michel Pedersen paa 1/4 part udi den gaard Nordre Echerhofde, Dateret d/en 13. Jul/ij 1703.

D/en 9. Octobr/is blef Sagerne paaraabte, som til dette ting war indstefnte och frem Kom da først.

Kongl/ig Maj/este/ts foged som hafde Stefnt Schydz Schafferen Wellom Store Songall formedelst, hand har optaget penge af Almuen for Schydz, och stuchet under sig, och iche schaffet fornøden fløtning til Rettens betientere udi deris loulige forretninger derfor at lide tilbørlig dom och straf eftter Loven.

Wellom Store Songal møtte udi eegen person och eftter fogdens beschyldning for saadan optagne penge af Almuen, tilstoed hand Self frivillig at hand hafde optaget penge hos menderne paa Søre Toftt nemblig af dend eene 20 Schill/ing och den anden 1 march och holdt dennem fri for Schyds, Och dette Schiede ved neste Sommersting,

Fogden Klagede at dette var Schied ofttere mens giortis nu ey mere beviis derom fornøden,

eftterdi her er hans egen reene bekiendelse

1703: 92b

och i den sted Schafferen burde forschaffet gode och dygtige fløtningsfolch, har hand fremsent umager (umyndige personer) och børn, Som iche ware god for at flytte, paastod derfor hand exemplariter burde straffis.

Wellom Store Songal bad at hand denne gang motte forschaanis for straf och vilde hand herefter bedre tage sig vare.

Citanten efterlod ham sin retmessige paastand om Straf denne gang, mens Paastod hand motte dømmis til een Kiendelse at gifve til de fattige for denne sinde sin forseelse, mens om hand offtere saa befindis, da denne sag staa ham gandsche aaben for.

Afsagd.

Eftterdi fogden for forbøn Schyld denne gang, efterlader sin tiltale mod Wellom Songal for Straffen, som hand ved \denne/ sin grove egen tilstaaende forseelse har fortient, Saa blifver hand denne sinde fri for videre Straf, uden til de fattige lemmer udi Hospitalet i Bergen tilfindis hand at gifve 4 march dansche til forsoning for denne forseelse hvilchet hand bør betale inden fembten dage under namb och Exsecut/ion efter Loven

Jacob Busch hafde atter ladet stefne efter førrige tiltale, Halvor Huusmand, Rasmus Tostensen Rasmus Olsen, Mogns Christensen Niels Wincenzten och Niels Landraa, hans beviiser at henføre, och derefter tilbørlig domb at lide.

Jacob Busch møtte i egen person.

De indstefnte mend fra Landraa møtte och alle for Retten til sagen at Svare

Busch hafde och til dette ting med sig de paa

1703: 93

beraabte widner, naunlig Siuver Colbensen, Truels Olsen, och Peder Ellingsen, Som alle ere udi Bergen Hiemmeørende, och uden foregaaende Kald, erbød sig at widne deris Sandhed udi och om denne sag, alt hvis (det som) dennem Kunde were widende.

Derpaa Eden for dennem alle lydelig blef oplæst, och først Siuver Colbiørnsen frem Kaldet, midlertid de andre tvende udwiist, och da aflagde hand Sin Eed at wilde sige Sin Sandhed, hvorpaa hand fremlagde Sin Schriftlige forKlaring, Som hand Self for Retten ord for ord tilstoed, och iche mere viste om sagen at vidne

Dernest blef Truels Olsen indKaldet, som gjorde ligesaa Sin eed och bekiente det samme som Siuver, ti de vare begge sammen den tid.

Derefter fremKom Peder Ellingsen Som och med opragte fingre aflagde sin Eed at sige sin Sandhed i denne sag saavit hannem er witterligt, derpaa hand frembsagde at hand udi Brandens tid, Saag at der var {nogle} tvende folch nemblig 1 mandsperson och een qvindisperson paa Jacob Buschis LofttSval, och der var døren til trappen igien slagen for, och der var een deel Koner neder paa bryggen Som holt døren til, at de som ofven paa var motte iche Komme der ud igiennem, da Klengde dend mandsperson som var paa svalen sig ned efter opstanderen ned paa bryggen och hvor hand siden blef af, eller hvem hand var det viste hand iche.

Halvor Huusmand blef tilspurt hvad for qvindfolch det var hand hafde med sig da hand var udi byen i brandens tid och fich *Kornnet derpaa hand forKlarede at den eene var Cirsten Rasmusdatter, den anden var Kari Rasmusdatter begge paa Landraa.

Afschediget

Sagen maa nødvendig gifvis Rum til

1703: 93b

neste ting, at de tvende piger Kisten og Karen Rasmusdøttre paa Landraa, da Kand for Retten indKaldis til at gjøre deris Sandferdige beKiendelse om hvis (det som) dennem er vidende och hvorledis er tilgaaen, efterdi de haver veret med Halvor udi Byen da denne gierning Schal være Schied; midlertid tilraadis parterne om det mueligt Kand lade sig gjøre, at de denne Sag i mindelighed tilfrids Stiller.

Niels {Børnæs} och Elling Worland hafde Sig med hin anden forliigt.

Grim Mittveit med Sine interessanter hafde indstefnt de mend af Niipen efter *førrig tiltale.

Parterne mødte paa begge sider beraabte sig wel paa widner mens hafde ingen indstefnt.

Afschiediget

Denne sag bør indstefnis och paaKiendis paa aasteden, hvor landet af Rettens middel och dannemend Kand besigtis och Schiønne om, før domb udi denne sag Kand feldis.

Axel Mørch hafde stefnt Siufver Anders/en KaareWiig til betaling for 100 Machreel Som for nogle aar siden skal vere Schied forligelse om, derom Niels Bildøen paastod domb

Siuver Kaarwiig forKlaredede at hand hafver betalt ham for omtrent 4 aar siden 2 Rixdlr 1 march for det hundrede machrel, och er saa iche Schyldig een Schilling til ham for Machrel negtede och at hand iche brugte ufrelst

Afsagd

Som Axel Mørch Slet ingen beviis fremlegger eller fører om sin paastand, Siuver Kaare-

1703: 94

Wiigen och aldeelis benegter intet at være Axel Mørch Schyldig, saa frikiendis hand hermed for Axel Mørchis tiltale.

Som ingen Sager mere eftter paaRaabelse frem Kom, blef Laugrettismend udnefnt til Rettis betiening tilstundende aar 1704 nemblig ny mend Michel Golten och Amund Foldnæs som faar instille sig hos Laugmanden at gjøre deris Laugrets Eed. Mogns Lærøen, Niels Nipen, Grim Mittvedt, Rasmus Hitzøen, Hans Olsen Algrøen, och Ole Kobbeltveit.

Anno 1703 d/en 12 och 13 Octobr/is Er almindeligt høsteting holden paa FrechHougs tingsted udi Herlø Schibrede \med/ nerverende almue, hvor och Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Holm var tilstede Sampt Bøyd lensmand Rasmus Frommereid och Laugrettismend Niels Miaatvet, Anders Flogsand, Ole Hestnæs, Joen Kierregaard Mogns Brewiiig, Jacob Rong och paa Niels Tofttis vegne Rasmus Hougland.

Da eftterat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged var sat och almuen formanet til freed och Schichelighed medens tinget vared och Retten holdtis, blefve eftterschrefne breve som frem Kom at læsis, publicerede nemblig.

1 Christen Sæds udgifne Schiøde til velb/aarne H/er/r Laugmand Niels Knag, paa dend gaard Nedre Tvet Schyldende aarlig 1 løb Smør och 3/4 ty/nde malt Dateret Moldwer d/en 9. Julij 1703.

2 Velb/aarne Frue Zidzele Kaasis udgifne bøkelseddel til Mogns Nielsen Bredviig paa 1/2 W/aag fisch udi dend gaard *Hachestad Dat/eret 16 Augusti Anno 1703.

1703: 94b

3 Jens Iversens udgivne Schiøde til Ole Erichsen Rong paa 1/2 W/aag fisch udi den gaard Rong Dat/eret d/en 12. Octobr/ris 1703.

4 Erich Steffensens udgifne bøkelseddel til Mogns Olsen paa 16 march fischis leye udi den gaard Viig i Herlø Schibrede Dat/eret d/en 8. Octobr/ris 1703.

5 Erich Steffensens Aagotnæsis udgifne bøkelseddel til Ole Olsen paa 16 march fisch udi den gaard Wiig Dat/eret d/en 14. Apr/ilis 1703.

Hernest ere Sagerne bleven paaRaabt och frem Kom da først.

Magne Tveten Som hafde Steft Johannes Holme efter førrige tiltale Som Schiede til nest leden Waarting, nemblig til betaling for 12 Rixdaler och een stach derom Magne Tveten nu begierede domb.

Johannes Holme møtte udi egen person till Sagen at Svare, och Sagde hand at Marte har ichun tient ham i 12 aar negtede ellers aldeelis intet at være Magne Tveiten Schyldig

Magne Tveiten blev tilspurt hvor lenge hans S/a/l/ig/ hustru Marte har været hos hannem och udi hans være Siden hun Kom fra Johannes Holme, dertil hand Svarede, at hun først tiente hos ham 4 aar, Siden egtet hand hende och lefvede hun med ham udi Egteschab 5 1/2 aar, er tilsammen 9 1/2 aar {siden} noch it aar siden hun døde er saa 10 1/2 aar nu siden hun Kom fra Johannes Holme,

Johannes Holme blev for Retten tilspurdt om hand med een god Samvittighed Kunde gjøre sin benegtelsis eed, at hand iche var eller wiste sig noget Schyldig paa det Kraf som Magne Tveten Søger derpaa hand Svarede ia, Saa blev eden for hannem lydelig oplæst, derpaa hand da aflagde sin eed med

1703: 95

*med opragte fingre at Hand war hannem intet Schyldig,

Afsagd

Som det nu er *18 1/2 (10 1/2) aar siden Marte Olsdatter Kom fra Johannes Holme, och har alt siden været udi Magne Tveitens Wære Saa har Magne haftt Rum tid noch udi all den tid mens Marte levede, at Søgt dette for nu, om Johannes Holme hafde veret hannem det med rette Schyldig, derforuden hafver citanten iche heller nogen loulig beviis for denne søgning, Som imod Johannes Holmis benegtelse Kand anseeis da som Johannes Holme \herforuden/ Sin benegtelse om dette Kraf med sin corporlig Eed har beKrefttet, frikiendis hand aldeelis for \denne/ citantens tiltale, {och} \Men/ som Magne Tveten ved sin urette søgning har aarsaget denne gamble Svage och Schrøbelige mand at \reise och/ Komme til ting, thi bør hand och for denne unødige proces betale hannem igien Kost och tæring 2 march dandsche under adfær efter Loven.

Ole Jensen och Joen Olsen Kirche Wergere til Bøe Kirche hafde Steft Gundmun Hielmen til betaling for 4 Rixdaler \ 1 march 8 S/chilling / Samme Kirchis penge, Som Schiede udleg for udi Mogns i Hielmens Sterfboe, af SorenSchriveneren Christian Abo hvilchet udleg Gundmund Hielmen hafde beKommet, och derfor Søgte de dets betaling nu hos Gundmun igien, efttersom de det alt for nogle aar Siden hafde indført {dette} udi Kiechens regnschaber, paastoed derfor domb ofver Gundmun til betaling Schadisløs.

Gundmun Hielmen møtte personlig til sagen at Svare, och fremblagde først een beviis under 4re

1703: 95b

mends Signeter, at hand udlegget hafde strax til Sorenschriveren Christian Aboe som Directeur udi Sterfboen erlagt, formoded derfor at blive fri och iche at Kunde søgis til betaling tvende gange beviisen blev saa læst -

Gundmun Hielmen forklarede ellers at hand tilforn udi Abois tid om dette samme var frem kaldet for Retten, da talte Aboe selv til disse citanter, och tilspurte dennem om de iche vilde tage hannem god for de 4 Rixdlr 1 ort, derpaa de da Svarede ia och at de var tilfrids med ham. Dette tilstoed citanterne Self for Retten at saaledis var passeret, och at det var dennem lige got naar de ichun fich betalningen.

Citanterne blev tilspurt om de vare med udi Hielmen da Schifftet Schiede och da Gundmun dette udleg af Schrifveren blev leveret dertil de Svarede ney, men som Schrifveren Siden gaf dem een Seddel om udlegget som meldte at Gundmun det hafde bekommet, har de derefter nu Søgt Gundmun eftterdi de ingen betaling har Kundet faa hos Schrifveren.

Mere hafde parterne iche at frembføre mens begierede domb.

Afsagd

Som Gundmun Hielmen iche har faaet eller anammet noget af disse citanter mens af Sorenschriveren Christian Abo, som baade een øfrighedsmand och præses udi Mogns i Hielmens Sterfboe, til hvem Gundmun och beviiser med 4 mends troværdige attest, at have strax betalt och erlagt penge for hvis (det som) hand bekom, citanterne och self personlig her for Retten forklarar och tilstaar

1703: 96

at Sorenschriveren Abo her for Retten een gang har talt med dem, och bedet dem tage Sig god for de 4 Rixdlr 1 ort, hvormed da vere tilfrids Ti wiste de da io vel, at Gundmun Hielmen var iche noget dennem Schyldig, ey heller hafde hand noget faaet hos dennem, men som de saaledis bekiender at hafve vedtaget Abo for samme deris Kraf paa Kirchens vegne Frikiendis Gudmun Hielmen aldeelis for denne deris tiltale, och hafver de derimod deris fulde Regres til Sorenschriveren Abo hannem loulig at Søge for deris tiltale Saa wederfaris dennem da vel hvis Ret er.

Som ingen eftter paraabelse flere var der begierede at gaa i Rette, blev Laugrettismend udnevnt til Rettens betiening nest Stundende aar 1704 nemblig Anders Frommereid, Rasmus Hougland, Ole Bredviig, Johannes Refschaar och Ole Ryland; noch ny mend, Poul i Herlevær, Johannes Tosche, och Laers Erstad, Som sig hafver hos Laugmand at indstille til at tagis udi Eed.

Anno 1703 d/en 16. Octobr/is er almindeligt høsteting holden paa Qvame tingsted udi Allenfits Schibrede med tilstede verende Almue nerverende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Hans/en Holm, med Lensmand *Elleve Mundal och Laugrettismend Ole Totland, Joen Sletten, Ole Espeland, Jacob Spurcheland, Halvor Næse, Arne Gierwiigen, Ole Gierviigen och Jacob Nordre Elsaas;

Da eftter at Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged var Sat, er Almuen først formanet til Edruelighed fred och Schichelighed medens tinget varer,

1703: 96b

Dernest ere brefvne læste som frem Kom nemblig

Til dette ting var aldeelis ingen breve, da bleve Sagerne d/en 16. Octobr/is paraabte och

foretagne, och fremKom da først.

Gullich Erichsen Feste som hafde Stefnt Diderich Hijnechen udi Brude Knappen, fordi hand hafde Schielt hans qvinde Marte Olsdatter for een troldhexe Saa och at Diderich Hynechen skulle hafve sagt at dersom hans Creatur Kom noget til, da Schulle hans qvinde Marte brendis paa samme sted, for disse utilbørlige ord hand fast paastaar at Diderich Hynechen bør Exemplariter straffis eftter Loven, och naar hand saadan grov Ære Schielderi \ey/ Kand beviise, da at lide derfor paa sin Ære och Lempe.

Jan Christophersen møtte paa Didrich Hynechens vegne och Svarede at Diderich iche var loulig stevnt hvorfor hand ey vil møde och Svare til sagen før loulig Stefnemaal Schier.

Gullach hafde och indstefnt til vidne Abel Feste, Niels Berfiord, Ole Feste, och *Sebion Feste, Stefnevidnerne Hans Beraas och Joen Mognstad blev fremKalded om Stefnemaalets afhjembling da sagde de, at hand iche hafde faaet fiorten dagis warsel, mens nu 11 dage siden de stefnte i denne sag baade vidne och hovedmanden.

Afsagd

Eftterdi Dideric Hynechen protesterer imod stefnemaalets loulighed, at hand iche loulig er stevnt der dog denne sag hensigter til Ære och Lempe hvorom Loven 1 bogs 4 Cap/itul 1 art/icul absolut forbyder at ingen Rettergang maa i saa maade stedis mod nogen, som iche louligen er dertil Kaldet, eller och self til vedermaals ting, Saa Kand denne sag denne sinde imod Diderich Hynechen iche nermere antagis, Mens henviisis til Loulig stefnemaal, Saa schal da siden eftter Loven nermere derudi omgaais hvis Ret er.

1703: 97

Christian Lij hafde Stefnt Ole Oderaas, fordi hand hafde iaged hans Smaler med sin hund af hans hauge udi tredie Leyermaal, saa it best er dødt bleven och it har faaet Schade, hvor for hand paastaar at hand bør straffis och lide domb eftter loven til hans Schadis restitution.

Ole Oderaas møtte personlig i Rette och tilstoed loulig stefnt at vere, och Svarede ellers til sagen och Klagede iligemaade at citanten pleyer at Kiøre sine Smaler udi hans hauge,

Citanten blev tilspurt, om hand Kunde beviise sin beschyldning ofver Ole Oderaas, dertil hand Sagde och erbød det med sin eed at bekræfte.

Ole blev och tilspurt om beviis til sit Klagemaal, Som hand iche heller hafde mere *een citanten, ellers Sagde hand aldeelis ney imod citantens tiltale, at hand aldrig Schulle loulig beviise hand hafde hidset Sin hund eftter hans Smaler udi Christians hauge Men om de indKommer udi hans egen hauge Kand hand vel lade hunden Jage dem ud igien.

Afsagd

Som citanten Sin beschyldning imod Ole Oderaas iche Kand beviise, och Ole derimod aldeelis gjør benegtelse, men Klager iligemaade imod citanten uden beviis, Ti anseeis denne sag ey videre af værdig, end Ole Oderaas først frikiendis for citantens tiltale, dernest formanis de begge som Naboer her eftter at omgaais hin anden Kierligere och iche tilføye hin anden nogen fortræd hvilchet om Schie Schulle paa nogen af siderne bør de det loulig beviise, saa at Retten eftter opliusning Kand hafve ret Kiendelse om sagen och deris tvistighed at dømme udi.

1703: 97b

Ole Oderaas hafde Stefnt Christian Lij fordi hand har bygt it qvernhuus paa hans grund uden lov derfor at lide domb til at betale ham grundeleye som tilbørligt Kand vere, Sampt omKostnings erstatning igien.

Christian Lj møtte personlig och tilstoed loulig stefnt at vere, och Svarede ellers til sagen at qvernhuset iche staar paa Ole Oderaasis grund, mens grunden tilhører de paa Hopland.

Hans Beraas fremstoed och sagde at hand eyer baade grunden och stemene, och der hos staaet qvernhuus af gammel tid, och hand *Moncher iche Christian Li at hand io maa have sit qvernhuus der.

Afsagd

Som denne tvistighed rettelig at besigte och Kiende udi henhører til aasteden da naar nogen af parterne der \om/ begierer widere Rettens forhandling och paakiendelse henwisis sagen til aasteden, hvor Rettelig mellem parterne herom Kiendis Schal naar dommer och dannemend dertil vorder begiert

Hover Rachnæs, hafde stevnt sin broder Laers Læchnæs til at fremblegge de breve hand haver som formyndere, for begge deris Umyndige Samsøschende, at der af Kand erfaris hvad een hvers Ret Kand vere, efttersom Hover Klager sig for urettet, och iche nydt det hand burde efter Sin S/a/l/ig/ moder Ingebor Jelviig, Saasom efter hende iche noget loulig Schiffte Schal være Schied, mens de andre med arvinger (medarvinger) Schaltet udi boen uforsvarlig efter eget behag, hvorfor hand aarsagis at søge Retten til wedbørlig domb, om Sin Ret at nyde efter Loven

1703: 98

Laers Lechnæs møtte udi egen person och sagde loulig Stefnt at være. Svarede ellers mod Stefnemaalet, at hans broder Hover er ligesaavel een tilsat formynder for de umyndige SamSyschinde som hand (Lars) er, hvilchet af de paastefnte breve Kand seeis som hand nu i Rette lagde, hvilche brefve ey andet var, end tvende Charteger paa Slet papier, uden nogen haand eller Segl under, Som udi Retten iche Kunde antagis eller for nogen tienlig rigtighed eller beviis anseeis.

Hover blef tilspurt om hand har været sat til formyndere tillige med sin broder for de umyndige, dertil hand Svarede at de hafde Sat ham til formynder tillige med sin broder det weed hand vel, mens hand hafver intet haftt af, eller med de umyndiges midler at bestille, Mens Moderen Och dend yngste broder Laers Jelviig har Styret deris midler, uden formyndernis vidschab, dette samme bekiente och tilstoed Laers Lechnis saaledis Ret at være.

Laers Lechnæs blef tilspurt om der er Schied noget Schiffte efter S/a/l/ig/ Ingebor Jelviig, dertil hand Svarede ia, at det Schiede nu i vinter efter Juel af H/er/r Christen Urdal, mens intet Schifftetref endnu udsted.

Ofver dette Schiffte Klagede citanten besynderlig uret at være Schied ved, och at det iche er Schied ved Rettens middel Saa loulig som det sig burde, til \ret/ adschillelse mellem parterne, baade om Jordegods och Løsøre.

Afsagd

Som begge parter *her (har) veret tilsatte til formyndere for deris umyndige Søschiende, och de umyndigis Arvedeel ingen Rigtighed er gjort for til formynderne, mens dend yngste broder Laers

1703: 98b

tillige med Moderen Schaltet dermed uden formyndernis Raad eller viidschab, Som formynderne nu her eenstemmig beretter. Och intet Louligt Schiffte endnu Schal vere holden efter moderen Ingebor Jelviig som for 2 aar siden ved døden er afgang/en Uden Presten H/er/r Christen Urdal, Schall tiltaget sig it Schiffte och liqvitation udi samme Sterfboe mellem arvingerne at forrette, som hannem iche var vedkom/m/elig. Hvorfor det och ved denne findelse ey anseeis andet end udueligt och af ingen værdig. Da som ingen af de andre medarvinger

henhører til dette værneting, ey hellere hertil ere Stefnite, och Sterfboen eftter deris S/a/l/ig/moder Ingebor, er udi Hosanger Schibrede; ti anseeis och Kiendis for Ret, at samme Sterfbois midler eftter S/a/l/ig/ Ingebor Jelviig, bør igien sam/m/en bringis udi Sterfboen, och citanten Saavelsom Laers Lechnæs, som begge formyndere, der tillige med de andre vedKommende arvinger, saavelsom creditorer til Sterfboen, \bør/ at møde til een rigtig och loulig Schiffting udleg och deeling, af de Rette vedKommende Rettens middel och mend, til een Ret och loulig adschillelse mellem de Klagende parter, saavel om hvis (det som) de fordrende creditorer bør nyde, som om løsøris och Jordegodsis rigtige deeling mellem de rette vedKommende, hvorom it rigtig Schifftetref da Schal Schie och stedis baade til formyndernis och de umyndiges eftterretning i sin tid; naar det vorder begiert

1703: 99

Som ingen flere eftter paaraabelse med nogen Sager frem Kom blev eftter loven eftterschrefne Laugrettismend udnefnte til Rettens betiening nest anKommende aar 1704 nemblig Anders Arnesen Seimb, Laers Olsen Hopland, Halstein Litle Oxe, Anders Eicheland, Laers Erichs/en Hopland och ny mend som hos Laugmanden haver deris Laugrettis eed at aflegge nemblig Hans Sælevold, Christian Lij, och Joen Laersen Søre Aase.

Anno 1703 d/en 18. och 19. Octobr/is er almindeligt Høste och Schatteting holden paa Aschelands tingsted udi Radøe Schibrede, med tilstedeverende Schibreds Almue, nerverende Kongl/ig Maj/este/ts fogd S/igneu/r Mas Hansen Holm, och bøyde lensmanden Rasmus Sæbø, med Laugrettismend, Knud Solemb, Hans Olsvold, Ole Øfre Qvalem, Rasmus Nedre Qvalem, Ole Ulvatten, Rasmus Lille Tveit, Johannes Øfre Manger, och Steffen Sæbdal.

Da eftterat Retten af Kongl/ig Maj/este/ts foged var sat, blev Almuen først formanet til fred Edruelighed och Schichelighed medens tinget och Retten warer.

Dernest blev paaraabt om nogen breve til dette ting var at læsis, da fremKom først

1 S/igneu/r Johan Wolpmands udgifne bøkelseddel til Ole Nielsen paa it pund och 10 march Smørs leye udi den gaard Indre Sæbø, Dateret Bergen d/en 29. Junij 1703.

2 S/igneu/r Johan Wolpmands udgifne bøkelseddel till Anders Børgesen paa 1/2 løb Smør 1/2 tynde och 6 Kander Korns leye udi den gaard Fields Ende Dateret d/en 16. Febr/uarij 1703.

3 S/igneu/r Herman Gaarmands udgifne bøkelseddel til Zacharias Siuversen paa it Spand Smør och 1 Mele malt udi den gaard Øfretveit udi Radø Schibred. Deteret d/en 19. Maji A/nn/o 1703.

1703: 99b

4 Peder Lilienschiolds udgifne bøkelseddel til Niels Erichsen paa Pletten som er 1 1/2 *bugil (bugild) løber Smør Dateret \Bergen/ d/en 30. Jan/uarij 1702.

5 Peder Lilienschiolds udgifne bøkelseddel til Johannes Næsbø, paa een *Waar løb* udi Næsbø Dat/eret Sletten d/en 20. Nov/embris 1702.

6 Hendrich Kobrois udgifne bøkelseddel til Oluf Hansen paa een *Waar løb* udi Næsbø, som Er den Syndre part, Dat/eret Sletten d/en 27. Martij 1703.

Dernest blev sagerne paaraabt, da fremkom

Marte Hansdatter som hafde Stefnt Knud Christens/en Waagenæs formedelst hand Schal have

ligget hos hende nestleden Sanct Johannis udi Christen Waagenæsis boe, derfor hun paastod hand burde lide domb til boed och straf.

Marte blev tilspurt om hand hafde ligget ofte hos hende, dertil hun Svarede ichun den eene gang, hun blev och tilspurt om hand hafde lovet hende egteschab, dertil hun Svarede ney hun sagde och derforuden hun vilde iche have eller egte hannem, hun blev och tilspurt om hun var med barn, dertil hun Svarede hun viste det iche,

Knud Christensen Waagenæs møtte personlig for Retten, och benegtede aldeelis at hand *ich (iche) hafver ligget hos hende mens at Marte Liuver paa hannem, hun har och løyet mange saadanne løgner paa andre Karler tilforn, det samme tilstoed almuen at hun har fareet med saadan lugn tilforn Knud Christensen erbøed sin Eed at giøre at hand iche har ligget hos hende.

Afsagd

Som Marte Hansdatter Sigter Knud Christensen at hand schal have ligget hos hende, hvilchet hun hverchen Kand beviise, ey heller viisis nogen

1703: 100

Kiendsgjerning dertil, Almuen derforuden beKiender om hende, at hun har øfvet sig udi lige saadan Løgnagtighed \tilforn/ mod andre, Knud Christensen derimod benegter aldeelis gjerningen och erbyder sin eed derpaa, Da som Marte Hansdatter saaledis Uden all beviis aabenbarer sin egen Scham och giør sig self till hore, ti Kand ieg iche Kiende Knud Christens/en Schyldig udi denne gjerning, Mens Marte Hansdatter bør efter Loven 6 bogs 13 Cap/itul 6 Art/icul for denne ubeviislige Sigtelse bøde Sine tre march som een løgnere.

Och Som ingen flere Sager efter paraabelse fremKom, blev efternefnede Laugrettismend udvalgte til rettens betiening nest anstundende aar 1704 nemblig Joen UdSylte, Jacob Wilda\ner, Ole Peders/en Nordanger, Joen Westre Solemb, Knud Manger och ny mend som hafver deris laugrettis eed hos Laugmanden at aflegge nemblig Gunner Tolleshoug, *Elleve Olswold, och Anders Rasmus/en Indhellen.

Endelig blev Læst for Retten, Elsebe Abois udgifne Obligation til S/igneu/r Jacob Jensen Lemviig, paa Capital 40 Rd med forpantning i den gaard *Asheland og Dahle.

Anno 1703 d/en 22 og 23 Octobr/is Er almindeligt Høsteting, holden paa Halsvigens tingsted, udj Gullen schibbrede, med Samme schibbredz tilsteverende Almue, Nerwerende Kongl/ig Maj/este/ts Foged S/igneu/r Madz Hansen Holm, og Bøyde-lensmanden Ole Hougsdal, Sampt LaugRettismend, Niels Eide, Ole Steine udj Jens Rafnsbergs Sted, Mogens Haverland, Siuver Haverland, Joen Risnæs, Joen Østgullen I Jacob Miømens Sted, Thor Eide i Olle Steenis Sted, og Ougen Bertelsen Høgswær.

Da efter at Retten af fogden war Sat, blev almuen

1703: 100b

formanet og tilholdet, at betale og Clarere derris Rettigheder. Ligesaa, at holde Sig schichelig og Edruelig for Retten, medens tinget warer.

Der nest blev Lest de brever, som til dette ting fremKom, og blev begierdt at Læsis.

1 H/er/r Johan Madsens udgifne byxelsedel til Iver Einersen paa 2 1/2 pund Smør udj Waagesetter (Vågsæter i Solheim sokn, Masfj.), Dateret dend 9 Augustj A/nn/o 1703.

2 Giertrud de Finis udgifne byxelseddel, til Joen Hansen paa en half waag og 10 march fischis Leye, udj dend gaard Grimen (i Gulen), Daterit d/en 17 aug/ustj 1703.

3 *Nog (Noch) Giertrud de Finis udgifne byxelseddel, till Jacob Mogensen, paa It pund, udj dend gaard Sande, udj Ewenvigs Prestegield beliggende, af Dato d/en 12 Julj 1703.

4 Noch Madame de Fines udgifne byxelseddel til Hans Joensen, paa It Spand fisch, udj dend gaard Tønsberg udj Gullen schibbrede beliggende, af Dato 1701 dend 16 Decembr/is.

Her nest blev eftter Loven udnefnt eftterschrefne mend, til at were LaugRettismend og Retten at betiene Nest kommende Aar 1704 nemblig, unge mend, Ole Halswigen, og Mogens Hatlewig, Som haver Sig at indstille hos Laugmanden til at tagis udj Eed, de øfrige Sex, er Elling Miømen, Hans ibm (Miømen), Ole Qversøen, Ole Duesund, Mogens Risnes og Joen Eide.

Sagerne som til dette ting ware Indstefnte, motte beroe til waartinget førstkomende formedelst Sorenschrivers Swaghed.

Anno 1703 d/en 25 og 26 octobr/is Er almindeligt Høste- og schatteting, holden paa Lyren tingsted, udj Lindaas schibbrede, med Samme *schibbridis tilSteverende almue, Nerverende Kongl/ig Maj/este/ts Foged Madz Hansen Holm, og Bøyde-lensmanden Michel Oenes, Sampt LaugRettismend, Magne Schovge, Niels Schovge, Ole Sundzbøe udj Knud Røsnes Sted, Magne Røsnes, Aamund Houchaas, Iver Fieldzende, Iver Hodne, og Michel Fieldzende.

1703: 101

Da eftter at Retten af fogden war Sat, blev først oplæst hvis brever som til dette ting fremkom og begierdt at Læsis, nemblig;

1 H/er/r Jan Madtzens udgifne Byxelseddel til Mogens Ivers/en Hondne (Hodne), paa 6 march Smør, en half Mælle Korn og 2 Kand/e/r malt, udj dend gaard Nordre Skove (Skauge i Myking sokn) udj Lindaas schibbrede, daterit 24 Febr/uarij 1703.

2 H/er/r Jan Madzens udgifne byxelseddel til Aamund Knudsen Spieldnes, paa 3 mæller Korn, 1 march Penge, udj dend odelsgaard, Indre Lygren, af dato d/en 11 April A/nn/o 1703.

3 G: Gedings udgifne byxelseddel til Rasmus Stefensen paa 1 pund 3 march Smørs Leye, udj den gaard Housmyhr, udj Lindaas schibbrede, dat/eret Bergen 1702 d/en 10 April.

Der nest, blev eftter Loven, udnefnt eftterschrefne mend til at were LaugRettismend nestkom/m/ende Aar 1704 nemblig, unge mend, Niels Nedre Tvedt, og Knud *Tuvederaas (Tveiterås/Bruvoll i Lygra sokn), Som haver sig hos Laugmanden at indstille, til at tagis udj Eed eftter Loven. De Øfrige Sex til tallets fyldistgiørelse, er Thomas Smørdal, Bottel Tvedt, Rasmus Wedefield, Halvor Regeeraas, Johannes Fam/m/estad, og Aamund Berge, som tilforn har aflagd Sin Eed.

Sagerne som til dette ting ware Indstefnte, motte formedelst Sorenschrivers Swaghed, beroe til førstkom/m/ende waarting.

Anno 1703 dend 29 og 30 octobr/is Er almindeligt Høste- og schatteting holden paa Eide tingsted udj Echanger schibbrede, med Samme schibbredis tilstedeverende Almue, Nerwerende

Kongl/ig Maj/este/ts Foged S/igneu/r Madz Hansen Holm, Saa og bøyde lensmand Ifuer Esemb, og LaugRettismend, Joen Rom/m/erem, Olle Settre, Arne Indre Eide, Anders Indre Eide, Erich ibm: (Indre Eide) Anders Yttre Eide, udj Ole Yttre Eidis sted Laers Rom/m/erem, og Laers Yttre Eide,

Da eftter at Retten af Fogden war Sat, blev først oplæst huis brever og documenter, som til dette ting, fremkom at Læsis, nemblig,

1 Mag/ister Niels Smits udgifne schiøde til Joen Mogensen paa dend gaard Lille Urfvedahl (Urdal) udj Echanger schibbrede schyldende Aarlig Landschyld En half Løb smør og Een half tønne malt, Daterit Steen d/en 22 octob/ris Anno 1703, till witterlighed unterschrefuen af Mons/ieur Peder Hofman.

1703: 101b

2 Hans Teistis udgifne byxelseddel til Anders Mathisen paa It pund Smørs Leye, udj dend gaard Strømme udj Modallen beliggende, af dato 1702 d/en 20 Febr/uarij.

3 H/er/r Anders Gaarmandz udgifne byxelseddel til Anders Clausen Øfre Helland, paa It half pund smør, og 1 1/2 wog Næfuer, udj dend gaard Almelj, I Modalen daterit Hammer d/en 22 Martj Anno 1703.

4 Else Salig Mag/ister Jens Hofmans udgifne byxelseddel til Magne Sandersen Lied, paa en half Løb smør og en half tønne malt, udj den odelsJord Lied udj Echanger schibbrede, beliggende, dateret dend 12 Septembr/is Anno 1703.

Endelig blev eftter Loven, udnefnt Eftterschrefne LaugRettismend til Rettens betiening, nestKommende Aar 1704 nemblig, gamble mend, Erik Todtland, Anders ibm: (Todtland) Olle Yttre Eichnes, Iver Indre Eichnes, Laers Aschevig, Mogens Indre Eichnes, De øfrige toe er Olle Wadzel og Johannes Moestrøm, Som haver Sig hos Laugmanden at indstille, til at tagis udj Eed eftter Loven.

Sagerne, som til dette ting ware Indstefnte, motte formedelst Sorenschriverens Swaghed, beroe til førstkom/m/ende waarting.

Anno 1703 dend 31 8br: (Octobris) Er almindeligt Høsteting holden paa Horshofde tingsted udj Hossanger Skibbrede, med Samme schibbredis almue, NerweRende Kongl/ig Maj/este/ts Foged S/igneu/r Madz Hansen Holm, Saawelsom Bøyde Lensmand Rasmus Hannestuedt og LaugRettismend, Ole Aaseimb, Hans Aaseim, Siuver Galteland, Jørgen Blegelj, Ole Blegelj, Johannes Sandal, Jacob Øfsthuus, og Knud Miøs.

Da eftter at Retten af fogden war Sat, blev først oplæst, hvis brever som til dette ting fremkom og begierdt at Læsis,

1 Mag/ister Samuel Schrøders udgifne byxelseddell til Niels Jensen Hovde (Hovden), paa 4 1/2 schilling Jord udj dend gaard Øfsthuus, dateret Berg/en d/en 19 aug/ustij 1702

2 Christian Meyerholst, Christian Rasmusen, Johan Willomsen Møller, Peder Frantzen Wulf, og *Honne Benekens udgifne schiøde, paa

1703: 102

derris myndlingers S/a/l/ig/ Jochum Gievertz børns weigne, till Magne Michelsen paa 8 2/3 schilling Smørs Landschyld, udj den gaard Langeland I Hosanger schibbred, daterit Bergen dend

21 Julj A/n/o 1703.

Endelig blev efter Loven, udnefnt efterschrefne mend til Rettens betiening, nestkom/m/ende Aar 1704 nemblig, gamle mend, Aamund Hustrulj, Aschild Mielstad, Erik ibm: (Mielstad) Ole Lidtland, Anders Fadtland (Fotland), og Mogens Houlle (Hole); De øfrige toe er Mogens Herland og Johannes ibm: (Herland) Som hafuer Sig hos Laugmanden at indstille, til at tagis udj Eed, efter Loven.

Sagerne som til dette ting, ware indstefnte, motte formedelst Sorenschriverens Swaghed, opsettis til waartinget førstkom/m/ende,

Anno 1703 dend 2 og 3 Novembr/is er almindeligt høste- og Skatteting, holden paa Reistad tingsted, udi Mielde schibbrede, med Samme schibbreds tilstewerende Almue Nerwerende Kongl/ig Maj/este/ts Foged S/igneu/r Madz Hansen Holm, Saa og Bøyde-Lensmand Johannis Øfste Mielde, og LaugRettismend, Baste Øfste Mielde, Jens Hundhammer, Baste Johansen Nore Reistad udj Haldor Wichnis Sted, Johannes Havre, Baste Mogens Reistad, Knud Schistad, Gunder Elwiig, og Baste Røscheland udj Laers Hougis Sted.

Da efter at Retten af Fogden war Sat, blev oplest hvis breve og documenter som til dette ting fremKom at Læsis, nemblig,

1 Welbyrdige H/er/r Laugmand Niels Knags udgifne byxelsedel til Olle Joensen paa 15 march Smør og 5 Kander malt, udj dend gaard, Grefve I Mielde schibbred, dateret Hoepsgaard d/en 19 Martj Anno 1703.

2 Stifttschriverens Herman Gaarmandz udgifne byxelSeddel, til Iver Nielsen, paa 9 Marcher Smør, og En half waag Næwer, udj dend gaard Hachenes dateret Mielde d/en 12 April A/n/o 1703.

3 Hans Giertzens udgifne byxelseddel til Peder Aamundsen paa 18 march Smør og 1/2 t/ønde malt, udj dend gaard Nore Kleppe, daterit Bergen d/en 11 Novemb/ris 1701.

1703: 102b

4 Fru Sidzelle Kaas, S/a/l/ig/ Jonas Lillienschioldz udgifne byxelseddel til Ole Olsen Lastad (Låstad), paa 1/2 Løb smør 1/2 tønne og 1/2 mele malt, udj dend gaard Solberg, daterit Bergen d/en 16 Majj Anno 1703.

Endelig blev for Retten efter Loven, udnefnt efterschrefne LaugRettismend til Rettens betiening, nestkom/m/ende Aar 1704 nemblig, gamle mend, Baste Johansen Reistad, Hans Rønhofde, Ole Andersen Eide, Stephen Eide, Niels Søre Wesetter, og Baste Oudestad, de øfrige er Mogens Øfstemielde, og Laers Soelberg, Som begge haver Sig hos Laugmanden at Indstille, til at tagis udj Eed efter Loven.

Sagerne som til dette ting, ware indstefnte, motte formedelst Sorenschriverens Swaghed, opsettis till waartinget førstKom/m/ende.

Anno 1703 dend 5 og 6 Novemb/ris Er almindeligt Høste og Skatteting holden paa Arne tingsted udj Arne schibbrede, med Samme schibbredis tilstedewerende Almue, Nerverende Kongl/ig Maj/este/ts Foged S/igneu/r Madz Hansen Holm, Saa og Bøyde-Lensmanden Mogens Selviig,

og LaugRettismend, Ole *Mielcheraen, udj Mogens Flachtvedtz Sted, Niels Eichaas, Iver Espel, Jens Toftt, Erik Olmaas, Jørgen Qvamme Johannes Carlsen Tuenæstvet, og Johannes Larsen Store Tuenæs;

Da eftter at Retten af Fogden war Sat, blev først oplæst huis brever, som til dette ting fremKom, og begierdt at Læsis, nemblig.

1 Olle Knudsens udgifne Obligation til S/igneu/r Hans Mathias, paa Capital 40 Rdr til underpant hans huus og grund, bestaaende udj Sandwigen wed Duedals Elf, af dato Bergen d/en 1 8br: (Octobris) A/nn/o 1703.

2 Doctor Jacobus Woldenbergs udgifne byxelseddel til hans Søn Johan Christian Woldenberg, paa 1/2 Løb Smør, udj dend gaard Mellinge I Arne schibbr/ed dateret d/en 1 october 1703.

3 Abraham Wessels udgifne schiøde paa Sin myndlingers Hendrik Isaksen og Trine Isaksdatter *Vessel (Vessels) weigne, til Thomas Thomasen Giere og Thomas Nielsen Langeland, paa dend gaard Sædal I

1703: 103

Hammers Prestegield i Brudwigs Kirche-Sogn, som schylder Aarligen 1 Løb smør, uden dato.

4 Herman Gaarmandz udgifne byxelseddel til Arne Arnesen paa Et pund toe marcher Smør, og en Mele Korn, udj dend Jord Stanghilde, daterit Mielde dend 7 Majj A/nn/o 1703.

Endelig blev for Retten, udnefnt Eftterschrefne LaugRettismend til Rettens betiening nestKom/m/ende Aar 1704, nemblig, gamle mend, Olle Arnetvedt, Michel ibm: (Arnetvedt) Olle Seimb, Johannes Olsen Store Tuenæs, og Niels Songstad; De øfrige trej er Ifuer Larsen Tuenæstuedt, Stephen Joensen Nore Qvamme, og Mogens Johansen Helle, Som haver Sig hos Laugmanden at indstille, till at tagis udj Eed eftter Loven.

Sagerne, som til dette ting war indstefnt, motte formedelst Sorenschriverens Swaghed opsettis til waartinget førstKom/m/ende.

Anno 1703 dend 15 Novembr/is Comparerede atter eftter Seeniste afschied, Parterne for mig, Nerwerende de twende LaugRettismend af Skiold schibbrede, Arne Sandal og Michel Mittue, Nemblig,

Hendrich Cordtz udj Egen person paa dend Eene, og Mons/ieu/r Claus Wordemand Procurator paa Joen Hansens og Hendrich Holtermands wegne, paa den anden Side, domb at anhøre,

Dog bleve de paa begge sider, først tilspurdte, om de hafde mere at producere eller fremføre, før domb gik, Der til de Swarede ney, mens begierede paa begge sider nu en Endelig domb.

Afsagd.

Det befindis, at Salig Claus Listing, Som war Joen Hansens Formand, in April Anno 1688 tillige med 5 andre Bergens Skomagere, hafuer af S/a/l/ig/ obriste og Krigs Raad, Eilert van Wisborg, tilKiøbt Sig dend pladz af Lundgaardz mark og Eyendeel wed

1703: 103b

Calvari beliggende, Som Kaldis Nobis-Krog, med tilhørende wandløb, til deris der havende Barche-Møllis brug, huor udj bem/el/te Claus Listing, eftter Samme Kiøb, da Participerede for 1/6 part; Men Som Citantens Monsieur Hendrik Cortzis Kieriste, Welbyrdige Blantzeflor Schott, Som Odelsberettiget til Samme pladz, Siden eftter Kongl/ig Allernaad/igs/te bewilling, wed Lov og Rett, har paataalt, og Sit Odel igien til Løsning Søgt, Er Endelig wed dend Kongel/ig

oberhofret j Norge, Anno 1702 d/en 24 April Saaledis dømbt, at bemelte Nobiskrog, bør som Odel, følge welbemelte Blantzefflor Schott, jmod 224 Rixdalers Erleggelse, til de Interesserede Sex Skomagere, og Skomagerne at Nyde Leylendings-Retten, efter Første Contract, af d/en 28 Martij 1643 Saa Lenge de Sig dessen Indhold holder efterretlig etc: Huilchen høyAnseelige domb, Citanten, Hendrik Cortz, Som midlertid bekom Jomfru Blantzefflor Schott til Egte, der efter, Samme aar 1702 In decemb/e/r maanit, har fuldbiurdet, med 224 Rixdalers Erleggelse, til S/igneu/r Hendrik Holterman, Som formand for de interesserede Skomager(e), og der wed Fuldkommen jndfriet benefnte, Sin Kieristis Odel, Nobiskrog;

Alt midlertid, og Siden til dato, har Joen Hansen, Som fik Claus Listings Enche igien til Egte, formedelst bemelte Salig Listings Kiøb, tillige med de andre Fem Skomagere, tilholdet Sig fuldt brug udj bemelte Nobis-Krog og Barche-møllen, Saawel Siden dend Høy-Respective Oberhofretz domb war falden, som før, der hand dog efter Samme høye domb, iche Kunde tilEgne Sig mere der udj, End Een Leylendings Ret efter første Contract, af 28 Martij 1643, Som tilholder, at naar nogen part Ledig blifuer, schall dend EftterKom/m/ende igien betale I bøxel 8 Rdr

1703: 104

Penge og It par skoe, etc: Særlig, som hand, for hans Formandz Kiøb, Saawelsom de andre interesserede efter dommen, hafde faaet Sin wederlaug og betaling, og da hans Kiøberet ude;

Og I hvor wel, Joen Hansen har Søgt til Sin behielpning Een frelse-Seddel, paa dette brug, af Hendrik Holtermand, dat/erit d/en 10 Jan/uarij 1702 Saa Kand Samme dog iche anseeis gyldig Nok, hannem til frelse og befrielse, for at bøxle Sin part og brug udj bemelte Nobis-Krog, og Barchemøllen, af dend Rette Odels-Eyere, om hand dend wil nyde, Efttersom hand iche tilforn haver bøxlet af dend Rette Landherre, og betalt der for efter den gamble Contractis tilhold. Thi Saa Lenge hand, nemlig, før Oberhofrettens domb war gangen, Self war interessant og Eyere, efter hans S/a/l/ig/ Forman for 1/6 part, hafde hand, jo iche Nødig, at bøxle Samme part, af andre, og Siden Samme domb war gaaen, wiste hand, jo wel, at Citanten Hendrik Cortz, war Bøxel-herre til pladsen, og iche nogen anden,

Ligesaa, Kunde iche, Hendrich Holterman, fordj hand war Een Participant udj Nobis-Krogs Kiøb, før Løsningen schiede, tilEgne Sig nogen Saadan bøxel Raadighed, allene som Bøxelherre, at tage bøxel af hans med-interessant og Eyere, Huilchet er It u-Rimeligt paafund Som mere *for dagtig* gjør Holtermandz udgifne Seddel, End Legitimerer dend.

Efter Saadan Beschaffenhed, og Sagens Nøye ofverveyelse, Kiendis og dømmis for Rett. At Joen Hansen schomager, efter den gamble Contractis tilhold, af dato 28 Martij 1643 Strax bør feste og bøxle Sit brug udj NobisKrog og Barchemølle, af Citanten Henrich Cordtz, Som nu er dend Rette Odels Eyere og bøxelherre Saafrembt hand her efter wil nyde Sit brug der, [og?]

1703: 104b

Ey aldeelis hafue tabt Sin Leye-Ret, efter forb/e/m/el/te OberhofRettens domb, huilchen Leye Rett, for dend 1/6 part, da hiemfalder igien til Odels Eyeren; Og om Joen Hansen haver udlagd eller betalt nogen Penge for bøxel til Hendrich Holterman, da hafve Sig derfor Sin fulde Regres til hannem igien, Samme at tilbage Søge;

Og som Citanten før hand begynte denne Proces, først har Søgt Joen Hansen her til udj mindelighed og wed beschichelse, Saa og forbødet ham, at tilholde Sig noget brug udj Nobis-Krog før hand Loulig hafde bøxlet, hvor til hand Sig dog ey har willet beqvem/m/e, mens Aarsaget Citanten denne Proces, huilchen hand, Saawelsom Holtermand, wed adskillige opholdz udflugter, Citanten til dis mere beKostning har forlenget,

Thi tilfindis de, Citanten igien, at wederlegge og Erstatte dend forwoldte omKostning, Nemblig, Joen Hansen med 6 Rdr og Hendrich Holterman med 2 Rixdler; alt Inden fembten

dage, under Exsecution og Adfær Eftter Loven.

Anno 1704 d/en 27. Febr/uarij Er eftter Høy ædle och Welbaarne H/er/r Stifttbefalingsmandens ordre *ok resolution, paa een Hendric Cortzis til hannem indgivne Suppliqve, particular ting holden paa Nobis Krug, om een Sag mellem Welbe/mel/te Hendrich Cordts paa dend eene och Hendric Holterman Schomager udi Bergen paa den anden side, Nerværende bøyde Lensmand Laers *Dyngenæs (Dyngeland), och Laugrettismend Niels Kirche Biercheland, Jens Midtu ny Laugrettismend, och gamble, Johannes Abeltun Tore Lysevold, Rasmus Hornæs, Mogns Schage Tollev Ytre Hope, och Jacob Øfstue.

Da eftterat Retten war sat, blef først læst velbaarne H/er/r \Stift/ Amptmands constitution om denne Rettis holdelse i denne sag.

Dernest frem lagde citanten Sin Schriftlige Kaldseddel som och blef læst.

1703: 105

Herpaa fuldte hans Schriftlige forset som och blef læst. Dernest de Documenter fremlagd som hans indleg ommelder nemblig trende beschichelser hvoraf dend eene ichun var paa dend Rette sort St/emplet papier, men de tvende formedelst de iche war paa Ret papier ere de iche udi Retten antagen, Noch fremblagde hand een begier til fogden om arest paa den afgrøde af Nobis Krug som endnu fantis der udi behold, hvorpaa dog ingen arest endnu af fogden var Schied.

Citanten Hendric Cortz hafde intet videre denne sinde at i Rette legge,

Paa de indstefntis vegne, Som alle møtte udi Rette, frem Kom først Hendrich Holtermans Søn Christian Hendrichsen, och indgaf sin faders Schriftlige forset som blef læst.

Dernest fremKom forpagteren Isac Laersen, som fremwiisde een copie af dend forpagtningscontract hand med Holterman hafde oprettet, hvilchen dog tvende gange med Holtermans eget nafn og <haand> befantis undertegnet, och originalen der af sagde hand være Schreven paa een halv Rixdalers papier och beroer udi S/igneu/r Conradi de Langis forvaring som der for har caveret.

Afsagd

I hvor wel indstefnte Hendric Holterman denne gang wed sit indgifne forset vil forschuide sig fra til denne tid och sted at Svare til denne sag, Saa Kand dog saadan hans forschuidelse hverchen modtagis, eller anseis wærdig {t} noch, til at reFormere Stifttbefalingsmandens der udinden udgifne Høy-respective resolution, som befaler sagen her paa Nobis Krog at foretagis och Kiendis udi, hvilchet ieg anseer tilbørligt at maa \med hørsmhed/ eftterlevis saavel af Hendrich Holtermand, Som mig, och andre wed Kommende. Ti foreleggis Hendrich Holtermand her ved Laugdag til d/en 27. Martij først Kommende, da igien her paa steden Nobis Krog at møde citanten, och Svare til sagen Saafrembt hand da for modv[il]lig udeblivelse ey vil anseis och Kiendis Straf-

1703: 105b

feldig eftter Loven, til samme tid hafver och Isac Laersen udi Retten at forschaffe och fremblegge dend original contract mellem hannem och Holtermand Schied, til Rettens fornødne {...} opliusning, Saa Schal da nermere udi sagen gaais hvis Ret er.

Anno 1704 d/en 28. Febr/uarij Er almindeligt Waar- och sageting holden paa Hope tingsted udi Schiold Schibrede, med tilstede verende Almue, nerverende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Holm och Bøyde Lensmand, Laers Dyngeland med Laugrettismend, Johannes Abeltun, Tore Liusevold, Rasmus Hornæs Mogns Schage, Tolleu Ytre Hope, Jacob Øfstue, Jens Mittue och Niels Kirche-Bircheland.

Da eftter at Retten var sat blef først læst och tilKiendegivet Almuen, hans Kongl/ig Maj/este/ts Skatte bref for dette aar, Dat/erit Kiøbenh/afn d/en 19. Jan/uarij 1704.

Dernest som ingen andre breve da vare tilsted eller mig blef ofverleveret at læsis, och dagen nu var for leden ofver middag, blefve sagerne paaraabte om nogen til dette ting var indstefnt da frem Kom først.

Poul Iversen Bynæs, som hafde indstefnt Ole och Michel Fiøsanger for uloulig Schouge hugster udi hans Schoug, der om hans Kaldseddel videre specificerlig forKlarer hvad de Schal have hugget, hvilchen Kaldseddel for Retten blef læst. Hvoreftter citanten paastod dom ey allene til hans Schadis betalning igien for hvert træ mens och hans omKostning igien Schadisløs,

Ole och Michel Fiøsanger møtte personlig och tilstod Loulig Stefnt at vere,

Ole benegtede, iche at have hugget it Styche af alt det udi Stefningen er meldt, citanten gaf och iche hannem saa megen Schyld, mens sagde

1704: 106

at have stefnt hannem mest for den aarsage at hans grande iche Schulde *Schiyde Schyld paa hannem

Michel bekiente self for Retten at hand hafde nestleden høst hugget udi Bynæs Schougen, 43 furetræer, 4 Knæer 4 bierchetræ och 1 Eeg, hand blef af Retten tilspurt om hand hafde af nogen forlov til denne hugster, dertil hand Svarede ney, mens sagde at hafve mange præentioner mod Poul Bynæs igien baade for hugster och andet, och der for meente, hand iche hafde aarsag at Stefne ham for dette.

Michel Fiøsanger bød at ville tilfridsstille citanten for sin søgning och tiltale;

Citanten var och tilfrids at med denne sag motte beroe til neste ting om de midlertid dennem imellem Kunde foreenis.

Afschiediget.

Med denne sag beroer eftter parternis consentz til neste ting om de sig inbyrdis mellem Kand foreenis, dog Schal Kongen Sin Ret forbeholden blifve, til nermere paa Kiendelse och endschab i sagen eftter Loven.

Poul Bynæs lod dereftter fredliuse sin Schoug at een hver dereftter Kunde Rette sig och for Schade vide at tage sig vare.

Hendrich Cordts contra Jesper Stochof om deris Sag, forklarede parterne paa begge sider indbyrdis at være forligte, Och som ingen af de førte Widnisbyrd, Kand Streche sig til nogen Sicher ofverbeviislighed paa nogen Side, Saa Kand ieg iche finde Kongen nogen boed til udi denne sag, mens dend hermed ophever.

Hernest blev læst Mag/ister Ole Storms udgifne bøkelseddel til Jochum Hartvigsen Schaale paa een Mølleqverns brug udi Kornmøllen ved *steenen Dat/erit Berg/en d/en 4. octob/ris 1703

1704: 106b

Derefter fremkom fogdens fuldmægtig Johan Bager med Kongens forordning och privilegier for Søfarne folch udi Norge Dat/erit Kiøbenhavn d/en 16. octob/ris 1703 Som och blev publiceret.

Noch De Deputerede herrer wed Land och Sø Estaten deris Schrifvelse til Stiftamtmanden om Soldaters undermuntering och anden fornødenhed

Noch blev læst een deel andre ordre som alle ere paategnede.

Och som ingen Sager mere til dette ting vare at forrette er tinget igien ophævet

Anno 1704 d/en 1 Martij Er almindeligt vaarting holden paa Schouge udi Schougsvaag med Sartor Schibredis Almue saa mange som tilstede var nerverende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Holm och paa Lensmanden Anders Bildøens vegne hans Søn Niels Bildøen, med Laugrettismend Rasmus Hitzøen, Ole Kobbeltvet, Mogns Lærøen Niels Nipen, Grim Midttvet, Hans Olsen Algrøen Michel Golten, och Amund Foldnæs.

Da efterat tinget af Kongl/ig Maj/este/ts foget var sat och Almuen formanet til Schichelighed medens Retten vared, blev først læst alle de breve som tilforn til Schiold Schibreds ting er leste och der antegnede.

Dernest blev sagerne paaraabte som til dette ting Kunde være indstefnte, da fremkom

Magister Niclas Stabel Sogneprest til Sunds Prestegield, hafde til dette ting ladet indstefne meenige Almue, at lide domb til at erlegge och betale til hannem fischetiende nemblig Kirchens och hans egen part /: efter hans Kongl/ig Maj/este/ts allernaadigste bref derom /: forfalden fra nest leden sommerting och til Dato, saasom hans Kongl/ig Maj/este/ts allernaadigste bref och befaling derom blev her til tinge den tid publiceret for meenige mand, til deris underdanigste efterretning, Saa formeente hand och at Almuen bør betale hannem sin Schade och omkostning igien efterdi, de iche har Rettet sig endnu efter saa puur och alvorlig Kongelig befaling

1704: 107

Hand indlagde dernest sit Schriftlige forset som hand begierte at læsis, x) (sjå nedanfor) saa och videmeret copie af Kongens brev.

Paa Almuens vegne møtte och fremstoed til Stefnemaalet at Svare, Erich Steffensen Ougetnæs, Michel Windenæs, Rasmus Landraa, Rasmus Tostensen, och Rasmus Ingebretsen Landraa, Mogns Landraa, Iver LandRaa, Lars Landraa, Niels Wintzens/en Landraa, \och/ Wellom Angeltvet, Som paa samptlig Almuens vegne svarede at de af gammel tid har erlagt deris fulde fischetiende wed Slottet udi Bergen, det wil de gjøre endnu och formeente de at Presten och Kirchen der Kunde best anamme deris part, ti de sagde Sig iche at Kunde Schiffte dennem imellem mens meente deelingen Kunde der best Schie,

Mag/ister Stabel derimod Svarede at Kongens Lov och bref befaler at fischetienden til hannem och Kirchen Schal erleggis her hiemme, och hand iche at afhente nogen tiende ved Slottet. For det andet negter fische\tiende/ tageren ved slottet at det iche er nogen tiende hand der anmmer mens hand Kalder det een told, som Mag/ister Stabel, med fische\tiende/ tageren Dirich Lampis bref, hvilchet hand fremblagde, formeente at beviise, hvilchet och blev læst x) (sjå ovanfor)

I det øfrige formeente Mag/ister Niclas at almuen iche burde saaledis negte hannem sit, och sette sig modvillig imod Kongens bref, som hand for sig fremviiste, i den sted Didrich Lampe intet Kongebref som dette Kunde contramandere hafde at frembviise. (Mandere = befale, kommandere)

Parterne hafde iche widere at fremføre men citanten begierede domb.

Afsagd

Som Sognepresten Magister Nicolas Stabel hafver frembviist hans Kongl/ig Maj/este/ts allernaadigste Absolute befaling Dat/erit d/en 24. Febr/uarij 1703 paa *Kiøbenhauns Slot, som tilholder at alle som fisch fanger, schal aflegge til Kirchen och presten

1704: 107b

retferdelig deris tiende paa det sted hvor fischen fangis, Saavel af dend fisch de til Bergen indfører, som af dend de hiemme til fellis brug och indbyrdis handel beholder under vis Straf etc. Samme høy Kongelig befaling i lige maade henviiser til Lovens formeld der om, Som udi Anden bogs 22. Cap/itul 3 och 5. articul tydelig viiser hvorledis tienden af fisch til Kirchen och presten Schal och bør afleggis och ydis nemblig paa den sted hvor fischen fangis førend de drage der fra; Da som intet imod denne hans Kongl/ig Maj/este/ts allernaadigste høye befaling, eller imod Lovens pure tilhold af Almuen {Kand} fremviisis eller fremleggis dennem til befrielse for, at de io med allerskyldigste lydighed och underdanighed bør efterleve baade dend Kongl/ig befaling och Loven, med at erlegge och betale deris tilbørlige tiende af fisch til Kirchen och Presten, det Kand och iche undschylde eller befri dennem mod saadan høy ordre och Loven, at de vil erlegge \all/ tienden {all} paa Slottet udi Bergen, altschiønt Tiende{forpag} tageren der, dend hos dennem vil søge och anamme efter gammel Sedvane, Ti Kongens bud er efter Kongeloven det høyeste, som bør efterlevis med underdanigste lydighed,

Derfor dømmis och afsigis her for Ret saaledis, at Almuen een och hver som fisch fanger, bør Svare och betale til citanten Magister Niclas Stabel dend forfaldne fischetiende fra nestleden Sommers ting, da hans Kongl/ig Maj/este/ts allernaadigste bref derom er bleven publiceret Som var d/en 18. Junij 1703 \och til Datum/ och det retferdelig, baade Kirchens

1704: 108

och prestens anpart, som de med eed Kand gestandige rett at vere, Ligesaa bør de och her efter erlegge och betale til Kirchen och presten deris anpart tiende her hiemme hvor fischen fangis nemblig de 2/3 deele af tienden, och hvis (den) Tiende {forpag} tageren ved Slottet enten herimod hafver tilføyet dem nogen uschiel, eller herefter vil gjøre dem uret med, at fordre eller tage mere af dennem end dend eene tredie part af all deris \fische/tiende da hafver de der for Sin regres til hannem igien enten ved Klagemaal derofver; eller ved Rettens Søgning, som de best veed och Kand.

Jacob Busch som citant, imod de mend af Landraa nemblig, Halvor huusmand, Rasmus Tostensen, Rasmus Olsen och Mogns Christens/en, Niels Vincentzen och Niels LandRaa, om dend Sag angaaende det bekommede Korn i brandens tid.

Jacob Busch lod indgifve Schriftlig, at hand ophevede sin sag och tiltale mod de ofven melte mend, Saavit hannem wed Kommer

De indstefnte forKlarede och, at de deris tiltale och sag imod Jacob Busch for beskyldning hannem eftergifvet, och de iche mere agter dend sag at paatale.

Afsagd.

Som Parterne indbyrdis opgifver denne sag och tiltale paa begge sider, saavit dennem Kand wed Komme, och efter sagens och de førte widnisbyrds nøye ofverveyelse ey Kand udfindis nogen tilstrechelig, eller grundig ofverbeviislighed, hvor efter nogen af de indstefnte endelig

Kand Kiendis Sag Schyldige, ti frikiendis de for denne Sag, och bør denne Schiede tiltale ey Komme dennem paa deris ærlige nafn til hinder eller forKleinelse i nogen maade.

1704: 108b

Fogdens fuldmægtig Johan Bager fremstøed och begierede tingsvidne paa fogdens vegne, om hand icke altid haver betalt dennem rigtig som her af Schibredet hafver Schydset udi tingreise derpaa den heele Almue Svarede ja, och at de derofver intet haver at Klage,

Herforuden begierede och fogden tingsvidne af Almuen om det var mueligt hand udi ting Reiserne paa saadan aarets tider som høst och vaar udi Storm och uveyr, af fire mand allene Kunde føris och frem Komme, dertil de Svarede Samptlig ney, at det icke var mueligt, at øfrigheden med saa faa folch paa de tider, til tingene Kunde frembføris

Anno 1704 d/en 4. Martij er almindeligt Waar och Sageting holden paa Qvame tingsted udi Alenfit Schibrede, nerwerende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Hansen Holm och bøydeLensmand Ellev Mundal med Laugrettismend Anders Seimb, Laers Hopland, Halstein Litle Oxe, Anders Eicheland, Laers Erichsen Hopland, Hans Sælevold, Christian Li och Joen Laersen Søråase.

Da eftterat Retten var Sat och Almuen som tilstede var formanet til fred och Schichelighed er først læst och publiceret de brevve som forhen udi protocollen til disse ting at læsis ere antegnede.

Noch derforuden Kongens bref och forbud paa Soldater och Søfolch i Norge som *ich ere indRullerede i Kongens tieniste, at udfare paa nogen fart udaf Landet uden dend Commanderende officerers attest Dat/erit Kiøben Havn d/en 29. Jan/uarij 1704.

1704: 109

Dernest blev læst Hans Johansen Giervigens Schiøde til Niels Nielsen Elsaas paa it halftt pund Smør och 6 Kander malt udi dend gaard Elsaas i Allenfitz Schibrede Dat/erit Berg/en d/en 28 Febr/uarij 1704.

Anders Gaas Ombudsmand ofver Copanger (Kaupanger) gods paa Sin herris Iver van Ahns vegne, udgifne bøkelseddel til Hover Anders/en paa een tynde Korn och 2 pund Smørs leye udi dend Jord Alvær i Allenfitz Schibred Dat/erit Berg/en d/en 11. Decemb/ris 1703.

Noch een anden Anders Gaasis udgivne bøkelseddel til Halver Olsen paa 18 march Smør 1/4 deel tynde malt och 1/2 faar udi den gaard Nepstad udi Allenfit Schibrede Dat/erit Berg/en d/en 11. Dec/embris 1703.

Derefter blev Sagerne paraabte, om nogen til dette ting vare indstefnt, mens Lensmanden forKlarede at ingen sager var nu til dette ting indstefnte ellers frem Kom

Anders Nesse, Rynild Nesse Halfver Nesse Erich Nesse och S/a/l/ig/ Joen Nassis Enche Marte Jonsdatter, som begierede tingsvidne om hvorledis all gaardens huse paa Nesse 14 dage før Julen nest leden wed een ulychelig och meget Schadelig ildebrand om Natter tide var afgangen, hvorved de fattige folch miste all deris velfert och mideler, uden den ringe deel af Kiør som de hafde, derom dend tilstedeverende almue, saavelsom alt Laugrettet bevidnede med deris Eed, at alle gaardens huse udi een meget hastig och grum/m/ ildebrand afgich om Natter tide 14 dage nest før Julen nest leden, och at der opbrendte alt deris hø och Korn samt Smaaqqveg af Smaler

och alt deris huusgeraad och Klæder Saa ofver 10 mennischer gich gandsche nøgne der fra och motte hielpis til Klæder af Naboerne, ligesaa fortærede och samme brand tvende reserve Soldaters mundering, hvorfor disse fattige folch nu var geraaden udi stor armod och megen slet tilstand; dette til beKreftelse attesteris af Retten och Laugrettismend

1704: 109b

Anno 1704 d/en 5. Martij Er almindeligt Waarting holden paa Aschelandschi Radø schibrede med tilstedeverende Almue nerverende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Hansen Holm och bøyde lensmanden Rasmus Sæbø, med Laugrettismend, Joen Udsylte Jacob Wildanger, Ole Peders/en Nordanger, Joen Vestre Solemb, Knud Manger, Gunder Tolleshoug, *Elleve Olsvold, och Anders Rasmus/en Indhellen.

Da eftterat Retten var af fogden sat, er tilstedeverende almue først formanet til fred och Schichelighed medens tinget varer,

Dernest er och her læst och publiceret de breve och befalninger, som forhen udi protocollen til disse vaarting ere antegnede.

Siden som ingen andre brefve frem Kom til dette ting at læsis ere Sagerne paraabte da fremKom først.

Jens Joensen Kier Gastgieber udi Alvestrømmen som hafde indstefnt Ole Hansen Sletten for utilbørlig Schieldsmaal och trudsler udi Jensis eget huus fordi hand iche har vildet borge hannem øl der om var til vidne stefnt Niels Ellingsen Pletten, Iver Ydstebø och Mogns Mognsen samme sted, ved deris eed deris sandhed at forKlare, til een Retmessig dombs hendelse for saadan ærrørig angribelse och trudsel paa lif och lemmer, ofver hannem eftter Loven

Ole Hansen Sletten møtte udi egen person och beKlagede sin forseelse, dend hand undschylte, med at have været altfor meget beschiencht och iche wiste hvad hand haver giort, hvor for hand gierne erbød at bede om forladelse och erchlere citanten, och Lovede aldrig mere at Komme saa igien uden denne sag da motte staa hannem gandsche oben for igien til vedbørlig straf.

De indstefnte vidner møtte alle och vilde forKlare hvad de hafde hørt, som var at Ole talte Jens meget ilde til och gjorde hannem molæst udi sit huus.

1704: 110

Jens Joensen paastod eftter Ole Hansens tilbud och beKiendelse om sin forseelse, at nyde een fornøvelig Satisfaction først ved erchlring och afbedelse, siden med fornøvelig erstatning for Reise och omKostning, med forsichring derhos, at hand ey vil øfve saadan gierning oftere, saa vilde, hand da saaledis eftterlade hannem sagen denne gang, mens om hand siden och hereftter bryder derimod da denne sag at staa hannem gandsche aaben for.

Derpaa Ole Hansen først gav citanten Sin haand for Retten och bad hannem om forladelse, och derhos erclerede hannem, at hand iche enten hafver haftt aarsage til, eller Kand vide, at sige om hannem andet end det som een ærlig mand vel sømmer och anstaar, och Lovede aldrig mere at øfve saadan forseelse igien, enten mod hannem eller andre.

Afsagd

Som parterne saaledis som ofven melt med hin anden her for Retten ere foreenede, och Ole Hansen giort afbedelse och erchlring mod Jens Joensen, Som hand er fornøyet med for denne

sinde hans begangne forseelse, ti bør och Ole Hansen Som efter egen bekiendelse har gifvet sig Schyldig i denne sag, betale til citanten Jens Joensen, for forvolte omKostning Sampt halfve dombPenge in allis penge 6 march 8 s/chilling Som bør udredis til hannem \Schadisløs/ inden fembten dage under Exsecution och adfær efter Loven.

Johannes Nesbø, och Niels Erichsen Pletten hafde och indstefnt Ole Hansen Sletten, for utilbørlig adfær med Schieldsord och trudsler, idet de nu Nestleden Julenat motte Rømme huuset

1704: 110b

for hannem, der de dog intet hafde gjort hannem imod.

Ole Hansen møtte for Retten och tilstoed at der hafde faldet nogle ord med *Ok mellem dem nest leden Jule aften, da citanterne sad hos hannem och drach med hannem, mens viste iche at hafve talt dennem noget uschielligt til ey heller schiede noget slagsmaal mellem dem

Citanterne Kunde iche forKlare at anderledis var med sagen end Ole self forKlarede ey heller hafde de nogen vidnisbyrd om videre.

Afsagd.

Som citanterne self tilstaar ey videre at være mellem dem passeret end Ole Hansen Self forKlarer, de iche heller noget anderledis, hannem Kand ofverbeviise ti Seeis de hafver liden aarsage hafd til dette Stefnemaal, hvorfor Ole Hans/en denne gang for deris tiltale frikiendis mens parterne paa begge sider tilRaadis och formanis at leve med hin anden udi freed och Schichelighed, som Smuche Naboer vel sømmer och anstaar.

Som ingen sager mere Efter paraabelse frem Kom *er var at forrette frem Kom*

Fogdens fuldmegtig Johan Bager och begierede af Almuen och Laugrettet tingsvidne om Sit forhold, medens hand har veret betroed fogderiets opvartning, och Schatternis opbørsell nemblig om nogen, noget Kunde hafve hannem at beschylde eller paa Klage, enten for urigtighed udi Regnschab, obbørsel, qvitteringer, eller i nogen anden maade. Derpaa baade Almuen och Laugrettet Svarede udi fogdens egen præsentz, at de Slet intet ofver hannem haver at Klage i nogen maade, mens tacher hannem Ære och got for hans gode omgengelse och rigtige medhandlig i alle maade.

1704: 111

Fogden begierede tingsvidne om hvormeget der ligger øde udi *denn\e/ gaarder Brattoule och Kaalaas, derpaa Almuen och Laugrettet forKlarede eedlig, at udi Brattoule ligger øde 2 pund 12 march, som nu henved 7 aars tid har ligget gandsche øde och ey veret brugt. Ligesaa udi Kaalaas 2 pund 12 march øde, som har ligget omtrent 16 aar øde.

Noch begierede fogden tingsvidne om den Jord Indre Morchen som Klocheren til Manger bruger, om det iche er Kirchens gods och bruges af Klocheren, Wellom Schaale, derpaa Almuen och Laugrettet och forKlarede eenstemmig at samme Jord er Kirchens och brugis af benefnte Klocher.

Mere var iche ved dette Schibred denne sinde at forrette, uden fogden begierede endnu tingsvidne om almuen hafde noget at Kiere paa, eller Kunde sige andet at de io altid for fløtninger af hannem rigtig er bleven betalt, derpaa de Svarede Slet intet at hafve at Klage, och end mere tilstoed at det var umueligt øfrigheden altid Kunde fortKomme och føris allene af 4 mand.

Anno 1704 d/en 6. Martij Er almindeligt Waarting holden paa Lygren tingsted udi Lindaas Schibred, med tilstede verende Almue, nærverende Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Holm og Bøyde Lensmand Michel Oenæs med Laugrettismend Thomas Smørdal, Bottel Tveit, Rasmus Wedefiel, Halver Regeeraas, Johannes Fammestad, Amund Berge, Niels Nedre Tvedt och Knud Tvederaas.

Da eftterat Retten var sat er almuen formanet til freed och Schichelighed och dernest læst de breve Som forhen til disse vaarting ere antegnede at være læste.

Noch læst fogdens fuldmegtigis Johan Bagers forpagtningsbref, til Danqvart Danchers paa Kongens part fischetiende udi Fedie

1704: 111b

udi Sex aar at Regne fra Nyt aar Anno 1704 och til 1710 Dat/erit Berg/en d/en 14. Decemb/ris 1703.

Hernest blef Sagerne paaraabt om nogen var mens Lensmanden sagde ingen at vere til dette ting indstefnt.

Kongl/ig Maj/este/ts foged begierede tingsvidne om een deel øde gods udi dette Schibred nemblig <udi> Veraas 2 pund 8 march, udi Kaardal 21 march, Udi Nedre Syslach halffparten øde, Udi Sundsbø 1/2 løb øde udi Kaalaas 2 pund 6 march udi Houchaas 1/2 løb øde udi Wedefiel 1/2 løb och 9 march, udi Nedre Tvet 33 march Bachebø 1/2 løb, udi Konglevold 1/2 løb 9 march udi Søre Fieldsbø 1 løb smør øde udi mange aar udi Bruntland 2 pund, udi *Hougsmur (Haugsmyr) 1 pund 3 march

Dette ofvenantegnede forKlarede Laugrettet och Almuen eedlig, at saa meget gods udi dette Schibrede er øde.

Johan Bager begierede och tingsvidne om Sit forhold til dette ting, ligesom tilforn til Aschelands ting, hvorpaa Almuen gaf hannem ligesaa got Rygte och tingsvidne som Aschelands eller Radø schibreds Almue.

Fogden begierede och tingsvidne her ligesom paa Aschelands tingsted om Schydsfærden derom Almuen och Laugrettet Svarede intet om deris betaling at have at Klage, ligesaa forKlarede de paa fogdens Spørsmål at det var iche mueligt at øfrigheden Kunde befordris udi tingreisene med 4 mand.

Anno 1704 d/en 11. Martij Er almindeligt Waar och Sageting holden paa Eide udi Echanger med de tvende Schibreders Almue nemblig Echangers och Hosangers Saamange tilstede var och Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Holm, Saavelsom

1704: 112

och Bøyde Lensmand Iver Esem med Sine Laugrettismend Erich Totland, Anders Totland, Ole Ytre Eichenæs, Iver Indre Echenæs, Laers Ascheviig Mogns Indre Echenæs, Ole Watzel och Johannes Moestrøm, alle af Echanger Schibrede, Saa och Bøyde Lensmand af Hosanger

Schibrede Rasmus Hanestvet, med sine Laugrettismend Amun Hustruli Aschild Mieldstad, Erich Mielstad Ole Litland, Anders *Fatland (Fotland), Mogns Hole, Mogns Herland och Johannes Herland.

Da eftter at Retten var sat och Almuen formant til Schichelighed medens tinget wared blef der nest publiceret alle de brefve och befallinger Som forhen til disse vaarting ere antegnede.

Dereftter læst Mag/ister Ole Storms udgifne bøkelsedel til Laers Mognsen, paa een halv løb udi Øfre Eichenæs, Dat/erit Berg/en d/en 9. Jan/uarij 1703.

Noch eftter Bøyde lensmandens Iver Esems begier læst hans bestallingsbref paa Lensmandschabet udgifven af fogden Mas Holm under hans haand och Segl, Dateret, Salhuus d/en 21. Novemb/ris 1696. Derpaa hand och begierede af almuen och Laugrettet it tingsvidne om nogen af dennem Kunde hafve eller vide noget ofver hannem i nogen maade at Klage enten udi een eller anden maade for hans tieniste i all den tid hand Lensmanschabet har betient, eller, om de ved hannem er Kommen til Kort och lidt nogen Schade for hvis Schatter hand hos dennem Kand have anammet och leveret, eller om hand har forurettet dennem udi andre maader. Dertil den Samptlige Almue Saavel som Laugrettet gaf hannem alle it got Schudsmaal och widne, at ingen Kand hafve eller vide Sig med nogen føye noget ofver hannem at Klage, mens alle bekiente at hand haver tient baade dem och udi hans Lensmands embede all sin tid vel och upaaKlagelig, Saa de alle tached hannem, all Ære och got.

1704: 112b

Noch læst Maren S/a/l/ig/ Arnoldi de Finis udgifne bøkelseddel til Niels Nielsen Stavenæs paa dend halve part udi den gaard Fetten i Echanger Schibred, som Niels Siursen tilforn har brugt. Dat/erit Phanø Prestegaard d/en 21. sep/tembris Anno 1703.

Noch læst och publiceret een Hientingsdomb passeret paa Reistad d/en 13. Julij 1703 om dend Alminding ved Blomdalen, och derhos advart begge Schibreders Almue at, afholde sig fra at hugge udi Samme Schoug, eftterdi dend Mielde Schibreds Almue Allene er tilhørig.

Dernest som ingen breve mer frem Kom at læsis blef Echanger Schibreds Sager først paraabte om nogen var indstefnt da frem Kom først

Siuver Indre Eidsnæs Som hafde indstefnt Erich Torchelsen Svindal och Anders Biørge formedelst de Schal taget hans hest udi Marchen uden hans minde, och brugt den, hvor ofver hesten er Kommen til Schade och bleven halt och fordervet, det hand formeener de indstefnte mend er Schyldig til hannem at betale Schadisløs, hafde och derom Stefnt til vidne Anders Knudsen Biørge.

Erich Torchels/en Svindal och Anders Biørge møtte begge personlig for Retten och vedtog at svare till sagen. De Svarede mod Stefnemaalet

Erich Torchelsen svarede at hand hafver Kiørt med sin egen hest och iche med citantens

Anders Biørge møtte och svarede at hand har Kiørt hvis (det som) hand hafde at Kiøre med sin egen och med sin faders hest, och aldrig enten Kiørt eller brugt citantens hest, det de begge indstefnte formeente citanten iche heller Schulle Kunde beviise.

Citanten blef tilspurt om hand hafde nogen vidnisbyrd til at beviise sin beschyldning med. Dertil hand Svarede och beraabte sig paa dend

1704: 113

indstefnte *Ander Knuds/en Biørge, Som møtte och forKlarede at hand saag udi Biøndals udmarch paa den anden side af vandet een Karl hvidKled Kiørte med een Svart hest. Widere Kiente hand hverchen hest eller mand, ti der var for langt imellem at hans øyesiun iche Kunde

Schielne det efttersom hand Stoed ved Biøndals Ledet. Ellers tygte hannem at hesten var Svag och iche ret Sterch til at drage.

Citanten blev tilspurt om hand iche hafde nogen anden beviis som Kunde vidne tydeligere end dette, dertil hand Svarede ney

Erich Torchelsen och Anders Biørge erbød begge deris Saligheds eed frivillig at giøre at de iche hafver brugt citantens hest, mens deris egne som de forhen har forKlaret;

Afsagd.

Som begge indstefnte Erich Torchelsen Svindal och Anders Biørge forKlarer at de iche haver brugt eller Kiørt med citantens hest, mens allene brugt deris egne, som de med frivillig eed erbyder at bekreftte, da som citanten aldeelis iche Kand beviise de indstefnte Sin beschyldning ofver, ieg och iche anseer denne sag af den vigtighed at tage de indstefntis tilbudne eed, udi henseende til Lovens pure ord udi første bogs 14 Cap/itul 5 art/icul at den der Sag giver bør det loulig beviise. Ti frikiendis de indstefnte Erich Torchelsen och Anders Biørge aldeelis for denne citantens tiltale i alle maader.

Midlertid frem Kom H/er/r Christen Urdals tiener med it Schiøde udgifven af Laers Sebiørnsen Gielviig til H/er/r Christen Urdal, paa 18 march Smør och 6 Kander Malt udi Eide i Echefiorden, och paa 4 1/2 march Smør udi Brørviigen Dateret Jelviigen d/en 16. Decembr/is Anno 1703.

1704: 113b

Opsidderne paa Toftte, Halvor, Joen, Johannes Erich, Niels, hafde Stefnt Ole och Mogns Store Sæter formedelst de lader sit fæ ulovlig beite udi deris udmarch, nemblig baade med heste, fæ och Smaler, som de beklager at {maa giete} de Storsæter self gieter ind udi deris hauge derom de paastaar domb at de maa herefter holde deris fæ der fra.

Mogns Storsæter møtte paa sin och Olis vegne och Svarede, at deris fæ gaar nu som det af førrige tider har gaaet paa den gaard, nemblig udi begge gaardernis fellis udmarch Som aldrig med nogen afdeeli\ n/g, eller gierde och Schilsmis ved Rettens middel har veret tilforn adschildt, uden med Marchesteene,

Afsagd

Som der er een fellitz udhauge mellem Toftt och Store Sætter, hvor begge gaarders fæ och creaturer maa have deris beedte, och samme udmarch vel med Marchesteene af førrige tid har været deelt gaarderne mellem, dog iche med noget gierde eller indhegning Separeret fra hin anden, da om parterne ey under sig udi mindelighed Kand foreenis om, at hafve deris fæbeed sammen och fellis som af førrige tid har veret, Kand de ved Rettens middell lade deris udhauge med gierde, mellem hin anden adschille, saa at hver uden fortred Kand nyde och bruge sit, och forinden dette, Kand iche noget egentlig om denne sag her for Retten Kiendis, efttersom saadanne sager egentlig henfører til aasteden mens de mend af Store Sætter formanis midlertid iche at tilføye Toftte opsiddere nogen fortræd med at tene och giiede deris hester och fæ ind ofver mercherne paa de andris haugebeed.

1704: 114

Bøyde Lensmanden af Hosanger Schibred, Rasmus Hanestvet begierede iligemaade tingsvidne af Sit Schibreds Almue, Som Iver Esem af Echanger derpaa hannem af tilstede verende Almue blev given lige Saa got eftermele om alle ting lige som Iver Esem fich af Sit Schibrede, det de alle eenstemmigen forKlarede och vilde med hannem attestere.

Fogden begierede tingsvidne paa dette ting af \begge Schibrede/ om Schydsferdens betaling

ligesom paa de förrige vaarting, dertil Almuen her Svarede at de intet Klagede, ligesom paa förrige ting er Svaret, iligemaade attesterede de at øfrigheden ey Kunde frem Komme med 4 mand.

Johan Bager fogdens fuldmegtig begierede och her tingsvidne af begge Schibreder om de hafde noget paa hannem at Klage for Sit forhold och Schatternis opbørsel, dertil baade Laugrettet och Almuen Svarede, och gaf ham it berømmeligt eftermele i alle maader.

Kongl/ig Maj/este/ts foged begierede tingsvidne om een deel øde gods udi dette Echangers Schibrede nemblig Næsbø 1/2 løb Smør 1/4 deel tynde malt hvortil ingen Eyere her findis eller vidis Nordaas 1/2 løb Smør, *halanden mele malt *Klæv: 1 Spand Smør, halfanden *mel: malt Myer 1 pund Smør 1/2 tynde malt DyrKollebotnen 6 march Smør, Røe 1/2 pund Smør 1 *mel malt

Dette ofvenmelte forKlarede Laugrettet och Almuen eedlig at saa meget gods udi dette Schibrede er øde.

Anno 1704 d/en 13. Martij Er almindeligt Waar och Sageting holden paa Reistad udi Mielde Schibrede, med tvende Schibreders Almue nemblig Mielde och Arne Schibreders, Saa mange tilstede war nerverende Kongl/ig

1704: 114b

Maj/este/ts foged S/igneu/r Mas Holm, och bøyde Lensmands Johannes Øfstemioldis broder udi hans sted, saasom hand var Siug, Niels Aschelund med sine Laugrettismend, Baste Johans/en Reistad, Hans Rønhofde, Ole Eide, Steffen Eide, Niels Søre Wesetter Baste Oudestad, Mogns Øfste Mielde, och Laers Solbjerg, alle af Mielde schibrede. Saavel som Bøide Lensmanden af Arne Schibred Mogns Selviigen, med sine Laugrettismend Ole Arnetveit, *Miche ibid: (Arnetveit) Ole Seimb, Johannes Olsen Store Tuenæs, Niels Sognstad, Iver Laersen Tuenæstveit, Steffen Joensen Nordre Qvame, och Mogns Helle.

Da eftterat Retten af fogden var Sat, blev Almuen først formanet til Schichelighed medens Retten forhandledis, dernest publiceret alle de høye befalninger och breve, som forhen til disse vaarting ere leste och antegned.

Dernest blef tingliust Hendrich Urdals forbud til de mend paa Sundland \boende/, ey at Svare eller erlegge deris landschyld til andre end hannem eftter hans domb och indførsel der udi efttersom H/er/r Niels Hierman ey har igien til løst sig gaarden och betalt hannem, eftter indførselsverchet, mens allene leveret 20 Rixdlr som bem/el/te Urdal igien i Retten har leveret och tillige hos dette forbud och tingliusning tilbudet H/er/r Niels Hierman de 20 Rixdlr igien

S/igneu/r Herman Gaarmand lod liuse fred ofver Hilde Schoug, at den af Naboerne iche maa forødis eller udhuggis, hvilchet och blev forbødet, uden det Schier med S/igneu/r Gaarmands *mind

Dernest blef læst, Johannes Tuenæsis, Rasmus Jacobs/en, Haldor Andersen, och Jens Rødlands udgivne Schiøde til Knud Andersen Mele paa 42 march Smør och 42 Kander Korn udi gaarden Mehle, Dat/eret Berg/en d/en 15. Novemb/ris 1703.

1704: 115

Thomas Gierdis udgifne bøkseiddel til Ole Bastes/en Brudviig paa 1 fierde part udi den Jord Sædal i Arne Schibrede, Dateret Reistad d/en 13 Martj Anno 1704.

*Asveri (Ahsverus) Lems udgifne bøkelseddel til Anders Hans/en paa 1 pund 3 march Smør och 1/4 deel faar udi Watle udi Mielde Schibrede Dat/eret 29. Febr/uarij 1704 udi Berg/en.

S/igneu/r Herman Gaarmands udgifne bøkelseddel til Johannes \Jo/hansen paa 1 pund 3 march Smør och een Mele Korn udi Stanghille i Arne Schibrede Dateret Mielde d/en 25. Febr/uarij 1704.

S/igneu/r Wilhelm Hansens udgifne bøkelseddel til Syneve Aschildsdatter och hendis fader broder Anders Røscheland, paa 1 1/2 Spand Smør 2 Meler och 4 1/2 Kande Malt udi den gaard Røscheland Dat/eret Berg/en d/en 13. Decemb/ris 1703.

Giertrud de Finis udgifne bøkelseddel til Johannes Andersen paa 1/2 løb Smør 1/2 Mele Malt och 1/2 faar udi den gaard Sætre Dat/eret Berg/en 4. Jan/uarij 1704.

Maria Marcodii udgifne bøkelseddel til Niels Olsen paa 27 march Smør och 6 *Kand malts leye udi dend gaard Søre Weset udi Mielde Schibrede Dat/eret dend 10. Januar/ij Anno 1704.

Som ingen breve mere frem Kom at læsis blef først Sagerne paaraabt af Mielde Schibrede da frem Kom først.

Paa Berent Uldrichs vegne Niels Reistad som nu paaeschede domb efter førrige Stefnemaal och tiltale til førrige vaarting d/en 22. Martij 1703 eftersom H/er/r Niels ey nogen anden afbeviislighed efter sit løfte och midlertid har fremviist eller Kundet frembringe.

Paa H/er/r Niels Hiermands vegne møtte i Retten Johannes Johannesen och indlagde H/er/r Niels Hiermands Schriftlige indleg och Svar til Sagen, saaledis meldende. *X Som blef oplæst

Parterne paa begge sider blef tilspurt om de noget mere udi denne sag \hafde/ at indgifve dertil de Svared n[ey.]

1704: 115b

Afsagd

Som citanten Berent Uldrichs ey allene beviiser med dend Hederlige mands H/er/r Niels Hiermands egenhendig Schrefne missive, Dateret Hougs Prestegaard d/en 1. Jan/uarij 1701 at velbe/mel/te H/er/r Niels derudi har consenteret och tilsagd procuratoren til Oberhofretten for betiening imod Thomas Trengereide penge 16 Rixdaler mens och udi samme bref begiert hans anledning til samme penge forderligst och beqvemmeligst at adressere, Som och Berent Uldrichs beviiser, med S/igneu/r Edvart Rørings bref af Dato 14. Maj 1701 med indlagde vixel af samme Dato at vere paafordret, Och af hannem rigtig och til fulde betalt, derimod H/er/r Niels Hierman efter løfte, och midlertid hannem saa lang Dilation er given, dog ingen afbeviislighed, eller noget som denne Retmessige fordring Kunde Sveche har fremlagd, {Ti dømmis och Kiendis} uden at der paa er betalt penge 10 Rixdlr, som citanten self tilstaar,

Ti dømmis och Kiendis for Ret at H/er/r Niels Hiermand bør til citanten Berent Uldrichs betale de Resterende 6 Rixdaler, Saavel som denne processis forvolte omKostning med 3 Rixdaler alt at udredis inden fembten dage under namb och Exsecution efter Loven.

Johannes Johannesen paa sin faders Johannes Øfste Miendis vegne som er dette Schibredis Lensmand begierte tingsvidne, om sin faders forhold af Almuen, och om nogen hafde hannem noget at paasige enten udi een eller anden maade, som Kunde være hannem til misagt och misrygte enten for hans gierning eller levnet, enten beviist mod Almuen eller

1704: 116

Andre, eller och om hand nogen har forKortet i een eller anden maade ved sin lensmands tieniste eller Schatternis opbørsel och leverantz, Och dersom nogen enten udi disse eller andre maader,

Kand vide eller finde sig noget ofver ham at Klage, begierede hand enten af Almuen eller Laugrettet, de det vilde tilkiendegifve, och \ey/ gifve hannem andet rygte och tingsvidne end hand hafver fortient, och de med god sandhed paa deris Eed Kand vide rettest at Sige.

Derimod dend gandsche Almue udi fogdens nerværelse och præsens tillige med samptlig Laugrettet forKlarede och eenstemmig udsagde at de aldeelis intet viste eller Kunde sige om Lensmand Johannes Øfste Mielde andet end det som Ærlig, redeligt och vel var, mens alle tachede hannem Ære och got for hans tieniste och begegnelse i alle maader;

Niels Mit Mielde begierede i lige maade tingsvidne om nogen viste hannem noget at ofver Klage eller for nogen u-ærlighed eller uredelighed, enten udi gierning lefnet eller omgiengelse at beschylde Der til dend gandsche almue och Laugrettet eenstemmig gaf hannem it got vidne och rygte for een freedelig, Stille och schichelig mand, Som de ey noget ont Kunde vide at sige eller have hørt om, mens at hand var een Ærlig mand bekiente de alle, och tachede hannem Ære och got

Elling Solberg och Anders Gierstad møtte begge for Retten eftter given warsel domb at anhøre udi dend Sag om Tømmenis och hesteReedschabets Sønder schierelse, som til forleden vaarting d/en 22. Martij 1703 var ageret.

1704: 116b

Paa StifttSchrivers vegne møtte Niels Reistad Eftter tilsigelse domb at Anhøre.

Fogden paastoed och domb ofver de indstefnte Elling Solberg och Anders Gierstad eftter Loven

Parterne blev paa alle sider tilspurt om de hafde nu noget videre i denne sag at frembføre, dertil de Svarede Ney

Elling Solberg blev tilspurt, hvorfor hand iche eftter sin Andragelse for Stifttbefalingsmanden, och dend derpaa fulte resolution har Siden Stefnt och Søgt for Retten om hand hafde eller Kunde vide sig, mod sagen nogen befrielse. Derimod hand unschylte sig iche at have været altid hiemme, ligesaa forKlarede hand ey \at/ hafve nogen Sag eller beschyldning mod S/igneu/r Herman Gaarmand; men henstillede sagen udi det øfrige til Rettens Kiendelse.

Afsagd.

Som Elling Solberg och Anders *Gierst (Gierstad) er af StifttSchrivren S/igneu/r Herman Gaarmand her for Retten Anno 1703 d/en 22. Martij til almindeligt vaarting ved hans fuldmegtig och tiener Paul Johansen Søgt och tiltalt for een domdristig gierning herreverchs øfvelse och hellig brøde af dennem øfvet mod sine folch och heste ved een nødvendig hø bierging och Kiørsel d/en 7. Januarij 1703 een søndag da all Kirchetieniste var ude och hafde Ende, i det de begge, samme dag Kommende fra Hougs Prestegaard, hafver, dend eene med dend andens Raad tilschyndelse och samtyche Schaaret Tømmer och SæleRedschabet

1704: 117

udi Stycher for StifttSchrifverens tienere paa Hestene imedens de Kiørde med høet. Hvilchen gierning Anders Gierstad Self tillige med Elling Solberg {self} hafver bekient for Retten at vere af dennem Schied, och begaaet, dog Elling Solberg iche at hafve Schaaret noget af Reedschabet, hvorfor hand formeener intet derved at have forseet, Men som hand, Eftter Rettens got findende /: af den anledning som de andre medværende och indstefnte om denne handel, har bekient; nemblig at Elling Solbjerg har været dend meste aarsag och tilschyndere til denne gierning :/ er forelagd benegtelsens eed her om Som hand ey Kunde \eller vilde/ gjøre, Ere Anders Gierstads och Ole Gierstads, Som var samme tid i følge da denne gierning Schiede deris beKrefttelsis Eed antagen imod Elling Solberg til Sandheds och Rettens opliusning, hvilche begge tydelig hafver

ofvervundet Elling Solberg at hand tilschyndede och wirchelig til *instigerede (Latin: opphissing, perring, tilskynde) Anders Gierstad til denne gierning med disse ord, at hand vilde forsvare {den} gierningen, och Anders schulle ichun Schiere Reedschabet Sønder; Elling Solberg och Self for Retten ydermere har truet Som Laugrettet blev Kaldet til vidne om, at hand vel oftere vilde vove det och Schiere Reedschab i Stycher for dem som Kiørte paa een Søndag, i hvor wel denne S/igneu/r Gaarmands Kiørsel efter saadan nødvendighed, iche Kand anseeis for uloulig

1704: 117b

eller for noget Helligbrøde,

Da efter denne beschaffenhed anseeis Elling Solberg och Anders Gierstad lige Schyldige i denne gierning, och som Elling Solberg nu hafver efter den gifne høy anseelige Stiftbefalingsmandens resolution, Dat/eret 13. Junj 1703 haft saa rum tid at Stefne och føre om hand hafde noget andet til sin befrielse i denne sag, Som dog endnu iche i Ringeste maader er Schied, mens allene Søgt dette til udflugt i Sagen, Saa har ieg iche imod Laugen denne sag lengere Kundet opholde, men dømmer och afsiger for Ret at Anders Gierstad och Elling Solberg som begge anseeis lige gode udi dette hverchis øvelse med Tømmenis och hestereedschabets Synder Schierelse for S/igneu/r Gaarmands folch paa dend benefnte Søndag efter tienistens forrettelse, bør begge til deals efter Lovens 6. bogs 14. Cap/itul 9. art/icul <och 1 art/icul> bøde derfor som for hverch, først Schaden {..d} 16 schilling och derforuden til hans Kongl/ig Maj/este/ts trende 40 lod Sølf Noch for hellig brøde efter Lovens 6. bogs 3 Cap/itul 1. art/icul hver tre lod sølf Som er paa hver deris part 31? Rixdaler 3? march Saa bør de och derforuden betale denne processis omkostning til citanten med penge 2 Rixdaler, Som alt bør udredis inden fembten dage under namb och Exsecution efter Loven.

1704: 118

Bøyd Lensmanden Johannes Øfste Mielde hafde til dette ting indstefnt paa Samptlig almuens wegne udi Gierstad och een \deel/ udi Mielde Sogn, deris vegne, Elling Solberg domb at lide, til at ferdig giøre Mielde broen, Som, hand dertil har opbaaret penge och betaling af Almuen, nemblig 3 S/chilling af Manden

Som ieg iche widere Kunde fort Komme med denne sag formedelst Elling Solbergs tingbulder, som ofte var Robt Paa och Raad til fred och at tie medens Sagen Kunde examineris, Saa er hand efter Lovens 1 bog 12 Cap/itul 3 art/icul dømbt til at bøde for ulyd til dommeren 3de lod sølf.

Paa denne afsigt efter at den var oplæst Svarede Elling atter trodzelig at hand aldrig Schulle agte eller betale noget efter hvad dom der gich det hand tradselig puchede paa ting bordet med sin haand och Eed for Rette

Udi sagen begierede Elling Solberg opsettelse til neste ting, da vilde hand Svare nermere til denne sag

Lensmandens fuldmegtig Niels Aschelund var her med och tilfrids hvor for det och beroer med denne sag til neste ting, til hvilchen tid Elling bør Svare til Sagen, til endelig dombs Hendelse.

1704: 118b

Johannes Øfstemielde hafde och til dette ting indstefnt Elling Solberg for Schammelige ord och eftertale, Som hand udi got folchis paahør paa citantens bag Schal have øfvet ey allene hans Erlige nafn til største forKleinelse, mens och med ugudelig och u-christelig ønsche och domb, Sagd at den Onde motte tage hannem naar hand døde, med widere alt for uchristelig och

usømmelig efttertale, Som Schulde vere Schied paa Præstue nu efter Kyndelsmis nestleden om nest Kommende mandag 6 uger siden. Derom var til vidne Stefnt, Johannes Lone, Ole Hartvet, Anders Tveiteraas

Niels Mit Mielde var och schielt af Elling samme tid, hvorfor hand och tillige hafde stefnt Elling Solberg, och disse ofvenmelte mend til vidne; alt til een Retmessig dombs hendelse til vedbørlig straf ofver Elling Solberg efter loven, samt deris omKostnings vederlaug.

Anders Erichsen Mele och Knud Mele som Stefnevidner i denne sag fremstod och forKlarede at de i dag fiorten dage Siden har stefnt Elling Solberg for denne sag til dette ting, och givet hannem copie af den Seddel de hafde at Stefne efter. Derpaa de aflagde deris Eed, at det ved dem er Schied udi Ellings huus, och hans qvinde levert copien.

Elling Solberg møtte udi Egen person och Sagde hand ey viste noget af denne sag men fremblagde een Schrifft och gich dermed Sin vey ud af tinget endog hand blev begiert at bie mens hans Schrifft blef læst.

1704: 119

Som var een Suppliq til Stifftamptmanden med paategned resolution.

De indstefnte vidner møtte alle personlig for Retten, først

Johannes Lone forKlarede at det første der passerede var om Mielde broen som de talte om, at Gaarman schulde legge 1 march udi til reparation, da Svarede Elling der til, at hand *[reverenter Schriptum:]* gjorde udi den march. Widere viste hand iche at widne och derpaa gjorde sin Eed (Lat. adv.: Reverenter. I uttrykket "Reverenter talt" betyr dette: "Reint ut sagt" eller "Med respekt å melde". Schriptum betyr skrift. Altså her: Med respekt å skrive)

Ole Hartvet vidnede med sin Eed och opragte fingre at hand var hos paa Prestu da dette Schiede mellem Elling Solbierg och Niels Mit Mielde, och da blef først talt om Mielde broen, och den march af Gaarman til broens reparation, ellers hørte hand Elling Sige om Lensmanden, disse ord, hand ligger nu Siug och fanden tager hannem, och disse ord Schiede udi *Schienmaader, videre sagde hand iche at wide eller Kunde vidne.

Anders Tveiteraas forKlarede med Eed och opragte fingre, at hand iche Kunde erindre Rettere af det som var passeret end de talte først om Mielde broen, Siden talte Elling om Lensmanden disse ord, Eyer gud ham saa tager hand ham, och eyer fanden ham, saa tager hand hannem, mere sagde hand sig iche at vide.

Citanten begierede opsettelse til neste ting, at besvare sagen ok Ellings Schrifft nermere, som blef bevilget.

1704: 119b

Fogdens fuldmegtig Jan Bager begierede och her it tingsvidne om Sit forhold, ligesom til de andre ting, hvilchet hannem och her blef gifvet af begge Schibreders Almue i alle maader lige saa got och vel som til de førrige ting.

Hans Mæle och Niels Wesætter blef om deris Stridighed for retten forligte saaledis at Niels Wesæter schal betale til Hans Mæle inden 14 dage penge 5 Rixdlr och for omKostning 2 march det hand lovede med haande band for Retten.

Knud Schistad hafde och stefnt Niels *Wæsetter for huseboed paa Mæle, der om Knud sagde at vere forligt med Niels Som Niels Mielde bevidnede, om 4 Rixdaler, Niels Wæsetter bekiente och at de haver veret saaledis forligt, och derpaa betalt 9 march, de blefve endelig efter mellem handling for retten forligte at Niels Wesæter schal gifve Knud Schistad penge 2 Rixdaler,

hvormed deris Sag er ophevet.

Fogden begierede och her tingsvidne om Schydsferden ligesom til de andre vaarting, det Almuen Svarede til med Sampt Laugrettet, ligesom de førrige Schibreder haver Svaret.

1704: 120

Hans Mæle Hafde Stefnt Knud Søre *Borgen for 3 aars Landschyld 7 1/2 Rixdlr,
Knud Søre *Borgen møtte och tilstoed det paastefnte at vere retmessig Schyldig, men undschylte sig, ey at have Raad alt at betale paa een tid.

Afsagd

Som Knud *Borgen ey benegter gielden ti dømmis hand och til, at betale de paastefnte 7 1/2 Rixdlr med 2 march omKostning til citanten inden fembten dage under Exsecution efter Loven.

Ole Sælviig Hafde Stefnt Madame Giertrud de Fine for een Oxe hafde giort hannem Schade paa sin ager, paa Fladøen, hvilchen schade hand sagde mend har besigtet, nemblig Ole och Anders Gierviig och Niels Aasen, och vurderet dend for 10 Rixdaler, och der Ole blef tilspurt, hvem der hafde bevilget Oxen at gaa paa Fladøen, Sagde hand den var Kommen der paa landet baade uden fogdens och fogdens Kieristis minde,

Paa Giertrud de Finis vegne møtte ingen.

Rasmus Houland forKlarede at have stefnt Madam de Fine Loulig med Iver Espel som var med hannem.

Afsagd

Madam de Fine foreleggis laudag til neste ting, til hvilchen tid hun ville Svare til Sagen och stefnemaalet, paa det citanten iche Schal lengere opholdis fra Endschab i sagen

1704: 120b

Endnu blef paraabt om der var flere Som hafde Sager och vilde gaa i Rette.

Anno 1704 d/en 26. Martij er efter Kongl/ig Maj/este/ts fogeds S/igneu/r Mas Holms berammelse almindeligt Sage och restantzting holden udi Sandviigen ved Bergen, nerværende Kongl/ig Maj/este/ts foged Self, med Lensmanden Mogns Sælviigen och Laugrettismend, Ole Arnetvet, Michel ibid: (Arnetvet) Ole Seimb, Johannes Ols/en Store Tuenæs, Niels Sognstad, Iver Laersen Tuenæstvet, Steffen Joensen Nordre Qvame och Johannes Tvet paa Mogns Hellis vegne.

Da efter at Retten var sat blef Sagerne paraabte, och frem Kom da først.

Mons/ieu/r Peder Badscher procurator udi Bergen, paa Christian Hendrichsen Storms vegne, som hafde indstefnt, Jacob Hintz formedelst dend Jord hand udi Sandviigen besidder och beboer, hvilchen citanten formeener sig Rydde boels Ret til at have paa sin hustruis Magrete Mognsdatters vegne, och derfor at Hintz dend for hannem burde afstaa och fraviige, derom hand fremblagde sin Schriftlige Kaldseddel, som blef læst.

Paa indstefnte Jacob Hintzis vegne møtte procurator Jacob Ludt och beKlagede at hans principal iche har Kundet faa copie af dette stefnemaal, ellers afhiemlede Lensmanden Stefnemaalet Loulig at vere forKynt

Citanten derimod refererede sig til Loven, at det ved Kom Kalsmendene at gifve copie af Stefnemaalet, hvorfor det icke var hans principals Skyld.

Dernest fremblagde och Jacob Ludt een Kaldseddel af hans principal udsted d/en 11. Martij 1704 til dette ting, Som blev læst, och befantis paategnet loulig at vere forKyndt.

Badscher protesterede imod dette Hintzis Stefnemaal at, det icke motte intagis eller *indmitteris (Inmitere = innsende) udi

1704: 121

denne sag efterdi derudi icke meldis at det er een contra stefning. Hvilchen paastand af Retten icke Kunde bifaldis, efterdi samme Stefning, indeholder samme Stridighed, om den paastefnte och omtvistende plads och grund, hvem dertil Schal vere berettiget, Ti bør parterne paa begge sider ichun fortfare med deris Sag, och for Retten frembringe hvad de hafver och formeener sig til beste, til een nermere Retmessig adschillelse och paaKiendelse Som ieg anseer at bør Komme udi een act, och schie ved een Endelig domb.

Jacob Ludt fremblagde derpaa videre H/er/r Christopher Gaarmands udstedde bøkellseddel til Jacob Hintz Dateret d/en 19. Jan/uarij 1704 som blev læst.

Badscher protesterede imod denne bøkellseddel at den ey Kand tiene Jacob Hintz efterdi dend ey er tingliust til noget ting, ey heller bøkæl summen derudi efter Loven antegnet.

Jacob Ludt fremblagde dernest een Schrift paa 6 Schillings papier, underschrefvet af Mogns Giersta och Giert Jansen Dat/eret Sandviigen d/en 5. Martij 1691 Som var een afstaaelse paa samme omtvistede Jord och plads til S/a/l/ig/ Elling Rubberts/en.

Badscher protesterede imod denne Schrift, at dend ey Kunde anseeis, efterdi derunder icke findis nogen mend til vitterlighed, som Schrifften beraaber sig paa, tilmed forKlarer Margret Christian Storms, at denne Schrift er Schied hende och hendis S/a/l/ig/ mand Giert Jansen uvidende och at hendis S/a/l/ig/ mand aldrig har Self Schrevet denne Schrift under.

Badscher paastoed hans indstefnte vidner at motte forhøris, da fremstoed Joen Halversen och Knud Nielsen, begge gamble mend, Som vidned nemblig først Joen Halversen, medens Knud Nielsen var udviist, at S/a/l/ig/ Mogns Gierstad som var Margretis fader hafver først opryddet denne plads, ofver 30 aar siden.

1704: 121b

Dernest blev Knud Nielsen indKaldet som forKlarede det samme ligesom Joen hafde forKlaret.

Badscher paastoed at vidnerne motte beedige det de har forKlaret.

Jacob Ludt paastoed efter dend indlagde afstaaelse, saavelsom i Rette lagde bøkæl seddel, een Kiendelse udi sagen.

Afschiediget

Som dend hederlige mand H/er/r Christopher Gaarmand er grundeherre til denne omtvistede grund, och hafver gifvet sin bøkellseddel til Jacob Hintz om denne plads at bruge och besidde, med saadanne vilchor at hand icke maa tillade nogen Anden uden sit minde, nogit af samme grund at bebygge saa anseeis fornøden at dend hederlige mand och til denne sag loulig bør indstefnis, ey allene til Sin udstedde bøkellseddels ansvar mens och widere som Grundherre, Saavit denne sag hannem Kand vere angaaende. Hvilchet bør Schie til neste Sommering.

Hans Pedersen udi Store Sandviigen hafde indstefnt Maren Simensdatter samme steds for uforschammede øfvede ærrørige Schieldsord mod hannem och hans hustru, d/en 14. Febr/uarij nestleden, derfor at lide tilbørlig domb och straf efter Loven, derom hand indlagde sit Schriftlige Stefnemaal ved Procurator Peter Badschier som blev læst.

Paa Maren Simensdatters wegne møtte Mogns Schaffer, och indlagde hendis Schriftlige Svar

Som blev læst.

Ingen af vidnerne møtte uden Anne Joensdatter (Jaens-), Som forklarede at Ragnil Hans Pedersens var inde hos Anders Knudsen, da Kom Maren Simensdatter der ind, och taledede strax Ragnille til med disse ord, hvad huus er her, du har Schylt

1704: 122

min Søn for tyveri, Jeg holder dig for een æretyv och den er du och schal blifve intil du beviiser det, derpaa bad Ragnil *i banen* (i Banen) hende, at hun ey schulde fare saa haardt frem, da Svarede Maren, Jeg har løst Ragnil i banen Sit compagni och Svaagerschab fra Kagen och Brendemerche derpaa Spurde Ragnil hvem det var, Maren dertil Svarede det var Røde Niels sin fader. Ragnil Spurde igien hvad haver vi med hannem at giøre. Da Svarede Maren igien Røde Niels hafde Ragnild sit Søschede barn.

Afsagd

Som Maren Simensdatter nu iche møder udi egen person, och af de indstefnte vidnisbyrd ichun een møder, hvis eed ieg iche Kand antage uden Maren Simensdatters personlige biværelse til wedermeele, Særlig som Maren och begierer ved sit indgifne Schrift Dilation til neste ting, Ti foreleggis Maren Simensdatter hermed Laugdag til neste \Sommer/ting, som her udi Sandviigen vorder berammet da at møde her for retten udi egen person til sagen at Svare under straf efter Loven, til samme tid foreleggis och alle de udi stefnemaalet benefnte vidner nemblig Anne Jansdatter, Abelone *Samuels, Anne Andersdatter, och Brite *Knuds, udi egne personer her for Retten at møde och deris Sandferdige widnisbyrd aflegge i denne sag, Saa frembt de ey for modvillig udeblivelse vil straffis tilbørlig, Som da vil Schie, om de \da/ Sidder Retten och denne afschied ofverhørig.

Hans Pedersen hafde och indstefnt Guri Rasmus Nielsens, fordi hun har Kiøbt hamp af hans Tiener *Simen Hansen (først skrive Sivert, så retta dette til Simen), efter egen bekiendelse Derom til vedermele Stevnt *Sivert Hansen och til widne Rasmus Ingelberts/en och Thomas Amunds/en derom hand indgaf Schriftlig Stefnemaal som blev læst.

1704: 122b

Paa Guri Rasmus Nielsens wegne møtte Erich Steensen constabel, och indlagde it Schrift af hindis mand underschreven, hvorved hand vilde have Sin hustru for denne Sag forskut under den Militarische Ret hvilchet indleg blev læst.

Paa *Simen Hansens vegne frem Kom Sigri Johannesdatter och indlagde hans Schriftlige forset som blev læst.

Rasmus Ingelbertsen møtte och forklarede at hand var samme tid udi Rasmus Nielsens huus da Ragnill var der inde, da hørte hand at Guri Rasmus Nielsens Self bekiente for Ragnille, at dend hamp hun der saag Spunden och ligesaa det som var uspunden \nemblig 4 march/ hafde hun Kiøbt af *Simen Hansen som tiente Ragnille och bad hende tie och gifve sig tilfrids, Saa vilde hun i morgen Kiøbe saa megen hamp och gifve hende igien, Widere sagde hand at det første hand Kom ind i Rasmusis huus da traade Rasmus ham paa foden och winchede til ham, mens hvad hans meening var Kunde hand iche vide, men Sin qvinde *trude (truede) hand med hug at hun Schulle tie still och iche tale med Ragnille mens Ragnille bad baade hannem och Thomas Amunds/en som var hos drage til minde hvad Guri hafde sagd och bekient.

Thomas Amunds/en møtte for Retten och bekiente ord for ord det samme ligesom Rasmus Ingelbertsen hafde forklaret i alle maader, det de begge tilstoed gierne med deris gode Samvittigheds eed at Kunde och wilde gestendige och bekræfte.

Mons/ieu/r Peder Badscher paa citantens wegne paastoed at efterdi hverchen Guri eller Simen Hans/en nu har vildet møde i Rette, de da alvorlig

1704: 123

motte foreleggis Laugdag eftter Loven under vedbørlig straf at møde til neste ting da at Svare nermere til Sagen, och vere til vedermele medens widnisbyrdene aflegger Eed paa deris giorte forKlaring.

Afsagd

Guri Rasmus Niensens forskydelse wed hendis mands indgifne Schrifft Kand iche antagis eller mod Loven i saa maade anseeis, mens hende Saavel som Simen Hansen foreleggis Laudag til nestholdende Sommersting her udi Sandviigen, da uden nogen forevending begge personlig \under Straf eftter Loven/ at møde och Svare til sagen til een Endelig dombs paafølgende, til samme tid hafver och de indstefnte vidner igien at møde til deris forKlarings *beeedigelse udi denne sag, som da wil Schie til Sagens endeligheds befording.

Knud Andersen hafde indstefnt Normand Johansen i Sandwiigen enten at lide domb til at betale Sin Leyermaals boed for det qvindfolch Birgitte Brynildsdatter, nemblig baade for Sig och hende, eller och beviise at hand eftter sit foregivende bøderne haver betalt til fogden Mas Holm Som och herom til wedermele var stefnt.

Nordmand Johansen møtte iche ey heller nogen paa hans wegne.

Fogden Mas Holm Svarede, hand Kunde iche vide enten disse bøder til hannem er blefven betalt eller ey, mens om hand nogen boed til hannem har betalt, da har hand faaet qvittering der for, formeente och at denne boed vedKom landes foged och iche Byens.

Afsagd

Norman *Johannes/en foreleggis laudag och bør møde til neste ting herom enten at fremviise beviis eller och da at lide domb til betaling.

1704: 123b

Margrete S/a/l/ig/ Michel Olsens hafde Stefnt Ole Hendrichsen i Sandviigen til at lide domb til betaling for 13 Rixdlr 2 march 2 S/chilling som hand eftter rigtig Karvestoch er Schyldig och det Schadisløs med forvolte omKostning. Derom hun och ved sin Svaager Ingebret Beyer fremlagde Sin Schrifftlige *paastan och beregning.

Ole Hendrichsen møtte personlig och tilstoed at være det paastefnte retmessig Schyldig, mens begierede Dilation til betaling, saasom hand Klagede ey at Kunde dend afsted Komme paa een gang.

Afsagd

De paastefnte 13 Rixdlr 2 march 2 S/chilling bør Ole Hendrichsen /: eftterdi hand tilstaar dem retmessig Schyldig at være :/ Schadisløs at betale til citanten med 4 march til dato forvolte omKostning, alt inden fembten dage under nam och Exsecution eftter Loven.

Mons/ieu/r Johan Wolpmand lod och til dette ting advare och forbyde alle och een hver som passerer deris wey igiennem Sandviigen, at de iche tager deris vey med hester eller Kløv igiennem hans Reberbane, dend til fordervelse och nedtræden mens at de Kand fare veyen langs banen paa siden neden for, som er for alle lagd.

Anno 1704 d/en 27. Martij er atter igien Ting holden eftter Seeniste afschied paa Nobis Krog d/en 27. Febr/uarij nestleden udi dend sag mellem Hendrich Cordtz paa Lundgaarden, och Henrich Holtermand Schomager udi Bergen, samt Isac Laersen, Som Nobis Krog af Holterman

har forpagtet, nærverende 6 laugrettismend, Johannes Abeltun, Tore lysevold, Laers Søraase paa Rasmus Hornæsis vegne, Mogns Schage, Niels Kirchebirscheland, och Jens Midtue.

1704: 124

Da eftterat Retten var sat blef Sagen paaRaabt, och fremblagde saa citanten Hendrich Cordtz først dend Sidst passerede afsigt, Som fantis paategnet ved tvende mend for S/igneu/r Hendrich Holtermand at vere loulig forKyndt, Som igien blef læst dend var och forKyndt for Isac Laersen.

Dernest i Rette lagde hand och een beschichelse til Isac Laersen Dateret d/en 11. Jan/uarij 1704 med paategned Svar under beschichelsemendernis hender som och blef læst.

Noch i Rette lagde hand een beschichelse till Herman Wulf och Poul Rasmusen Dat/eret 25. febr/uarij 1704 med paategned Svar under beschichelsemendenis hender, som och blev læst.

Dernest indlagde hand och sit forset, med Regning om Sine i denne sag forvoldte och udlagde omKostninger som och blef læst.

Hafde hand saa denne gang iche videre paa sin side at fremblegge, mens refererede sig til hvis (det som) hand forhen har i Rette lagd och vilde nu eftter alt hans indlagde forvente een Kiendelse och domb.

S/igneu/r Hendrich Holtermand møtte nu udi egen person i Rette och eftter at hand hafde hørt alt det for antegnede oplæse, indgaf hand Sit Schriftlige Svar och forset, som blef læst. Men som samme hans forsæt var af samme meening och indhold som hans förrige om at ville imod dend høy respective Stifftbefalingmandens resolution forschyde sig fra Sagen her til dette satte ting paa Nobis Krug, Saa er samme hans paastand iche blefven anseet mens det uagtet dog med sagen fortaaret.

Hendrich Holterman blef da atter tilspurt om hand enten intet hafde mere eller och iche vilde mere fremblegge til Svar udi Sagen til dette ting, derimod hand Svarede och refererede Sig til hans indleg, och dend ophold udi sagen hand derved begierer.

1704: 124b

Isac Laersen møtte och for Retten och blef tilspurt, om Seeniste afsigt iche for hannem och loulig var læst och forKyndt, dertil hand Svarede ia, dernest blef hand tilspurt om hand hafde den original forpagtningscontract med sig nu at frembwiise eftter seeniste afsigts foreleggelse, dertil hand Svarede ney at hand dend iche haver, mens at den beroer hos cautionisten Conradum de Lange och er dend iche af anden indhold end dend udi Retten lagde copie, som ok af Holtermand self er unterschreven.

Dereftter paa det mand dis bedre Kunde vide leyligheden om denne pladz Nobis Krug, haver ieg tillige med Laugrettismendene forføyet os hen ud paa marchen och beseet Nobis Krugs indhegnede ager och eng Runt om, paadet mand dis rettere Schiønne Kunde om Jordens godhed och liighed, och saaledis dereftter rettist anseet, at dend halfve part, eller 3/6 parter norderst af pladzen, til ligning mod den anden halve part eller 3/6 parter Synderst, Kand da ligeste deelis, fra dend Store med bugstaver udhugne merchesteen ved \alfar/ veyen beliggende och wester ofver bachen lige ned til wandet Synden for Seye Berget, hvor vi nogle Smaa steene intil videre Kiendelse opsette.

Och som parterne denne gang iche videre hafde at fremføre end for antegnet er, Er sagen til Endelig domb optagen til d/en 11. April først Kommende, til hvilchen tid parterne da uden viidere varsell eller Stefnemaal Kand møde her paa Aasteden domb at Anhøre.

Anno 1704 d/en 11. April, war ieg atter eftter Seeniste afschied, med forbenefnte Laugrettismend forsambled paa Nobis Krug, hvor och war tilstede citanten Hendrich Kortz paa

den eene Side

1704: 125

och Peder Brygmand Schomager paa den anden partis nembl/ig Hendric Holtermands wegne.

Da efterat Retten var Sat, blefve parterne endnu tilspurt om de paa nogen af siderne hafde mere at i Rette legge, før domb gich.

Da i Rette lagde citanten noch een Schriftt hvorudi hand specificered hvad indKomst och profit Schomagerne har haftt af Nobis Krug som blef læst

Peder Brygmand paa Holtermands vegne hafde intet at i Rette, men refererede sig til det Schrifttlige, som forhen af Holtermand er i Rette Lagd.

Isac Laersen var och personlig tilstede dom at anhøre.

Da Eftter denne Sags beschaffenhed og nøye ofverweyelse, Sampt efter dend opliusning, som hafuis af de i Rette lagde Citantens breve og beviisligheder, haver wj udj denne Sag fundet for Rettest, at Kiende og Dømme Som Følger.

Dend Kongelig Oberhofretz domb, Passeret d/en 24 April 1702 Kiender Citantens Kieriste, welb/y/r/dige/ Blantzeflor Schott, Calvarie Eller Nobis-Krog til, som Sit Rette Odel, huilchet Citanten d/en 13 Decembr/is 1702 har frelst og indløst fra schomagerne, med 224 Rixdler Reede pengers betaling, Saa de Interesserede Sex schomagere, som bem/el/te Nobiskrog Sig hafde tilkiøbt, ey ydermeere Kiøbe Eller Eiendoms Ret der udj, Siden den dag, har Kundet tilEgne Sig, Mens dennem er wed Samme høye domb tilfunden her efter, at nyde Leylendings Ret, Eftter den første Contract, af Børge Juel udgifuen d/en 28 Martij 1643 Huilchen høye domb og Contract, er dend Rettiste Fundament og Rettesnoer i baade for Nobis Krogs Eyere og Leylendinger at Rette sig efter. Dette er og Citantens paastand, Mens Henrich Holterman Sig derjmod, baade udj Gierning og omgang, har ladet finde weigerlig og Gienstridig, Thj trende af de 6 schomagere som udj Nobis Krogs Kiøb, tilform, med

1704: 125b

Holterman war interesseret i nafnlig, Frantz Wulf, Hans Gevertz, og Hans Nielsen, ere lenge for dend Kongl/ig Oberhofretz domb gich, wed døden afgangen, og derris arfuinger, eller berettigede efter dem, til deris Anparter udj Nobis Krogs Kiøb, beviisis, nu Ved i Rette lagde beschichelse Svar, at hafue bekommet deris betalnings Anpart, for deris Kiøb, af de 224 Rd: Citanten Sit Odel med har indløst, Nemblig, hver for 1/6 part, Saa de bekiender der efter, iche enten har haftt, eller tilegner Sig mere, Enten Eiendomb eller Brug, udj Nobis Krogs Jord eller huuse, men disse 3de Siette parter, efterdj, de iche af nogen igien efter dend Gamble Contractis tilhold, paa ny war Leyet, burde jo da, uden nogen Disput, OdelsEyeren wære Raadig for, og hannem hiemfalden, Dog hafuer Henrich Holterman, Som Siden dend bem/el/te Kongl/ig Oberhofretz domb gich, og Siden Løsningen schiede, ichun allene er Een Leylending, til Nobiskrog for 1/6 part, understaaet Sig, at forpagte gandsche Nobiskrogs Jord, med huuse og brug bort, til Een fremmed mand, Naunlig, Isach Laersen, for 4re aar, Nemblig, fra Paasche 1702 og til Paasche 1706 for aarlig afgiftt 18 Rixdler, Som bemelte Isach Laersen der Endnu boer paa Nobiskrog, Self for Retten har tilstaaet, og der om Anviist Een Copie af forpagtningsbrevet, af Holterman med egen haand 2de gange unterschrefuen, Som bem/el/te Henrich Holterman, iche har Kundet benegte eller modsige, huilchen forpagtning, altschiønt, Holterman, wil forewende, at dend er schied, medens schomagerne war Eyere til Nobiskrog, og førEnd dend welbemelte Oberhofretz domb war falden, Saa burde Holterman, dend igien Strax ophævet og tilbagekaldet, efter at, Oberhofrettens

1704: 126

Dommen var falden, og eftter at Citanten hafde Indløst Sit Odel igien, som Var d/en 13 Decemb/ris 1702. Tj alt, eftter dend tid, Kand Holtermand, iche anderledis holdis eller Anseeis berettiget udj Nobiskrog, End som Een Lejlending for 1/6 part. Mens, at Holtermand, alligevel, har willet være Eegenraadig og gienstridig, imod Saadan billighed og Citantens Ret, Seeis af Copie-Contractens paategnelse, under hans egen haand, Nemblig, at hand, Anno 1703 d/en 10 Maj hafuer anammet forpagtningspenge 14 rd 3 march af Isach Larsen, og Enda iche ophevet, mens meere frembdeelis og Endnu, til Sin egen nytte, Imod ald billighed, wil tilholde Sig Samme forpagtnings Contract; at nyde, Lige som hand allene Endnu Kunde vere Eyere til Nobiskrog;

Tj, eftter Saadan beschaffenhed, finder wj udinden denne Sag, at Henrich Holtermand, Ved det hand Saaledis, har tilholdet Sig, og Endnu tilholder Sig dend forpagtning, hand med Isach Larsen, u-wedkommelig har Sluttet, Der wed, har først *beteed (betred?) og begaaet Een Modvillig u-lydighed, imod dend Velbem/el/te høy Respective Oberhofrettis domb, og dend gamble Contract, Der nest, Een u-billig fortrædelighed, Imod Sin Rette Jorddrot, og Endelig Een Øyensiunlig ofvertrædelse og Landnam, først, imod Loven, tredie bogs 14 Cap/itul 1 Art/icul I det hand Saaledis er faren til, og tilegnet Sig Citantens Jord, at bruge, uden hans minde, og uden at hafue dend fæst eller bøjlet, Ligesaa, imod Samme Lovens Cap/itul 33 Art/icul I det hand som Self Een Leylending, har uden Sin Jorddrotz minde, gifuet andre forlov, ey allene at Saa og bruge

1704: 126b

Sin egen Leyed part, mens og mere udj Nobis Krog, Som hannem er gandsche u-vedkom/m/ende, hvor for, wj Kiender og dømmer for Ret, Først, at de 3/6 parter, som er den halve deel, udj Nobis Krogs Jord og huuse, Som S/a/l/ig/ Frantz Wulf, S/a/l/ig/ Hans Gievertz, og S/a/l/ig/ Hans Nielsen hafde, og ere fradøde, de bør følge og være Citanten, som OdelsEyere hiemfalden, og tilhørrig, fra d/en 13 Decemb/ris 1702 Da Nobis Krog af hannem er indfriet og betalt, og frembdeelis, og dend schiede forpagtnings Contract, Saaledis død og magtisløs Kientd, huilchen fornefte halfue part eller 3/6 parter af Jorden, wj Rettet og Ligest har deelt fra hin anden, Nemblig fra den Steen med bogstafver udhugne MercheSteen, som Ligger Ved alfar weyen, og west Sydwest ofuer bachen, Lige ned til wandet, Synden for Seyebierget, er mit over Jorden, Saa dend Syndre og Nordre part, anseeis Lige goede, Hvor for, Citanten Sig Kand tilholde, huilchen part hand wil; Der nest, bør Henrich Holterman, betale til Citanten, for Sin schade og disse 3/6 deel Jordepartens Aul (avling), fra Samme dato, Som wj har Anseet, for It aar til dato, at Kunde bedrage In Allis til 8te Rixdler; Derforuden, bør og Hendrich Holterman, eftter foranførte Lovens Steders tilhold, Betale Landnam til Jordrotten, half Saa meget, som schaden er wurderet for, Nemblig 4 Rixdler, Og for dend forvolte omkostning, som Holtermand her wed har paaført Sin Jordrot, uden billighed /: Som Citanten Specificerlig har anført til 17 Rd 3 march 10 S/chilling :/ tilkiendis, Holterman igien at betale hannem, med 14 Rdr alt schadisløs, inden fembten dage, under Namb og Exsecution Eftter Loven.

1704: 127

Anno 1704 d/en 27. Maji, Hafver ieg eftter Niels Hambris begier, weret paa gaarden Hambre udi Sartor Schibrede udi Sunds Sogn tillige med it uvilligt Laugret samblet, af Phanø giæld, eftter Stifttbefalingsmandens anordning derom, paa Hambris Jordeyeris ansøgning antegnet, nemblig Halvor Grimstad, Laers Nottveit, Laers Aase, Johannes *Abeltvet (Apeltun), Tore Lysevold, Niels Øfre Tittelstad,

Da efterat Retten paa aasteden Hambre war sat blef først læst Stifttbefalingsmandens resolution och anordning, om de uvillige Laugrettismend til dette Marcheschiolds besigtelse och domb Retten at bivaane. *x

Dernest blef paaraabt om alle vedkommende parter vare tilstede.

Da fremkom først citanten Niels Hambre Som møtte baade paa egen och Jorde Eyerens Rectoratets wegne, och fremb lagde først sin Schriftlige Kaldseddel som blef læst *x

De indstefnte nemblig Ole Golten som Eyere for Steensland, Saavelsom Johannes och Niels Steensland møtte personlig for Retten och tilstoed loulig stefnt at vere.

Johannes och Niels Steensland hafde och Stefnt contra Niels Hambre, for haa-beite och bureche af hans fæ, som de siger sig at vere forurettet med, ligesaa at hand st[.]ler med sit fæ udi deris march, Særlig Klagede de at hans fæ mange gange ha[ver] Kommet ind och giort schade paa deris ager [och] eng, medens det stoed udi beste, och før ager och eng var indhøstet, derom de begierede ligesaavel domb och rigtig Schilsmis, som Niels Hambre efter sit Stefnemaal.

1704: 127b

De indstefnte widner møtte och paa baade sider, nemblig de som Niels Hambre om sin Sags beviislighed hafde indstefnt var Amund och Erich Hambre. Och paa den anden side deris widner nemblig Ole och Anders Bache, och Amund Hambre, til deris paastands beviislighed.

Da som herved intet videre Kunde af os giøris førend marchen var tagen udi øyesiu lod vi och forblifve med vidnernes forhør intil vi Kom paa steden hvor det paa Klagede paa begge sider dis bedre Kunde besigtis, hvortil vi os och strax henforføyede nemblig

Først til Stemmen Synden for Hambre hvilchen wi besaag, och befant dend som af Niels Hambre har weret opsat \paa hans egen grund/ och af Steenslands Menderne mit udi nedreven, iche høyere opbyggt, end dend gamle *Stem, Som laag Strax hos lidet Synden for, tilforn har weret, derom Ole Golten self forklarede, at det er omtrent 44 aar siden den gamle *stem var opsat,

Siden besaage wi Schielnet mellem Hambre och Steensland paa den westre side af wandet, Som Parterne paa Begge sider, Saavelsom Niels Hamris indstefnte vidner forklarede eenstemmig, at det rettelig var mellem begge de benefnte gaarder, fra wandet mit paa den vestre side ved den steenhammer under berget [lige] østen til Syden efter compas wiisningen, ofver Bierget och lige ned i westen til norden udi Elveløbet som falder lige ned udi Søen, hvilchet Elveløb der efter baade Parternis egen

1704: 128

saavelsom widnernes tilstaaelse, er och der rigtig Schifft och Schiell mellem Steensland Hambre och Bache paa den side.

Mens mellem dette Elveløb och det berg som Hambris Kalvetræ er paa, er een myr Som elvens Krogede Løb, gjør som een tunge der Schier noget bedre nord ofver dend Linia mellem vandet och elveløbets udfald, dend samme Myr-tunge Slaar de mend paa Steensland uhindret af Hambris opsiddere efterdi de af Hambre igien nyder deris burache (buroche), eller fædrift om vinteren /: naar der er holche och Slembe føre :/ ofver de Steenslands eng;

Siden forføyede vi os derfra til Enden af wandet hvor de mend af Steensland Klagede at were forurettet, wed wandets opstemning paa deris ager och eng af Niels Hambre, det wi och besaag, mens Kunde iche see eller befinde at wandet hafde enten giort eller Kunde gjøre dennem nogen Schade paa ager eller eng, efterdi Stemmen var nu iche høyere end dend af förrige tider veret hafver, Som Niels Hambre iche med føye Kunde formeenis, efttersom hand iche Stemmer om sommeren, naar ager och eng staar i vexter eller flor, men allene om vinteren, naar marchen er frøsen och intet derved til nogen gaards schade Kand fordervis,

Endelig besaa vi och Hambris houge paa den østre Side af vandet, om Hambris fæ om vinteren Kunde der hafve deris Raach och driftt igiennem hen i marchen, Mens det befandt wi umueligt naar der var holche och glat om vinteren at Kunde Schie, uden fæet mott fare ilde, eftersom der iche er, eller Kand vere nogen anden vey end holche Klever och hammere paa den eene side och vandet paa den anden side

1704: 128b

Endelig gjorde wi beste flid at faa parterne foreenet om denne deris Stridighed och endelig bragte det med dennem Saavit, at de paa følgende maade med hin anden formedelst voris mellem handling ere venligen med haandeband blefne foreenede nemblig saaledis.

Som wi under benefnte parter, Jeg Niels Hambre paa dend eene, med mine Naboer de dannemend Johannes och Niels Steensland paa den anden side hafver haftt een Stridighed med hin anden om min Niels Hambris Stemmegaard, sampt mit færoche om vinteren, och woris fellis hauge hvorom Sorenschriveren och dannemend i dag har weret paa Aasteden Kaldet til adschillelse mellem os, Saa ere wi formedelst dommerens och dannemends gode mellem handling Saaledis med hin anden ved haandeband och sambtyche paa begge sider venlig foreenede, at ieg Niels Hambre frembdelis ubehindret nyder och beholder min Stemmegaard til mit nytte och brug, dog Schal ieg iche nogen tid stemme wandet høyer end det af førrige och gammel tid har veret maneerligt, Saa at mine Naboer de gode mend paa Steensland iche nogen Schade der wed Schal tilføyis, enten paa deris ager eller eng, och Schal ieg iche holde vandet nogen tid, saa lenge Stemt, at det Schall Schade min Nabois Jord i nogen maade

For det andet, eftterdi ieg om vinteren naar der er frost och iisholche, iche Kand have mit færache anden Steds end ofver

1704: 129

Steenslands bø, som tilforn, Saa Schal det och hereftter allene udi saadan frost tid om vinteren, naar marchen er frøsen och iisholchet, were mig tillat uden fortræd at have mit færache ofver deris bøe hen udi Marchen,

For det tredie Schall woris hauge hereftter være fellis Som tilforn, dog Schal ieg Niels Hambre iche lade drive mit fæ hen udi deris af Steenslands march eller Støel, Mens om det Recher af sig Self saa langt hen i Syder, Schal ieg med mit eget folch lade dem drive nord igien och iche lade dem Mielche eller Støle ved deris gaard.

4de Schal wi alle tillige lade drive woris fæ udi udmarch och Støl, dend eene saa tilig som den anden, Ligesaa dend eene iche drifve sit fæ hiem igien paa hiemmemarchen eller inden gierds før dend anden Mens den eene som een ærlig och Kierlig naboe tilsige den anden derom, at de alle lige tilig och paa een tid tager deris fæ hiem igien, at de alle Kand nyde lige got græsgang eller haabeete.

Endelig Schall wi paa begge sider iche enten med folch eller hunde lade Jage, Slaa, hade eller fare ilde med hin andens fæ i nogen maade, men heller som wenlige Naboer see hin andens creaturer til gode, Saa Schall wi och holde god Schich och Auge (age) hver paa sine folk och tienere, at de iche heller gjør noget herimod, eller wed nogen deris mishandling enten udi ord eller gierning, Setter parterne eller deris Husbonder samme[] udi nogen u-eenighed eller fortræd hereftter, eftterdi wi nu saa venligen, som ofvenschrevet er, med hin anden ere forliigte

1704: 129b

Hwilchen forliig wi och paa begge Sider u-brødeligen Schal holde, och hereftter leve som Kierlige naboer; Men hvem som først her imod bryder, och tilføyer den anden uret eller fortræd, Schal were tiltencht, ey allene at betale den anden all Schade och omkostning, mens Retten da

staa hannem aaben for til wedbørlig domb och straf ligesom forseelsen er til, dette wi bekræfter under voris egne boemercher, udi Sorenschriverens och Laugrettismendens nerverelse och paasiun

Ole Golten (bumerke) Niels Hambre (bumerke)

Niels Steensland (bumerke) Johannes Steensland (bumerke)

Anno 1704 d/en 28. Maji Haver ieg efter Knud Bachis begier weret paa gaarden Bache udi Sartor Schibred udi Sunds giæld, tillige med uwillige Laugrettismend af Phanø giæld /: de samme som i gaar ware med paa dend Rettis forhandling mellem Hambre och Steensland nemblig Halvor Grimstad, Laers Nattveit, Laers Aase, Johannes *Abeltvet (Apeltun), Tore Lysevold och Niels Øfre Titlestad, for at forrette Een rigtig besigtelse och Marcheschiel mellem de gaarder Bache, Berge, och Worland, efttersom dennem om samme eyendeeler nogen tvist er imellem

Da efter at Retten var Sat paa aasteden Bache udi Knud Bachis huus frem Kom først Knud Bache som citant, och forklarede, at hand nu til denne tid hafver stefnt sin naboe Elling Worland for Retten at møde, med de tvende mend som Stefnevidner nemblig Niels Glesnæs och Tore Kougsland, til een loulig marcheschiel och deeling mellem Berge och Worland, efttersom Knud Bache eyer halfve parten udi den gaard

1704: 130

Berge, och siunis sig forurettis af Elling Worland med hauge bete af hans qveg och heste, som hand iche lenger Kand taale, efttersom hans Jord derved fornærmis och beschadis ey allene udi hauge och Gresgang, mens och undertiden paa Eng och bœe hvorfor hand *begierirer (begierer) nu rigtig Marcheschiel och Schiffte mellem Berge och Worlands hauge at settis, {Efter} som hver gaard med rette Kand til Komme efter vidner och som af gammel tid har weret, paadet een hver Kand vide, hafve och nyde, sampt indgierde hvis (det som) hannem och hans Jord med Rette Kand til Komme, at all strid och ueenighed derom Kand ned leggis och ophevis.

Paa Elling Worlands wegne møtte Hendrich Waage i Rette, och erbød sig paa Marchegangen at gaa med paa Ellings vegne och efter Ellings begier /: efttersom hand hafde god Kiendschab om Schielne mellem disse gaarder och er een mand paa nogle och Sytti aar, Som och har weret her paa steden fra ungdom op opdraget /: at anvise rigtige marchesteene herom

Der efter begave vi os strax paa Marchegange for at tage alting udi øyesiu, Men som wi ware udgangne paa marchen, lod Elling Worland indgifve sit Schriftlige forset och protest mod stefnemaalet at det iche var louligt, efttersom derved iche er hannem til Kiende givet Sagen och aarsagen hvorfor hand er Stefnt, hand Kom och siden self til os, och protesterede muntlig igien mod Stefnemaalet at de \som Stefnte/ Kom iche til hannem dermed før [] Solens nedgang, hvorfor hand nu iche wi[[le] holde det for louligt eller wedtage at svare til sagen.

Dog efterdi Menderne alt udi Marchen var ud gangne før denne protestation indKom, besaage

1704: 130b

de dog de Marchestene som Hendrich Waage lofvede at anvise, hvilche steene Menderne iche ansaa eller Kunde Kiende for nogen rette Merchesteene ti de vare hverchen satte steene, eller med sine vidner hos, mens allene nogle Klipper och Store steen faste i Jorden, som iche visde nogen Linie eller ret Schiel, ellers fant menderne een vare høyst i fieldet, och it gammel steengierde neder for, och een Steen med vidner hos neder ved elfven, som alt strechede sig lige

hen udi wester fra waren paa fieldet, hvilchet dennem siuntis ligeste at vere til Schifftte mellem disse gaarders hauge march.

Dernest blef Stefnevidnerne Niels Glæsnes och \Tore/ .rges/en (Bergesen?) Kousland fremKaldet deris varsel eftter Loven at afhiemble, da forKlarede disse tvende stefnevidner at det var noget seent om afttenen da de vare paa Worland och Stefnte, och war da tycht weyr, saa de ey Kand wide om solen enda var oppe eller nedgangen, ellers Stefnte de muntlig Elling Worland at møde om Marcheschifftte mellem Berge och Worland och det nu for tre uger siden.

Elling Worland protesterede atter, ey at wilde svare til sagen før hand blifver loulig stefnt Saavelsom och de andre medeyere udi Worland, och naar hand saaledis betids loulig blifver stefnt, Saa wil hand føre vidner om hvorledis Schiellet har veret af alders tid.

Afsagd

Eftterdi Stefnevidnerne bekiender at det var Silde om afttenen da de var paa Vorland och stefnte, och Elling Vorland for dend aarsag \Schyld/ protesterer imod Stefnemaalets

1704: 131

Loulighed, nemblig at det er schied eftter Solens nedgang, som loven forbyder, Elling Worland och derforuden beraaber sig paa gyldige vidner at føre om hvorledis Marcheschiellet har veret af Alders tid naar hand loulig blifver stefnt, ligesaa paastaar at alle Eyerne udi Worland herom Stefnis bør tillige med hannem da eftter denne beschaffenhed, och som Loven egentlig befaler udi 1 bogs 4de Cap/itul 1 art/icul at ingen Rettergang maa stedis imod nogen uden den det paagielder er loulig dertil kaldet, ti Kand denne sinde iche widere Kiendis eller dømmis om dette Marcheschiel, Men sagen gifvis Rum til eftter sommerstingene nest vorder holden at Knud Bache da, Om parterne midlertid iche Kand foreenis, loulig lader stefne Elling Worland samt alle de andre medeyere udi Worland med tydelig varsel til een wis dag paa aasteden (at møde), til samme tid Kand och parterne da paa begge sider indstefne deris prov och vidnisbyrd, Saa schal da endelig først Kiendis om Hovedsagen och Marcheschiellet, saavelsom och om beKostningerne, som formedelst denne Elling Vorlands forschydelse dobbelt foraarsagis, hvilche dend schyldige da schal anseeis for at betale.

1704: 131b

Hermed er denne Protocol Sluttet och endt, af Hans Teiste